

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W3CN10653	ImageGroup:	I3CN10655
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	དབུ་མ་ལ་འཕུག་པའི་རྣམ་པའད་ཐར་འདོད་འཕུག་ངོགས་ལྷ་བའི་དགོངས་རྒྱུ། dbu ma la 'jug pa'i nram bshad thar 'dod 'jug ngogs zla ba'i dgongs rgyan/
Author:	ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ nam mkha' rgyal mtshan
Descriptor:	copy made available from the library of tibetan works and archives; ltwa acc. no. D33587
Original Publication:	dga' byang dpe mdzod khang gi deb phreng /;61
Place:	Mungod, K.S.
Publisher:	dga' ldan byang rtse dpe mdzod khang /
Date:	2014
Volume:	1
Total Volumes:	1
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at M/S Satluj Infotech Images, E-45, Sector 27 Noida, District Gautam Buddha Nagar, U.P. 201301 via New Delhi, IN for the Tibetan Buddhist Resource Center, 150 17th st., New York, NY 10011, U.S.A 2006.

༐།བསྐྱེད་པོ་ཆེན་པོ་དབྱེ་མ་ལ་འཇུག་པའི་
 རྒྱུ་ལྡན་ཐུང་འདོད་འཇུག་རིགས་
 རྒྱ་པའི་དགོངས་ཀྱི་ཞེས་བྱ་བ་
 བཞུགས་སོ།།

མཛད་པ་པོ། ཡུལ་མེ་རྒྱུ་མཁའ་ཀྱུ་མཆོན།

དགའ་ལྷན་བྱང་ཆེ་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

དེབ་ཐུང་རེ་གཅིག་པ།

GADEN JANGTSE LIBRARY

2014

༡༡། །བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་
 ཐར་འདོད་འཇུག་རོགས་སྒྲ་བའི་དགོངས་རྒྱན་
 ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

མཛད་བ་སོ། རྒྱུ་མ་སྟེ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན།

དགའ་ལྷན་བྱང་ཅེ་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

དེབ་ཐོང་རེ་གཅིག་ལ།

GADEN JANGTSE LIBRARY

2014

བྱི་ལོ་ ༡༠༡༥ ཟླ་ ༡ ཟླ་ ༡༥ ཉིན་དབང་ཐེངས་དང་ལོར་
དེབ་གྲངས། (༡༠༠༠)

དགའ་ལྷན་བྱང་ཕྱེ་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་
འདོན་སྤྲོད་བྱས།

First Edition= 1000/ Copies {2014}

© Copyright by:-

Gaden Jangtse Library

Published by:-

GADEN JANGTSE LIBRARY

**Lama Camp No.1 P.O. Tibetan Colony
581411 Mundgod Distt Kharwar [K.S]**

INDIA

Ph:- (0091-8301) 245757-246280

E-Mail:- gajanglibrary@yahoo.co.in

ཆེད་བརྗོད།

༡༡། །ད་ལམ་དགའ་ལྡན་བྱང་ཅེ་མོས་བསམ་ནོར་སྤྲིང་གྲ་ཚང་གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་གྲ་ཚང་
 རང་ཉིད་ཀྱི་ཅ་འཛིན་སྟུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡིག་ཆ་ཆ་ཚང་བ་པོད་ཐུངས་དགའའི་བདག་ཉིད་དུ་
 དཔར་ཅ་འཛུགས་བསྒྲིགས་ཀྱིས་དག་ལུས་སོགས་གང་ཡོང་བསྐྱེད་ཏེ་འདོན་ཐེངས་གཅིག་ཏུ་དཔར་
 བསྟན་གནང་འཆར་ལ་དཔར་འདེབས་ཀྱི་ཐོན་དཔུལ་མ་སྟུན་འགྱུར་རོགས་རམ་དཔོན་སྒྲོར་བཀའ་
 ཐེབས་བཞིན། ལོ་ངོ་དྲུག་ཙམ་ནས་གྲ་ཚང་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་སྒྲོར་ལྷགས་ཏེ་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་
 གིས་སྒྲན་མེད་པའི་བཀའ་འདྲིན་གྱིས་ཞོ་གས་འཆོ་བའི་རྒན་པོ་ཆ་བ་བསོད་ནམས་བྱུལ་མཚན་
 བཟ། དོན་ལྡན་བདག་གིས་གྲ་ཚང་འདི་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་འདྲིན་ཆ་གས་ཙམ་ཞིག་བསམ་པའི་རང་ཉིད་
 ཀྱི་གོ་སྐལ་ཉིད་དུ་ཡང་དག་པར་བསམས་ཤིང་སྒྲར་ཡང་དཔེ་མཛོད་འདིར་ལོ་ངོ་བཅུ་ལྷག་འགའི་
 ཡར་སྒོན་ནས་ད་བར་བཀའ་བསྟན་གཞུང་ལུགས་སྤྲེལ་སྤྲེལ་རིམ་བར་དཔར་སྟུན་འདོན་སྤེལ་
 བསྐྱེད་དང་བསྐྱེད་རོགས་ལ་གང་ཡོང་སྟོགས་ཆོད་ཀྱིས་མ་སྟུན་སྟེན་སྟུབ་སྒྲོར་ནར་མར་ལུས་
 དང་ལྷ་སྤྲེལ་ཙམ་མ་ཟད་དེ་ལེན་ཡང་རྒྱབས་ཆེ་བའི་སྟུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡིག་ཆ་ཆ་ཚང་དཔར་
 སྟུན་གྱི་ལས་འཆར་ཏེ་དེབ་སྟེང་དང་པོ་ནས་དགུ་པའི་བར་གྱི་འཁོ་ཐོན་ཆ་ཆ་ཚང་དང་། གཞན་ཡང་
 གྲ་ཚང་གི་དཔུ་བསྟན་གྲན་བཟུང་མཛོད་གསལ་བར་གྱི་འཛིན་རིམ་བཅུ་བཞིའི་ཐུག་ལྷགས་

སྤྱོད་ཀྱི་ཞར་བྱུང་ཙུ་འཛིན་རིག་གནས་བསྐྱབ་གཞི་ཆ་ཚང་བའི་སློབ་དེབ་དེབ་སྟེང་དང་པོ་ནས་བཅུ་
 བའི་བར་གྱི་འགྲོ་གྲོན་ཡོངས་རྫོགས་ཏེ་བསྐྱོམས་ཉིན་སྟོར་ ༡༧.༦༠.༠༠༠/༠༠ ཟམ་པ་དགའ་དང་
 སྤྱོ་གསུམ་གྱིས་སྟོན་པ་འགན་འཁུར་དང་ལེན་ཞུས་པ་ལགས་ན།

རང་དང་རང་ཉིད་ལ་འབྲེལ་བ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་སྦྱར་བ་ནམས་ཀྱི་ལྷག་བསམ་རབ་དཀར་
 གངས་རིའི་མདངས་ལས་བརྒྱལ་བའི་སྤྱོད་བྱུང་དགེ་བའི་ཚོགས་རབ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་ཉི་བར་བསྐྱུན་
 པ་འདི་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བའི་འབྲས་བྱ་ནམས་གང་དུ་བསྐྱོ་བའི་རྒྱལ་ནི། རྒྱལ་བའི་བསྐྱུན་པ་རིན་
 པོ་ཆེ་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་ཁམས་གསུམ་འགྲོ་བའི་སྒྲ་མ་ཤར་ཡ་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པའི་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་
 བསྐྱུན་པ་གསེར་སྦྱང་བཙོ་མ་ལྟ་བུའི་རིང་ལུགས་ཕྱོགས་དུས་གནས་སྐབས་ཀྱན་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས་
 ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་དང་། བསྐྱུན་པ་དེ་འཛིན་ཀྱན་གྱི་གཙུག་རྒྱན་ཡགོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་
 བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་བདག་གི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དོན་གྱི་སྤྱད་དུ་མཆན་ནས་སྟོས་ན་ཡེ་ཤེ་བཙུན་
 འཇམ་དབལ་དག་དབང་སྟོ་བཟང་ལེ་ཤེས་བསྐྱུན་འཛིན་རྒྱ་མཆོ་སྤྱོད་གསུམ་དབང་བསྐྱུར་མཆུངས་
 པ་མེད་པའི་སྤྱེད་པལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྱོད་ནས་ཀྱི་གཙུག་བསྐྱུན་འཛིན་གྱི་སྤྱེས་ཆེན་དམ་པ་གང་ན་
 སྤྱོ་བཞུགས་པ་ནམས་ཀྱི་སྤྱོ་ཆེ་མི་ཤིགས་གཡུང་དུ་དོ་རྩེའི་ཁམས་སྤྱོ་བཙུན་ཅིང་། རྒྱབས་ཆེན་
 མཛད་བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱོ་སྤྱད་ཀྱན་ཏུ་ཁྱབ་པ་དང་། རི་སྤྱོད་ནས་མཁའ་མཐར་ཁྱབ་ཀྱི་མ་གྱུར་
 ཉམ་ཐག་པའི་འགྲོ་བ་ནམས་སྤྱོ་གསུམ་བསྐྱུན་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་འདི་ལས་སྤྱོར་དུ་གྲོལ་ཏེ་སྤྱོ་མེད་བྱང་ཆེན་གྱི་
 རྒྱལ་སར་རེག་པ། གཞན་ཡང་རི་སྤྱོད་དུ་ཡའཇམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་

ཞལ་གྱི་བྱམ་བཟང་མཆོག་ཏུ་ཡངས་པ་ལས།

དགེ་འདིས་མཆོན་ནས་དུས་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི། །བདག་གཞན་དགེ་བའི་ཅ་བ་ཇི་
 ལྷོད་པ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་ཞིང་སྐྱེ་བ་དུ། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་ཇེས་སུ་མི་མཐུན་པའི། །ཤེས་
 གྱི་ཁི་འདོད་པ་དང་གཤགས་པ་དང་། །འཁོར་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཉིད་དང་བཀྱར་སྤྱིའི་རྒྱུ་པ། །སྐད་ཅིག་
 ཅམ་ཡང་ནམ་ཡང་མ་སྦྱིན་པར། །ཟླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཁོ་ནའི་རྒྱུར་འགྱུར་ཅིག། །ཞེས་ཇི་སྐད་བསྟོ་
 བར་མཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ་མོངས་ཆོན་བདག་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བསྟོ་ལོ། ॥

ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད།

༡༡། །བརྟག་སྤྱབ་རིགས་པ་དང་ཡོད་ཚད་མ་ཞོར་བའི་ལམ་སྟོན་མཛའ་བ་བཞེས་གཉེན་སྒྲིགས་
བཅ་དུ་ལུས་ཤིང། ལུས་ཀྱི་ཚོལ་སྦྱབ་རུས་ཤུགས་དང་སྦྱད་པའི་འགྲུལ་ཤུགས་ཀྱི་བགྱི་བ་ཤ་ཐང་
དུ་འགྲུལ་བསྐྱོད་མི་དགོས་པར་འདི་སྒྲུང་འདི་བ་ཆེ་ཡི་མི་ཚས་ཀྱི་ལྟ་ཐོག་གས་ལངས་ཕྱོགས་ཀྱིས་
ངོས་ནས་བཤད་ན་ནམ་ཡང་མི་དེ་རིགས་ཀྱི་རྒྱ་བས་ཆེ་བའི་བྱ་གཞིག་སྦྱབ་ལུགས་ཅིག་དང་། རིང་
སོང་ཚོས་ལུགས་པའི་ངོས་ནས་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་གཞིགས་པའི་སར་འགྲོ་ལུགས་ཤིག་ནམ་
ཡང་ཡང་དག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཞིག་དང་པན་ཐོགས་པའི་ལུས་དག་གི་རྣམ་འགྱུར་བྱེད་བ་གང་གི་
ཐོག་ནས་དང་བདེན་གནས་ལུགས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་འབྲེལ་བཤད་བྱ་རྒྱལ་ཞིག་གཏན་ནས་ལྷག་མེད་
པ་ནི་འགན་སྒྲུངས་ཏེ་མིའི་ཁ་ནས་ནམ་ཡང་བཤད་ཚོག་པའི་སྐད་ཆ་ཞིག་རེད།

དེས་ན་སྤྱི་ཚོགས་དང་། རྒྱེ་ཁག་ སྐར་རྒྱགས་སོགས་མང་ཅུང་སྒྲ་མང་འདུས་པའི་སྤྱི་སྐེར་
གང་ཞིག་གི་ངོ་ཐོག་ནས་གསོན་པོའི་སྟོག་དང་ཤི་པོའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བར་མ་ཆད་པའི་བདག་སྟོང་
རྒྱན་འཛིན་གྱིས་འདི་ལྟར་མི་ལོ་བརྒྱ་ལྷག་དུ་མའི་བརྒྱད་པེམ་ནང་ཆོད་ལྡན་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་རྒྱགས་
སྐེར་གྱུར་པའི་བྱུང་མོང་དང་། བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་རིགས་
པའི་གནད་ཀ་ཅ་དོན་དུ་བརྒྱང་བའི་ལེགས་བཤད་གསུང་རབ་ཀྱི་སྒྲིགས་བཅ་རི་པོའི་གཏོས་དང་

མཉམ་པ་རང་རེའི་ཁ་བ་གངས་ཅན་པའི་གཅེས་ལོར་དང་མི་རིགས་ཀྱིས་ཤུལ་བཞག་ཅིག་ཏུ་གདོང་
དམར་པོད་པས་ནམ་ཡང་ཁས་འཆེ་བྲགས་ཤིང་བྱུང་བའི་གནས་སྤངས་དངོས་དངོས་རྩོམ་རྩོམ་འདི་
ཟུང་བ་རེད།

ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་ནམ་ཡང་གསལ་བཤད་དང་བདེན་དཔང་བྱས་པའི་མགོ་ནག་ཅམ་གཟན་པོད་
པའི་སེམས་སུ་གསལ་བྱི་ལེར་རྟོགས་འོངས་པའི་གནས་ལ་ཉི་མཱ་རྒྱུར་གསུམ་དང་། ས་ལ་སེ་འབྲས་
དགེ་གསུམ་ཞེས་སྟེན་པའི་བ་དན་དོན་དམ་སྲིད་པའི་ཅེ་མོར་གཡོ་བའི་དགེ་ལྡན་རིང་ལུགས་འཛིན་
པའི་འགོ་ཁྲུངས་བསྟན་པའི་འབྲུང་གནས་གདན་ས་ཆེན་པོ་ལྒྱལ་པའི་ལུང་གིས་ཐེན་བ་འཕྲོག་རི་
པོ་ཆེ་དགའ་ལྡན་ནམ་པར་རྒྱལ་པའི་སྤིང་གི་སྤེར་གཏོགས་ནང་ཆེན་ལྒྱལ་པའི་སྤས་པོ་སེམས་
བ་ཆེན་པོ་ཉོར་སྟོན་ནམ་མཁའ་དཔལ་བཟང་གིས་གཞི་བཅུགས་པའི་བྱང་ཅེ་ཐོས་བསམ་ལོར་
སྤིང་བྲ་ཆང་འདི་ཉིད་ཀྱི་འདུས་སྡེ་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཆོས་ལོ་རོ་བརྒྱ་སྤག་མང་པོའི་དུས་ལུན་ནང་
སངས་རྒྱུ་མཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་ཐོག་ནས་ཞིབ་མོའི་ནམ་དཔྱིད་ཀྱིས་བཅད་ཞིབ་མཐར་ཐིན་པའི་
བདེན་དོན་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཐིག་སྒྲིད་ཆང་དུ་བསྟུང་། ལྷོ་རྒྱལ་འཆོ་བ་སེམས་ནས་ལུང་། བདེན་དོན་
སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་རིགས་བ་ཐོད་དུ་བཀྱར་ཏེ་ནམ་ཡང་གཞར་ཡང་ནང་དོན་གཙུག་ལག་སྟོབ་གཉེར་
ཀྱི་བསྟེ་གནས་ཞིག་གི་རོ་པོ་ལས་ལོ་འཕྲོག་མེད་པར་འཛིན་བ་དར་སྤེལ་རོ་གཞོང་མི་དགོས་པའི་
གདེངས་སྟོབས་ཐོབ་བ་ལོ་རྒྱུས་སུ་གྲགས་པའི་གནས་སྤངས་འདི་དོན་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཟུང་ཡོད། དེ་
ལྟར་དམིགས་ལུལ་དང་ལྷ་བ་རྣལ་མ་བཅས་པ་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་གཞི་དུ་མི་ལོ་བརྒྱ་སྤག་དུ་མ་

བཀལ་བའི་རིང་སོང་དུས་ཀྱི་འཁོར་མོར་ཐོས་བསམ་བསྒྲོམ་བའི་རིང་ལུགས་ཆེས་ལྷན་མེད་པ་
 ཅན་ཅན་དུ་ཡུན་གྱི་ཡང་དག་པར་བསྐྱངས་པས་གོ་ལོ་ཐོས་ལོའི་འདྲ་འབྲེལ་མིང་སྐྱེས་ཀྱི་གཟུགས་
 བརྟན་ཙམ་དུ་ནམ་ཡང་མ་སོང་བར་དོན་འགྲུར་འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་གྱིས་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་སླིན་
 བའི་མཁས་གྲུབ་རྟོགས་ལྡན་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་སྦྱབ་པ་ནམ་མཁའི་སྐར་ཆོགས་བཞིན་
 མང་དུ་སྤོན་པས་གང་གིས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་རྒྱབས་པོ་ཆེའི་ལམ་བཟང་སྟེ་གཞུང་ཆེན་པོ་ད་
 ལྟའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ངེས་པའི་རང་རང་སུན་མིན་ཁྱད་པར་གྱི་རོ་བོ་འཛིན་པའི་གཞུང་མཆོག་ཙ་
 འཛིན་བཞེད་པ་ཅན་དུ་གྲགས་པ། སུན་མོང་མིན་པའི་གྲུ་ཆང་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་འཕམ་བསྐྱབ་གཞིའི་
 སྟོབ་དེབ་དེ་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་སྟིང་པོ་བརྟོན་དོན་བསྐྱབ་སྦྱངས་ཐབས་ཀྱི་མིག་འབྲས་ལྟར་
 གཅེས་སྤྱད་རྒྱན་འབྲེར་ཉམས་བཞེས་དང་།

གཟུགས་ཅན་གསུང་བོད་མཐོང་བ་སྟེགས་བམ་དུ་བཞུགས་པ་ཡང་དུས་ཀྱི་སྔ་ཕྱི་དང་དབར་
 འདེབས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་མི་གཅིག་པའི་དབང་གི་ཡིག་འབྲུ་དག་གསལ་དང་། རྒྱ་ཆ་བཟང་ངན། དབྱིབས་
 གཟུགས། ཁ་དོག་ཆེ་རྒྱང་གི་ཆད་གཞི་སོགས་མི་གཅིག་པ་སྟོ་ཆོགས་ཀྱི་བར་ཁྱད་ངེས་ཅན་ཞིག་
 ཏུ་བཞུགས་སྐུས་འདི་དག་དུས་ཆོད་དང་། རིན་ཐང་། དགོས་མཁོ། འཕེལ་སྤྱོད་དུས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
 སོགས་དང་མ་བསྟན་ཐབས་མེད་ཀྱིས་སྤར་གྱི་ཡིག་ཆར་བཞེད་པ་ཡོངས་གྲགས་དྲང་ངེས་མཐའ་
 དཔྱོད་སོགས་གསུང་བོད་གཉིས་ཙམ་ཞིག་བོད་ཀྱི་དུས་འགྲུར་ཆེན་མོའི་གཡས་གཡོན་གང་ཞིག་
 ཅས་རྒྱན་ཅི་ལྟ་བུས་ཡོངས་ཁྲབ་མཐོང་བ་སྟོན་ཡུལ་ལས་བོར་སོང་བ་ཤོད་ཐབས་དཀའ་ཡང་གང་

ལྷ་དུས་ཆོད་ཀྱི་བཞུག་རྒྱུན་གཉིད་རིས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཉུ་ཐེམ་པ་ལྟ་བུས་ཐལ་པོ་ལེས་གང་ཡོང་
 བྱས་ཀྱིས་ཡང་ལག་སོན་སྐལ་པ་མ་ལྟོན་པ་མུད། གཞན་གང་དག་བཞུགས་ཤིང་ལག་པར་སོན་པ་
 མཐའ་དག་ཐོགས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ལྷ་ཆོད་འདི་ཉིད་ཀྱི་གལ་ཆེད་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུན་རིང་གི་རྒྱལ་པོ་
 ལེས་རིག་གི་ཡིག་ཆོད་ཡང་དག་པར་སྦྱང་ཞིང་། འཆད་ཉན་ཐོས་བསམ་གྱི་འབྲུང་ཁུངས་སམ་སྦྱེ་
 ཁུངས་འཆོལ་བའི་རྒྱང་ཁག་ལྟ་བུར་བསམས་ཏེ་སྤར་ཡོད་ཁར་རྒྱ་བསྐྱེད་སྟོན་འདེབས་ཀྱིས་ཡར་
 ལྷན་ལེགས་བསྐྱེད་དུ་མ་རྒྱས་ཀྱང་རིན་ཆེན་དམ་པ་གོང་མའི་རྒྱ་མེད་ཐུགས་བརྩུད་ཀྱི་གདམས་པ་
 རང་ཅག་རྒྱ་བྱར་མིག་གི་སྐལ་བར་པོ་ཉིད་ནམ་པར་བཞུགས་བཞིན་པ་འདི་དག་དང་མི་མངོན་ཞལ་
 ཀྱིས་སྦྱང་ནས་མི་བཟོད་བས།

དེས་ན་སེམས་བསྐྱེད་དང་རྒྱས་ལུགས་ཡོད་ཆད་བཞོལ་ཏེ་བྱལ་ཆོད་ལྷོགས་ཆོད་ཀྱིས་
 ལེགས་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཁྱལ་དུ་བཟོ་ལྷ་དང་ཁ་དོག་འདྲ་མཚུངས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱས་བཟང་ཞིང་རྒྱལ་ས་
 བདེའི་བྱང་ཆོས་ཐོན་པའི་དུས་རབས་ཀྱི་རྗེས་ཆོད་པའི་འཛིན་སྦྱོར་དགོས་གལ་མི་ཐོག་འདིའི་
 འགན་དུ་ཡོ་འཁྱོག་མེད་པར་བལས་པའི་ལས་དོན་ཅིག་ཏུ་བསམས་ནས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་གྱི་མི་གཞི་
 སྐལ་ཆོགས་གཞུང་རྒྱུས་པའི་ཨ་མའི་བུ་ཆོད་སྟོ་ཕྱོས་སྟོ་བས་ཀྱིས་ཆས་པའི་དགོས་དོན་གཞུང་
 ལས་དུ་བསྐྱེད་པ་ལྷ་ཆོད་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཐུན་མིན་ཡིག་ཆ་འཕེལ་ཡོངས་གྲགས་གོ་བདེར་སྦྱོབ་དེབ་
 ཏུ་འབོད་པ་ཁ་བྱང་མི་གཅིག་པའི་སྒྲིགས་བམ་པོ་ད་གངས་དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཅན་འདི་བསྐྱར་དུ་
 དཔར་ཅ་སྒྲིག་སྦྱོར་གྱིས་དཔར་སྐྱབ་ཞུས་པ་ཡིན། སེམས་བསྐྱེད་ལག་ལེན་དུ་བཏབ་པའི་ཐོག་མའི་

ལས་འཆར་འགོ་འཛུགས་ཉིན་མོ་ནས་བརྒྱུད་མེ་ལོ་ཟླེ་པོ་གཉིས་ལྷག་གི་དུས་ཀྱི་གོ་སར་མ་དཔེ་
 དང་དབྱེད་བསྐྱར་དཔེ་དེ་བཀའ་འཁོལ་བསྟུང་དང་། དཔར་ཅ་འཇུག་སྒྲིག་ ལྷག་དོན་ལྷུ་དག་ཐད་ཅ་
 འཛིན་མ་དཔེར་གོང་ལྷུས་ལྷར་དཔར་འདེབས་ཀྱི་གཞི་རྒྱུན་དང་དུས་ཚོད་རིང་སོང་ལན་མང་འཕོ་
 གྱུར་གྱིས་སྒྲོན་ཆ་ལྷ་བྱས་ཆོག་དོན་མང་ཤས་སུ་དེ་ཅམ་དག་གསལ་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་ཤིན་ཏུ་
 ཆེ་བ་ནས་དཔེ་མཛོད་རང་ནས་ལྷུ་དག་དགོས་ངེས་རིམ་ཅན་མང་དག་བསྐྱེད་གོས་སྒྲོས་མེད་ཁར་
 དོགས་གནད་འགངས་ཅན་འདི་ཡིན་འཇུན་ཐག་མ་ཆོད་བ་ཡང་མང་བས་དེ་རིགས་ལ་མ་དཔེ་ཇི་
 ཡིན་གྱི་ཐད་ཀ་ཐད་ཀའི་ཤོག་ངོས་དང་། ཡིག་ཐོང་། ཆོག་འབྲུ་བཅས་རྒྱུར་འདོན་གྱིས་ཐོག་མའི་
 འཆར་གཞི་གཞིར་བརྒྱུད་བྱ་ཆར་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་སྤྱིད་རྒྱུད་གི་མངའ་དབང་འབྱོར་མ་ལྷ་བས་
 གནས་ལ་མཁན་ཆེན་འདུལ་བ་འཛིན་བ་བསྟན་འཛིན་ཀྱན་གྱི་གཙུག་རྒྱུ་དུ་གྱུར་བ་ངེས་དོན་
 ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ལ་ཇི་བཙུན་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཉིད་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་
 གི་ཞལ་སྤྱ་ནས་ཇི་དགེའི་བཀའ་སློབ་དགོངས་སྒྲོར་སྐྱབས་འཇུག་གསོལ་འདེབས་ལྷུས་དོན་བཞིན་
 གྲན་མེད་པའི་བྱུགས་ཆའི་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་མཐུ་ལས་བྱ་ཆར་རིན་པོ་ཆའི་ཐོས་བསམ་སློབ་གཉེར་གྱི་
 གཞི་རྒྱར་འཛིན་པའི་ཡོངས་བྱུག་གཙུག་གི་ཚོད་བཅ་དུ་གྱུར་བ་རྒྱལ་བསྟན་ཐོས་བསམ་འཛིན་བ་
 དཔལ་གྱི་དབང་རྒྱུག་གསལ་ངེས་དོན་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྒྲེས་བུར་བཞུགས་བ་ད་ཡོད་གདན་འཛོམས་
 པའི་དཔེ་ཁྲིད་དགེ་ཆུན་ཡོངས་ཇོགས་གདན་ལྷུས་ཐོག་དོགས་གནད་འགངས་ཅན་ཆོག་ཐོར་བཀོད་
 བ་གང་དག་རྣམས་དབྱེད་སྒྲོབས་དག་ལྷུས་ནན་ཏན་གྱིས་མཐའ་མའི་གཏན་འཁེབས་སུ་ཐག་གཅོད་

ཀྱིས་སྒྲར་གྱི་སྤྱལ་བཞེས་བཟང་པོའི་ལྷགས་སུ་མེགས་པར་གྲུབ་པ་བཀའ་བློན་ལྷ་མེད་དུ་བསྐྱབས།
 ལྷག་དོན་དཔེ་མཛོད་འདིར་དུས་དང་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་ཚྭོགས་དུས་ནམ་པ་ཐམས་
 ཅད་དུ་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་བཀའ་བློན་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ལྷ་མེད་དུ་ཅི་
 དགར་སྒྲོལ་དང་བསྒྲོལ་བར་མཛད་པའི་མདོ་སྤྱལས་གང་གི་ཆར་གཤེད་ཅན་སྒྲོབས་པས་སྟོབ་པ་
 གཞན་བྱིང་མི་འཛོག་པའི་མཁས་པའི་དབང་པོ་དོན་འགྱུར་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཉི་
 ལན་ལུལ་གྱུར་གནས་བཞུགས་ཆེ་བ་དབུ་བྱར་དགེ་བཤེས་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆན་ནམ་དོན་
 ལན་མཆོག་ནས་གྲུ་ཆང་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་དུག་རྒྱགས་སྒྲོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྒྲོབ་དེབ་དཔེ་ཆོགས་དེབ་
 ཟེང་བཅུའི་འགོ་གྲོན་ཡོངས་རྫོགས་དང་།

ལྷག་དོན་ལས་འཆར་འདིའི་རྒྱ་ཐོན་གཙོ་བོ་ཡང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཆོག་ནས་འཁུར་
བཞེས་དང་དེ་འཕྲོས་ཁོང་གི་རོགས་ཆོག་ནས་ཀྱང་ཕྱར་བྱ་མཉམ་འདེགས་ཀྱིས་མདོར་ན་དཔར་
འདེབས་ལྷ་བྱི་ཁག་གི་འཕྲོ་ཐོན་ཡོངས་རྫོགས་ཤིན་ཏུ་མོན་ཆེ་བ་ནང་གཏོང་བཀའ་འདིན་ཆེ་མེད་ཏུ་
བསྐྱེདས་པར་མཛད་པ་སོགས་ལེགས་བྱས་རྒྱ་ཆེན་གྱི་དོན་དངོས་གནས་ལུགས་འདི་དག་ནི་འེ་
བཞག་འདོད་དོན་མངལ་ཏུ་སྦྱུམ་པ་ཅན་གྱི་ནམ་ཤེས་ལྷ་བྱ་མ་ཡིན་པར། སྦྱེས་ནས་མིང་བཀྲགས།
མིང་དང་རྒྱུ་པ་རྒྱུང་བཅའ་གྱི་ལུས་པོ་ཐེག་པའི་ཆད་ལྷན་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེའི་གལ་ཏུ་ཡང་དག་
པར་བཅུད་པ་ལྷ་བྱའི་བཀའ་འདིན་ཏེ། མོག་མ་ལས་འཆར་འདིའི་སེམས་བསྐྱེད་མཐོང་བ་མེད་པའི་
རིམ་པ་ནས། སྦྱོར་བ་དཀའ་ཆེགས་ཀྱི་ལས་དོན་བརྒྱུད་རིམ་གང་ཞིག་ལྷེ་མཐའ་དག་བརྒྱད། ད་

ལྷ་དངོས་སུ་གཟུགས་ཅན་མཐོང་རེག་མངོན་སུམ་སྤྱོད་ལུལ་དུ་གྱུར་བ་འབྲས་བུ་སྒྲིགས་བཅ་
 དུ་འཕོས་པའི་རྒྱ་ཆེན་མཐུན་འགྱུར་རོགས་རམ་གྱིས་བཀའ་འཁྲིན་འདི་དག་ནི་དཔེ་མཛོད་འབྲས་
 འཁྱོར་ཞིག་གི་ལས་གནས་ཀྱི་འགན་འཁྱིལ་བར་བབས་པའི་འགན་འཁྲིན་འབྲས་འཁྱོར་ཞིག་
 གིས་འགན་འབྲས་འདུ་ཤེས་ཀྱི་རོ་ཐོག་ནས་བཤད་ན་བསམ་བཞིན་ལས་འདས།

དེས་ན་གཞན་དོན་དུ་ལྷག་པའི་བསམ་བཤེས་ཡོད་ཆོད་ཀྱིས་བཤད་ཤེས་པའི་སྙན་སྙན་
 བཟིན་བཟིན་གྱི་སྙན་རག་སྟེ་མགྲིན་བར་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ལས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་ཞིང་དོན་དམ་ལག་
 ལེན་དུ་བཏབ་པའི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་སྦྱོར་བར་ཞུགས་པའི་འབྲས་ཏྲགས་སུ་ལམ་སྟོན་གྱི་བཀའ་བཟང་
 དགེས་ཚར་མཉེས་གཤིན་དང་འབྲེལ་གཏོང་མོད་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་ཕྱག་རིང་གྲུང་པོ་ཆེའི་སྙེ་ཞགས་
 ལྷར་རབ་ཏུ་རྒྱོང་བར་མཛད་པའི་དགེ་བཤེས་ལགས་ཀྱི་ཞལ་སྡེ་ནས་གཙོ་བོ་མཛད་པའི་རོགས་
 ཚོགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་ཡོངས་ལ་གྲུ་ཆང་འདི་ཉིད་ཀྱི་འདུས་སྡེ་སྦྱི་དང་། གཞན་ཉེ་ཤེས་རིག་གི་
 རྒྱགས་བྲེས་མཁོ་བ་དོན་གཉེར་ཐོས་བསམ་སྒོ་བ་གཉེར་བ་ཡོད་ཆོད་ཀྱི་ཆབ་ཞུས་ཉེ་དམིགས་
 བསལ་སེམས་ཁོང་ནས་བཙོས་མིན་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་དང་།

བྱས་ལ་བསགས་པའི་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྣམ་པར་དགེ་བ་སྒྲན་མེད་བ་འདིས་ཐད་ཀར་འབྲེལ་
 ཐོགས་ཡོངས་ཀྱི་མཆོན་མཐའ་ཡས་སུ་མེད་པའི་རྩོ་བོ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆེན་
 ལྷར་དུ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་རུ་བསྟོ་བ་དང་། ཆབས་ཅིག་ཞུ་དག་སོགས་དགོས་འབྲེལ་མེད་དུ་མི་རུང་
 པའི་ལས་ཞུགས་བྱེད་པོ་ཡོད་ཆོད་ཀྱིས་ལྷག་བསམ་དག་པས་ཡང་ཡང་བསྐྱར་བསྐྱར་གྱི་ཕྱགས་

དག་འབད་བས་གཟབ་ཅིང་དོདོ་ཉན་ཉིག་ཏུ་ཡོད་ཚད་བསྐྱེད་ནའང་ཚད་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ཚད་
 མེད་བའི་ལེགས་ཆ་གཉིས་ནས་ཡང་ཆ་མི་སྟོམས་བའི་གནས་ལུགས་འདིས་ཤེས་དང་མི་ཤེས་བའི་
 བར་ནས་འཛོན་དང་མི་འཛོན་བའི་ཐོག་ནས་མདོར་ན་ཞར་དང་ཞོར་འཕྲོས་སོགས་སུ་འགལ་འཁྱལ་
 འཕྱག་བའི་སྟོན་ཆ་གང་དང་ཅི་ཡང་འབྱུང་བར་གཤོན་མི་ཟ་ལ་དག་པ་མཐར་གནས་ཀྱི་བྱུ་མ་ཐལ་
 དང་དེ་བས་ཤིན་ཏུ་ཁ་ཐག་རིང་བས་རྒྱ་ཆེ་དཔྱོད་ལྡན་གཟིགས་པ་ནོ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་རྒྱར་རྣམ་
 དག་བསམ་པ་དག་བས་དགོངས་སེལ་ངེས་བར་ཞུ་རྒྱུ་དང་། སྤྲད་ཆར་ཉེས་སྟོམ་ལེགས་པ་གསོ་
 བའི་སྤྲན་མཆོག་གི་དབལ་དུ་འབྲེན་བར་འོས་བའི་ལམ་སྟོན་བཀའ་སློབ་གང་ཞིག་ནམ་ཡང་སྟོལ་རྒྱུ་
 ལེགས་བར་མཁྱེན། མཁྱེན།།

ཞེས་དཔེ་མཛོད་འགན་འཁུར་སྐབས་ཐོག་མིང་འཛོན་པ་ཉར་གཤོང་དགེ་མིང་འཇམ་དབལ་

སྤྱན་བསམ། གྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ཟླ་ ༩ ཆོས་ ༢༥ ལ།།

ཡང་།	དཀར་ཆག	ཤོག་གྲངས།
------	--------	-----------

༡) ཆེད་བརྗོད།.....	i
༢) ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད།.....	iv
༡) མཆོད་པར་བརྗོད་པ།.....	1
༢) མཆོད་དོན་དང་འགྲུར་བྱུག་བཤད་པ།.....	2
༣) ཅ་ཤེ་ལ་ཟབ་ཀྱིས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འབྲུག་ཚུལ་དང་ དཀའ་གནད་བརྒྱད་པོས་འཛིན།.....	3

གསུམ་བཤུད་དོན་བཤད་པ།

༤) ཐོག་མར་སྙིང་མེ་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་བྱུག་མཛད་ཚུལ།.....	8
---	---

བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས་བཤད་པ།

༥) ས་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་དང་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།.....	13
༦) ས་དང་པོར་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།.....	18
༧) བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་བཤད་པ།.....	21
༨) སྒྲིན་པའི་ཡར་ཕྱིན་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།.....	23

ཨང།

དཀར་ཆག།

ཤོག་གངས།

ས་གཉིས་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཐར་བྱིན་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་བ།

- ༩) ས་འདིར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པར་བསྟན་བ།.....26
- ༡༠) ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྟན་པ་བསྟན་བ།.....29
- ༡༡) ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་དང་མ་འདྲེས་པའི་དཔེ་བསྟན་བ།.....32

ས་གསུམ་བ་བཟོད་པའི་ཐར་བྱིན་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་བ།

- ༡༢) བྱད་གཞི་སའི་ངེས་ཚིག་དང་བྱད་ཆོས་སའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་བ།.....35
- ༡༣) བཟོད་པ་གཞན་ནི་ལྷར་བསྟེན་པའི་ཚུལ།.....37
- ༡༤) བཟོད་པའི་ཐར་བྱིན་གྱི་དབྱེ་བ་དང་ས་འདིར་འབྱུང་བའི་
ཡོན་ཏན་གཞན་བསྟན་བ།.....42
- ༡༥) ཐར་བྱིན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་བྱད་ཆོས་བསྟན་བ།.....44

ས་བཞི་བ་བཙོན་འགྲུས་ཐར་བྱིན་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་བ།

- ༡༦) ས་འདིར་བཙོན་འགྲུས་ལྷག་ཚུལ་བསྟན་བ།.....47
- ༡༧) སའི་ངེས་ཚིག་དང་སྤངས་པའི་བྱད་པར་བསྟན་བ།.....48

ཨང།

དཀར་ཆག།

ཤོག་གྲངས།

ས་ལྗ་པ་བསམ་གཏན་པར་བྱིན་ལྷག་བའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།

༡༩) བསམ་གཏན་ལྷག་ཅིང་བདེན་པ་ལ་མཁས་པར་བསྟན་པ།.....50

ས་དྲུག་པ་ཤེས་རབ་པར་བྱིན་ལྷག་བའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།

༡༩) སའི་ངེས་ཚིག་དང་ཤེར་བྱིན་ལྷག་ཚུལ་བསྟན་པ།.....52

རྟོན་འབྱུང་གཟིགས་པའི་དེ་ཁོན་ཉིད་བསྟན་པ།

༢༠) ཟབ་མོའི་དོན་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ།.....54

༢༡) ཟབ་མོའི་དོན་བཤད་པའི་སྟོད་ངོས་བཟུང་བ་དང་དེ་ལ་བཤད་ན་

ཡོན་ཏན་འབྱུང་ཚུལ།.....55

ཆོས་གྱི་བདག་མེད་རིགས་བས་སྐྱབ་པ།

༢༢) རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་པ།.....58

ཨང་།	དཀར་ཆག	ཤོག་གྲངས།
------	--------	-----------

དེ་རིགས་པས་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱེད་བསྟན་པ།

༡༩) བདག་སྐྱེ་དགག་པ།.....	63
༡༩) སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་སྐྱེ་གི་འབྲེལ་བར་བདག་སྐྱེ་འཕོག་པའི་ རིགས་པ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་ཚུལ།.....	70
༡༥) དེ་ལ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་སྟོན་བརྗོད་ཚུལ།.....	71
༡༦) སྟོན་དེ་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་སྐྱེ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ།.....	73
༡༧) ཆོས་ཅན་མ་ཐུན་སྣང་བའི་དོན་དང་དེ་འཕོག་ཚུལ།.....	74

གཞན་སྐྱེ་དགག་པ།

༡༨) གཞན་སྐྱེ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སྤྱིར་དགག་པ།.....	78
༡༩) བདེན་གཉིས་སྤྱིའི་ནམ་གཞག་བསྟན་པ།.....	87
༡༠) བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བསྟན་པ།.....	91
༡༡) རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འགར་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པ།.....	96
༡༢) བདེན་བ་གཉིས་ཀར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།.....	99

ཡང་།	དཀར་ཆག་	ཤོག་གྲངས།
------	---------	-----------

སེམས་ཅམ་བའི་ལུགས་ཀྱི་ཐལ་ཏུ་དགག་པ།

༡༩) ཕྱི་དོན་མེད་པར་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐབ་པ་དགག་པ།.....	105
༢༠) ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐབ་པའི་དཔེ་དགག་པ།.....	107
༢༡) བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ལས་དོན་གྱིས་སྤོང་པའི་ཤེས་པ་ སྤྱི་བའི་དོན་དགག་པ།.....	112
༢༢) དེ་ལྟར་བཀག་པ་དང་མི་སྐྱལ་པ་སྒྲོམ་པ་གཉིས་མི་འགལ་བར་བསྟན་པ།.....	121
༢༣) ཅུ་སྒྲུང་ནག་ཁྲག་ཏུ་སྤྲང་བའི་ཡི་དུགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཆད་མར་འཛོག་ཚུལ།.....	123

གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐབ་པའི་སྐབ་ཀྱི་ཆད་མ་དགག་པ།

༢༤) གཞན་དབང་གི་སྐབ་ཀྱི་དང་རིག་དགག་པ།.....	126
༢༥) གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐབ་པ་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་དང་ མཚུངས་པར་བསྟན་པ།.....	132
༢༦) གཞན་དབང་དང་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་འགོག་པ་གཉིས་ མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པ།.....	134
༢༧) སེམས་ཅམ་ཏུ་གསུངས་པའི་ཅམ་གྱི་སྐྱས་ཕྱི་དོན་མི་འགོག་པར་བསྟན་པ།.....	136

མངའ།	དཀར་ཆག།	ཤོག་གྲངས།
༤༩) སྤྱི་རོལ་དང་ནང་གི་སེམས་གཉིས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པར་བསྟན་པ།.....		141
༥༠) གཉིས་ཀ་ལས་སྤྱི་བ་དང་རྒྱ་མེད་ལས་སྤྱི་བ་དགག་པ།.....		146
༥༡) མཐའ་བཞིའི་སྤྱི་བ་བཀག་པའི་གྲུབ་པའི་དོན་བསྟན་པ།.....		149
༥༢) རྟེན་འབྱུང་གི་སྤྱི་བ་ཉིད་གྱིས་མཐར་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་འགོག་ཚུལ།.....		155

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་སེམས་སྦྱབ་པ།

༥༣) ཐར་འདོད་གྱི་ཐོག་མར་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་བཞིན་དུ་ དགག་དགོས་པར་བསྟན་པ།.....	159
---	-----

བདག་དང་བདག་གི་བ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་ཚུལ།

༥༤) གཞན་སྤྱི་བ་བཏགས་པའི་སྤང་པོ་ལས་རོ་པོ་ཐ་དད་པའི་བདག་དགག་པ།.....	161
༥༥) རང་སྤྱི་བ་བཏགས་པའི་སྤང་པོ་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ།.....	165
༥༦) སྤང་པོ་བདག་ཏུ་སྦྱོར་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་གཞན་བསྟན་པ།.....	171
༥༧) སྤང་པོ་བདག་ཏུ་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཤད་པ།.....	173
༥༨) དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་ཏུ་བརྗོད་ཏུ་མེད་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་དགག་པ།.....	183

ཨང་།	དཀར་ཆག	ཤོག་གངས།
༥༡) བདག་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བཞག་པ་དཔེ་དང་		
	བཙས་པ་བཤད་པ།.....	185
༥༢) དེ་ལྟར་བཞག་པ་ལ་མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྤངས་སྤྲོ་བའི་		
	ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།.....	193
༥༣) ཤིང་རྟ་དང་བདག་གི་ཐ་སྟངས་ཀླམས་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་བ།.....		195
༥༤) མཁས་སྒོངས་འཆིང་གྲོལ་གྱི་གཞིའི་བདག་ངོས་བརྒྱུད་པ།.....		197
༥༥) བདག་དང་ཤིང་རྟའི་དབྱེད་པ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་བསྐྱེ་བར་བསྟན་པ།.....		198
༥༦) དེས་བྱུང་བའི་སྒྲིང་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ།.....		209
༥༧) སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་མཐུག་བསྟུ་བ།.....		225
༥༨) ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ་སོགས་ལྷག་མ་བཞི་བཤད་པ།.....		227
༥༩) ས་བཙུ་ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།.....		233

ཡང་།	དཀར་ཆག	ཤོག་གྲངས།
------	--------	-----------

འབྲས་བུའི་ས་བཤད་བ།

༤༡) སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་བཤད་བ།.....	237
༤༢) སྐྱའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བ།.....	242
༤༣) སྟོབས་བཟུའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བ།.....	247
༤༤) བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བཅམས་པའི་ཚུལ།.....	261
༤༥) བཅམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དག་ཅ་བསྟོ་བ།.....	263
༤༦) སྟོབ་དཔོན་གང་གིས་མཛད་བ་དང་ལོ་བཅ་གང་གིས་ བསྟར་བ་བཤད་བ།.....	265
༤༧) དབང་བུང་སྟོན་ཆོག་.....	269

༡༡། །བསྐྱེད་བཅས་ཆེན་པོ་དབྱེ་མ་ལ་འཕྲུག་པའི་རྣམ་པ་གད་ཐར་འདོད་
འཕྲུག་དོགས་ཞེས་བྱ་བ་རྩ་བའི་དགོངས་རྒྱུན་བཞུགས་སོ། །

མཆོད་པར་བརྗོད་བ།

༡༡། །ན་མོ་གྲུ་རུ་མཆུ་ཆོལ་ཡ། མི་མཛད་ཞིང་གི་འདྲེན་མཆོག་ཤུ་ཀྱའི་ཉོག་ །སྤྲེལ་མེད་
རྒྱལ་བ་བསྐྱེད་མཛད་འཇམ་དཔལ་དབྱངས། རྒྱལ་བས་ལུང་བསྐྱེད་འཕགས་མཆོག་སྤྲེལ་
སྤྲེལ་ཡ། །སྤྲོ་གསུམ་དུང་བའི་སྤོན་སྤྲེལ་བཞིའོ། །འཇམ་དབྱངས་རྣམ་སྤྲེལ་དཔལ་ལྷན་
རྩ་བའི་ཞབས། །ལྷ་བརྒྱའི་གཙུག་རྒྱུན་མཁུན་མར་མེ་མཛད། །རྒྱལ་བ་ཀུན་དངོས་
རྩོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ། །སྤྲེལ་དང་བཅས་པའི་ཞབས་ལ་གྲུས་སྤྲེལ་འཆོལ། །མཁུན་
པའི་གཉེར་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དང་། །ལུང་རིགས་སྤྲེལ་བ་བྱམས་བ་བཀྲ་ཤིས་
ཞབས། །ཐར་ལམ་གསལ་མཛད་སྤོན་སྤྲེལ་ཉེ་རུ་ཀར། །ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དུང་བས་
སྤྲེལ་བཞིའོ། །འཛིག་ཉེན་དབང་སྤྲེལ་སྤྲེལ་བསྐྱེད་རྒྱ་མཆོའི་སྤྲེལ། །སྤྲེལ་མཐའི་རང་གཞུགས་
ཆོས་ཀྱི་ཉེ་མའི་ཞབས། །རིགས་ཀུན་ཁྲབ་བདག་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབར་རྗེ། །འབྲལ་མེད་
སྤྲེལ་གའི་བརྒྱུད་བཞུགས་སྤྲེལ་གསོལ། །གང་གི་མཆོན་ཅམ་འཛིན་པའི་སྤྲེལ་བོ་ལ། །མཐར་

འཛིན་འཛིན་ལས་གྲོལ་བའི་དབལ་སྒྲིམ་བཞུགས། མོག་མཐའ་བར་གྱི་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གསུམ་
ལ། ཅེ་གཅིག་གྲུས་བའི་ཡིད་ཀྱིས་བྱུག་འཆལ་ནས། རང་ཉིད་ཆེ་རབས་ཀྱང་ཏུ་འཛིས་
ཕྱིར་དང་། རང་དང་སྐལ་མཉམ་གཞན་ལའང་བན་བའི་ཆོས། དབྱ་མ་འཇུག་བའི་ཆིག་
དོན་རབ་བཤད་ཀྱི། ཆོག་སལ་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་གྲུས་བས་ཉོན། །

མཆན་དོན་དང་འགྲུར་བྱུག་བཤད་བཞུགས་

༡༡། དེ་ལ་འདིར་ཟབ་བ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་དོན་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་བར་གཏན་ལ་
འབེབས་བ་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་དབྱ་མ་ལ་འཇུག་བ་འཆད་བ་ལ་བཞི། མཆན་གྱི་དོན།
འགྲུར་གྱི་བྱུག་གཞུང་གི་དོན། མཇུག་གི་དོན་ནོ། རང་པོ་ལ་གཉིས། མཆན་བསྟར་བ་དང་།
མཆན་བཤད་པའོ། རང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་ན་སྐད་རིགས་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ནས་སེ་
སྒྲིམ་སྒྲིམ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ། བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཆན་ལ། མ་རྒྱུ་མ་ཀ་ཨ་བ་རྒྱ་ར་
རྒྱ་མ། ཞེས་འབྲུང་ལ། དེ་ཐོད་སྐད་དུ་བསྟར་ན། དབྱ་མ་ལ་འཇུག་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཞེས་བར་
འགྲུར་ཏེ། མ་རྒྱུ་མ་ཀ་ནི་དབྱ་མ། ཨ་བ་རྒྱ་ར་ནི་འཇུག་པ། རྒྱ་མ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་
ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་བསྟར་བའི་ཐོག་མར་རྒྱ་ཐོད་ཀྱི་སྐད་ཤུགས་སྦྱར་བ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་
པ་ཡོད་དེ། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ་ཉོན་
པས། རང་ཅག་རྣམས་སྐད་དེ་ལ་བག་ཆགས་འཛོག་བ་དང་། བསྟན་བཅོས་འདི་ཡང་ཁུངས་

བཙུན་ཞིང་། དེར་མ་ཟད་ལོ་བཅ་རྒྱུ་མ་ལ་བཀའ་དྲིན་བཟོ་བ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་མཆན་བཤད་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་
 པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་དེ་ཁྱོད་འཇུག་ཡུལ་གྱི་དབུ་མ་
 དངོས་ཡིན་ལ། ཁྱོད་དེ་ལ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ནས་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་
 དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

རྩ་ཤེ་ལ་ཟབ་རྒྱས་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ནས་འཇུག་ཚུལ་དང་ དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཀྱི་ངོས་འཛིན།

༡༡། །བསྟན་བཅོས་འདི་ཆོས་ཅན། རྩ་ཤེ་ལ་ཟབ་པའི་སྟོན་ནས་འཇུག་ཚུལ་ཡོད་དེ། རང་
 རྒྱུད་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་བྱུང་བ་ཐ་སྟེད་དུ་ཡང་མེད་པ་དང་།
 སེམས་ཅམ་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཕྱི་དོན་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ཀ་ཐ་སྟེད་ཅམ་དུ་བྱུང་
 བར་བསྟན་པའི་དགོས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ནས་རྩ་ཤེའི་དགོངས་པ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། བསྟན་
 བཅོས་འདི་ཆོས་ཅན། རྩ་ཤེ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྟོན་ནས་འཇུག་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས་རྒྱ་ཆེ་
 བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མ་བསྟན་ཀྱང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་སྟོན་པ་འཕགས་པའི་གཞུང་གཞན་
 རིན་ཆེན་ཐེང་བ་སོགས་ཀྱི་མན་ངག་གིས་ཁ་བསྐངས་ཏེ། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་
 སོ་སོའི་སྤྱོད་པའི་སའི་ཆོས་གསུམ། ལུས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཕགས་པ་སྟོབ་པའི་ས་བཙུང་དང་

མི་སྒྲོབ་པ་འབྲས་བུའི་ས་དང་། བྱང་པར་སེམས་བསྐྱེད་ལྔ་པ་དང་བྱུག་པའི་སྐབས་སུ་
 བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ཏེ། བདག་མེད་གཉིས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་
 རབ་ཀྱིས་དཔྱོད་པའི་ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་ཚུལ་སོགས་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཅ་ཤེད་
 དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་ཕྱིར། འོན་རང་རྒྱུད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཅ་ཤེད་དགོངས་པ་བཟུལ་བ་དེ་
 འཕགས་པའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཏུ་མི་འགྲོ་བར་མ་ཐད། ལྷགས་འདིའི་རྒྱགས་སྔ་མའི་
 གཙོ་བོར་འགྲོ་བའི་གནད་མཐར་ཐུག་པ་གང་ལ་ཐུག་ཅེ་ན། དེ་ནི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་
 བྱལ་བའི་དོན་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ་ཐུག་སྟེ། དེ་ཡང་ད་ལྟ་ཐལ་འགྱུར་པའི་བྱལ་མཐའ་ཆེན་པོ་
 བརྒྱད་ཀྱི་ནུས་གཞག་འཛོག་པའི་སྒྲོ་ནས་བཤད་ཏུ་རུང་ཡང་། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལས། དུས་
 གསུམ་གྱི་འཛོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཁོངས་ནས་འདྲེན་
 རྒྱུ་ཡང་གསུངས་ཤིང་། དེའི་མཐུག་ཏུ་ཡང་། ཤེས་སྒྲིབ་མཆོམས་གང་ནས་སྤོང་བ་མི་འདྲ་
 བ་སོགས་ཀྱི་བྱང་པར་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་བརྒྱད་ཏུ་གངས་ངེས་པ་
 མི་འཐད་ཅིང་། འོན་ཀྱང་བྱལ་མཐའི་བྱང་པར་གཙོ་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་བཤད་ན། རང་རྒྱུད་པ་
 སོགས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་རྒྱུང་བཏགས་ཡོད་ཅེས་ཏུ་འཛོག་མ་ཤེས་པར་ཆོས་གང་
 དང་གང་འཛོག་ན་ཡང་བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་སྒྲོ་ནས་འཛོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། འདི་ཉིད་
 རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱལ་བ་ཁས་སྒྲུངས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཐལ་འགྱུར་པའི་ལྷགས་འདི་
 ལ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་མི་བཞེད་དེ་གྲགས་ཆེ་ལོ། །

ཀུན་གཞི་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་དོན་ནི་ཀུན་གཞི་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས། ཆོགས་བྱུག་

ལས་རོ་བོ་ཐ་དང་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་པ་བདག་རྒྱུན་དབང་པོའི་སྒོ་ནས་འཇུག་མི་
དགོས་པར་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་རིས་སུ་མ་ཆད་པ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དོ་ཞེས་དབྱང་
ནས་འཇོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ནང་ཤེས་པ་ལས་ལོགས་སུ་བྱེད་ན་འཇོག་མི་ཤེས་པའི་གནད་
ཀྱིས་ཡིན་པས། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཁས་སྦངས་པ་ལ་ཐུག་གོ། །ལྷགས་འདི་ལ་
ནི་ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ང་ཙམ་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་གཞིར་བཞེད་པས་ཀུན་
གཞི་མི་འདོད་དོ། །

རང་རིག་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་དོན་ནི། སེམས་ཙམ་པ་སོགས་ཀྱིས་གཟུགས་འཛིན་
དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་ལུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་གཅིག་དང་ནང་ཤེས་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་
རྣམ་ཐུན་དུ་སྒྲེས་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་དབྱང་ནས་འཇོག་པས། བྱེད་པ་འདི་རང་རིག་ཏུ་འདོད་
དོ། །འདི་ཡང་ཤེས་པས་རིག་ཙམ་གྱིས་ལུང་བྱུང་བ་དང་ལུང་གཞལ་བ་ཙམ་གྱིས་ལུང་
ཅན་བྱུང་པའི་བྱུང་མཐའ་འཇོག་མ་ཤེས་པའི་སྒྲོན་ཡིན་པས། རང་མཆོན་ཁས་སྦངས་པ་ལ་
ཐུག་གོ། །ལྷགས་འདིར་ནི་ལུང་འབྲུབ་བྱེད་ལས་ལོགས་སུ་ལུང་ཅན་ཤེས་པ་འབྲུབ་བྱེད་
གཉིས་པ་ཞིག་གཏན་ནས་འཇོག་མི་དགོས་ཏེ། ཤེས་པས་ལུང་གཞལ་བ་ན་ལུང་ཅན་རང་
ཉིད་ཀྱང་ངེས་པར་འབྲུབ་པའི་བྱེད་པོ། །

བྱེད་ན་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་དོན་ནི་སེམས་ཙམ་པ་སོགས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་
སྟོང་ལ་བསྟོན་དུ་མེད་པ་མིག་སོགས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ལ་ནང་དང་། གཟུགས་སོགས་
རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྐྱུས་པ་ལ་བྱེད་ཤེས་པའི་ཐ་སྟོང་ཙམ་ཡང་འཇོག་མ་ཤེས་པར་བྱེད་ན་ཡོད་ན་

ཤེས་པ་ལས་ལོགས་སུ་རྩལ་བྱུང་ཆ་མེད་བསགས་པའི་རགས་པ་ཡིངས་པོར་བྱུབ་དགོས་
སྟེ་དེ་བཟུང་ནས་ཕྱི་དོན་འགོག་ལ། འདི་ཡང་རང་མཚན་ཁས་བླངས་པ་ལ་སྟུག་གོ།
ལྷགས་འདི་ལ་ནི་ཕྱི་སྒྲོང་དང་ནང་བཟུང་ཅེས་པ་འཛིན་རྟེན་པའི་ཐ་སྟངས་ལ་རྩི་སྲུང་གསུམ་
པ་དང་མཐུན་པར་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྐྱས་པའི་གཞུགས་སྐྱོ་སོགས་ཕྱི་དོན་དུ་ཐ་སྟངས་ཀྱི་དབང་
གིས་འཛོག་ཅིང་། འདི་ཡང་རང་མཚན་མི་བཞེད་པ་ལ་སྟུག་གོ།

ཡང་ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་དོན་ནི། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་
ལྷགས་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་འདིའོ་ཞེས་གདགས་གཞིའི་ཡུལ་སྟེང་ནས་བཅའ་ཏེ་
བརྟེན་རྒྱ་ཡོད་པ་ཅིག་དགོས་པར་འདོད་པས་བྱམ་པ་ལྟ་བུའི་ཞིག་པ་ནི་སྤར་ཡོད་བྱམ་པའི་
ངོ་བོ་ལོག་ཅིང་། བྱིས་དངོས་པོ་གཞན་གང་གི་ཡང་ངོ་བོ་མ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
མེད་དགག་ཞིག་ལ་འདོད་པས་དངོས་པོར་འཛོག་མ་ཤེས་ཏེ། རང་མཚན་ཁས་བླངས་པ་
ལ་སྟུག་གོ། ལྷགས་འདི་ལ་ནི་བྱམ་པ་ཞིག་པའི་དོན་བྱམ་པའི་ངོ་བོ་སྤར་ཡོད་ལོག་ཅམ་གྱི་
མེད་དགག་མ་ཡིན་གྱི་དེ་འདྲའི་མེད་དགག་དེ་ཉིད་གདགས་གཞིར་བྱས་ནས་སྐྱོ་རྟེན་གིས་
ཐར་བཅགས་པའི་མ་ཡིན་དགག་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་བྱམ་པའི་འཛིན་རྟེན་གང་སོང་གི་
རྒྱ་དེས་བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོར་བཞེད་དོ། །འདིས་ནི་མ་འོངས་པ་དངོས་པོར་འཛོག་ཚུལ་
ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ།

བདེན་འཛིན་རྟེན་སྐྱིབ་ཡིན་པའི་དོན་ཡང་འབྲུག་ཤེས་བྱུག་ལ་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་
བྱུབ་པར་སྤང་བ་སྤང་ཞེན་པའི་དབང་གིས་ཆགས་སྤང་སྐྱེད་ཅིང་དེས་ལས་བསགས་ནས་

འཁོར་བར་འཁོར་བས། འཁོར་བ་བརྒྱུག་པ་ལ་བདེན་འཛིན་བརྒྱུག་དགོས་ཤིང་དེ་ལ་ཡང་
དངོས་པོར་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་པས།
འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དོན་ཡང་འདི་ཡིན་ནོ། །སྤྱུ་
མཐའ་འདི་རྣམས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་རྒྱུད་བཏགས་ཡོད་ཅེས་དུ་འཛོག་ཤེས་པའི་མཁས་
པ་ཐལ་འགྱུར་པའི་བྱད་ཆོས་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། མ་སྟད་དུ་ཡང་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱུ་
བ་མི་བཞེད་པ་ལ་ཐུག་གོ།

གཉིས་པ་འགྱུར་བྱུག་ནི། འཇམ་དབལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་བྱུག་འཆལ་
ལོ། །ཞེས་གསུངས། སྤྱུ་མཐའ་འདིར་ཡོ་བཏ་རྣམས་ཀྱིས་འགྱུར་བྱུག་མཛད་པ་ལ་ཆོས་ཅན།
དགོས་པ་ཡོད་དེ། འགྱུར་མཐར་ཐིན་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཐིར། འགྱུར་བྱུག་གི་ཡུལ་
དུ་འཕགས་པ་འཇམ་དབལ་བཞོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷ་ཡིན་པས་
བསྟན་བཅོས་འདི་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མཛོན་པའི་
ཕྱེ་སྟོང་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཆེད་དུ་བཞོད་པའི་ཐིར།

ཐོག་མར་སྟིང་ཇེ་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་བྱུག་མཛད་ཚུལ།

༡༡། གསུམ་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ་བཞི། བསྟན་བཅོས་བརྩམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་
 མཆོད་པར་བརྟེན་པ། བརྩམ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས་བཤད་པ། བསྟན་བཅོས་
 ཇི་ལྟར་བརྩམས་པའི་ཚུལ། བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོ་ཅ་བསྟོ་བཤོ། །དང་པོ་ལ་
 གཉིས། སྟིང་ཇེ་ཆེན་པོ་ལ་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་བསྟོད་པ་དང་། སོ་སོར་བྱེ་ནས་བྱུག་འཆལ་
 བཤོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྟིང་ཇེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་རྒྱུ་བསྟན་པ་དང་། བྱང་སེམས་
 ཀྱི་རྒྱ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་ཅ་བར་བསྟན་པཤོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཉན་རང་ཐུབ་དབང་
 ལས་སྟེས་ཚུལ། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལས་འཁྲུངས་ཚུལ། བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་རྒྱའི་
 གཙོ་བོ་གསུམ་བསྟན་པཤོ། །དང་པོ་ནི། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པས། བསྟན་བཅོས་འདི་
 བརྩམ་པའི་ཐོག་མར་གཞུང་གཞན་གྱི་མཆོད་བརྟེན་གྱི་ཡུལ་དུ་བཀོད་པའི་ཉན་རང་རྣམས་
 ལ་དངོས་སུ་མཆོད་བརྟེན་མ་མཛད་པར་མ་ཟད། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་རྣམས་
 ལ་ཡང་དངོས་སུ་མཆོད་བརྟེན་མ་མཛད་པར། བཅེ་བ་སྟིང་ཇེ་ཆེན་པོ་ཁོ་ན་ལ་དངོས་སུ་
 མཆོད་བརྟེན་མཛད་པའི་རྒྱ་མཆན་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱས་
 འཁྲིང་རྣམས་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་གསུངས། དག་དོན་ནི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་
 དང་། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་འཁྲིང་པོའི་རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཐུབ་

དབང་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱབ་དབང་གིས་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོའི་ཆོས་བསྟན་པ་ཉམས་སྲུ་
སྒྲུངས་པས་རང་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཙུག་
པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གདམས་ངག་ཐོས་པར་བྱེད་ཆུང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་འཁོར་བ་ལས་
ཁོལ་བའི་བྱ་བ་བྱས་སོ། །འདི་ལས་སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བ་གཞན་ལེན་པ་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་བ་ལྟ་
བུའི་སྒྲོ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་ཉན་རང་སྤྱབ་དབང་ལས་འབྱུངས་ན། སྤྱབ་དབང་གང་ལས་
བསྟན་པ་ཞེ་ན། སྤྱབ་པའི་དབང་པོ་སངས་རྒྱས་བཙུག་པོས་ཐོས་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ལས་འབྱུངས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་ཁ་ཅིག་གིས་ཡོངས་འཛིན་བྱས། རང་
དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུངས་པའི་
ཕྱིར། བྱང་སེམས་རྒྱལ་སྤྱོད་སྲུ་བཞག་པ་ནི་རང་གི་བདག་རྒྱེན་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱལ་བ་ལ་
བརྟེན་ནས་བཞག་པ་ཡིན་པས། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལས་འབྱུངས་པར་བཤད་པ་དང་
མི་འགལ་ལོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཉན་རང་གཉིས་སྤྱབ་དབང་དང་སྤྱབ་དབང་བྱང་སེམས་ལས་འབྱུངས་
ན། བྱང་སེམས་དེ་དག་ཅིའི་རྒྱ་ཅན་ཏེ་གང་ལས་འབྱུངས་ཞེ་ན། གང་ཕྱིར་བཙུག་ཅེས་
སོགས་དང་། དང་པོར་ང་ཞེས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབས་སྲུ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིང་ཇེའི་
སེམས་དང་། ཉག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སྲུ་མེད་པ་སྟེ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དོན་རྟོགས་པའི་
སྒྲོ་ཤེས་རབ་དང་། འདིར་བསྟན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གསུམ་ནི་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་སྤྱོད་རྣམས་

ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནམས་སྐྱེད་ལྷན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་འདིར་བསྟན་ཆོས་གསུམ་
ལས་འབྲས་པ་ཡང་དབང་པོ་རྣེས་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་སྟོང་
ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བཙལ་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དབང་རྒྱལ་དུ་མ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་དགེ་ལེགས་ཀྱི་ཅ་བ་འདིར་བསྟན་ཆོས་
གསུམ་ཀར་ཐུག་པ་ལ། ཆོས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཁོ་ན་ལ་བསྟོན་ཐུག་མཛད་
པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་བདག་གིས་ཆོས་ཅན། བསྟན་
བཅོས་འདི་རྩོམ་པའི་ཐོག་མར་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཁོ་ན་ལ་དངོས་སུ་བསྟོན་པར་བགྱིས་པོས་
ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་བཅེ་བ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉིད་རྒྱལ་པའི་ལོ་ཐོག་ཐུན་ཐུན་ཆོགས་
པ་འདིའི་ཐོག་མར་བསྐྱེད་པ་ལ་གལ་ཆེ་བ་ས་ཐོན་དང་ནི་འདྲ་ལ། བར་དུ་གོང་ནས་གོང་དུ་
སྐྱེལ་བ་ལ་ཆུ་དང་འདྲ་ཞིང་། མ་མར་གདུལ་བྱས་ལུན་རིང་དུ་ཡོངས་སྟོང་པའི་གནས་ལ་
འབྲས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ལྟ་བུར་འདོད་པར་སྒྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྟོང་རྗེའི་སྟོན་དུ་གཉིས་མེད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པས། ཆོས་གསུམ་གྱི་ཅ་བ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་ཐུག་པ་རི་
ལྟར་འཐད་ཅེ་ན། ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ནམས་ཀྱིས་ནི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་རྗེས་སུ་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འཆོལ་བ་ཡིན་ལ། ཉན་རང་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ནམས་ཀྱི་སྟོང་
ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་གསུམ་ནང་ཆོན་དུ་འགྱུར་བ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཐོན་པ་ལ་
རག་ལས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། སྟོང་རྗེའི་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་མོད་དང་། །ཞེས་

སོགས་ཀྱིས་རིགས་ངེས་དབང་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཆོས་གསུམ་སྤྱི་རིམ་དང་། འདི་ལྟར་སྤྱི་
 རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཙན་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རིགས་ངེས་དབང་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཆོས་གསུམ་སྤྱི་རིམ་
 བསྟན་པ་གང་ཞིག་ ཅ་འབྲེལ་གཉིས་ཀས་སྤྱི་རྒྱུ་ཆེན་པོ་གསུངས་པའི་བྱིར། འོན་ཀླས་
 བཤད་ལས་དོན་དམ་པ་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་འོག་ཀྱི་སེམས་ཙན་ལ་སྤྱི་རྒྱུ་ཆེན་པོ་བསྤྱད་པ་
 ལ་བརྟེན་ནས། སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་རྒྱུ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྤྱི་
 ཉིད་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་འོག་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། བྱང་
 སེམས་དབང་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་སྤྱི་རྒྱུ་ཆེན་པོ་གསུམ་ཀ་ཡོད་པར་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིར་
 རོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོར་བྱེ་ནས་བྱུག་འཆལ་བ་ལ་གཉིས། སེམས་ཙན་ཙམ་ལ་དམིགས་
 པའི་སྤྱི་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ལ་བྱུག་འཆལ་བ། ཆོས་དང་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱི་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ལ་བྱུག་
 འཆལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཡོན་ཏན་དང་བསྟོན་པའི་དགོས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། དེ་
 ལྟ་བུའི་སྤྱི་རྒྱུ་ཆེན་པོ་འོ་འོ་དེ་གང་། དབྱེ་བ་དེ་ནི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སེམས་ཙན་ཐམས་ཅད་ལ་རང་
 གི་བྱ་གཅིག་པ་དང་འབྲེལ་པའི་ཆོད་ཙམ་གྱི་རང་གི་རང་གིས་སྤྱི་བའི་བརྟེན་པ་དེ། སྤྱི་རྒྱུ་ཆེན་
 པའི་འོ་འོ་ཡིན་ལ།

དེ་ཡང་དབྱེ་བ་སོ་སོའི་འོ་འོ་བཤད་ན་གོ་བར་རྒྱས་པས་དེ་འཆད་པ་ལ། དང་པོར་
 ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བྱུག་གསུངས། དོན་ནི་དཔལ་ལྷན་ཆེན་གསུམ་ཆོས་
 ཙན། སེམས་ཙན་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱི་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ལ་བྱུག་འཆལ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་འཛིན་པའི་འཛིག་

ལྷ་ས་དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པར་གྱུར་ཅིང་། དེ་ནས་ང་ཡི་བར་འཛིན་
 བའི་འཛིག་ལྷ་ས་བདག་གི་འདིའོ་ཞེས་མིག་ན་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་ཆགས་
 བ་སྟེ་བདག་འཛིན་བསྐྱེད་པའི་ཚོ་ཚུན་གྱི་འབྲུལ་འཁོར་འབྲུན་པ་ལྟར་རང་དབང་མེད་པར་
 འཁོར་བར་འཁོར་བ་ཡི་འགྲོ་བ་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱང་ཆེར་གྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་འདུད་
 བའི་བྱིར། དེ་ཡང་དང་པོར་ཞེས་སོགས་ཀྱང་བ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་བར་
 འབྲུམས་པའི་རྒྱ་དེ་བསྟན། ཀྱང་བ་གསུམ་པས་དཔེའི་སྒྲོ་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་ཚུལ་དེ་
 བསྟན། ཀྱང་བ་བཞི་པས་བསྟོད་ཡུལ་གྱི་སྤྱང་ཆེ་རོས་བརྒྱད་ནས་དེ་ལ་བསྟོད་ཚུལ་དེ་བསྟན་
 རོ། །

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱང་ཆེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ཚུལ་དེ་
 ལྟར་ཡིན་ན། ཚོས་དང་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱང་ཆེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ཚུལ་དང་རོ་
 བོ་རྩི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། འགྲོ་བ་གཡོ་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱང་བ་གཉིས་གསུངས།
 དེ་ཚོས་ཅན། ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱང་ཆེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་བ་ཡིན་ཏེ། འགྲོ་བ་རྒྱུད་གིས་
 གཡོ་བའི་རྒྱ་ཡི་ནང་གི་རྒྱ་བའི་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་གཡོ་བ་སྟེ་སྤྱད་ཅིག་གིས་འཛིག་པར་
 མཐོང་ནས་འགྲོ་བ་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྤྱང་ཆེ་ལ་འདུད་
 བའི་བྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱང་ཆེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་བ་ཡིན་ཏེ།
 རྒྱ་ཡི་ནང་གི་རྒྱ་བའི་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་སྤྱང་ཡང་རང་བཞིན་
 ཉིད་ཀྱིས་སྤྱང་བར་མཐོང་ནས་འགྲོ་བ་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་

པའི་སྒྲིམ་སྒྲེད་ལ་འདྲད་པའི་བྱིས།

ས་སོ་སའི་རྣམ་གཞག་དང་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

༡༣། གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུའི་ས་དང་། འབྲས་
 རྒྱུའི་སའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ས་སོ་སའི་རྣམ་གཞག་དང་། ས་བཅུ་བྱུང་མོང་གི་ཡོན་ཏན་
 བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རབ་དགའ་ལ་སོགས་པ་ས་ལྔ་བཤད་པ། ས་བྱུག་པ་མངོན་
 དུ་བྱུང་པ་བཤད་པ། རིང་དུ་སོང་བ་སོགས་ལྷག་མ་བཞི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ། ས་དང་
 བོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ། གཉིས་པ་འི་མ་མེད་པ། གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ། བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ།
 ལྔ་པ་སྤངས་དགའ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱད་གཞི་སའི་རོ་བོ་མདོར་བསྟན།
 རྒྱད་ཆོས་སའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒྲིམ་པ་མཁུག་
 བསྟན་པའོ། །དང་པོ་འཆད་པ་ལ། རྒྱལ་བའི་སྤྱུ་མོ་ཞེས་སོགས་ཀྱང་བ་བཞི་གསུངས། འོ་
 བ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་སྒྲིམ་སྒྲེད་ཆེན་པོས་བྲངས་ཏེ་སྒྲིམ་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་
 བ་བྱ་ཐག་ཆོད་པ་བཅུ་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་བྲངས་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་
 བསྐྱེད་དེ་ཆོགས་སྒྲིམ་དུ་བསྐྱོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་གོང་མ་ཅི་ཞིག་འཛོལ་ཅེ་ན། ས་དང་
 བོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཐོབ་པོ་ཞེས་ཁོང་ནས་བྲངས་ནས། འོ་ན་ས་དེའི་རོ་བོ་རྒྱ་ལྷན་ཡིན་ཞེ་ན།
 དེ་འཆད་པ་ལ་བྲངས་མ་ཐག་པའི་གཞུང་འདི་བྱུང་། དོན་ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་འཁོར་བའི་སྤྱུག་

བསྐྱེད་ལས་རྣམས་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ཅིང་།
དགེ་ཅ་རྣམས་བྱང་སེམས་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྒྲོན་པ་སྟེ་བཟང་པོ་སྒྲོད་པའི་སྒྲོན་ལམ་གྱིས་
རབ་ཏུ་བསྐྱོས་པའི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་པའི་ས་ལ་གནས་པའི་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་འདི་ཡི་
སྒྲོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་ལས་
འདས་པའི་སེམས་དང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བདེན་སྒྲོང་ལ་གཉིས་སྤང་བྱ་བ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རང་རྒྱུད་མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན། གཞན་རྒྱུད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་
པའི་ཡོན་ཏན། ས་དང་པོར་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཡོན་ཏན་
སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་བསྟན་པ་དང་། ཡོན་ཏན་མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
དོན་ལྡན་གྱི་མཆན་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན། རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་སོགས་བཞིའི་ཡོན་ཏན། ས་གོང་
མ་གཞོན་པ་སོགས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལོ། །དང་པོ་འཆད་པ་ལ། དེ་ནས་བཟུང་ཏེ་ཞེས་
སོགས་རྟེན་པ་གཉིས་གསུངས། དོན་ནི་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་དེ་ནས་བཟུང་ཏེ་བྱང་སེམས་དེ་
ནི་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྲུལ་སྟེ་མིང་ཉིད་གྱིས་བསྟན་
ཅིང་བརྗོད་རིགས་ཏེ། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཡོན་ཏན་དེ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་སོགས་བཞིའི་ཡོན་ཏན་
དང་ལྡན་ཞེས་འཆད་པ་ལ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བཞི་གསུངས། དོན་ནི་
བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་སུ་འདྲ་

སྒྲིམ་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་སྒྲིམ་དང་ཉན་རང་གི་ས་ལས་འདས་ཤིང་སངས་རྒྱས་སུ་བསྐྱོད་པར་ངེས་
 པའི་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྒྲིམ་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་དེ་རིང་སངས་རྒྱས་རིགས་སུ་
 སྒྲིམ། །ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སུ་སྒྲིམ་པར་བཤད་པ་ངེ་
 ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དང་འདི་མི་འགལ་ཏེ། འདི་ནི་ཐོག་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་མཐོང་ལམ་
 ཐོབ་པ་ན་རང་རང་གི་ལམ་དུ་རིགས་ངེས་པར་འཛོལ་བས་རིགས་ངེས་པའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་
 པར་ཅན་ཡིན་ནོ། །འོན་ཉན་ཐོས་མ་ངེས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་
 འགལ་ཏེ་སྐབས་འདིར་དེ་ཁས་མི་ལེན་ཞེས་ཇེ་བརྩམས་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་
 གསུངས་སོ། །བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བའི་ནི་ཆོས་ཅན། མཐོང་སྣང་གིས་བསྐྱུས་པའི་
 ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་བ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་སྣངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་སྤར་མི་སྒྲིམ་པའི་དོན་དུ་བྱས་
 པའི་ཕྱིར། བྱང་སྐབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དགའ་བ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་འཆང་བ་ཡིན་
 ཏེ། ས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཞིང་སྤངས་པའི་སྐྱོན་ཅི་རིགས་དང་བྲལ་བས་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་དགའ་བ་མང་པོ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞིང་ནི་འོག་མ་འདྲན་པའི་ཆོག་གོ། །དེ་ཆོས་
 ཅན། ལུས་མཐུ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་གཅིག་ལ་འདྲིལ་ཏེན་གྱི་ཁམས་མི་
 འདྲ་བ་བརྒྱ་ཀུན་ནས་གཡོ་བར་ལུས་པར་གྱུར་པའང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཡོན་ཏན་དེ་ཅམ་དུ་མ་ཐད་ས་གོང་མ་གཞོན་པ་སོགས་གསུམ་གྱི་
 ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ལ། ས་ནས་སར་གཞོན་ཞེས་སོགས་རྟངས་པ་གསུམ་
 གསུངས། དོན་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། ས་གོང་མ་གཞོན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཏེ། ས་དང་པོ་

ནས་ས་གཉིས་པར་གཞོན་པར་བྱེད་པ་ལ་སློབ་པ་ཡིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། དེ་ནས་གྲང་ས་གོང་མ་གོང་མར་རབ་ཏུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར། ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆེ་བྱང་སེམས་འདི་ཡི་ཆོས་ཅན། རན་འགྲོར་འགྲོ་བའི་ལམ་རྣམས་མཐའ་དག་འགག་བ་སྟེ་ཟད་པར་གྱུར་ཏེ། རན་འགྲོར་སྟེ་བའི་ས་ཐོན་སྤངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་བཟོད་ཐོབ་རན་སོང་ཡོངས་མི་ལྟང་། །ཞེས་སྒྲོར་ལམ་བཟོད་པ་ཐོབ་ནས་རན་སོང་དུ་མི་ལྟང་བར་བཤད་པ་ནི། རྒྱུ་མ་ཆང་བའི་དབང་གིས་ཡིན་ཞིང་། འདི་ནི་རན་འགྲོར་སྟེ་བའི་ས་ཐོན་སྤངས་པ་ལ་བྱེད་པས་དེ་དང་བྱེད་པར་ཆེན། །ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆེ་བྱང་སེམས་འདི་ཡི་ཆོས་ཅན། སོ་སོ་སྟེ་བའི་ས་རྣམས་ལས་འདས་ཤིང་བྱིས་པའི་རྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དཔེའི་སློན་ས་ཡོན་ཏན་མདོར་བསྡུས་ཏེ་འཆད་པ་ལ། འདི་ནི་འཕགས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་གཅིག་གསུངས། དོན་ནི་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་རི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དེ་འཕགས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པ་ལས་རང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྒྲོན་ཟད་ཅིང་སྤང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་གྲང་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་ལས་དེའི་སྒྲོན་ཟད་ཅིང་ཡོན་ཏན་རྣམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་གཞན་རྒྱད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གཉིས། ས་འདིར་ཉན་རང་

རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། ས་བདུན་པར་སྒྲོའི་སྒྲོ་ནས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་རྒྱུད་མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། གཞན་རྒྱུད་ཟེལ་གྱིས་
 གཞོན་པའི་ཡོན་ཏན་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཉིས་ཡོད་པས་སོགས་པར་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་
 ནས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཚུལ་འཆད་པ་ལ། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་གསུམ་
 གསུངས། དོན་ནི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྣ་གཉིས་པ་སོགས་སུ་མ་ཟད་ས་དང་
 པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་གནས་པས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། ཉན་རང་རྣམས་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཟེལ་
 གྱིས་གཞོན་པ་ཡིན་ཏེ། ལུབ་པའི་དབང་པོའི་གསུང་ལས་སྦྱེས་པའི་ཉན་སོས་དང་དེ་བཅས་
 པ་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྦྱང་རྩེ་ཆེན་པོའི་བསོད་
 རྣམས་དག་གི་དབང་གིས་པམ་པར་བྱས་པ་སྟེ་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་དེ་དག་ལས་བསོད་
 རྣམས་རྣམས་པར་འཕེལ་བའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཉན་རང་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་བྱང་
 སེམས་སོ་སྦྱེ་ལ་ཡང་ཡོད་པར་བྱམས་པའི་རྣམས་ཐར་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པས། དེ་ས་དང་
 པོའི་ཡོན་ཏན་ཏུ་རི་ལྟར་རིགས་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ་འདིའི་རིགས་དེ་ལྟག་བསམ་དག་པའི་
 སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ས་འདིར་ཉན་རང་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ན། འོ་ན། ས་
 གང་ནས་སྒྲོའི་སྒྲོ་བས་ཀྱི་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། དེ་ནི་རིང་དུ་ཞེས་སོགས་
 ཀྱང་པ་གཅིག་གསུངས། དོན་ནི་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ས་བདུན་པ་རིང་
 དུ་སོང་བར་སོན་པ་ན། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སུ་མ་ཟད་སྒྲོ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་

ཡང་ཉན་རང་ལས་ལྷག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཆེ་འཕོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་བྱ་ཆོག་ས་
 གི་སྐད་ཅིག་མའི་བྱང་མཐའ་རེ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་འཕྱག་ལྡང་བྱེད་ཅུས་པའི་བྱིར།

ས་དང་པོར་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།

༡༡། །གསུམ་པ་ས་དང་པོར་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ལ་བཞི། ས་དང་པོ་ལ་གནས་
 པའི་སྦྱོན་པ་བཤད་པ། རྟེན་དམན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོན་པ་བཤད་པ། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་
 སྦྱོན་པ་བཤད་པ། སྦྱོན་པའི་པར་བྱིན་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོན་རང་རྒྱད་
 མཛེས་པར་བྱེད་པ་དང་གཞན་རྒྱད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ས་
 འདིར་སྦྱོད་པ་པར་བྱིན་གྱི་ཡོན་ཏན་རི་ལང་ཞིག་ཐོབ་ཅེ་ན། དེ་སྦྱོན་པ་ལ། དེའི་ཆེ་དེ་ལ་
 ཞེས་སོགས་ཀླང་པ་བཞི་གསུངས། ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆེ་བྱང་སེམས་དེ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ལ་པར་བྱིན་བརྩའི་ནང་ནས་ཆོག་ས་བྱང་གི་རྒྱ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་དང་
 པོ་སྦྱོན་པའི་པར་བྱིན་ཉིད་ནི་པར་བྱིན་གཞན་ལས་ཆེས་ལྷག་པར་འགྱུར་ཏེ། ལུས་ལོངས་
 སྦྱོད་གཏོང་བ་ལ་སེར་སྒྲའི་ཀྱན་འཛིན་གྱི་རི་མ་མེད་པའི་བྱང་སེམས་གང་ཞིག་རྒྱལ་ཁྲིམས་
 སོགས་ལ་ཡོན་ཏན་དེ་ཅམ་དུ་མ་ཐོབ་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཞེས་པ་པར་བྱིན་དང་པོ་ཞེས་པའི་
 འོན་མ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། སྦྱོན་པ་དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་དང་པོ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་པོའི་དོན་རྒྱུའི་དང་པོ་ལ་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །ཁོན་རེ་དེ་མི་འཐད་དེ།

རྒྱུ་ལྟ་བུ་གི་རྒྱ་དང་པོ་ཆོག་མཉམས་ལས་ན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱུ་ཆེན་ལས། དེ་ཡང་
འདི་ག་ཆེན་ལས་འདས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན། ས་
འདིར་སྒྱུན་པའི་པར་ཕྱིན་ལྷག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོར་མ་ཟད་
སྒྲོང་བ་པོ་ལ་རང་གི་ཤ་སྟེར་བ་ལའང་ཆེས་གྲུས་པར་བྱས་པ་ཡིས་ཆོས་ཅན། ས་དང་པོ་
པའི་རྒྱ་དང་ལ་གང་ཟག་པལ་ཆེར་ལ་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་པའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དཔོག་པའི་
རྒྱ་སྟེ་ཉག་མཉམས་ཡང་ཉུ་འབྱུར་ཉེ། དེ་ལྟར་སྒྱུབ་པའི་རྒྱ་ལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཆེན་དཔལ་པའི་སྒྱུན་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྒྱུན་པས་འཁོར་པའི་བདེ་
བ་འཕྲོག་པ། སྒྱུན་པས་སྒྲུང་འདས་ཀྱི་བདེ་བ་འཕྲོག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ས་འདིར་སྒྱུན་པའི་
པར་ཕྱིན་ལྷག་ན་སྒྱུན་པའི་པན་ཡོན་དེ་རྒྱུར་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཉིས་ཡོད་པས། དང་
པོར་སྒྱུན་པས་འཁོར་པའི་བདེ་བ་འཕྲོག་པར་འཆད་པ་ལ། སྒྱེ་བོ་འདི་ཀྱན་ཞེས་སོགས་
ཆོག་མཉམས་བཅད་གཉིས་གསུངས། རྟོན་ནི་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལུབ་པས་གདུལ་བྱ་ལ་ཚུལ་
ཁྲིམས་སོགས་ཀྱི་དང་པོར་སྒྱུན་པའི་གཏམ་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མི་ལ་སོགས་
པའི་སྒྱེ་བོ་འདི་ཀྱན་བཀའ་སྒྲོམ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུག་བསྐལ་ཕྱིར་བཅོས་པའི་བདེ་བ་མཛོན་
པར་འདོད་ཅིང་། མི་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བ་དེའང་བཟའ་བརྒྱུང་སོགས་ཀྱི་ཡོངས་སྒྲོད་མེད་པར་
འབྱུང་བ་མིན་ལ་ཡོངས་སྒྲོད་དེ་རྣམས་ཀྱང་ནི་སྒྱུན་པ་བརྟང་བ་ལས་འབྱུང་པར་མཁྱེན་
ཅིང་ཐབས་དེ་བསྐྱབ་པ་ཡང་ཆེས་སྒྲ་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། སྒྱུན་པའི་འབྲས་བུར་ཡོངས་སྒྲོད་
ལུན་སྒྲུམ་ཆོག་མཉམས་པ་འབྱུང་བ་ལ་གཏོང་བ་པོ་རྒྱལ་དང་མཐུན་པ་ཅིག་དགོས་སམ་ཞེ་ན། དེ་

མེད་ཤོས་ཉེ་གཏོང་བ་པ་སྟེང་རྗེ་མེན་ཏུ་དམན་ཞིང་དེར་མ་ཟད་སེམས་ཅན་ལ་མེན་ཏུ་རྩལ་
བའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་རང་དོན་མངོན་མཐོང་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ལེན་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བ་
གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་སྟེ་དེ་དག་ལ་ཡང་མ་འོངས་པ་ན་བཤེས་སྟོན་གྱི་སྤྲུལ་བཟུལ་ཉེ་བར་
ཞི་བའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་འདོད་པའི་འོངས་སྟོན་རྣམས་ཙེ་འདིར་སྟེན་པ་བཏང་བ་ལས་འགྱུར་
བའི་བྱེད།

གཉིས་པ་སྒྲིན་པས་སྤང་འདས་ཀྱི་བདེ་བ་ཐོབ་པ་ནི། འོ་ན། སྒྲིན་པའི་འབྲས་བུར་
འཁོར་བའི་བདེ་བ་དེ་ཙམ་དུ་བྱུང་དམ་ཞེས། དེའི་ལན་འཁྲད་པ་ལ། འདི་ཡང་སྒྲིན་པའི་ཞེས་
སོགས་རྒྱུ་བ་བཞི་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྒྲིན་པས་འཁོར་བའི་བདེ་བར་མ་བྱུང་
སྤང་འདས་ཀྱི་བདེ་བ་ཡང་འཛོལ་སྟེ། སྤང་རྗེ་དམན་ཞིང་ཞེས་པར་བསྟན་པའི་རྟོན་དམན་
པས་སྒྲིན་པ་གཏོང་བ་འདི་ཡང་སྒྲིན་པ་གཏོང་བའི་སྐབས་ཀྱི་དུས་ནམ་ཞིག་གི་ཆེ་སྔོང་བ་
པོ་འཕགས་པའི་སྒྲེ་པོ་དང་འབྲད་པ་སྤང་དུ་འཛོལ་ལ། དེ་དང་འབྲད་པ་དེ་ནས་དེས་ཚོས་
བསྟན་པ་ཉམས་སུ་བྲངས་པས། སྤང་བ་འཁོར་བའི་རྒྱན་ཡང་དག་པར་བཅད་པར་བྱས་
ཏེ་འཕགས་པ་དང་འབྲད་པ་དེ་ཡི་རྒྱ་ཅན་ཏེ་འབྲས་བུ་ཞི་བ་སྤང་འདས་སུ་འཕྲོ་བར་འགྱུར་
བའི་བྱེད།

བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་བཤད་པ།

༡༡། །གསུམ་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ལ་བཞེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིམ་པའི་ཕན་ཡོན་
 བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པ་བསྟན་པ། རྟེན་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲིམ་པའི་གཏམ་གཙོ་ཕོར་བསྟན་པ། བྱང་
 སེམས་ཀྱིས་སྒྲིམ་པའི་ཆེ་དགའ་བ་ཅི་འདྲ་ཞིག་འཛོལ་བསྟན་པ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ལུས་
 སྒྲིམ་པ་ལ་སྒྲིམ་པ་ལྡན་པའི་ཡོད་མེད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན། རྟེན་དཔལ་པ་རྣམས་ལ་
 སྒྲིམ་པའི་འབྲས་བྱུང་ཕོངས་སྒྲོད་འཛོལ་ནས་བདེ་བ་འབྱུང་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིམ་པའི་
 འབྲས་བྱུང་བདེ་བ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཏུས་ནས་ཀྱི་ཆེ་ཆོལ་ཅེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། འགྲོ་ལ་ཕན་པར་
 ཞེས་སོགས་ཀྱང་བ་གཉིས་གསུངས། དོན་ནི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྒྲིམ་པས་རིང་
 ཕོར་མི་ཐོགས་པར་ཕ་རོལ་པོའི་ཡིད་ཆེམ་པར་མཐོང་བ་ན། སྒྲིམ་པའི་འབྲས་བྱུང་གཤམ་པ་མཆོག་ཏུ་
 གྱུར་བ་འཛོལ་པར་འབྱུང་ཏེ། འགྲོ་ལ་ལ་འབྲས་པར་ཡུན་ཏུ་ཕན་པའི་བསྐྱེད་པར་དཔལ་བཅས་
 པའི་ཡིད་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་ན་འགྲོ་ལ་ལ་འབྲས་པར་ཡུན་ཏུ་ཕན་པའི་བསྐྱེད་པར་དཔལ་
 བཅས་པའི་ཡིད་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྟེན་དཔལ་པ་ལས་སྒྲིམ་པ་གཏོང་བ་
 ལ་ཆེས་གྲས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། སྒྲིམ་པས་རིང་ཕོར་མི་ཐོགས་པར་ཕ་རོལ་པོའི་ཡིད་
 ཆེམ་པར་མཐོང་བ་ན་སྒྲིམ་པའི་འབྲས་བྱུང་གཤམ་པ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་འཛོལ་པའི་བྱིར། རྟགས་འདི་
 དོན་གྱིས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན། ལུ་བ་བས་དང་པོར་སྦྱིན་པའི་གཏམ་མཛད་དོ་ཞེས་བཤད་
ན། རྟེན་བྱང་སེམས་དང་བྱང་སེམས་མིན་པ་གང་ལ་མཛད་ཅེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། གང་
ཕྱིར་བཅེ་བདག་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་གཉིས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟེན་དེ་གཉིས་
ཀ་ལ་སྦྱིན་པའི་གཏམ་ཉིད་གཙོ་བོ་སྟེ་གཤམ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་བཅེ་
བའི་བདག་ཉིད་བྱང་སེམས་དང་། བཅེ་བའི་བདག་ཉིད་བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀའི་
མདོན་མཐོང་དང་ངེས་ལེགས་ཐམས་ཅད་སྦྱིན་པས་འབྲེན་བ་དེའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་ཀྱི་མདོན་
མཐོ་སྦྱིན་པས་འབྲེན་ཏེ། འགོ་ལ་པན་པར་ཞེས་སོགས་ཆོག་རྟེན་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་ལ་
བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱིན་པས་བྱངས་པའི་ཡིད་བདེ་མདོན་མཐོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ངེས་
ལེགས་སྦྱིན་པས་འབྲེན་ཚུལ་ནི། དེ་ཆེ་དེ་ལ་རྫོགས་སངས་བྱང་ཆུབ་རྒྱ། །དང་པོ་སྦྱིན་པ་
ཞེས་བས་བསྟན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྦྱིན་པས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་དགའ་བ་འཕྲོག། །ཅེས་བཤད་ན་འོ་
ན། བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་དགའ་བ་བྱུང་བར་ཅན་ཅི་འདྲ་ཞིག་འབྱུང་ཞེ་ན། དེ་སྟོན་པ་ལ།
ཇི་ལྟར་བྱིན་ཅིག་ཅེས་སོགས་རྟེན་པ་བཞི་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལུས་ལོངས་སྦྱོང་
ཐམས་ཅད་སྦྱིན་པར་བཏང་བས་སྦྱོང་བ་པོའི་ཡིད་ཆོས་བར་མཐོང་བ་ན། བྱང་སེམས་དེ་ལ་
བདེ་བ་ཉན་རང་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་ཞུགས་པ་ལས་ཆེས་ལྷག་པར་འབྱུང་བ་ལྟ་ཞིག་སྟོས་
ཅི་དགོས་ཏེ་སྟོས་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཇི་ལྟར་སྦྱོང་མོ་བས་སྦྱིན་པ་བྱིན་ཅིག་ཅེས་པའི་སྒྲ་
ཐོས་ཤིང་བསམ་པ་ལས་བྱང་སེམས་རང་ཉིད་ལ་སྦྱོང་བར་གོ་བ་ན། རྒྱལ་སྤྲེད་དེ་ལ་དགའ་

བ་དང་བདེ་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང་བ་ནི་སྤྱོད་པ་ཉན་རང་དགྲ་བཙུག་རྣམས་ལ་ཞི་བར་
ཞུགས་པའི་བདེ་བ་དེ་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

བཞི་བ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ལུས་སྦྱིན་པ་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡོད་མེད་བསྟན་པ་ནི། འོ་
ན། ཐམས་ཅད་བཏང་བས་ལྟ་ཞིག་སྒྲོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་བཤད་ན། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ལུས་
གཏོང་བ་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ། ལུས་བཅད་སྟེར་ཞིང་
ཞེས་སོགས་རྒྱུ་རྒྱུ་བཞི་གསུངས། དོན་ནི་ས་ཐོབ་པ་རྣམས་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་མེད་ལ། ས་མ་
ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྤྱག་བསྐྱེད་འབྱུང་ཡང་ལུས་གཏོང་བ་ལ་འདྲུག་ཏེ།
སྒྲོང་བ་སོ་ལ་རང་གི་ལུས་བཅད་ནས་སྟེར་ཞིང་། དེ་ལྟར་བཅད་པའི་བདག་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་
ལ་དབགས་ནས་སེམས་ཅན་གཞན་དག་རྣམས་ཀྱི་དཔྱུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་
བསྐྱེད་དུ་མེད་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་རིག་ཅིང་སྒྲོང་བ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་མཐོང་ནས་ནི། དཔྱུལ་
བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་རྒྱུན་བཅད་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་སྤྱར་དུ་ལམ་ལ་བཙོན་
འགྲུས་བཙོན་པའི་བྱིར།

སྦྱིན་པའི་ཕར་བྱིན་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

༡༡། །བཞི་བ་སྦྱིན་པའི་ཕར་བྱིན་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ནི། ས་འདིར་སྦྱིན་པའི་ཕར་བྱིན་
སྤྱག་པར་བཤད་ན། འོ་ན། སྦྱིན་པའི་ཕར་བྱིན་དེ་ལ་རི་ཅམ་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ།

སྤྱིན་པ་སྤྱིན་བྱ་ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་བཞི་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྱིན་པའི་པར་བྱིན་
ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། སྤྱིན་བྱ་དང་། ལེན་པ་པོ་དང་། གཏོང་བ་པོ་གསུམ་པོ་རང་བཞིན་
གྱིས་བྱལ་བས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྤྱིན་པ་དེ་ལ་
འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྤྱིན་པའི་པར་བྱིན་ཞེས་བྱ་ལ། སྤྱིན་པའི་འཁོར་གསུམ་པོ་དག་
ལ་བདེན་པར་ཆགས་པ་སྦྱེས་པར་གྱུར་བས་བཅིངས་པའི་སྤྱིན་པ་དེ་ལ་འདིག་རྟེན་པའི་
སྤྱིན་པའི་པར་བྱིན་ཞེས་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་བསྟན་པའི་བྱིར་དོ། །

གསུམ་པ་པའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྟོན་མཐུག་བསྟུ་བ་ནི། ས་དང་པོའི་ཡོན་
ཏན་རྒྱས་པར་བྱེན་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད། མདོར་བསྟུས་ན། ས་དང་པོ་དེ་འདིག་རྟེན་པའི་དཔེ་
གང་དང་ཆོས་མཚུངས་ཤིང་། དེ་སྟོན་པ་ལ། དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་ཞེས་སོགས་ཀྱང་
པ་བཞི་གསུངས། ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། རོར་བུ་རྒྱལ་ཤིང་ལས་བྱལ་
པའི་ཆེ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ཉ་གང་བ་ཇི་ལྟར་བདེ་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆེ་བ་དེ་རྟེན་
ནས་མཁའ་མཐོན་པོར་གནས་ཤིང་། རང་གང་ལ་གནས་པའི་ནམ་མཁའ་དེ་འོད་དཀར་པོས་
མཛེས་པར་བྱེད་པ་དང་། ལེན་པ་སྦྱག་པོ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བསལ་ནས་གནས་པ་དེ་
བཞིན་དུ། ཁྱོད་ཀྱང་ལྷན་བཞད་པ་དེ་ལྟར་རྒྱལ་སྤྱིས་ས་དང་པོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ལ་རབ་
ཏུ་གནས་ཤིང་སྟེ་གནས་པ་དང་། རང་གི་དམ་པའི་རྟེན་ས་དང་པོ་བའི་ཡིད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
འོད་ཆགས་པས་མཛེས་པ་རྟེན་པར་གྱུར་པ་དང་། རང་གི་མི་མཐུན་ཚུགས་མཐོང་སྤང་
ལས་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཡིན་པའི་བྱིར། འདིར་སྤྱིས་ལ། རབ་དགའི་ཡིད་ཀྱི་གུང་སྟོན་ཡངས་

བ་ལ། །སྒྲིམ་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ཀྱན་ནས་རབ་ཏུ་རྒྱས། །འབྱུངས་པའི་སྒྲིམ་ནག་འབྱུག་པོ་
 བྱང་བྱང་ནས། །པན་བདེའི་ཀྱ་སྒྲིམ་འདི་ཨེ་མ་མཆར། །ཞེས་བྲུ་བ་ནི་བར་སྐྱབས་ཀྱི་
 ཆོག་ས་སྒྱ་བཅད་པའོ། །དབུ་མ་ལ་འབྱུག་པའི་རྣམ་བཤད་ཐར་འདོད་འབྱུག་རོགས་ལས་
 དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོའི་བཤད་པའོ། །

ས་འདིར་ཚུལ་བྱིས་ས་ཡོངས་སུ་དག་པར་བསྟན་པ།

७७। གཉིས་བ་ས་གཉིས་བ་བྱི་མ་མེད་བ་བཤད་བ་ལ་ལྟ། ས་འདིར་ཚུལ་བྱིས་ཡོངས་
 ལུ་དག་པར་བསྟན་པ། ཚུལ་བྱིས་ཀྱི་བསྟགས་པ་བསྟན་པ། ཚུལ་བྱིས་ཀྱི་མི་མཐུན་
 རྟོགས་དང་མ་འདྲེས་པའི་དཔེ་བསྟན་པ། ཚུལ་བྱིས་པར་བྱིན་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ། སའི་
 ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྟོན་ས་མཐུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ས་འདིར་ཚུལ་བྱིས་ལུ་
 ལུ་མ་ཆོགས་པར་བསྟན་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོན་ཏན་ཡོངས་ལུ་དག་པར་བསྟན་པ། ས་
 དང་པོ་ལས་ཚུལ་བྱིས་སྟག་པར་བསྟན་པ། ཚུལ་འབྱིས་ཡོངས་ལུ་དག་པའི་རྒྱ་གཞན་
 བསྟན་བའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན། ས་དང་པོ་བས་སྦྱིན་པའི་པར་བྱིན་ལྟག་པར་ཉམས་ལུ་
 རྒྱངས་པས་ལམ་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་ནི་འབྲ་ཞིག་འཛོལ་ཅེ་ན། ཚུལ་བྱིས་ཀྱི་པར་བྱིན་ལྟག་
 པར་འཛོལ་པོ་བྱས་པ་ལ། འོ་ན་དེ་ལྟག་པའི་དོན་ནི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་སྟོན་པ་ལ། དེ་ཚུལ་
 ལུ་ཆོགས་ཞེས་སོགས་རྐང་བ་གཉིས་གསུངས། དག་དོན་ནི། ས་གཉིས་བ་ལ་གནས་
 པའི་བྱང་སེམས་དེ་ཆོས་ཅན། སད་པར་མ་ཟད་མི་ལས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལུ་འད་བཅས་རང་
 གི་ཁ་ན་མ་ཐོ་པའི་འཆལ་པའི་ཚུལ་བྱིས་ཀྱི་དྲི་མ་སྤངས་པ་སྟེ་དེས་མ་གོས་པ་ཡིན་ཏེ།
 ཚུལ་བྱིས་ལུ་ལུ་མ་ཆོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་ལུ་དག་པ་དང་ལྟན་པའི་བྱིར། འདིར་
 བསྟན་ཚུལ་བྱིས་ནི་མི་དགེ་བཅུ་སྤངས་པའི་དགེ་བཅུའི་ཚུལ་བྱིས་ལ་རང་འབྲེལ་ལས་

གསུངས་པར་པ་ཆབ་དང་ནག་ཆོའི་འགྲུར་དུ་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། ས་འདིར་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤྱན་སྤྲུལ་ཆོག་པ་པས་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་
དག་པར་ཇི་ལྟར་འགྲུར་ཞེ་ན། དེ་སྟོན་པ་ལ། ལུས་དག་ཡིད་ཀྱི་ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་གཉིས་
གསུངས། དེ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་ཁྲིམས་སྤྱན་སྤྲུལ་ཆོག་པ་པས་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་
ལུན་པར་འགྲུར་ཏེ། ལུས་དག་ཡིད་ཀྱི་རྒྱ་བ་སྟེ་ཀུན་སྤྱོད་ནམས་སད་མི་གཉིས་ཀའི་གནས་
སྐབས་ཀུན་ཏུ་ལྟར་བ་ལ་མོས་ཀྱང་དག་པར་ལྟར་པས་དཔལ་བ་སྟེ་དག་བའི་ལས་ལམ་བཅུ་
ཆར་མ་ཆང་བ་མེད་པ་བསོག་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤྱན་སྤྲུལ་ཆོག་པ་
པའི་དོན་ནི་དགག་བཅས་ཀྱི་མཆོམས་ལས་ལྟོག་པ་དང་། ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་དག་པའི་
དོན་ནི་སྤྱབ་བཅས་ཀྱི་ཚོགས་ཀུན་རྫོགས་པའོ། །

གསུམ་པ་ས་དང་པོ་ལས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟག་པར་བསྟན་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། དག་བཅུ་
མ་ཆང་བ་མེད་པར་བསོག་པ་ས་གཉིས་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་འཆད་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ས་དང་
པོ་བ་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ། དག་བའི་ལས་འདི་ཞེས་སོགས་
ཀྱང་པ་བཞི་གསུངས། དོན་ནི། ས་དང་པོ་བ་ལ་དེ་ཡོད་མོད་ཀྱང་། ས་གཉིས་པ་ལ་གནས་
པའི་བྱང་མེམས་དེ་ཆོས་ཅན། ས་དང་པོ་ལས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟག་པ་ཡོན་ཏེ། དག་བའི་ལས་
ཀྱི་ལམ་འདི་ལྟ་ཞིག་བཅུ་ཆར་ཡང་ཁྱོད་ལ་སྐྱགས་པ་སྟེ་ཁིན་ཏུ་ལུས་དུ་བྱང་བ་དག་པར་
འགྲུར་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ས་དང་པོ་བ་ལ་མེད་པའི་བྱིར། འོ་ན། ལན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ནམ་དག་
དང་ལུན་པས་བྱིའི་ཉགས་སམ་མཆོན་པ་ཇི་ལྟ་བུ་འགྲུར་ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། སྟོན་ཀའི་

ཆེ་ལྟ་ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་གཉིས་གསུངས། དོན་ནི། ཉག་ཏུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ནམ་པར་དག་པ་
 དང་ལྟན་པའི་ས་གཉིས་པ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྟོན་ཀྱི་ཆེ་ལྟ་རྒྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་
 ཀྱི་ཆེ་ལྟ་པ་ལ་ཆ་གཏུང་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། དཀར་པའི་འོད་གྱིས་མཛེས་པ་གཉིས་ཡོད་པ་
 བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱང་དབང་པོའི་སྒོ་བསྐྱམས་པས་འཆལ་ཚུལ་གྱི་ཆ་གཏུང་ཞི་བ་དང་། ལམ་
 མེད་གསལ་བའི་ལུས་ཀྱི་འོད་ཆགས་པ་དེ་དག་གིས་ནམ་པར་མཛེས་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་རྒྱ་གཞན་བསྟན་པ་ནི། འོ་ན། སོ་ཐར་
 ལས་བརྩམས་པའི་བཅས་རང་གི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་མ་གོས་པ་ཅམ་གྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་
 ཁྲིམས་ནམ་དག་ཏུ་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། གལ་ཏེ་འདི་ནི་ཞེས་སོགས་
 ཀྱང་པ་བཞི་གསུངས། གལ་ཏེ་སོ་ཐར་ལས་བརྩམས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་ཀྱང་
 རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པར་བལྟ་བ་མི་སྟོང་ན་གང་ཟག་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་ལས་
 འདས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནམ་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཏེ། འཁོར་གསུམ་རང་བཞིན་
 གྱིས་བྱུབ་པར་བལྟ་བ་དེའི་བྱིར། འོ་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་
 རྒྱ་གཞན་དེ་ངེ་འབྲ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། འཁོར་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པར་བལྟ་ན་ཚུལ་
 ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་མི་དག་པ་དེའི་བྱིར། བྱང་སེམས་ས་གཉིས་པ་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། འཇིག་
 རྟེན་ལས་འདས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཉག་ཏུ་ཚུལ་
 འཆལ་གང་སྟོང་བ་དང་། གཉེན་པོ་གང་གིས་སྟོང་བ་དང་། ཚུལ་ངེ་ལྟར་སྟོང་བའི་འཁོར་
 གསུམ་ཆར་ལའང་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་བདེན་པར་བལྟ་བའི་གཉིས་སྒྲིའི་རྒྱ་བ་

དང་ཡང་དག་པར་བཤམ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་བསྟན་པ།

༢༡། །གཉིས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་བསྟན་པ་ལ་ཟུ། སྤྱིན་འབྲས་བཤེས་འགྲོའི་
 ཉེན་ལ་སྤྱོད་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་རག་ལས་པ། སྤྱིན་འབྲས་ལ་སྤྱོད་པ་བརྒྱུད་མར་སྤྱོད་པ་
 ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་རག་ལས་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བཤམ་ན་རན་འགྲོ་ལས་ཐར་བ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་
 པ། སྤྱིན་པའི་གཏམ་གྱི་ཆེས་སུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཏམ་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན། མཛོན་མཐོ་
 དང་ངེས་ལེགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱར་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱེད་པ་བཤོ། །དང་པོ་ནི། ས་འདིར་ཚུལ་
 ཁྲིམས་ལྷག་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། འོན་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་ཡོན་ཏན་རི་ལྟ་བུ་དང་ལྟན་ཞེ་ན། དེ་
 སྤྱིན་པ་ལ། སྤྱིན་པས་འོངས་སྤྱོད་ཅེས་སོགས་རྒྱུ་བ་བཞི་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན།
 སྤྱིན་འབྲས་བཤེས་འགྲོའི་ཉེན་ལ་འོངས་སྤྱོད་འདོད་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱུང་དགོས་ཏེ། ཚུལ་
 ཁྲིམས་དང་ལྟན་པས་སྤྱིན་པ་བཏང་བ་ལས་སྤྱིན་འབྲས་འོངས་སྤྱོད་དག་ནི་ལྟ་མའི་ནང་
 ཏུ་འབྱུང་ལ། སྤྱོད་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་ཉམས་པ་ལ་སྤྱིན་འབྲས་འགྲོ་བ་རན་པ་སྤྱོད་པ་
 འགྲོའི་ནང་ཏུ་འབྱུང་བའི་སྤྱིར། བཤམ་ཞེས་པའི་དོན་ནི་གཏོང་བ་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་མ་ལྟན་
 པ་ལ་འད་སྤྱིན་འབྲས་ཅམ་འབྱུང་བ་ཡོད་ཀྱང་བཤེས་འགྲོའི་ཉེན་ལ་འབྱུང་བ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་
 བོ། །

གཉིས་པ་ནི། རོ་ན། སྒྲིབ་འབྲས་ངན་འཕྲོའི་རྟེན་ལ་སྒྲིབ་ན་ཉིས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་
 སྒྲིབ་པ་ལ། བསྐྱེད་བཅས་དངོས་འདུ་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་གཉིས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་
 ཅན། སྒྲིབ་འབྲས་ལ་སྐྱེ་བ་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོངས་སྒྲོལ་བ་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་རག་ལས་
 ཉེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པའི་དབང་གིས་སྒྲིབ་འབྲས་ངན་འཕྲོའི་རྟེན་ལ་སྒྲིབ་ན་སྒྲིབ་པ་
 བཏང་བའི་བསྐྱེད་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོའི་འདུ་བ་སྟེ་ཅ་བ་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་ན་ཕྱིན་ཆད་
 གང་ཟག་དེ་ལ་ཡོངས་སྒྲོལ་སྐྱེ་བ་བརྒྱུད་མར་འབྱུང་བར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཞིང་
 བ་འགའ་ཞིག་ས་པོན་མི་འདེབས་པར་གྲོན་སོགས་ལ་ཡོངས་སྒྲོལ་བ་བཞིན་ཀོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་ན་སྒྲིབ་འབྲས་བདེ་འཕྲོའི་རྟེན་ལ་མི་འབྱུང་བར་
 མ་ཟད་ངན་འཕྲོ་ཁོ་ནར་བརྒྱུད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་སྒྲིབ་པ་ལ། གང་ཆེ་
 རང་དབང་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བཞི་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་ན་
 ངན་སོང་ལས་ཐར་བ་ཤིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་སྟེ། གང་གི་ཆེ་ཆོས་བྱེད་པ་ལ་རང་དབང་དུ་འཇུག་
 ཅིང་མ་ཐུན་པའི་ཡུལ་ལྟ་མའི་འཕྲོ་བ་ན་གནས་པའི་ཆོ། གལ་ཏེ་གང་ཟག་འདིས་ཚུལ་ཁྲིམས་
 བསྐྱེད་པའི་སྒྲོན་ནས་བདག་ཉིད་འདིར་ངན་འཕྲོར་འཕྲོ་བ་ལས་འཛིན་པར་མི་བྱེད་ན། ཕྱིས་
 ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བྲལ་བའི་རྒྱུ་ཕྱིས་ངན་འཕྲོའི་གཡང་སར་སྐྱེད་བས་རང་ལ་དབང་མེད་
 བར་ལས་ཉོན་མྱི་གཞན་དབང་གིས་འཇུག་པར་འབྱུང་བའི་ཆོ། ངན་སོང་དེ་ལས་ཕྱིས་
 བས་ཐབས་གང་གིས་སྒྲོང་བར་འབྱུང་བ་རྟེན་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཉེ། ངན་འཕྲོའི་རྟེན་ལ་དགེ་བ་
 བསྐྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་དགོན་ཞིང་། སྟོན་པ་བསྟོན་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཐུ་བས་ངན་འཕྲོ་ཁོ་ནར་བརྒྱུད་

དགོས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། འོན་ཏེ་སྒྲིན་པས་སྒྲིན་པའི་རྗེས་སུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཏམ་མཛད་པའི་
 རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་སྒྲིན་པ་ལ། དེ་ཕྱིར་རྒྱལ་བས་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་གཉིས་
 གསུངས། དོན་ནི་སྤྲིག་པ་མཐའ་དག་པམ་བར་མཛད་པའི་རྒྱལ་བས་སྒྲིན་པའི་གཏམ་མཛད་
 བས། དེའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྒྲིན་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱབ་
 དགོས་ཞེས་པའི་གཏམ་ཉིད་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྒྲིན་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མི་ཐད་
 ཅིང་འཕེལ་བའི་ཆེད་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་ཉེས་པ་དུ་མའི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པ་དེའི་
 ཕྱིར། འོན་ཏེ་སྒྲིན་པའི་འབྲས་བུ་ལོངས་སྟོང་ཡུན་རིང་དུ་འབྱུང་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་རག་ལས་
 པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་སྒྲིན་པ་ལ། ཡོན་ཏན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་
 གཉིས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྒྲིན་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་ལོངས་སྟོང་
 པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་རག་ལས་ཏེ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་
 ཞིང་དུ་སྒྲིན་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནམས་བར་འཕེལ་བ་ན། རྒྱ་སྒྲིན་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལོངས་
 སྟོང་ཡུན་རིང་སུམ་ཚོགས་པ་སྟེ། བ་བརྒྱད་མར་ཉི་ཤེས་ལོངས་སྟོང་པ་རྒྱན་ཆད་པ་མེད་པར་
 འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་ན་དེ་ལྟར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་མངོན་མཐོ་
 དང་དེས་ལེགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱར་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱགས་པ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་ན་རན་
 འགྲོར་ལྟར་ཞིང་དེར་ལྟར་ན་སྤྲིག་པ་བསོག་ཅིང་དགོ་པ་མི་བྱེད་པས་མངོན་མཐོ་དང་དེས་
 ལེགས་གང་ཡང་འཕྲོ་བ་དཀའ་བར་བཤད་ན། འོན་ཏེ་གཉིས་ཀའི་རྒྱར་མེད་དུ་མི་བྱུང་བ་དེ་

གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་ལ། སོ་སོ་སྤྱི་བོ་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་
 བ་བཞི་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སོ་སོ་སྤྱི་བོ་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཛོན་
 མཛོལ་རྒྱ་དང་སྤྱོད་དབང་གི་གསུང་ལས་སྤྱི་བོ་ཉན་ཐོས་དང་རང་གི་བྱང་ཚུབ་ལ་བདག་
 ཉིད་ངེས་པ་རང་རྒྱལ་རྣམས་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་ངེས་བར་ལེགས་པའི་རྒྱ་ནི་ཚུལ་
 ཁྲིམས་དང་འབྲེལ་བ་ལས་གཞན་མེད་དེ། མཛོན་མཛོལ་རྟེན་དང་། རྟེན་དེ་ལ་སྤྱི་བོ་ལྟས་
 ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་རག་ལས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ངེས་ལེགས་འཛོལ་བ་
 ལ་ཡང་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིས།

ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མི་མ་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་མ་འདྲེས་པའི་དབེ་བསྟན་པ།

༡༡། །གསུམ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མི་མ་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་མ་འདྲེས་པའི་དབེ་བསྟན་པ་ནི།
 མི་ལམ་དུ་ཡང་འཆལ་ཁྲིམས་དྲི་མ་སྤངས། །ཞེས་ས་གཉིས་པ་པའི་རྒྱུད་ལ་འཆལ་ཚུལ་གྱི་
 དྲི་མ་མི་ལམ་དུ་ཡང་མི་འབྱུང་བར་བསྟན་པ་ལ། །ཁོ་ན་དེ། དེའི་སྤྱོད་རྒྱུད་འཆལ་ཚུལ་གྱི་
 དྲི་མ་དང་སྤྱོད་ཅིག་ཏུ་མི་གནས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་དཔེ་དེ་རྩ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་སྟོན་
 བ་ལ། རྩ་བུ་རྒྱ་མཚོ་རོ་དང་། ཞེས་སོགས་རྒྱུ་བ་བཞི་གསུངས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ས་
 གཉིས་པ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་དང་རྒྱུད་སྤྱོད་ཅིག་ཏུ་མི་ཡང་གནས་པར་
 མི་འདོད་དེ། སྤྱོད་བཞག་པ་དེ་སྤྱོད་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱིས།

ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ན་ལྷ་གཙང་སྤྱ་ཅན་གནས་པས་རོ་དང་ཞག་ཏུ་ལྷན་ཅིག་
མི་གནས་པ་དང་། བཟུ་ཤིས་པའི་ལུན་སྤྲུམ་ཆོགས་པ་ནི། རྣམ་གཤིས་སྤྲེ་བཟུ་མི་ཤིས་པ་དང་
ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་འཁྲོགས་པ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་རྒྱལ་ཁྲིམས་པར་ཕྱིན་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ནི། ས་འདིར་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་
ཕྱིན་ལྷག་ན། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དེ་ལ་དབྱེ་ན་རྒྱུ་ཆེ་ཙམ་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་སྟོན་པ་ལ།
གང་གིས་གང་ཞིག་ཅེས་སོགས་རྟེན་པ་བཞི་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་ཁྲིམས་
ཀྱི་པར་ཕྱིན་དེ་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གང་གིས་སྟོང་བ་དང་། སྤང་བྱ་གང་ཞིག་
སྟོང་བ་དང་། ལུང་སེམས་ཅན་གང་ལ་སྟོང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་དུ་
བདེན་པར་དམིགས་པས་བཅེངས་པ་ཡོད་ན། དེས་བཅེངས་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་
དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ཞེས་མདོ་ལས་བཤད་ལ། རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་
འཁོར་གསུམ་དག་ལ་བདེན་པར་ཆགས་པས་སྟོང་བ་སྟེ་བདེན་མེད་མཛོན་སྤྲུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཐེན་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དེ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྒྱལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒྲོ་ནས་མཐུག་བསྟུ་བ་ནི། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་
པར་ཕྱིན་རྒྱས་པར་བཤད་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད། མདོར་བསྟུས་ན། ས་གཉིས་པ་དེ་འཛིག་
རྟེན་པའི་དཔེ་གང་དང་ཆོས་མཚུངས་ཤིང་། དེ་སྟོན་པ་ལ། རྒྱལ་སྤྲུམ་རྒྱ་བ་ལས་བྱུང་
ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བཞི་གསུངས། ས་གཉིས་པ་དེ་མ་མེད་པ་འདི་ཡང་ཆོས་ཅན། སྟོན་

ཀའི་དུས་ཀྱི་རྒྱ་བའི་འོད་ནི་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་གྲུར་བ་ཡིན་ཏེ། ས་གཉིས་པའི་རྒྱལ་སྤྱས་
 ཀྱི་རྒྱ་བ་ལས་བྱུང་ཞིང་། འཆལ་ཚུལ་གྱི་འི་མ་དང་བྲལ་བས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འོད་དང་ལྷན་
 བས། འཆལ་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་འགྲོ་བའི་ཡིད་ཀྱི་གཏུང་བ་སེལ་བར་བྱེད་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ས་གཉིས་བ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། སྲིད་བ་འཁོར་བ་བ་མ་ཡིན་ཀྱང་སྲིད་བ་བའི་དབལ་
 དུ་གྲུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཉན་དུ་ཡོན་ཏན་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལ་མངའ་བསྐྱར་ཞིང་། ཕྱི་རོལ་
 དུ་གཞན་གྱི་དོན་དུ་གྲིང་བཞི་ལ་དབང་བའི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་བ་འཛིན་
 བའི་ཕྱིར། འདིར་སྤྱས་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་གསེར་གྱི་ས་གཞིའི་མངལ་ལས་འབྱུངས། །འཆལ་
 ཚུལ་ཉེས་པའི་སྒྲོན་གྱིས་ནམ་པར་དག །རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་པའི་བང་རིམ་བཞི་དང་ལྷན། །རྒྱལ་
 སྤྱས་རི་དབང་མཆོག་འདི་འགྲོ་བའི་དབལ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་
 བའོ། །དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པའི་ནམ་བཤད་ཐར་འདོད་འཇུག་དོགས་ལས་དོན་དམ་པའི་
 སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པའི་བཤད་པའོ། ॥

བྱད་གཞི་སའི་ངེས་ཚིག་དང་བྱད་ཚོས་སའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་བཤ

༡༡། །གསུམ་པ་ས་གསུམ་བ་འོད་བྱེད་བ་བཤད་བ་ལ་བཞི། བྱད་གཞི་སའི་ངེས་ཚིག་
 བྱད་ཚོས་སའི་ཡོན་ཏན། བར་བྱིན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་བྱད་བར་གྱི་ཚོས། སའི་ཡོན་ཏན་
 བརྗོད་པའི་སྒྲོ་ནས་མཐུག་བསྟུ་བཤོ། །དང་པོ་ནི། འོན་ས་གཉིས་བར་རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བར་
 བྱིན་ལྟག་བར་གོམས་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་གོང་མ་ཅི་ཞིག་འཛོལ་ཅེ་ན། ས་གསུམ་བ་
 འོད་བྱེད་བ་འཛོལ་པོ་ཞེས་ཁོངས་ནས་བྱངས་ནས། འོན། ས་དེ་ལ་འོད་བྱེད་བ་ཞེས་བརྗོད་
 སའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེ་འཆད་བ་ལ། ཤེས་བྱའི་བྱད་ཤིང་ཞེས་སོགས་རྟེན་བ་བཞི་
 གསུངས། དོན་ན། བྱད་སེམས་ཀྱི་ས་ནི་གསུམ་བ་འདི་ཚོས་ཅན། བྱོད་ལ་འོད་བྱེད་བ་ཞེས་
 བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མཉམ་གཞག་ཏུ་གཉིས་སྣང་གི་ཤེས་བྱའི་བྱད་ཤིང་མ་ལུས་
 བ་བསྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མའི་འོད་དང་། དེའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་རྗེས་སྟོན་ཏུ་འོད་ཀྱི་སྣང་བ་བྱད་
 བར་ཅན་འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། འོད་བྱད་བར་ཅན་རི་ལྟ་བུ་འབྱུང་ཞེ་ན། ས་
 གསུམ་བ་སྟོན་བ་དེའི་ཆེ་བདེ་གསེགས་སྤྲས་པོ་ཚོས་ཅན། རྗེས་སྟོན་ཏུ་འོད་སྣང་བྱད་བར་
 ཅན་འབྱུང་སྟེ། ཉི་མ་འཆར་ལ་ཁད་པའི་དུས་སུ་ཟངས་འདྲ་བའི་སྣང་བ་འབྱུང་བ་ལྟར་རྗེས་
 སྟོན་ཏུ་འོད་དམར་སེར་གྱིས་བྱུང་བའི་སྣང་བ་འབྱུང་བའི་བྱིར།

གཉིས་བ་བྱད་ཚོས་སའི་ཡོན་ཏན་ལ་བཞི། ས་འདིར་བཟོད་བ་ལྟག་བར་བསྟན་བཤ

བཟོད་པ་གཞན་དེ་ལྟར་བསྟེན་པའི་ཚུལ། བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་གྱི་དབྱེ་བ། ས་འདིར་འབྱུང་
 བའི་དག་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བསྟེན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སའི་ངེས་ཚིག་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ས་
 འདིར་ས་གཉིས་པ་སོགས་ལས་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་ཐོབ་ཅེ་ན། བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་
 ལྷག་པར་ཐོབ་པོ་ཞེས་འཆད་པ་ལ། གལ་ཏེ་གནས་མིན་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བཞི་གསུངས།
 ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ས་གསུམ་པར་སྤྱང་ཟེའི་སྒྲོ་ནས་བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་ལྷག་པ་ཡིན་ཏེ།
 གལ་ཏེ་ཁོང་ཁོ་བའི་གནས་མ་ཡིན་པ་བྱང་སེམས་ས་གསུམ་པ་བ་དེ་ལ་ནི་རྒྱུད་རབ་ཏུ་
 འབྱུག་པ་འགའ་ཡིས། བྱང་སེམས་དེའི་ལྷས་ལས་ཤི་རྒྱུད་པར་མ་ཐད་དུས་བ་དྲུག་བཅས་
 པ་དུས་ལྷན་རིང་དུ་ཆེ་བ་མི་གཙོད་པར་སྤང་རེ་རེ་ནས་ཏེ་རྒྱུད་དུ་རྒྱུད་དུ་བཅད་པར་གྱུར་
 གྱུར་བྱང་སེམས་དེའི་བཟོད་པ་རང་གི་ཤི་གཙོད་པར་བྱེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལྷག་པ་སྤྱི་
 བའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་གཙོད་པ་ལ་ཇི་མི་སྟུམ་པའི་བཟོད་པ་སྤྱི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ཚོས་ལ་ངེས་
 རྟོགས་ཀྱི་བཟོད་པ་སྤྱི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། བདག་མེད་མཐོང་བའི་ཞེས་
 སོགས་རྟེན་པ་བཞི་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ས་གསུམ་པར་སྤྱང་ཟེའི་སྒྲོ་ནས་བཟོད་
 པ་ལྷག་པར་མ་ཐད། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་བཟོད་པ་ལྷག་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་
 གི་ཕྱིར་ན་བདག་མེད་མཐོང་སྟུམ་དུ་མཐོང་བའི་བྱང་སེམས་ས་གསུམ་པ་བ་དེའི་ལྷས་ལ་
 གཙད་བྱ་གང་ཞིག་གཙོད་བྱེད་གང་གིས་དུས་གང་གི་ཆེ་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་གཙོད་པའི་འཁོར་
 གསུམ་གྱི་ཚོས་ཀྱན་ས་གསུམ་པ་བ་དེ་ཡིས་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་བདེན་མེད་དུ་མཐོང་སྟུམ་
 དུ་མཐོང་བ་སྟེ་རྟོགས་པ་དེས་ཀྱང་བྱང་སེམས་དེ་ཡིས་བཟོད་པར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར། ཀྱང་

སྒྲིམ་དོན་ནི། བཟོད་པ་ལྷག་པའི་རྒྱ་སྒྲིམ་མར་མ་བཟང་འདིར་ཡང་ཡོད་ཅེས་བཤོ།

བཟོད་པ་གཞན་དེ་ལྟར་བསྟེན་པའི་ཚུལ།

༡༡། །གཉིས་པ་བཟོད་པ་གཞན་དེ་ལྟར་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། ཁོང་ཁོ་བྱ་བར་
མི་རིགས་པ་དང་། བཟོད་པ་བསྟེན་པར་རིགས་བཤོ། དང་པོ་ལ་བཞི། དགོས་པ་མེད་ཅིང་
ཉེས་དམིགས་ཆེ་བས་ཁོང་ཁོ་བ་མི་རིགས་པ། བྱིས་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱལ་མི་འདོད་པ་དང་གཞོན་
ལན་བྱེད་པ་གཉིས་འགལ་བར་བསྟེན་པ། སྤར་ཡུན་རིང་བས་གས་པའི་དགེ་རྩ་འཛོམས་
བས་ཁོང་ཁོ་བ་མི་རིགས་པ། མི་བཟོད་པའི་སྒྲོན་མང་པོ་བས་མ་ནས་ཁོང་ཁོ་བ་མི་རིགས་
བཤོ། །དང་པོ་ནི། ས་འདིར་བཟོད་པ་ལྷག་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། བཟོད་པའི་ལན་ཡོན་དང་
ཁོང་ཁོ་ཉེས་དམིགས་དེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་བཟོད་པ་དེ་སྒྲེ་འཕགས་གཉིས་ཀའི་དགེ་
རྩ་འཕེལ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཁོང་ཁོ་ཅན་ནམས་བཟོད་པ་བསྟོམ་པར་རིགས་ཞེས་སྤྱིར་སྟོན་
པ་ལ། གཞོད་པ་བྱས་པས་ཞེས་པ་ནས་སྤྱིར་བསྟེན་བྱ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས། ལྷང་པ་
དང་པོ་བཞིའི་དོན་ནི། བེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བདག་ལེགས་སྤྱི་འདོད་པ་དག་རང་ལ་གཞོད་པ་
བྱས་པའི་གཞོད་ལན་དུ་གལ་ཉེ་གཞོད་བྱེད་དེ་ལ་བཀོན་ན་སྟེ་ཁོས་ནས་གཞོད་ལན་བྱེད་པ་
འདི་ནི་ངེས་པར་ཆེ་འདིར་དོན་ནམ་དགོས་པ་མེད་དེ། གཞོད་བྱེད་དེ་ལ་བཀོན་པ་སྟེ་ཁོས་
ནས་གཞོད་ལན་བྱས་པས་སྤར་རང་ལ་གཞོད་པ་བྱས་ཟིན་པའི་སྤྱི་ལ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་

བ་ནི། ཁོང་ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲིམ་སྡེ་ཡི་དུ་མི་འོང་བ་འཕེན་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད། སྒྲིམ་སྡེ་དེར་
 བསགས་པའི་དགོ་ཅ་འཛོམས་པས་ཁོང་ཁྱོད་གཤག་དགོས་ཞེས་འཆད་བ་ལ། གང་ཕྱིར་
 རྒྱལ་སྤྱི་ཞེས་སོགས་ཤིང་བ་བཞི་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དགོ་ཅ་འཛོམས་པ་ལ་
 མི་བཟོད་བ་ཁོང་ཁྱོད་ལས་གཞན་པའི་སྤྱི་ག་བ་སྒྲིམ་ཆེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་
 གང་གི་ཕྱིར་ན་བྱང་མེས་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རང་ལས་སྒོ་དཔལ་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་ཀྱིས་
 ལ་ཁྱོད་པ་ཡི་ཁྱོད་མེས་སྐྱོད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་སྒྲིམ་བ་དང་ཚུལ་བྱིས་པ་གོམས་པ་ལས་
 བྱང་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་དགོ་ཅ་བསྐྱུས་བ་བརྒྱར་བསགས་བ་
 འཛོམས་བ་དེའི་ཕྱིར། སྒྲིམ་འབྲུག་ཏུ། བསྐྱུས་བ་སྒྲིམ་གི་དགོ་ཅ་འཛོམས་པར་གསུངས་བ་
 བྱི་བྱང་མེས་པ་ཡིན་པས་བྱང་མེས་ལ་ཁྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལོ། ཁོ་ན། ཁོང་
 ཁྱོད་དགོ་ཅ་འཛོམས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དགོ་ཅ་འཛོམས་སྒྲིམ་གི་འབྲུག་ཏུ་ཡིན་འོང་
 འབྲིན་པ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པ་དེ་དེའི་དོན་ཡིན་གི་རྒྱས་པ་གཏན་མེད་དུ་བྱེད་པ་དང་ནམ་
 སྒྲིམ་རྒྱུ་རེད་དུ་བྱེད་པ་སོགས་ནི་དེའི་དོན་མ་ཡིན་པས། ཁོང་ཁྱོད་པ་ཅོམ་པའི་དགོ་
 ཅ་དགོ་ཅ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལ་ཡང་ཟད་པ་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་སྟེ་དགོ་ཅ་འཛོམས་པ་རྒྱུ་ཟད་
 བཅོམ་པ་དང་། བྱེད་ཅམ་བཅོམ་པ་དང་། སལ་ཆེར་བཅོམ་པ་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྤྱབས་
 བ་དང་ཡོངས་སུ་བྱང་བ་དང་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །འདིར་ཁ་
 ཅིག་ན་ཤེ། ཐེག་ཆེན་སྒྲིམ་ལས་དུ་སྒྲུར་དུ་འཕོ་རྒྱས་པ་ཞིག་གིས་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པའི་བྱང་
 མེས་ལ་ཁྱོད་པས་དགོ་ཅ་འཛོམས་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ཆོགས་

ལས་ཆེན་པོ་བའི་རྒྱད་ལ་ཁོང་ཁྱོད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
གཞི་སྒྲིམས་འཇུག་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ།
ཐེག་ཆེན་ཆོག་ལས་ལས་ཆེན་པོ་བའི་རྒྱད་ལ་ཁོང་ཁྱོད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལས་རྟོག་
བ་བའི་རྒྱད་ལ་ཁོང་ཁྱོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དཔེར་ན་འདས་བྱའི་ཆ་ལ་དེ་
མེས་ཆོག་པར་སྦྲ་བ་བཞིན་དུ། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལས་རྟོག་བ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་དགེ་ཙམ་ལང་ཁོང་
ཁྱོས་འཛོམས་པར་སྦྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་དཔེ་དོན་སྦྱར་ནས་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་མི་བཟོད་པའི་སྦྱོན་མང་པོ་བསམ་ནས་ཁོང་ཁྱོད་མི་རིགས་པ་ནི། ཁོང་
ཁྱོས་དགེ་ཙམ་འཛོམས་པར་མ་ཟད། ཆེ་འདིར་ལུས་ཀྱི་ལང་ཆོའི་ཡོན་ཏན་སོགས་འཛོམས་
བས་ཁོང་ཁྱོད་གཞན་དགོས་ཞེས་སྟོན་པ་ལ། མི་སྤྱད་གཟུགས་སུ་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་
གསུམ་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁོང་ཁྱོས་ལང་ཆོའི་ཡོན་ཏན་འཛོམས་ཏེ། ཁོང་ཁྱོ་
སྦྱེས་བ་ཉིད་ཀྱིས་བཞིན་ཡང་མི་སྤྱད་པའི་གཟུགས་སུ་བྱེད་ཅིང་དེའི་དབང་གིས་བྱ་བ་ངན་
བ་ལ་འཇུག་པས་དམ་པ་མ་ཡིན་པར་དགྱི་བ་སྟེ་འཁྲིད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་ཁོང་
ཁྱོས་ཡིད་ཀྱི་སྒྲུང་དོར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་འཛོམས་ཏེ། ཁོང་ཁྱོས་འདི་ནི་བྱ་བར་རིགས་
པའི་རྒྱལ་དང་། འདི་ནི་བྱ་བར་མི་རིགས་པའི་རྒྱལ་མིན་ཤེས་པའི་རྣམ་དཔྱད་དེ་སྒྲོ་བྱས་
འཕྲོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེར་མ་ཟད་མི་བཟོད་པ་ཁོང་ཁྱོ་ཡིས་ཤི་བའི་
འོག་ཏུ་སྦྱར་དུ་ངན་འཁོར་བསྦྱར་བར་བྱེད་དེ། ཁོང་ཁྱོ་སྤྲིག་བ་སྦྱོབས་ཆེན་མཐར་སྤྱག་ཡིན་

བའི་ཕྱིར། ལྷུང་དུ་ཞེས་བའི་དོན་ནི་སྐྱེ་སྤྱིད་མང་པོ་བར་མ་ཆད་བར་ཞེས་བའོ། །

གཉིས་པ་བཟོད་པ་བསྟན་བར་རིགས་པ་ལ་གཉིས། བཟོད་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་
བསམས་པ་དང་། དོན་བསྟན་ཏེ་བཟོད་པ་བསྟན་བར་གདམས་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཁོང་ཁྱིའི་
ཉེས་དམིགས་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། བཟོད་པའི་ཕན་ཡོན་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་སྟོན་པ་ལ། བཟོད་
པས་བཤད་ཟིན་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་ལྟ་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བཟོད་པ་ནི་ཡོན་ཏན་
དུ་མ་དང་ལྡན་ཏེ། བཟོད་པ་བསྟོམ་པས་སྤར་བཤད་ཟིན་པའི་ཁོང་ཁྱིའི་སྟོན་དང་འགལ་བའི་
ཡོན་ཏན་རྣམས་སྐྱེ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འོན། ཡོན་ཏན་རི་ལྟ་བུ་འབྱུང་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། བཟོད་པ་ལས་ཁོང་ཁྱིའི་སྟོན་དང་འགལ་བའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་ཏེ། བཟོད་པ་བསྟོམ་
པས་ཆེ་རབས་ཀྱི་ཏུ་གཟུགས་མངོན་པ་ཐོབ་ཅིང་། དེར་མ་ཟད། སྐྱེ་བོ་དམ་པ་རྣམས་ལ་
ཕངས་ཤིང་སྟེ་གཅས་པ་དང་། ལུགས་ཏེ་བྱ་བར་རིགས་པ་དང་། ལུགས་མིན་པ་སྟེ་བྱ་བར་
མི་རིགས་པའི་ཚུལ་ཤེས་པ་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཤི་བ་དེ་ཡི་འོག་ཏུ་ནི་སྤྱོད་དང་མིའི་
སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དང་། ཁོང་ཁྱོ་སོགས་ཀྱིས་བསགས་པའི་སྒྲིག་པ་རྣམས་ཟད་བར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁོང་ཁྱིའི་སྟོན་དང་བཟོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ཅི་ཞིག་
བྱ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་ནི་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བཞི་གསུངས།
ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ཁོང་ཁྱོ་བའི་སྟོན་གྱི་ཉེས་དམིགས་དང་ནི། རྒྱལ་སྤྱི་
རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་པ་བསྟོམ་པའི་ཕན་ཡོན་རྣམས་རིག་པར་བྱས་ཏེ་མི་བཟོད་པའི་ཁོང་ཁྱོ་

སྤངས་ནས་འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཡིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱགས་པའི་བཟོད་པ་ཉག་ཏུ་སྒྲེ་
དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྱར་དུ་བསྒྲེན་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། ཁོང་ཁོ་ཉེས་པ་ཀྱུན་གྱི་འབྱུང་གནས་
དང་། བཟོད་པ་ཡོན་ཏན་དུ་མའི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ།

བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་དབྱེ་བ་དང་ས་འདིར་འབྱུང་བའི་ ཡོན་ཏན་གཞན་བསྟན་པ།

༢༡། །གསུམ་པ་བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ནི། འོན་ཀྱང་ས་འདིར་བཟོད་པའི་
ཕར་ཕྱིན་ལྷག་པར་ཐོབ་ན། བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་དེ་ལ་དབྱེ་ན་རྒྱུ་ཅམ་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་སྟོན་པ་
ལ། རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་ལ་བཞི་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། བཟོད་
པའི་ཕར་ཕྱིན་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། བཟོད་པ་གང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་ཕྱིར་བསྐྱོས་ཀྱང་། གང་བཟོད་པ་དང་གང་གིས་བཟོད་པ་དང་སེམས་ཅན་གང་ལ་
བཟོད་པས་བཟོད་པའི་འཁོར་གསུམ་དག་ལ་བདེན་པར་དམིགས་པས་བཅིངས་པ་ཡོད་ན།
དེ་འདྲ་བའི་བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་དང་། འཁོར་
གསུམ་བདེན་པར་དམིགས་པ་མེད་ན་སྟེ་བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་ཟིན་ན་དེ་འདྲ་བའི་བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་དེ་ཉིད་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་ལས་
འདས་པའི་བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཞེས་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།

བཞི་པ་ས་འདིར་འབྱུང་བའི་དག་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། རང་
 རོན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་། གཞན་རོན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འོན་ཀྱང་ས་འདིར་བཟོད་པ་
 ལྷག་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་ཡོན་ཏན་གཞན་ཅི་ཞིག་ཐོབ་ཅེ་ན། དེ་འཆད་བ་ལ། ས་དེར་རྒྱལ་
 སྤུལ་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་བ་གཉིས་གསུངས། ས་གསུམ་བ་དེར་གནས་པའི་རྒྱལ་སྤུལ་ཆོས་
 ཅན། བཟོད་པར་མ་ཟད་རང་རོན་སྤང་རྟོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་བྱད་པར་ཅན་ཐོབ་ཏེ། རྟོགས་པའི་
 ཡོན་ཏན་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་བཞི་དང་། ཆད་མེད་བཞི་དང་། མངོན་ཤེས་
 ལུ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་ལུལ་དུ་བྱུང་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤངས་པའི་
 ཡོན་ཏན་རང་གི་རོ་སྒྲལ་གྱི་སྤང་བྱུར་གྱུར་པའི་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་ལྷག་ས་ཐོན་དང་
 བཅས་པ་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་ཐོབ་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འོན་འདིར་རོ་སྒྲལ་གྱི་སྤང་བྱེ་ཞེས་
 སྤང་ན་དུག་གསུམ་ཆུང་དུ་སྒྲོར་གསུམ་པོ་དེ་ལས་གང་གི་གནས་སྐབས་སུ་སྤོང་ཞེ་ན། དེ་
 བྱི་ས་བདུན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྤོང་ལྟེ། དེ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་སྤངས་ཉོན་མོངས་
 འཕྲིང་གི་ཆུང་དུའི་ནང་ཆཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་སྤངས་ཉོན་མོངས་ལ་ཆུང་
 དུ་སྒྲོར་གསུམ་གྱི་ཐ་སྟངས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིག་ཆེན་ལས། དེའི་འོག་ཏུ་མཛོད་ལས། འོག་
 པའི་འདོད་ཆགས་དང་གཏི་ལྷག་བསྐྱལ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་དུ་མར་འབྲིབ་པར་མ་བྱས་པ་ས་
 འདིར་སྤོང་བར་གསུངས་པ་ནི་སྤང་བྱའི་ས་ཐོན་སྤོང་བ་ལ་དགོངས་ལ། དེ་ཡང་རྟོན་སྤྱེས་
 གྱི་སྒྲོམ་སྤངས་ཉོན་མོངས་ཆེ་འཕྲིང་དུག་ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱི་ས་སྤོང་བས་
 ས་འདིའི་སྤང་བྱུ་ལ་དགོངས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞིབ་ཏུ་མཐའ་དཔྱོད་ལས་ཤེས་

པར་བྱུང་།

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་རང་དོན་སྤང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། གཞན་དོན་
འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། དེས་ཀྱང་རྟག་ཏུ་ཞེས་སོགས་
རྟེན་པ་གཉིས་གསུངས། ས་གསུམ་པ་བ་དེས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། རྟག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ནི།
འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ནམས་ཀྱང་འདོད་པ་བ་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་རྟེ། སལ་
ཆེར་བརྒྱ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་ནས་བག་མེད་པའི་སྤྲ་ནམས་ལ་འདོད་པ་ནམས་ནི་དུག་གི་ལོ་མ་ལྟ་
བྱུང་། སྤྱི་ལོ་སོར་ཆགས་པའི་སྤང་རྟོགས་བྱུང་། །ཁང་བཟང་ནམས་ནི་བྱིས་འབར་མ་ལྟ་
བྱུང་། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་བསྟན་ནས་འདོད་
པའི་འདོད་ནས་འདོད་པ་ལ་གཉིས་ཏུ་མཁས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཀྱང་གི་སྤྱི་ནི་རྟག་ཆོའི་འགྱུར་
ལས། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱང་རྟག་ཏུ་སྤང་འགྱུར། ཞེས་བྱུང་བ་ལྟར་བདེ་བས་ཡོན་
ཏན་སྤྲ་མར་མ་ཟད་ཅེས་བསྟུ་པའི་ཆོག་གོ།

པར་བྱུང་དང་སོ་གསུམ་གྱི་བྱང་ཆོས་བསྟན་པ།

༡༣། །གསུམ་པ་པར་བྱུང་དང་སོ་གསུམ་གྱི་བྱང་ཆོས་བསྟན་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། སྤང་བཤད་
པའི་པར་བྱུང་དང་སོ་གསུམ་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གང་ལ་བསྟགས། རོ་སོ་ཆོགས་གཉིས་གང་
དུ་གཏོགས། འབྲས་བུ་ཆོས་གསུམ་གང་གི་རྒྱ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ། སྤྱི་ན་

སོགས་ཆོས་གསུམ་ཞེས་སོགས་ཀྱང་བ་བཞི་གསུངས། སྤྱིན་སོགས་ཀྱི་ཆོས་པར་བྱིན་དང་
 བོ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་པལ་མོ་ཆེ་སྟེ་གཙོ་བོར་བདེ་བར་གཤེགས་པས་རྟེན་
 བྱང་སེམས་བྱིམ་བ་རྣམས་ལ་བསྐྱགས་བ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་བྱིམ་བས་བསྐྱབ་སྐྱ་བའི་
 པར་བྱིན་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་བསོད་ནམས་ཞེས་བྱ་བའི་
 ཆོག་གས་ཀྱང་ཡིན་ལ། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་ཡི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡང་ཡིན་ཏེ།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྐྱའི་ལག་རྩེས་འཛོག་བྱེད་དམ་ཉེར་མེན་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞུང་
 འདིས། བསམ་སོགས་ཆོས་གཉིས་དེ་དག་པལ་མོ་ཆེ། །བདེ་བར་གཤེགས་པས་རབ་བྱུང་
 རྣམས་ལ་བསྐྱགས། །ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱའི་ཆོག་གས་ཀྱང་དེ་དག་ཉིད། །སངས་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་ཉིད་སྐྱ་ཡི་རྒྱ། །ཞེས་བྱ་བ་ཡང་དོན་གྱིས་བསྟན་ནོ། །

བཞི་བ་སའི་ཡོན་ཏན་བརྫོད་པའི་སྒོ་ནས་འཕྱག་བསྐྱ་བ་ནི། འོ་ན། ས་གསུམ་
 པའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བྱེན་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད། མདོར་བསྟན་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་དཔེ་གང་
 དང་ཆོས་མཚུངས་ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། རྒྱལ་བའི་སྤྱི་པོ་ཉི་མ་ཞེས་སོགས་ཀྱང་བ་
 བཞི་གསུངས། དོན་ནི་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་པོ་ཉི་མ་དང་འབྲས་བུ་རྒྱུད་ལ་གནས་པའི་ས་གསུམ་
 པ་འོད་བྱེད་པ་འདི་ཆོས་ཅན། རང་གཞན་གྱི་སྤྱི་བ་པའི་སྤྱན་བ་སེལ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་
 ལྷན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་མི་ཤེས་པའི་སྤྱན་བ་ས་གསུམ་པ་སྤྱི་བའི་གོགས་
 སུ་གྱུར་བ་རྣམས་དང་པོར་ཉེ་རང་སྤྱི་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་དག་པར་བསལ་
 བར་བྱས་ནས། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་གཞན་ལ་ཉེ་བར་བསྟན་བ་ལས་འགོ་བ་གཞན་

རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ས་གསུམ་བ་སྐྱེ་བའི་གྲེགས་བྱེད་བའི་ཐུན་བ་ཡང་རྣམ་པར་འཛོམས་
 པར་མངོན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ས་གསུམ་བ་འདིར་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན།
 གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་འཛོམས་བ་ལ་སྒྲོན་པའི་ཉོན་པར་གྱུར་ཀྱང་སྒྲོན་པའི་ཐོབ་པར་
 མི་འགྱུར་ཏེ། བཟོད་པའི་བརྩོན་ལྷག་པར་གྱུར་ཅིང་། སྤྱིང་རྩེས་རྒྱུད་སྤྱིན་པར་བྱས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །འདིར་ཉེན་དང་བཞེན་བ་ཉི་མ་དང་དེའི་འོད་དང་མཚུངས་ཚུལ་ནི། ཉི་མ་དེ་རང་
 འོད་གྱིས་རང་གི་ཐུན་བ་བསལ་བར་བྱས་ནས་འོད་ཟེར་སྒྲོས་ཏེ་གཞན་གྱི་ཐུན་བ་བསལ་
 བ་བཞིན་དུ། བྱང་སེམས་འདི་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ས་འདིའི་འོ་སྐལ་གྱི་སྤྱད་བྱ་བ་ཅེས་ནས་
 རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུགས་པའི་དོན་གཞན་ལ་བསྐྱེད་ཏེ་ས་གསུམ་པའི་གྲེགས་འཛོམས་པར་བྱེད་
 དོ། ཉི་མ་ནི་གཞན་གྱི་ཐུན་བ་སེལ་བ་ལ་ལྷག་པར་རྫོ་ཞིང་གསལ་ཡང་ཐུན་བ་གནས་པའི་
 གཞི་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་ལ། འདིས་ནི་སྒྲོན་པའི་གྲོན་པའི་མཁས་ཀྱང་སྒྲོན་པའི་མཁས་
 གཞོད་པར་མི་བྱེད་ཅེས་སྐར་དགོས་ཏེ། འདིའི་ཉི་མ་དུས་མཐའི་ཉི་མ་ལ་བྱེད་པར་ས་འདི་
 སྐམ་པར་བྱེད་དོ། ཅི་ཡིང་རྣམས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོས་བྲུབ་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །འདིར་སྐྱེས་པ། རྒྱལ་ཆེན་ཆོགས་གཉིས་གཤོག་སྒྲོབས་རབ་ཏུ་རྒྱས། སྐྱ་
 ཆོགས་བཟོད་པའི་ལུས་མདངས་རྣམ་པར་ལེགས། །ཞེ་སྤང་བྱང་འཁོར་མིང་གི་ལྷག་མར་
 མཛད། །རྒྱལ་སྐུས་ཁོད་ནི་མཁའ་ལྗིང་ས་དབང་པོར་གསལ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་
 ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་པ་འདྲ་ཐར་འདོད་འཇུག་པོལ་ལས།
 དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པའི་བཤད་པའོ། །

ས་འདིར་བཅོན་འབྲས་ལྷན་ཚུལ་བསྟན་པ།

७७। |བཞི་བ་ས་གཞི་ས་འོད་འཕྲོ་བ་བཤད་བ་ལ་གསུམ། ས་འདིར་བཙུན་འབྲུག་ལྷག་
 བར་བསྟན་པ། སའི་ངེས་ཆོག་བསྟན་པ། སྤངས་པའི་བྱང་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ས་
 གསུམ་པར་བཟོད་པའི་པར་བྱིན་ལྷག་པར་ཉམས་སུ་སྤངས་པས་ལམ་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་ཅི་
 ཞིག་འཛོམ་ཅེ་ན། བཙུན་འབྲུག་གི་པར་བྱིན་ལྷག་པར་འཛོམ་པོ་བྱས་པ་ལ། འོ་ན། བཙུན་
 འབྲུག་དེ་ཡོན་ཏན་རི་རྩ་བྱ་དང་ལྡན་ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། ཡོན་ཏན་མ་ལུས་ཞེས་སོགས་
 ཀྱང་བ་བཞི་གསུངས། བཙུན་འབྲུག་ཆོས་ཅན། སྤྱིན་སོགས་གི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ་ཁྱོད་
 གི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་བྱེད་དེ། ཁྱོད་མེད་ན་སྤྱིན་སོགས་གི་ཡོན་ཏན་མི་འབྱུང་ལ། ཁྱོད་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྤྱིན་སོགས་གི་ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པ་འཛོམ་ཅིང་། ཐོབ་ཟིན་གོང་ནས་གོང་དུ་
 འཕེལ་བར་འབྱུང་བའི་བྱིན། དེ་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་དེར་མ་ཟད་བསོད་ནམས་གི་ཆོགས་
 དང་། རྫོགས་ཏེ་ཡེ་ཤེས་གི་ཆོགས་ནི་གཉིས་གི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གིས་ཆོགས་གཉིས་
 གསར་དུ་བསོག་ཅིང་ཐོབ་ཟིན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་བྱིན། འོ་ན། བཙུན་
 འབྲུག་གི་ཡོན་ཏན་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ས་འདིར་བཙུན་འབྲུག་ལྷག་ཚུལ་རི་རྩར་ཡིན་ཞེ་ན། ས་
 དེ་བཞི་བ་འོད་ནི་འཕྲོ་བ་ཆོས་ཅན། ཆོགས་གཉིས་གི་རྒྱར་གྱུར་པའི་བཙུན་འབྲུག་གང་དུ་
 ཆེས་འབར་བ་སྟེ་ལྷག་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། ས་གསུམ་པར་ཐོབ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གི་བསྐབ་

བ་བྱད་བར་ཅན་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཤིན་སྒྲུངས་ལེ་ལོ་གཏན་ནས་འགོག་བྱེད་བྱོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་
ཐོབ་པའི་བྱིད།

སའི་ངེས་ཚིག་དང་སྒྲུངས་པའི་བྱད་བར་བསྟན་པ།

༡༡། །གཉིས་བ་སའི་ངེས་ཚིག་ནི། ས་འདིར་བཙོན་འབྱུངས་ལྷག་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན།
ས་འདི་ལ་འོད་འཕྲོ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། དེར་ནི་བདེ་
གཤེགས་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་གསུམ་གསུངས། ས་བཞི་བ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་འོད་འཕྲོ་བ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། ས་དེར་ནི་བདེ་གཤེགས་སྒྲིམ་པོ་ལ་རྗོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སོ་
བདུན་སྒྲར་ལས་ལྷག་པར་བསྟོམ་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་སྒྲུང་བ་བྱད་བར་ཅན།
ས་གསུམ་པར་ཐོབ་པའི་ཐངས་ཀྱི་འོད་ལས་ཀྱང་ལྷག་པར་འབྱུང་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་
ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིད། གསུམ་པ་སྒྲུངས་པའི་བྱད་བར་བསྟན་པ་ནི། འོན་ཀྱང་སའི་ཡོན་ཏན་དང་
ངེས་ཚིག་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། སྒྲུང་པའི་ཡོན་ཏན་གང་ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། རང་དུ་ལྟ་བ་ཞེས་
སོགས་རྟེན་པ་གཅིག་གསུངས། ས་བཞི་བ་བ་ཆོས་ཅན། སྒྲུངས་པ་བྱད་བར་ཅན་དང་ལྟན་
ཏེ། ས་བཞི་པའི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྒྲུང་བྱ་རང་སྟེ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་སྟོན་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བ་སྟེ་
དེས་སྒྲུངས་པའི་གང་ཟག་རང་སྐྱུ་སྐབ་པའི་རྩས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་ས་ཐོན་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་
ཐོབ་པའི་བྱིད། འདིའི་བདག་ལྟ་སྟོན་འཛིན་ལྟ་སྟེ་བྱེད་དོ། །འདིར་སྒྲིམ་པ། མི་ལྷོག་བརྟན་

བའི་བཙོན་འགྲུས་གོ་ཆ་བགོས། །ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་མཆོན་ཆ་བསྒྲུམས། །ལེ་ལོ་འི་
 དག་པོ་ཐལ་བར་བརྒྱགས་བ་འདི། །རྒྱལ་སྤྱི་དཔལ་པོ་ཁྱོད་གྱི་མཛད་པ་ལགས། །ཞེས་བྱ་
 བའི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ཐར་འདོད་
 འཇུག་རོགས་ལས་དོན་དམ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་བཞི་བའི་བཤད་པའོ། །

བསམ་གཏན་ལྷག་ཅིང་བདེན་པ་ལ་མཁས་པར་བསྟན་པ།

༡༣། །ལྷ་པ་ས་ལྷ་པ་སྦྱངས་དཀའ་བ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སའི་ངེས་ཚིག་བཤད་པ།
བསམ་གཏན་ལྷག་ཅིང་བདེན་པ་ལ་མཁས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ས་བཞི་པར་བཙོན་
འབྱས་ཀྱི་པར་བྱིན་ལྷག་པར་ཉམས་སྦྱངས་བསམ་ལམ་གོང་མ་ཅི་ཞིག་འཛོལ་ཅེ་ན། ས་ལྷ་
པ་སྦྱངས་དཀའ་བ་འཛོལ་བོ་བྱས་པ་ལ། འོ་ན་ས་དེ་ལ་སྦྱངས་དཀའ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་
མཚན་གང་ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། བདག་ཉིད་ཆེ་དེ་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་གཉིས་གསུངས།
ས་ལྷ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྦྱངས་དཀའ་བའི་ས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། ཁྱོད་ལ་གནས་པའི་བྱང་ལེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ། ལྷའི་བྱའི་བདུད་ནམས་ཀྱང་གིས་
ཀྱང་པམ་པར་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིས།

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན། སའི་ངེས་ཚིག་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ས་འདིར་སྤར་མ་ཐོབ་པའི་
ཡོན་ཏན་ལྷག་པོ་གང་ཐོབ་ཅེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། བསམ་གཏན་ལྷག་ཅིང་ཞེས་སོགས་རྟེན་
པ་གཉིས་གསུངས། ས་ལྷ་པ་ཚས་ཅན། བསམ་གཏན་གྱི་པར་བྱིན་ལྷག་པར་རྒྱར་པ་ཡིན་
ཏེ། རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནས་གཡེང་གིས་གཏན་ནས་མི་བཞི་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་པར་
བྱིན་ཐོབ་པའི་བྱིས། དེ་ཚས་ཅན། བསམ་གཏན་ལྷག་པར་མ་ཟད་བདག་མེད་སྤར་གས་
ལ་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་ཏེ། རྫོགས་བཟང་པོས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་

རང་བཞིན་ཞིབ་མོར་རྟོགས་པ་ལ་འང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིས། འདིར་
 སྤྲུལ་བ། དོན་དམ་གཟིགས་པའི་ཉིང་འཛིན་གཡོ་མེད་ཀྱིས། །དངོས་འཛིན་རྣམ་གཡེང་གོ་
 སྐབས་མེད་པར་བྱས། །ཉག་ཐུན་བདག་པོའི་དབྱང་ཆོགས་བཙུམ་པ་སོགས། །ཞེ་མ་རོ་
 མཆར་གནས་སུ་སུ་མི་འཛིན། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །དབུ་
 མ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ཐར་འདོད་འཇུག་དོགས་ལས་དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལྟ་
 པའི་བཤད་པའོ། ॥

སའི་ངེས་ཚིག་དང་ཤེར་བྱིན་ལྷག་ཚུལ་བསྟན་པ།

༡༣། །གཉིས་པ་ས་བྱག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་བཤད་པ་ལ་བཞེ། སའི་ངེས་ཚིག་དང་
 ཤེར་བྱིན་ལྷག་པར་བསྟན་པ། ཤེས་རབ་མར་བྱིན་གྱི་བསྟགས་པ་བསྟན་པ། ཟབ་མོ་རྟེན་
 འབྱུང་གཟིགས་སའི་དེ་ཁོན་ཉིད་བསྟན་པ། སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྟོན་པ་མཐུག་པ་སྟེ་
 བཤོ། །དང་པོ་ནི། འོན་པས་མ་གཏན་ལྷག་ཅིང་ཞེས་ས་ལྷ་པར་བསམ་གཏུན་གྱི་པར་བྱིན་
 ལྷག་པར་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བཤད་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་གོང་མ་ཅི་ཞིག་ཐོབ་ཅེ་ན།
 ས་བྱག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཐོབ་པོ་ཞེས་ཁོང་ནས་བྱངས་ནས། འོན་ས་དེ་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་
 པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི། ས་དེར་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱུང་པར་གང་ཞིག་ཐོབ་པ་ཡིན་ཅེ་ན།
 དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ། མངོན་དུ་བྱོགས་པར་ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་བཞེ་གསུངས། དག་དོན་
 བློ། ས་བྱག་པ་མངོན་དུ་བྱོགས་པ་སྟེ་མངོན་དུ་གྱུར་པར་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་
 སེམས་སྤུལ་དུ་བྱུང་པ་ལ་གནས་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་འདིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་
 པའི་རྟེན་ཉིད་འདི་པ་ཅམ་གྱི་ཟབ་མོའི་དེ་ཁོན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་བྱང་སེམས་ས་
 བྱག་པ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པའི་སྟོམས་འཐུག་ཐོབ་
 པར་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་རབ་ལྷག་པར་ཐོབ་པ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་བྱིར། ས་
 བྱག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།

ཤེས་རབ་ལྷག་པའི་སྒྲོན་མ་བདེན་པ་དང་། ཉེན་འབྲེལ་གཟུགས་བརྟན་དང་འབྲ་བའི་ཆོས་
 ཉིད་མཛོན་དུ་གྱུར་ཅིང་། ས་ལྡ་བར་བདེན་བཞི་ལ་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་རྫོགས་པས། ས་
 འདིར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་འཛོལ་བ་ལ་མཛོན་དུ་སྒྲིགས་ཤིང་ཉེ་བའི་རྒྱ་མཚན་
 གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིང་།

གཉིས་པ་ཤེར་བྱིན་གྱི་བསྐྱེད་པ་བསྟན་པ་ནི། འོན་ཤེས་རབ་གནས་པས་འགྲོག་
 བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཅེས་པ་འདིས་ཤེར་བྱིན་ལྷག་པར་བཤད་ན། འོ་ན། བཤད་བྱ་ཤེར་བྱིན་
 དེ་ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། ཇི་ལྟར་ཡོང་བའི་ཞེས་སོགས་རྟངས་
 བཞི་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བར་བྱིན་དང་པོ་ལྡ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བཞོད་པ་ཤེར་
 བྱིན་ལ་རག་ལས་ཉ། ཇི་ལྟར་ཉེ་དཔེར་ན་ཡོང་བའི་ཆོགས་ཀྱན་མིག་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བུ་
 གཅིག་གིས་རང་རང་འདོད་པའི་ཡུལ་དུ་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་འཁྲིད་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། འོན་
 གྱི་སྐབས་འདིར་ཡང་སྒྲོ་སྟེ་ཤེས་རབ་པར་བྱིན་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལྟ་བའི་མིག་ཉམས་པའི་
 བྱིན་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་སྒྲུངས་སྟེ་ཡོངས་སུ་བཟུང་ནས་རྒྱལ་བ་སངས་རྒྱས་ཉིད་
 ཀྱི་གོ་འཕངས་སུ་འགྲོ་བར་བྱེད་པའི་བྱིང་།

ཟབ་མའི་དོན་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ།

༡༡། །གསུམ་པ་རྟེན་འབྱུང་གཟིགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཤད་པ་ལ་ཟུ། ཟབ་མའི་དོན་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ། ཟབ་མའི་དོན་བཤད་པའི་སྟོད་ངོས་བཟུང་བ། དེ་ལ་བཤད་ན་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བའི་ཚུལ། སྟོད་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་ལ་ཉན་པར་བསྐྱེལ་བ། རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་རྟེན་འབྱུང་བའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བས་ན། །ཞེས་བཤད་ན། འོ་ན། བྱང་སེམས་ས་དྲུག་པ་བས་གཟིགས་པའི་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་ངེ་ན། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་གོང་མ་རྣམས་ལ་ངེ་བར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཁོ་པོ་ཅག་ལྟ་བུ་ལ་ངེ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ལུས་ཀྱི་མདོ་དང་ས་བཅུ་པའི་མདོ་སོགས་ལས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྒྱས་བར་བསྟན་བས། བྱང་ལ་བརྟེན་ནས་ཤོད་ཅིག་ཅེ་ན། བྱང་གི་དགོངས་པ་ཡང་ངེས་དཀའ་བས་རང་དབང་དུ་འཆད་པར་མི་བྱས་མོད། འོན་ཀྱང་མགོན་པོ་སྐུ་སྐུབ་ཀྱི་མན་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་ཅེས་སྟོན་པ་ལ། ཇི་ལྟར་དེ་ཡིས་ཞེས་སོགས་རྐང་བ་བཞི་གསུངས། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་གཟགས་ཆོས་ཅན། ས་དྲུག་པ་བས་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་འཕགས་པ་སྐུ་སྐུབ་ཀྱིས་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་ལས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་གནས་བས་དེའི་ལུགས་བཞིན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཇི་ལྟར་བྱང་སེམས་

ས་བྱུག་པ་བ་དེ་ཡིས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་ཆོས་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་དེ་
 ལྟར་སློབ་དཔོན་གྱུ་སྐྱབ་ཀྱིས་བྱུགས་སུ་ཚུད་ནས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་སུ་མདོ་སྟེའི་ལུང་
 དང་། ལུང་ལས་གཞན་ཡང་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གཏན་ལ་པབས་པ་ཡིན་པས་ན་དེའི་
 རྗེས་སུ་འབྱངས་རིགས་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདི་རྩ་ཤེའི་དགོངས་འགྲེལ་བཙམ་པར་དམ་
 བཙའ་བའི་གཞུང་ཡིན་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་
 རིམ་རྣམས་གཞུང་གཞན་གྱིས་ཁ་བསྐྱངས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། རྩ་ཤེའི་དགོངས་འགྲེལ་
 དངོས་ནི་སེམས་བསྐྱེད་བྱུག་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་སློབ་དཔོན་གྱུ་སྐྱབ་པའི་ས་
 དོན་འགྲེལ་པ་ལ་ཆད་མར་གླུ་ར་བ་ལུང་གིས་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཟབ་མོའི་དོན་བཤད་པའི་སྟོན་ངོས་བརྒྱད་བ་དང་དེ་ལ་བཤད་ན་ ཡོན་ཏན་འབྱུང་ཚུལ།

༡༢། །གཉིས་པ་ནི། རི་ལྟར་གཞན་པའི་ལུགས་བཞེན་བརྟེན་པར་བྱ་ཞེས་བཤད་ན།
 གང་ཟག་རི་འདྲ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ཅེ་ན། སྟོན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་ཡི། སྟོན་དང་
 མི་ལྡན་པ་ལ་མི་བརྟེན་དེ། དེ་ལ་བཤད་ན་པན་ཡོན་མི་འབྱུང་བར་མ་ཟད་ཉེས་དམིགས་
 ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཁོངས་ནས་བྱངས་ནས། འོ་ན། སྟོན་ལྡན་དེ་རི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། དེ་
 འཆད་པ་ལ། སོ་སོ་སྤྱི་བོའི་དུས་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱང་བ་བདུན་གསུངས། དོན་ནི་སོ་སོ་སྤྱི་

བསྒྲིམ་པར་བྱེད་པ་དང་། སྟོང་ཕྱན་གང་ཟག་དེ་ཡིས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བ་
 དེ་རྣམས་འགྲོ་བ་འཁོར་བ་ལས་དགྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྒྲིམ་
 བྱེད་ཅིང་། སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
 ལ་གྲུས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་སྟོང་ཕྱན་གྱི་གང་ཟག་ལ་ཉན་པར་བསྐྱལ་བ་ནི། དེ་ལ་དེ་ཡི་རྫོགས་སུ་འགྲོ་
 བའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་། །ཞེས་སྟོང་ཕྱན་པ་དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པས་ཟབ་བ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་
 ལམ་ལ་སློབ་པའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བར་བཤད་ན། འོན་དེས་ལམ་གོང་མ་ཅི་ཞིག་འཛོལ་
 བའི་ཆེད་དུ་སྟོང་ཉིད་ཉན་པར་བསྐྱལ་རིགས་ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་ཞེས་
 སོགས་རྐང་བ་གསུམ་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་དེ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་
 བས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཟབ་མའི་ལམ་འདི་མཉན་པར་གྱིས་ཞེས་བསྐྱལ་རིགས་ཉི། སྟོང་
 ཉིད་ཟབ་ཅིང་སྦྱིན་སོགས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚུལ་ལ་མཁས་པའི་སྦྱེ་བོས་ནི་རིམ་གྱིས་རབ་ཏུ་དགའ་
 བའི་ས་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
 བྱ་ཡིན་ན། ས་མ་ཐོབ་པས་བྱུང་བ་ཡང་བསྟན་ནོ། །

རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་པ།

༢༡། །ལུ་བ་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། ཡང་དག་པའི་ལུང་དོན་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་དང་། དེས་སྐྱབ་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་དགག་པ། དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྟོང་བ། རྟེན་འབྱུང་གི་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མཐར་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་འགོག་ཚུལ། རིགས་པས་དབྱུང་བ་བྱས་པའི་འབྲས་བྱ་ངོས་བཟུང་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་པ། དེ་རིགས་པས་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱེད་བསྟན་པ། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་སྐྱབ་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བས་ལམ་འདི་མཉན་པར་གྱིས། །ཞེས་རབ་དགའ་དོན་དུ་གཉེར་བས་ལོག་ནས་འཆད་པའི་ཟབ་མོའི་ལམ་འདི་མཉན་པར་གྱིས་ཞེས་བཤད་ན། ལོ་ན་ཟབ་མོའི་ལམ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི། བསྟན་བཅོས་ལས་དབྱུང་རྩོད་ལ་ཆགས་པའི་ཕྱིར། །མ་མཇད་ནམ་གྲོལ་ཕྱིར་ན་དེ་ཉིད་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་མའི་བསྟན་བཅོས་སུ་རིགས་པའི་དབྱུང་བ་མང་དུ་མཇད་དེ་སྟོང་ཉིད་གཏན་ལ་པལས་པའི་དགོངས་པའི་གཙོ་བོ་ནི། རྩོད་པ་ལྟར་ལེན་པ་ཙམ་གྱི་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་པར་གསུལ་བྱས་ནམ་གྲོལ་

འཛོལ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པས། མོལ་བྱེད་གྱི་ལམ་ཡང་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་
 བའི་ལམ་ལ་བཞེད་དོ། །དེ་ཡང་དགག་བྱ་ངོས་མ་བཟུང་ན་དེ་བཀག་བའི་སྟོང་ཉིད་སྒྲིའི་
 ཡུལ་དུ་མི་ཤར་བས། མིང་གི་ཐ་སྟད་གྱི་དབང་གིས་ཐར་བཏགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་
 རང་ངོས་ནས་རྩེར་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ནི་དགག་བྱ་སྒྲ་མོ་ཡིན་ལ། འདི་བྱད་གཞི་གང་ཟག་གི་སྟེང་
 དུ་མེད་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྒྲ་མོ་དང་། ཡུང་བོའི་སྟེང་དུ་མེད་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 སྒྲ་མོ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་ན་མཐའ་བཞི་གང་རུང་གི་སྐྱེ་བ་
 ལས་མ་འདས་ཤིང་། དེ་གང་ལས་སྐྱེ་ན་ཡང་འོག་ནས་འཆད་པའི་རིགས་པས་གཞོད་རྩལ་
 ལེགས་པར་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་བྱས་ཏེ། འདུས་བྱས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ངེས་པ་གཏིང་
 རྟགས་པ་བྱངས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་གཏན་ནས་མེད་དམ་སྟུམ་ན།
 མ་ཡིན་ཏེ། གང་ཕྱིར་རྒྱ་མེད་པ་དང་དབང་ལྷག་གི། རྒྱ་ལ་སོགས་དང་བདག་གཞན་གཉིས་
 ཀ་ལས། །དངོས་རྣམས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཕྱིར་བརྟེན་ནས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་
 འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཏགས་ཤིང་དབྱད་པའི་ཆེ་མི་སྐྱེ་ཡང་ཐ་སྟད་ཙམ་དུ་རྒྱ་
 དགེ་རྒྱལ་ལས་འབྲས་བྱ་བ་དེ་རྒྱག་འབྱུང་བ་ནི་བསྟོན་དུ་མེད་པའོ་སྟུམ་དུ་སྤང་ཕྱོགས་ལས་
 དང་འབྲས་བྱའི་གནས་རྩལ་ལ་སྤྱོད་པ་འདོན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་མེད་ན་སྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་པ་ཡང་
 འཁོར་བའི་རྒྱར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་འོག་
 ནས་འཆད་པའི་རྣམ་བཟུན་གྱི་རིགས་པས་གཞོད་རྩལ་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། གང་
 ཟག་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཕྱོགས་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་ངེས་པ་བྱངས་པར་བྱའོ། །འོ་ན།

གང་ཟག་ནས་པ་བདུན་དུ་བཅའ་བའི་ཆེ་མེད་ན་དེ་ལས་གཞན་གང་དུ་སྐྱབ་སྟུང་ན། རང་གི་
ཡན་ལག་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་སྟར་བརྟགས་དོན་བཅའ་ན་མི་རྟེན་
ཀྱང་སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟགས་པ་ཅམ་དུ་བདེ་སྐྱག་སྤྱོད་བའི་གང་ཟག་ནི་བསྟོན་མེད་དུ་
སྤང་བས། མིང་རྒྱང་བརྟགས་ཡོད་ཅམ་དུ་ཡོད་པ་ལ་ངེས་པ་ཤངས་པ་བྱེད་དགོས་ཏེ། དེས་
མཆོན་ནས་ཆོས་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱལ། །

འོན་པ་སྙན་བཅས་འདིར་བདག་མེད་གཉིས་གཏན་ལ་ཐབས་པའི་དགོས་པ་དང་།
 ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐོག་མར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་། ཆོས་ལ་ཡང་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་ཀྱི་ནང་
 ནས་འདུས་བྱས་དང་། །འདུས་བྱས་ལ་ཡང་སྐྱེ་གནས་འཛིག་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་སྐྱེ་
 བ་བདག་མེད་ཏུ་གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང་། དེ་ལ་ཡང་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཙམ་འགོག་པའི་
 རྒྱ་མཚན་རྣམས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། བདག་མེད་གཉིས་བསྐྱོམ་པའི་རིམ་པ་
 ལ་ཐོག་མར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྐྱོམ་པར་བྱེད་ཀྱང་། འདིར་རྟོགས་དཀའ་སྤྱིའི་རིམ་
 པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་དང་པོར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པར་མཛད་དོ། །དེ་
 ཡང་དངོས་སྐྱེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་
 འགོག་དཀའ་ཞིང་། ལོག་རྟོག་དེའི་རྩ་བ་ཡང་འདུས་བྱས་ལ་སྐྱེ་གནས་འཛིག་གསུམ་མཐོང་
 བས་ཡིན་ལ། འདུས་བྱས་ལ་སྐྱེ་བ་བདེན་པར་བྱུང་བ་ཞིགས་ན། འདུས་མ་བྱས་དང་གནས་
 འཛིག་བདེན་པར་བྱུང་བ་ཡང་ཞར་ལ་ཞིགས་པའི་ཕྱིར་ཐོག་མར་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་

འོན་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འཕོག་པའི་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་
 ཞེན། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འདོད་ཚུལ་དེ་ཡང་གཞན་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་དང་། རྒྱ་མེད་
 ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་གཉིས་སུ་འདུས་ལ། དེ་ཡང་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ནི་ལོག་
 རྟེན་གོ་གཞི་རྒྱུར་ཞིང་རྟོག་བ་དབང་རྒྱལ་གྱི་འདོད་པ་ཡིན་པས། དེ་འཕོག་ཚུལ་མཐུག་
 ཏུ་བསྟན། དང་པོ་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་ཡང་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཡ་གྲུལ་བཀག་ན་ཆོག་ལས་བ་
 འཕོག་སྐྱེ་བས། བདག་གཞན་རེ་རེ་བ་ལས་སྐྱེ་བ་འཕོག་ཚུལ་དང་པོར་བསྟན་ནས། གཉིས་
 ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་འཕོག་ཚུལ་དེའི་མཐུག་ཏུ་བསྟན། དང་པོ་ཡ་ཡང་བདག་སྐྱེ་འཕོག་པ་གཞན་
 སྐྱེ་འཕོག་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་དང་པོར་བསྟན་ནོ། །ཡན་ལག་ཡིན་ཚུལ་ནི། ས་སྐྱ་ག་
 གཉིས་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་ན། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་གཞན་ཡིན་དགོས་པས་
 ས་སོན་གྱི་དུས་སུ་འང་གཞན་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་སྐྱ་ག་ས་སོན་གྱི་དུས་སུ་ཡོད་དགོས་
 ལ། སྐྱ་ག་ས་སོན་གྱི་དུས་སུ་ཡོད་པ་འཕོག་པ་བདག་སྐྱེ་འཕོག་པའི་རིགས་བ་ལ་ལྟོས་
 པའི་བྱིར་རོ། །འོན་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འཕོག་པའི་གཏན་ཆོག་ལ་དོ་རྗེ་གཟེགས་མའི་
 གཏན་ཆོག་མེས་བཤོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། གནས་སྐྱགས་དོ་རྗེའི་གཟེགས་མ་སྟེ་
 ཆ་ཤས་དུམ་བུ་རེ་རེས་ཀྱང་། ཤིན་ཏུ་ཞེགས་པའི་བྲག་རི་སོགས་ཐལ་བྱུང་དུ་འཕགས་ཞིང་
 འདྲོམས་པར་ནུས་པ་དེ་བཞིན་དུ། གཏན་ཆོག་ལ་འདིས་ཀྱང་བདེན་འདྲིན་གྱི་ཞེན་ལུལ་སྐྱབ་

མ་མ་ལུས་པ་ཞེས་ཤིང་འདྲིམས་པར་རྒྱས་པས་དེ་ལྟར་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་
 དབུ་མ་སྒྲུབ་པ་ལས། དེ་ལྟར་བས་ན་རང་དང་གཞན་གྱིས་སྒྲུས་པའི་དངོས་པོའི་བྲག་མ་ལུས་
 པ་གཞོན་པའི་ཕྱིར། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོ་རྟེ་གཞེགས་མ་བཞི་པོ་འདི་དག་རབ་
 ཏུ་གསུངས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མཐའ་བཞི་སྟེ་འཕོག་གི་རིགས་པ་བཞི་ཀ་
 ཆོག་ས་པས། དངོས་པོར་སྒྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟེ་བའམ་བདག་ལས་སྟེ་བར་
 དམ་བཅའ་བའི་ཞེན་དོན་འཕོག་རྒྱས་པར་མ་ཟད། རིགས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་གི་
 དོན་གོ་བས་ཀྱང་དེ་འདྲ་བའི་དམ་བཅའ་མི་འཐད་པར་གོ་རྒྱས་ཞེས་པའོ། །འོ་ན་རྟེ་ལྟ་བུའི་
 གཏན་ཆོག་ས་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མེན་ཞེས་སོགས་ཀྱང་
 པ་གཉིས་གསུངས། ལྷ་བྱ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། རང་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་རྒྱ་དེ་ལས་འབྱུང་
 པ་མ་ཡིན་ཞིང་། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་རྒྱ་གཞན་དག་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ལྟ་ག་
 ལ་ཞིག་སྟེ་མི་འབྱུང་ལ། བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱ་མེད་བར་
 བྱི་འབྱུང་བ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །དེ་དག་ལ་འོག་ནས་འཆད་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 གཞོད་པའི་ཕྱིར།

བདག་སྐྱེ་དགག་པ།

༣༡། གཉིས་པ་དེ་རིགས་པས་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་ཁྱེད་བསྐྱབ་པ་ལ་བཞི། བདག་སྐྱེ་
 དགག་པ། གཞན་སྐྱེ་དགག་པ། གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ། རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འབྲེལ་བ་མཛད་པའི་རིགས་པས་དགག་པ། ཅུ་པའི་རིགས་པས་
 དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་མཁན་གྱི་
 ལུགས་དགག་པ། གྲུབ་མཐས་སློམ་བསྐྱར་པའི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པར་བསྐྱབ་པ། དེ་ལྟར་
 བཀག་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྐྱུ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་དང་ངོ་མོ་གཅིག་པའི་རྒྱ་ལས་
 སྐྱེ་བ་དགག་པ། རྒྱ་འབྲས་ངོ་མོ་གཅིག་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ངོ་མོ་གཅིག་
 པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་ན་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ། ངོ་མོ་གཅིག་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་ན་རིགས་པ་དང་འགལ་
 པ། དེ་དག་གི་ཉིས་སྟོང་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གངས་ཅན་ན་རེ། རྒྱ་དང་འབྲས་བྱའི་རང་
 བཞིན་ལ་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། འབྲས་བྱ་ཐམས་ཅད་རྒྱའི་དུས་སུ་མདོན་པར་
 མི་གསལ་བའི་རྩལ་གྱིས་ཡོད་ལ། དེ་ཉིད་རང་གི་རང་བཞིན་ལས་མདོན་པར་གསལ་བའི་
 རྩལ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ན་སྐྱེས་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱ་ཞིང་། གསལ་ཟེན་པ་དེ་ཉིད་སྦྱར་ཡང་སྐྱེ་
 པར་མི་འདོད་དོ་ཞེས་སྟེ། །དེ་འཁོག་པ་ལ། དེ་ནི་དེ་ལས་ཞེས་པ་ནས་འགྱུར་བྱིར་རོ།
 ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེ་ཡང་རྒྱང་པ་དང་པོའི་དོན་ནི་སྤྱ་གྱུ་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། ས་བོན་དེ་

ལས་འབྱུང་ན་དེ་ལས་འབྱུང་དགོས་པའི་ཡོན་ཏན་ལྷན་པོ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ས་པོན་གྱི་དུས་ན་སྟོན་གྱི་རོ་བོ་རྫོགས་པར་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལྷ་གྲུ་བདག་ལས་སྐྱེ་ན་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་མ་ཟད་རིགས་པ་དང་
 འགལ་ལོ་ཞེས་འཆད་པ་ལ། སྐྱེ་བར་གྱུར་པ་སྦྲར་ཡང་ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་བཞི་གསུངས།
 ལྷ་ལྷེ་དུས་ན་གྲུ་བ་ཟེན་པ་ཞིག་ལྷ་ལས་སྐྱེ་ན་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་མ་ཟད། ཤེས་བྱ་ཆོས་
 ཅན། ས་པོན་གྱི་དུས་ན་སྐྱེས་ཟེན་པར་གྱུར་པའི་ལྷ་གྲུ་སྦྲར་ཡང་ས་པོན་ལས་ལྷ་བས་ནས་
 སྐྱེ་བ་རིགས་པ་འདར་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་ཟེན་སྦྲར་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་རིགས་པས་
 གཞོད་པའི་ཕྱིར། འད་གི་སྦྲ་ནི་རང་གི་རང་བཞིན་ལས་སྐྱེ་ན་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་མ་
 ཟད་ཅེས་པའོ། །འོ་ན། རིགས་པ་རི་ལྷ་དུས་གཞོད་ཅེན། ཐལ་བ་རིགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་
 གཞོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལྷ་གྲུ་ལྷེ་སྟོང་བྱ་དང་། ལྷ་བས་འཆད་པ་ལ་
 སོགས་པ་ནས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འདིག་རྟེན་འདིར་གཏན་ནས་རྟེན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ས་
 པོན་སྐྱེས་ཟེན་པ་སྦྲར་ཡང་ལྷ་བས་ནས་སྐྱེ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་འགྱུར་ན་སྐྱེ་རིགས་པའི་
 ཕྱིར། ལྷ་བ་སྟེ། ས་པོན་མ་འགག་པར་ལྷ་གྲུ་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་གཉིས་པ་
 རྟོ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ས་པོན་སྲིད་པའི་མཐར་ཐུག་པར་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་
 ཐལ། རྟགས་སྤྲུལ་པ་དེའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་སྟེ། ས་པོན་ལན་གཅིག་སྐྱེས་ཟེན་སྦྲར་ཡང་ལྷ་བས་ནས་
 སྐྱེ་ན་འཁོར་བ་མ་སྟོང་བར་དུ་ལྷ་བས་ནས་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་དེ། སྐྱེས་ཟེན་སྦྲར་
 ཡང་སྐྱེ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་གྱུར་ན་ནི། །ཞེས་འཆད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གངས་ཅན་

གྲིས་སྒྲིས་ཟེན་སྒྲར་ཡང་སྒྲེ་བར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས། ཁྱོད་གྲིས་
 སྒྲིས་པ་སྒྲར་ཡང་སྒྲེ་བར་མི་འདོད་ཅིང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེན། སྒྲོན་མེད་དེ། གཞུང་
 འདིས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་རིགས་པས་འཕུལ་ན་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་
 ཡིན་པས། ཚིག་གསལ་དང་མི་འགལ་ལོ། །ཁས་ལེན་དགོས་ཚུལ་ནི། རྒྱ་དུས་ན་ཡོད་པ་
 ཞིག་རྒྱས་བསྐྱེད་བར་ཁས་ལེན་ན་སྒྲར་ཡང་སྒྲེ་བར་སངས་རྒྱས་པ་རང་ལུགས་ལ་སོང་
 བས་སོ། །དེ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། ས་ཐོན་གྱི་དུས་ན་ལྷ་གྲུ་སྒྲིས་ཟེན་བར་ཐལ། དེའི་
 དུས་ན་ལྷ་གྲུ་སྒྲིས་པའི་རོ་བོ་འཕེལ་རང་བཞིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ལྷ་སྒྲེ། ལྷ་གྲུ་
 སྒྲིས་པའི་རོ་བོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་སྒྲུ་གྲུ་སྒྲིས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷ་གྲུ་སྒྲིས་
 ཟེན་སྒྲར་ཡང་སྒྲེ་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། གངས་ཅན་གྱི་
 འདོད་པ་འཆད་པ་ན། རིག་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུ་གྲུའི་རང་བཞིན་ཞེས་པ་ནས་བདག་
 སྐྱེའི་འདོད་ཚུལ་ལོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་ནས་དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་སྒྲོན་པ་ན། དེ་ཉིད་
 ལས། དེ་ལྟར་སྒྲུ་གྲུའི་རོ་བོ་འཕེལ་ཞེས་པ་ནས་སྒྲར་ཡང་སྒྲེ་བ་ལ་དོན་གཏན་མེད་དོ་ཞེས་པའི་
 བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་ཉིས་སྟོང་དགག་པ་ནི། དེ་ལ་ཁོན་དེ། ལྷ་ར་བཤད་པའི་སྒྲོན་
 གཉིས་མེད་དེ། རྒྱ་ལུང་བོད་གཤེར་རྣམས་གྲིས་ས་ཐོན་སྒྲར་རོ་ལྷ་བྱར་བྱས་ནས་སྒྲུ་གྲུ་
 བསྐྱེད་བར་བྱེད་ལ། ལྷ་གྲུས་ས་ཐོན་འཛིག་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་འགོག་པ་ལ། རི་
 ལྷ་ར་དེ་ཉིད་གྲིས་དེ་ཞེས་སོགས་རྒྱང་པ་གཅིག་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རི་ལྷ་ར་སྒྲུ་

གུ་དེ་ཉིད་གྲིས་ས་བོན་དེ་རྣམ་པར་འཛིག་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་པར་ཐལ། ས་
 ལྷག་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་ལྷ་གུས་ལྷ་གུ་འཛིག་པར་མི་བྱེད་
 པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྒྱ་འབྲས་རོ་བོ་གཅིག་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ། ས་ལྷག་གཉིས་ལ་
 དབྱིབས་སོགས་ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ་བས་དགག་དེའི་ཉེས་སྒྲོང་གི་ལན་དགག་ གནས་
 སྐབས་གཉིས་ཀར་བཟུང་བྱ་ཡོད་མེད་མཚུངས་པར་ཐལ་བས་དགག་བཤོ། །དང་པོ་ནི། དེ་
 ཡང་རྒྱ་འབྲས་རོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ། ས་ལྷག་གཉིས་ལ་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་སོགས་
 མི་འབྲ་བའི་བྱེད་པར་མི་འཐད་པའི་སྒྲིན་ཡོད་ཅེས་སྟོན་པ་ལ། བྱེད་རྒྱ་ས་བོན་གྱི་ལས་ཞེས་
 སོགས་རྒྱུ་དང་གཉིས་གསུངས། གངས་ཅན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་སྤྱེ་བར་བྱེད་པའི་
 རྒྱ་ས་བོན་གྱི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་དང་རོ་དང་རྒྱས་པ་དང་སྤྲིན་པ་ལས་ཐ་དད་པའི། སྤྱེ་བྱ་
 ལྷ་གུའི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་དང་རོ་དང་རྒྱས་པ་དང་སྤྲིན་པའི་ཐ་དད་མེད་པར་འགྱུར་བར་
 ཐལ། ས་ལྷག་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན་མཛོན་སུམ་གྱིས་གནོད་
 བྱོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཁོན་རེ། གལ་ཏེ་ས་ལྷག་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། ས་ལྷག་
 གཉིས་ལ་དབྱིབས་སོགས་ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་མེད་དེ། ས་བོན་དེ་སྤར་གྱི་བདག་
 གི་དངོས་པོའི་གནས་སྐབས་བསལ་ནས། ས་བོན་གྱི་གནས་སྐབས་ལས་གཞན་སྤྱ་གུའི་
 གནས་སྐབས་ཀྱི་རོ་བོར་འགྱུར་པའི་བྱིར་ཞེས་ཁོའི་ཉེས་སྒྲོང་དེ་འཆད་པ་ལ། གལ་ཏེ་སྤར་

གྱི་བདག་གི་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་གཉིས་གསུངས། དེ་འགོག་པ་ལ། དེའི་ཆེ་དེ་ཡི་དེ་
 ཉིད་རི་ལྟར་འགྲུར་ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ས་སོན་དེའི་རང་བཞིན་དང་ལྷན་གྱི་
 རང་བཞིན་དེ་ཉིད་གཅིག་ཡིན་ཞེས་པ་རི་ལྟར་རིགས་པར་འགྲུར་ཏེ་མི་འགྲུར་བར་ཐལ། ས་
 སོན་དེ་ས་སོན་གྱི་གནས་སྐབས་བཏང་ནས་ལྷན་གྱི་རོ་སོར་འཕོ་དགོས་པ་དེའི་ཆེ་སྟེ་དེའི་
 ཕྱིར། ལྟར་སྟེ། ས་ལྷན་གཉིས་ལ་སོ་སོའི་གནས་སྐབས་ལ་མ་ལྟོས་པའི་རོ་སོ་གཞན་མེད་
 པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ལྷོན་གྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་ཡོད་ཅེས་སྟོན་པ་ལ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་གྱི་
 ས་སོན་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་བ་བཞི་གསུངས། གལ་ཏེ་གྲངས་ཅན་ཁྱོད་གྱི་ལྷགས་ལྟར་ན་ཉིས་
 པ་འདི་ཡང་ཡོད་དེ། ལྷན་གྱི་དུས་ན་ས་སོན་ཆད་མས་བརྒྱུད་དུ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ལྷན་གྱི་
 ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་ཆད་མས་བརྒྱུད་དུ་མེད་པར་ཐལ། ས་སོན་གྱི་རང་བཞིན་དང་ལྷན་གྱི་རང་
 བཞིན་འདི་གཉིས་འདིར་གཞན་མ་ཡིན་པར་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཕ་ཞེས་པ་རིགས་པ་
 ཕྱི་མ་བསྐྱུ་བྱེད་དེ། ཡང་ན་རི་ལྟར་ལྷན་གྱི་དུས་ན་ལྷན་གྱི་འདི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་བརྒྱུད་དུ་ཡོད་
 པ་དེ་བཞིན་དུ་ས་སོན་དེ་ཡང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་བརྒྱུད་དུ་ཡོད་པར་འགྲུར་བར་ཐལ། ས་ལྷན་གྱི་
 དེ་དག་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ས་ལྷན་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པ་
 འདི་ནི་ཁས་ལྡན་བར་མི་བྱ་སྟེ། ས་ལྷན་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་རིགས་པ་ཡང་དག་
 གིས་གཞོད་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བྱུང་མཐས་ཐོ་མ་བསྐྱུར་བའི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པ་ནི།

གངས་ཅན་གྱིས་བདག་སྐྱེ་བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་ཁས་སྦྲངས་པས་འགོག་པར་རིགས་
ན་ཡང་། མ་བཏགས་མ་དབྱད་པའི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་བདག་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པས་འགོག་
མི་རིགས་སོ་སྟུང་ན། དེ་འགོག་པ་ལ། སྐར་ཕྱིར་རྒྱ་ཞིག་ན་ཡང་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་བ་གཉིས་
གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ས་སོན་གྱི་རང་བཞིན་དང་ལྷ་གྲུའི་རང་བཞིན་དེ་དག་གཅིག་
བ་ཡིན་ཞེས་འདིག་རྟེན་གྱིས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་རྒྱ་ས་སོན་
ཞིག་པ་ན་ཡང་ས་སོན་དེའི་འབྲས་བུ་ལྷ་གྲུའི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཆད་མས་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་བཤེས་ལྟར་བཀའ་སྒྲིམ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། འོན་ཀྱང་བཤད་པའི་རིགས་
བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་ན་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས། དེ་འཆད་པ་ལ། དེ་ཕྱིར་དངོས་སོ་བདག་ལས་
ཞེས་སོགས་རྒྱུ་བ་གཉིས་གསུངས། དངོས་སོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བདག་ལས་འབྱུང་
བ་སྟེ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞེས་གཞན་གྱིས་རབ་ཏུ་བཏགས་པ་འདི་ནི་དེ་ཉིད་དོན་དམ་དང་ནི་འདིག་
རྟེན་གྱི་ཀྱན་རྩེ་བ་ཏུ་ཡང་རིགས་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གནོད་བྱེད་བསྟན་ཟིན་བ་དེའི་ཕྱིར། ཁོ་
ན་ལ། བདག་སྐྱེ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་གང་དུ་བསྟན་ཞེས། བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
གངས་ཅན་གྱིས་བདག་སྐྱེ་བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་ཁས་སྦྲངས་པས་དོན་དམ་བར་ཁས་
སྦྲངས་པར་སོང་ལ། དེ་ལ་གནོད་བྱེད་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་འདིར་འབྲེལ་བ་མཛད་པའི་
རིགས་བ་ཞེས་པའི་འབྲེལ་བ་མཛད་པ་སོ་གང་ཡིན་ཞེས། མཁས་བ་མང་སོས་སྟོབ་དཔོན་
སངས་རྒྱུ་བ་བསྟུངས་ཡིན་གསུངས་ཀྱང་། རང་ལུགས་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་ཡིན་
ཏེ། ཅེས་པའི་རིགས་བས་འགོག་པའི་སྐབས་སུ། རང་འབྲེལ་ལས། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཅིག་

ཉིད་དུ། །ནམ་ཡང་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། གཤམ་ཉེ་ཤིང་དེ་མེ་ཡིན་ན། །ཞེས་
སོགས་ཅ་ཤེད་ལུང་ཁུངས་སུ་མཛད་ལ། །འགྲེལ་བ་མཛད་པའི་རིགས་པའི་སྐབས་སུ་ལུང་
གཞན་ཁུངས་སུ་མ་མཛད་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། །རིག་ཆེན་ལས་ཀྱང་། །བསྟན་
བཅོས་འདི་དང་ཅ་ཤེར་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་ཉེས་པ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་ལའང་རྟོག་དཔྱད་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་ཅ་ཤེད་རིགས་པས་དགག་པ་ནི། །ཁོ་ན་རེ། །བདག་སྐྱེ་མི་རིགས་པའི་རྒྱ་
མཚན་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་དམ་ཞེ་ན། །དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ། །བདག་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ན་ཞེས་
སོགས་རྒྱུ་བ་བཞི་གསུངས། །སྤྱ་སྤྱ་ཆོས་ཅན། །ཁྱོད་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ཁས་སྦྱང་བར་བྱ་
བ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཁྱོད་བདག་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ན་སྐྱེ་བར་བྱ་བ་འབྲས་བྱ་དང་། །སྐྱེ་
བར་བྱེད་པ་རྒྱ་དང་། །གང་ཞིག་བྱ་བའི་ལས་དང་། །གང་གིས་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་པོ་ཡང་གཅིག་
ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་དེ་དག་ནི་གཅིག་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེས་ནའི་བྱིར་ཏེ། །དེ་ལ་བསྟན་བཅོས་འདི་
དང་ཅ་ཤེར་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་ཉེས་པ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །

སངས་རྒྱལ་བ་སྐྱེས་ཀྱི་འབྲེལ་བར་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་ རིགས་པ་དེ་ལྟར་བྱུང་ཚུལ།

༡༣། རྒྱལ་བ་འདིར་ཐལ་བ་བསྐྱོག་ཚུལ་མདོར་བསྐྱེས་ཤིག་བརྟུང་བ་ལ་གསུམ། སངས་
རྒྱལ་བ་སྐྱེས་ཀྱི་འབྲེལ་བར་གནས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེ་ལྟར་བྱུང་ཚུལ། དེ་ལ་
ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་སྐྱོན་བརྟུང་ཚུལ། སྐྱོན་དེ་སངས་རྒྱལ་བ་སྐྱེས་ལ་མི་འབྲེག་པའི་
ཚུལ་ལོ། །དང་མོ་ནི། བྱད་རྩ་ལྷ་ལྷ་ལས། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དེ་
དག་གི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་བཞིན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཤིན་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་པའི་མདོར་བསྐྱེན་གཉིས་དང་། དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་བ་རྣམས་
ལ་ནི་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །ཅི་སྟེ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་ན་ལྷ་ལྷ་ལས་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་པའི་རྒྱལ་བ་འདི་གཉིས་གསུངས་སོ། །དོན་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྐར་
ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་བསྐྱེན་
བའད་དང་པོའི་དོན་དང་། མ་ཁུབ་ན། ཐུག་མེད་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུང་
བའི་ཀྱང་སྐར་ཡང་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཞེས་པ་བསྐྱེན་བའད་གཉིས་པའི་དོན་
ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་སྒྲིན་བརྗོད་ཚུལ་།

༡༢། །སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱི་འབྲེད་ལག་དེས་འགའ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པོ་
 དེ་བསྐྱེད་པ་མ་དགོངས་པར། ཤེར་སྒྲིན་ལས། དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཆེགས་
 དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་ཞེས་བ་ནས་བྱུང་བའི་མཐའ་དང་འགའ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
 བའི་བར་གསུངས་སོ། །དོན་ནི་ལེགས་ལྷན་ན་རེ། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱི་འབྲེད་ལག་དེ་
 རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲེད་ལག་དེས་བདག་སྐྱེ་འཕོག་ཀྱས་ཀྱི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དཔེ་
 ཡང་དག་བརྗོད་དགོས་པ་ལས་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་བྱངས་ཅན་གྱིས་ཁྱོད་ཀྱིས་
 དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ་ཞེས་བའི་དོན། རྒྱ་དུས་མི་གསལ་བ་ལས་མི་སྐྱེ་
 ཞེས་བ་ཡིན་ནམ། འབྲས་དུས་གསལ་བ་ལས་མི་སྐྱེ་ཞེས་བ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། རྩལ་
 པ་འགའ་ཏེ། སྐྱེ་ལྷན་ཐམས་ཅད་དེ་ལས་སྐྱེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། བྱུང་
 ཟེན་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་དུས་གསལ་བ་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ཁོ་བོ་ཅག་གྲུང་འདོད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གཞན་གྱིས་སྒྲིས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱིས་སྒྲིན་ཀའི་སྒྲགས་
 ཡོད་པའི་ཆེག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲགས་རི་ལྟར་ཡོད་ན་འབྲེད་ལག་དེའི་དངོས་ཟེན་གྱི་སྐྱེ་
 པ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་ཅམ་རྟགས་སུ་བྱེད་པ་མི་རིགས་ཤིང་། རྩོགས་ཆོས་ཡང་མི་བྱུང་
 ལ། དེས་ན་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཆེག་གི་ཀྱས་པ་ལས། རྒྱ་བྱ་བདག་ལས་སྐྱེ་ན་སྐྱེ་བ་

རོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་ཏུ་འགྱུར་དགོས་པ་ལས། སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཛོན་པས། དངོས་ཟིན་གྱི་རྟགས་དེ་ཉིད་བསྒྲིག་ནས་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་
 ཐུག་བཅས་རྟགས་སུ་འགྲོད་པར་མཛོན་ལ། དེ་ལྟར་ན་དངོས་ཟིན་གྱི་དམ་བཅའ་ཡང་བསྒྲིག་
 དགོས་པར་ཐལ། དངོས་ཟིན་གྱི་རྟགས་བསྒྲིག་དགོས་པ་གང་ཞིག། མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 འཕུལ་ཡོ། །དེ་ཡང་རྟགས་ལ་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་ཡོག་ནས་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་
 ཐུག་བཅས་རྟགས་སུ་འགྱུར་དགོས་ན་ཡང་། དམ་བཅའ་ལ་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ་ཞེས་
 པ་ཡོག་ནས་བདག་ལས་སྐྱེ་སྟེ་ཞེས་པ་ནི་བྱར་མི་བྱུང་ཏེ། བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་སྐབས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ངེ་ལྟར་ཞེ་ན། བདག་སྐྱེ་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་བ་
 དམ་བཅའ་སྒྲིག་པའི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདག་ལས་སྐྱེ་བ་
 མེད་དེ། སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྐྱོར་བ་འདི་འབྲེལ་
 འགྲུབ་པའི་སྐྱོར་བ་གང་ཞིག། སྐྱོར་བ་དེའི་དམ་བཅའ་ལ་བདག་སྐྱེ་རྣམ་པར་བཅད་
 ཅམ་མ་ཡིན་པའི་གཞན་སྐྱེ་འབངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་ཁས། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། སྐྱོར་བ་
 དེས་སྐྱེ་བ་དངོས་སུ་བསྐྱབ་པའི་སྐོན་ནས་བདག་སྐྱེ་དངོས་སུ་བཀག་པ་གང་ཞིག། སྐྱེ་བ་ལ་
 བདག་སྐྱེ་དང་གཞན་སྐྱེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་
 དམ་བཅའ་མེད་དགག་ཅམ་ཏུ་བཞེད་པའི་སྐྱེ་སྐྱུབ་ཀྱི་བྱུང་མཐའ་དང་འགལ་པར་འགྱུར་རོ་
 ཞེས་སྐྱོན་བརྗོད་པར་མཛད་དོ། །

སྟོན་དེ་སངས་རྒྱུ་ས་བསྐྱུངས་ལ་མི་འདུག་པའི་ཚུལ།

༡༡། །གསུམ་པ་སྟོན་དེ་སངས་རྒྱུ་ས་བསྐྱུངས་ལ་མི་འདུག་པའི་ཚུལ་ནི། ཚིག་གསལ་ལས། སྟོན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཁོ་ལོ་ཅག་གིས་མཐོང་ངོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དོན་ནི་ལེགས་ལྷན་གྱིས་བཞུགས་པའི་སྟོན་དེ་རྣམས་སངས་རྒྱུ་ས་བསྐྱུངས་ལ་མེད་དེ། སངས་རྒྱུ་ས་བསྐྱུངས་རང་རྒྱུད་མི་བཞེད་པས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དཔེ་བཞུགས་པའི་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟ་ན་ཡང་འབྲེལ་ངག་དེས་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་དང་། འགལ་བཞུགས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཅམ་བསྟན་པའི་སྟོན་ས་བདག་སྐྱེ་བཀག་པ་གང་ཞིག་དེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་པའི་སྟོན་དེ་རྣམས་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྐར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དེ། རང་གི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུ་བ་ཟེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འདིའོ། །འགལ་ཁྱོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ནི་གོང་ཏུ་བཤད་ཟེན་པ་དེའོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་ལེགས་ལྷན་འབྲེལ་གྱིས་དགོངས་ཆོད་སྐྱུངས་པ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱུ་ས་བསྐྱུངས་ཀྱིས་བཀོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ན་ལེགས་ལྷན་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་ངག་ལ་སྟོན་ཆགས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེས། དེ་ནི། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །ཞེས་པའི་ཐད་ཏུ་བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་དེས་པར་སྐྱར་དགོས་

ཏེ། གཞན་སྐྱེ་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱང་པར་ངེས་པར་སྤྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་སྐྱེ་ཐ་སྣད་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་གྱིས་བཞེད་བས། དེ་ལ་དགོས་མེད་གྱི་སྒྲིན་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། ཚུལ་གསུམ་མ་བྱུང་བའི་ཆ་ནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲིན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་གནད་ཀྱང་ཤེན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། སྐབས་འདིར་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་གྱིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱང་པར་ངེས་པར་སྤྱར་དགོས་ཞེས་པ་གཞན་སྐྱེ་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ་ཐུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་པ། ཐལ་བ་བརྒྱུག་ཚུལ་དཀའ་བའི་གནས། །མཁས་པའི་བཞེད་པ་ཇི་ལྟ་བུ། །ཉུང་དུ་འཛིག་གིས་བཀོད་པ་ཡིས། །དོན་གཉིར་ཅན་རྣམས་དུག་འདུལ་བྱས། །ཞེས་བྲལ། །

ཆོས་ཅན་མཐུན་སྤྱང་བའི་དོན་དང་དེ་འགོག་ཚུལ།

༡༡། །དོན་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྤྱང་བ་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན། དེ་འགོག་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཁྱི་ཚྲོལ་ཕྱི་ཚྲོལ་གཉིས་ཀས་ཆོས་ཅན་འཇལ་བའི་ཆད་མ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན་དེའི་རང་བཞིན་ནམ་གནས་ཆོད་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་ཆད་མར་སོང་ཞེས་མཐུན་པར་ཞེ་ནས་འདོད་པ་ཞིག་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྤྱང་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ལེགས་ལྡན་གྱིས་གྲངས་ཅན་ལ། མིག་སོགས་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སེམས་པ་ཅན་བཞིན། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ཆོས་ཅན་འཇལ་

བའི་ཆད་མ་མེད་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་ཚོལ་བྱེ་ཚོལ་གཉིས་ཀས་
 འདོད་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་གཉིས་ལ་ཆོས་
 ཅན་མ་ཐུན་སྒྲིམ་བ་མེད་པ་མ་གཏོགས། གྲུབ་མཐའ་སོ་སོ་ནང་པན་ཚུན་དང་འོག་མ་རྣམས་
 ལ་ཆོས་ཅན་མ་ཐུན་སྒྲིམ་བ་ཡོད་པ་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་བ་ནང་
 པན་ཚུན་ལ་ཡང་བཏགས་ཅམ་གྱི་ཆོས་ཅན་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་ཚོལ་བྱེ་ཚོལ་གཉིས་ཀས་
 འདོད་པས་ཆོས་ཅན་ཆད་མས་གྲུབ་ཚུལ་མ་ཐུན་སྒྲིམ་བ་བསྟན་ཏེ་ཡོད་པ་སྟོང་ཐུན་དང་བྱང་
 དེས་རྣམ་འབྱེད་ཏེ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་གྲུབ་པ་དང་སངས་རྒྱས་པ་འོག་མ་གཉིས་
 ལ། བྱང་དེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་སྒྲའི་དོན་འདི་འདྲ་ཞིག་
 ལ་ཆད་མར་སོང་ཞེས་སྒྲས་པ་ལྟར་གྱི་ཆད་མ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་
 ལོ་ཞེན། དེ་ནི་འགྱུར་འགྱུར་དང་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་ལ་དགོངས་པས་སྒྲིན་
 མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཚོལ་བྱེ་ཚོལ་གཉིས་ཀས་ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡུལ་གྱི་རང་
 མཆན་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ། རང་མཆན་འཇལ་བའི་ཆད་མར་སོང་སའི་
 ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ཏེ་བཀོད་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་
 འདྲ་བའི་ཆོས་ཅན་དེ་འགོག་ཚུལ་ནི། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་ཆོག་གསལ་དུ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་
 དང་མ་ལོག་པ་དག་ནི་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་ལེགས་ལྷན་ནམ་དབྱ་མ་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཆོས་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ན། དེ་ཉིད་
 ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དོན་དམ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ཡིན་ན་ཆད་མ་དེས་སྟེང་

བའི་ཡུལ་ན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གངས་ཅན་གྱིས་སམ་ཀུན་རྩོལ་འཇལ་བའི་ཆད་མའི་སྡེ་དོན་
 ཡོད་པ་མི་རིགས་པས། ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། དང་ངེས་ནམ་འབྲེད་
 ལས། ཤེས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་སྡེ་དེ་ཡུལ་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རང་མཚན་གྱིས་མེད་
 བཞིན་དུ་དེར་སྒྲུབ་བའི་རྩོན་སྒྲུབ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། འབྲུག་པ་ལས། ཡང་དག་
 མཐོང་ཡུལ་གང་ཡིན་དེ་ཉིད་དེ། །མཐོང་བ་རྩོན་པ་ཀུན་རྩོལ་བདེན་པར་གསུངས། །ཞེས་
 ཆད་མ་གཉིས་ཀྱི་སྡེ་དོན་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དོན་དུ་གསུངས་པ་དང་གནད་གཅིག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། མདོར་བསྟུན། ཆོས་ཅན་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ནི་ཀུན་རྩོལ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་
 པས། དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་ནམ་གནས་ལུགས་ལ་ཆད་མར་འགྲོ་བ་མི་རིགས་
 ཞེས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་དོར་བའི་
 མིག་སོགས་ཅམ་ཆད་མས་གྲུབ་ཚུལ་བསྟན་དུ་ཡོད་པས། ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་སྡེ་དོན་མེད་
 དོ། །ཞེས་སྒྲུ་མོད་ཀྱང་སྡེ་དོན་མི་བྱས་ཏེ། རང་གི་རོ་བོས་ཡོད་པ་དང་བདེན་པར་ཡོད་པ་
 ལ་བྱུང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲུ་དུ་དགོངས་སོ། །འོན་ཀྱང་དཔེ་ལ་ཡང་འབྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་པ་ལྟར་ན་ཆོས་ཅན་མ་ཐུན་སྒྲུབ་
 བ་འཛིན་རིགས་ཀྱང་། དབྱ་མའི་ལྟ་བུ་ལ་གནས་པར་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ་ཆོས་ཅན་འཇལ་
 བའི་ཆད་མ་ཆོས་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་ཁས་ལེན་པ་མི་རིགས་ཞེས་པའི་
 དོན་ཡིན་ཏེ། སྡོང་ཐུན་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་དང་རང་རྒྱུད་ཁས་
 ལེན་པ་ལ་འགལ་བ་སྡོན་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞིབ་ཏུ་དང་ངེས་ནམ་འབྲེད་

དང་སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོ་བསྟུང་བར་བྱའོ། །འཁྲུལ་བྲལ་གཞུང་ལུགས་ལས་བརྟུས་ནས། །ཆོས་
 ཅན་མ་ཐུན་སྟངས་འགོག་པའི་ཚུལ། །མདོར་བསྡུས་གསལ་བར་བཀོད་བ་འདི། །སྒྲོ་གསལ་
 བསམས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་མཛོད། །ཅེས་བྱའོ། །

གཞན་སྐྱེ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སྤྱི་རྒྱ་དགག་བ།

༡༣། གཉིས་པ་གཞན་སྐྱེ་བཀག་བ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྤྱི་མ་བརྗོད་པ་དང་། ཕྱགས་དེ་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་སྡེ་དངོས་སྤྱི་བ་རྣམས་ན་རེ། རང་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པས་བདག་
སྐྱེ་མི་རིགས་ཤིང་། དེ་མེད་པས་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་ལ། རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བར་
འདོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་པས་མི་རིགས་མོད། འོན་ཀྱང་གཞན་དག་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་ཞིག་
ཅས་གཞན་སྐྱེ་འཕོག་པ་མི་རིགས་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་རྒྱུ་བཞི་
ལས་སྐྱེ་བར་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་སྤྱི་རྒྱ་ཞེས།

གཉིས་པ་ཕྱགས་དེ་དགག་བ་ལ་གཉིས། གཞན་སྐྱེ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སྤྱི་རྒྱ་དགག་
བ། སེམས་ཙམ་པའི་ཕྱགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ། གཞན་སྐྱེ་དགག་བ་
དངོས། བཀག་བ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་པ་སྤངས་བ། དེ་ལྟར་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་
བསྟན་བ། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འགར་ཡང་མེད་པར་བསྟན་བ། བདེན་པ་གཉིས་ཀར་
རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་སྐྱེ་
སྤྱི་རྒྱ་དགག་བ། གཞན་སྐྱེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་བ། འབྲས་བུ་ལ་སྤྱི་བཞིར་དབྱེད་ནས་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཏ་ཅང་ཐལ་བས་དགག། སྒྲོན་སྒྲོང་གི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་
འཆད་པ་ལ། གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་གལ་ཏེ་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་བཞི་གསུངས། གལ་ཏེ་རང་

གི་ངོ་མོས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ངོ་མོས་གྲུབ་པའི་འབྲས་ཀྱི་གཞན་ཞིག་
འབྲུང་བར་འགྱུར་ན་ནི། འོ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ས་ལུའི་ས་ཐོན་ལས་ས་ལུའི་སྤྱ་གྲུ་འབྲུང་
བ་བཞིན་དུ། གསལ་བྱེད་མེ་མྱེ་རབ་ཏུ་འབར་བ་ལས་ཀྱང་བསལ་བྱ་སྤྲོན་བ་འཕུག་པོ་འབྲུང་
བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ས་སྤྱལ་གཉིས་དང་མེ་མྱེ་དང་སྤྲོན་བ་རྣམས་རང་གི་ངོ་མོས་གྲུབ་པའི་
གཞན་ཡིན་པར་མཆུངས་པའི་སྤྱིར། ཞིང་ནི་འོག་མ་འདྲེན་པའི་ཆོག་གོ། །གཞན་ཡང་། ས་
ལུའི་ས་ཐོན་ལས་ས་ལུའི་སྤྱ་གྲུ་འབྲུང་བ་བཞིན་དུ། ནས་ཀྱི་ས་ཐོན་སོགས་ཐམས་ཅད་ལས་
ཀྱང་ས་ལུའི་སྤྱ་གྲུ་སོགས་ཐམས་ཅད་སྟེ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྒྱ་མཆོན་གང་གི་སྤྱིར་ན་
སྟེ་བར་བྱེད་བ་དང་། སྟེ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་བ་ནས་ཀྱི་ས་ཐོན་དང་ས་ལུའི་སྤྱ་གྲུ་སོགས་རྒྱ་
འབྲས་ཀྱི་ཆོས་མ་ལུས་བ་ལ་ཡང་རང་གི་ངོ་མོས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཉིད་ཡོད་པར་མཆུངས་
པའི་སྤྱིར། འོ་ན། རིགས་བ་ལྷ་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་ཞེ་ན། ལྷ་མ་ནི་འགལ་སྤྱོད་གྲུབ་
ཟིན་པའི་ཆེ་ནའང་འབྲས་སུ་སྟེ་བར་འཕེན་བ་དང་། སྤྱི་མ་ནི། མཐུན་སྤྱོད་མ་ཆང་བའི་ཆེ་
ནའང་འབྲས་སུ་སྟེ་བར་འཕེན་པའོ། །འོ་ན། གཞན་སྟེ་ལ་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་དེ་ལྟ་བུ་འབྲུག་པའི་
རྒྱ་མཆོན་གང་ཞེ་ན། ས་སྤྱལ་གཉིས་ལྟ་བུ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་ན།
ཚུགས་སུབ་ཀྱི་གཞན་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་ཐན་ཚུན་ལྟོས་མེད་ཏུ་འགྱུར་དགོས་ལ། དེ་ལ་
མི་ལྟོས་བཞིན་ཏུ་དེ་ལས་སྟེ་ན་མེ་མྱེ་ལས་སྤྲོན་བ་སོགས་ཀྱང་སྟེ་དགོས་པར་ཐལ་བ་འཕེན་
པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ཅ་ཤེ་ལས། རྒྱ་དང་འབྲས་སུ་གཞན་ཡིན་ན། །རྒྱ་དང་རྒྱ་མིན་མཆུངས་
པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། རིག་ཆེན་ལས། དེ་ཡང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་

ཡིན་ན་ཞེས་པ་ནས་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་འཇུག་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྟོན་སྟོང་གི་ཡན་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཁོ་ན་རེ།
རྒྱ་འབྲས་གཉིས་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་གཞན་ཡིན་ཡང་། །མེ་ལྷེ་ལས་སྟུན་པ་བྱུང་བ་
དང་། ས་ལུའི་སྟུ་གུ་ནས་ཀྱི་ས་བོན་སོགས་ལས་འབྱུང་བ་སོགས་རྒྱ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་
ལས་འབྲས་བྱ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། རང་གི་མཆན་ཉིད་
ཀྱིས་བྱུབ་པའི་གཞན་ཡིན་ན་དང་། རྒྱ་དེས་ཐན་པ་རབ་ཏུ་བྱ་བར་རུས་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་
ནི་རྒྱ་དེའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་ངེས་པར་བརྗོད་ཅིང་། རྒྱ་གང་ཞིག་གིས་འབྲས་བྱ་དེ་སྟེད་
པར་རུས་པ་དེ་ནི་འབྲས་བྱ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་རྒྱ་འབྲས་སོ་སོར་ངེས་
པའི་བྱིར་དང་། ས་ལུའི་སྟུ་གུ་དེ་རང་དང་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་དང་། རང་སྟེ་བར་བྱེད་
པའི་རང་གི་རིགས་འབྲས་མ་སོགས་ལས་སྟེ་བ་ཡིན་ལ། གཞན་གྱི་ས་བོན་ནི། ས་ལུའི་སྟུ་
གུ་དང་རྒྱད་གཅིག་པ་དང་། དེ་སྟེ་བྱེད་ཀྱི་དེའི་རིགས་འབྲས་མ་སོགས་མ་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར་
ཞེ་ན། ཞེས་ཁོའི་སྟོན་སྟོང་དེ་འཆད་པ་ལ། རབ་ཏུ་བྱ་བར་རུས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་བཞི་
གསུངས། དེ་ཡང་ཀྱང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་སྟེར་ཆོས་དེའི་རྒྱ་ཡིན་ན་ཆོས་དེ་སྟེ་རུས་
དང་། དེའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ན་དེའི་སྟེ་བྱ་ཡིན་དགོས་ཞེས་བསྟན། ཀྱང་པ་གསུམ་པས་ཁྱད་
པར་དེའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ན། དེ་དང་རྒྱད་གཅིག་པའི་དེའི་སྟེར་བྱུང་ཡིན་དགོས་ཞེས་བསྟན།
ཀྱང་པ་བཞི་པས་ས་ལུའི་སྟུ་གུ་དང་ནས་ཀྱི་ས་བོན་གཉིས་ཐན་བྱ་པན་བྱེད་མ་ཡིན་པས་རྒྱ་
འབྲས་སུ་མི་རུང་ཞིང་། ཁྱད་པར་རྒྱད་མི་གཅིག་པས་ཉེར་ལེན་རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་རུང་ཞེས་

ཕྱིར་རྟེ། ས་བོན་ལ་སྤྱ་གྲུ་ལས་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཉིད་མེད་ལ། དེ་མེད་པར་ས་བོན་
 དེ་སྤྱ་གྲུ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་པ་ཉིད་དུ་ག་ལ་འགྱུར་རྟེ་མི་འགྱུར་བ་དེ་ནི་ཕྱིར་རྟེ།
 སྤྱ་གྲུ་ས་བོན་དང་ནི་དུས་མཉམ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། སྤྱ་གྲུ་ས་བོན་ལ་སྤྱ་
 ཉི་གཞན་སྦྱེ་ཡིན་ན། སྤྱ་གྲུའི་དུས་ན་རང་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་དུ་གྲུབ་པའི་ས་བོན་
 ཡོད་དགོས། དེ་ཡོད་ན་ས་སྤྱ་གྲུ་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་དགོས་པས། འདིར་གཞན་སྦྱེ་འགོག་
 པ་ན། སྤྱ་གྲུ་ས་བོན་དང་ནི་དུས་མཉམ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་རྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ལྟར་ཡང་ཤིག་ཆེན་ལས། འདི་ནི་ས་བོན་སྤྱ་གྲུ་ལས་ཞེས་པ་ནས་དགག་བྱ་ལ་གཏུགས་པར་
 བཤེས་དགོས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁོ་ན་དེ། སྤྱ་གྲུ་ས་བོན་དང་ནི་དུས་མཉམ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་རྟེ། ཞེས་
 བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཇི་ལྟར་རྟེ་དཔེར་ན་སྤང་གི་མདའ་གཉིས་གཅིག་མཐོང་བ་དང་
 བེ་གཅིག་མོས་དམའ་བའི་བྱ་བ་དག་དུས་མཉམ་པ་མ་ཡིན་པར་ནི་མིན་པ་སྟེ་དུས་མཉམ་
 པར་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ། སྦྱེ་བར་བྱ་བ་སྤྱ་གྲུ་དང་། སྦྱེ་བར་བྱེད་པ་ས་བོན་དག་གི་གོ་རིམ་
 བཞིན་དུ་སྦྱེ་བ་དང་འགག་པའི་བྱ་བ་གཉིས་དུས་མཉམ་པས། བྱེད་པ་ལོ་ས་བོན་དང་སྤྱ་གྲུ་
 གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཞེས་ཁོ་འཛིན་པ་འཆད་པ་ལ། ཇི་ལྟར་སྤང་གི་
 མདའ་གཉིས་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་བ་གསུམ་གསུངས། དེ་འགོག་པ་ལ། གལ་ཏེ་གཅིག་ཆེ་ཡིན་
 བ་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་བ་ལྟ་གསུངས། བཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤང་གི་དཔེས་ས་སྤྱ་གྲུ་དུས་མཉམ་
 དུ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་སྤང་མདའི་མགོ་མཇུག་དུས་གཅིག་གི་ཆེ་ཡོད་པ་ཡིན་

[illegible]

པའི་ངོ་བོ་འང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ས་མོན་འགྲུག་བཞིན་པའི་བྱ་པའི་དུས་ན་བྱེད་པ་མོ་སྟུ་གུ་
མེད་པའི་བྱིར། འདི་ཉིད་གསལ་པར་བཤད་ན། སྟུ་གུ་སྟེ་པའི་བྱ་བ་ནི་འདི་སྟེ་ཞེས་པའི་བྱེད་
པ་མོ་སྟུ་གུ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་སྟུ་གུ་སྟེ་པའི་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་མོ་སྟུ་གུ་གཉིས་རྟེན་དང་
བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། བརྟེན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་དུས་ནས་ཡང་དེར་འབྱུང་དགོས། དེ་
ཡིན་ན་བྱ་བ་ཡོད་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱེད་པ་མོ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་དགོས་པ་ལས། སྟུ་གུ་སྟེ་
བཞིན་པའི་དུས་དེར་བྱེད་པ་མོ་སྟུ་གུ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་
ཅེས་བཤོ།

གཉིས་པ་རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམས་པ་ལ་གཞན་སྟེ་བཀག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤར་
བཤད་པའི་ཉེས་པ་རྒྱ་འབྲས་སྟེ་བའ་ལ་ཡོད་ཀྱི་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་མེད་དེ། ཁོ་བོ་ཅག་རྒྱ་འབྲས་
དུས་མཉམས་པར་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར། རྒྱ་འབྲས་ཀྱང་དུས་མཉམས་དུ་གྲུབ་སྟེ། གལ་ཏེ་མིག་གི་
སྒྲོ་རྣམས་པར་ཤེས་པ་ལ་རང་གི་སྟེ་བྱེད་རང་དང་དུས་གཅིག་པ་མིག་དབང་དང་། ལ་སོགས་
པས་གཟུགས་དང་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ལ་སོགས་པས་ཚོར་བ་
ལས་མིག་སྒྲོ་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། ཞེས་ཁོ་འདོད་པ་དེ་
འཆད་པ་ལ། གལ་ཏེ་མིག་གི་ཞེས་པ་ནས་གཞན་ཉིད་ཡོད་ན་ཞེས་པའི་བར་རྒྱུད་པ་བྱེད་
གསུམ་གསུངས། དེ་འགོག་པ་ལ། ཡོད་ལ་འབྱུང་པས་ཞེས་པ་ནས་བཤད་ཐེན་ཏེ་ཞེས་པའི་
བར་རྒྱུད་པ་བྱེད་གཉིས་གསུངས། མིག་གི་རྣམས་པར་ཤེས་པ་ཚོས་ཅན། མིག་དབང་ལས་
སྤར་ཡང་འབྱུང་པའི་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། མིག་སོགས་ཀྱི་དུས་ན་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་ཉེས་པ་དེ་སྤོང་བར་འདོད་ནས་མིག་སོགས་ཀྱི་དུས་ན་མེད་ཅེ་ན། སྤྱིར་དེ་
ལྟར་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་སྤོང་ལ་འགལ་འདུ་ཡོད་དེ། མིག་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། མིག་སོགས་དང་
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤོང་མིག་སོགས་དང་དུས་མཉམ་དུ་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདི་ལ་ཉེས་པ་བཤད་ཟིན་གྱོ། །

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ལ་སྤྱིར་དབྱེད་ནས་གཞན་སྤྱི་དགག་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྤྱི་
བྱེད་རྒྱ་ལ་བརྟགས་ནས་གཞན་སྤྱི་མི་འཐད་པར་མ་བྱེད། བསྤྱིད་བུ་འབྲས་བུ་ལ་བརྟགས་
ཀྱང་གཞན་སྤྱི་མི་འཐད་དོ་ཞེས་འཆད་པ་ལ། སྤྱིད་པར་བྱེད་པ་སྤྱི་བྱེད་མིག་སོགས་རྒྱུ་པ་
བཞི་གསུངས། འབྲས་བུ་སྤྱིད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ། བསྤྱིད་བུ་རང་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་
དུ་གྲུབ་པ་སྤྱིད་པར་བྱེད་པ་དེ་འབྲས་བུ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་པར་སྤོང་འདོད་ན། འབྲས་བུ་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཞིག་རྒྱ་ལས་སྤྱིས་བའམ། འོན་ཏེ་དེ་གཏན་ནས་མེད་པ་དང་། ཡོད་མེད་
གཉིས་ཀ་དང་། ཡོད་མེད་གཉིས་སོ་གང་རུང་དང་བལ་བ་ཞིག་རྒྱས་སྤྱིད་པ་ཡིན་ཟེར། དང་
སོ་ལྟར་ན། འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན། སྤོང་སྤྱིད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཅི་ཞིག་དགོས་ཏེ་མི་དགོས་པར་ཐལ།
སྤོང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྤྱི་ རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་རྒྱ་ལ་སྤྱིས་པ་འགལ་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤོང་ལའང་སྤྱིད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དེས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་
དོན་མེད་པར་ཐལ། སྤོང་གཏན་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར། རོང་བུའི་རྩ་བཞིན་ལོ། །གསུམ་པ་ལྟར་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ཆོགས་པ་ཉིད་ལའང་རྒྱ་དེས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དགོས་པ་
མེད་པར་ཐལ། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ཆོགས་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལྟར་ན། དེ་ཆོས་

ཅན། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་དང་བྲལ་བ་སྟེ་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་ལའང་རྒྱ་དེས་ཅི་
ཞིག་བྱ་སྟེ་དོན་མེད་བར་ཐལ། ཡོད་མེད་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་འབྲས་བུ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བཀག་པ་ལ་འདིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་པ་སྤངས་པ་ལ་གཉིས། འདིག་རྟེན་
གྱི་བྲག་པ་པས་གཞན་སྟེ་ཁས་སྤངས་ནས་འདིག་རྟེན་གྱི་གཞོད་པ་སྤངས་པ། འདིག་རྟེན་གྱི་
ཐ་སྙད་དུ་ཡང་གཞན་སྟེ་མེད་པས་འདིག་རྟེན་གྱི་གཞོད་པ་སྤངས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
འདིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་པའི་ཙོད་པ་དང་། དེས་མི་གཞོད་པའི་ལན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་
ནི། རང་སྤེ་དངོས་སྤྱོད་པ་རྣམས་ན་རེ། ཁོ་མོ་ཅག་གིས་གཞན་སྟེ་བསྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཅི་
དང་ཅི་སྤྱས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱད་ཤིང་སྒྲུལ་པོ་མར་གྱིས་བྲན་པ་ལྟར་ཁྱོད་དབུ་མ་པའི་
གཞན་སྟེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་མེའི་གྲོགས་སུ་སོང་བས། ད་ནི་གཞན་སྟེ་བསྐྱབ་པའི་
རིགས་པ་མི་འགོད་དོ། །དེ་ལྟར་ནའང་གཞན་སྟེ་བསྐྱབ་བྱེད་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་
སྟེ་སྐྱབ་པའི་སྒྲུབས་འདིར་ནི་མངོན་སུམ་ལས་གཞན་པའི་རིགས་པ་སྤྱས་པ་ཉིད་གྱིས་ལྟ་གོ་
ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། རོ་མོ་ཉིད་གྱིས་བྱུང་པའི་རྒྱ་གཞན་ལས་འབྲས་བུ་
གཞན་འབྱུང་བ་ཡང་འདིག་རྟེན་པ་ཡི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མས་རྟོགས་པར་འབྱུར་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་སྟེ། གང་གིས་འདིག་རྟེན་པ་རྣམས་རང་གི་ལྟ་བ་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ལ་གནས་པས་
ན་འདིག་རྟེན་གྱི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་སྟོབས་དང་ལྡན་པར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་
ན་གཞན་ལས་སྟེ་བ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་སྒྲུབས་འདིར་ནི་གཞན་སྟེ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་
པས་དེ་ལས་གཞན་པའི་རིགས་པ་ཅི་ཞིག་དགོས་ཏེ་དགོས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་ཁོའི་འདོད་

བ་དེ་འཆད་བ་ལ། གང་གིས་རང་ལྟ་ལ་གནས་ཞེས་སོགས་རྐང་བ་གཞི་གསུངས། །

བདེན་གཉིས་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལྷན་ཁག་གི་འཛིན་སྐྱོང་པ།

[illegible]

དང་པོ་ལ་གསུམ། བདེན་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་ཆོས་ནམས་ལ་ངོ་པོ་གཉིས་གཉིས་
ཡོད་པར་བརྗོད་པ། འཛིག་རྟེན་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། ཞེན་ལྷལ་ལ་
འཇུག་པའི་ཞེན་ལྷལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པར་བསྟན་བཤོ། །དང་པོ་འཆད་པ་ལ། དངོས་
ཀུན་ཡང་དག་ཞེས་སོགས་རྟེན་བ་བཞི་གསུངས། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཀུན་ཆོས་ཅན། ཀུན་
རྫོབ་བདེན་པའི་ངོ་པོ་དང་། རོན་དམ་བདེན་པའི་ངོ་པོ་གཉིས་གཉིས་ནི་འཛིན་པར་འགྱུར་
ཏེ། ཡང་དག་པ་མཐོང་བ་རིགས་ཤེས་ཆད་མས་རྟེན་པའི་དངོས་པོ་རི་ངོ་པོ་དང་། བརྟན་པ་

མཐོང་བ་ཐ་སྟད་པའི་ཆད་མ་ཡིས་རྟེན་པའི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་གཉིས་གཉིས་ནི་འཇིན་པའི་
 བྱིར། བྱིར་སྟེ། ཡང་དག་པ་མཐོང་པའི་རིགས་ཤེས་ཆད་མས་རྟེན་པའི་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་
 དེ་ཉིད་དོན་དམ་པ་ཡིན་ཞིང་། མཐོང་བ་བརྟན་པ་ཐ་སྟད་པའི་ཆད་མས་རྟེན་པའི་དོན་ནི་
 གུན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། འོ་ན། བདེན་གཉིས་སྤྱི་ལོ་རྣམས་གཞག་སྟོན་པའི་
 གཞུང་འདི་རྣམས་གཞན་སྟེ་འགོག་པའི་ཚད་ལན་དུ་འགྲོ་ཆུང་དེ་གང་ཞེ་ན། འདིར་གཞན་
 སྟེ་བཀག་པ་ནི་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟེ་བ་བཀག་པ་ཡིན་པས་གཞན་སྟེ་ཡོད་ན་རང་
 བཞིན་གྱིས་སམ་དོན་དམ་པར་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆད་མས་
 གཞན་སྟེ་འབྲུག་ན་དོན་དམ་པ་ཐ་སྟད་པའི་ཆད་མའི་རྟེན་དོན་གྱི་གཙོ་བོར་འགྱུར་དགོས་
 ལ། དེ་ལྟར་ན་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམས་གཞག་ཆོལ་བར་འགྱུར་བས་ཐོག་མར་བདེན་གཉིས་ཀྱི་
 རྣམས་གཞག་མ་ཆོལ་བར་སྟོན་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འཇིག་རྟེན་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡང་ལོག་དང་། དེ་ལ་
 ལྟོས་ཏེ་ཡུལ་གྱི་ཡང་ལོག་གོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བར་མ་ཟད།
 གུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་འང་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་འཇོག་ཅེས་
 ལྟོན་པ་ལ། མཐོང་བ་བརྟན་པ་འང་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བཞི་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
 ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བར་མ་ཟད། བརྟན་པ་མཐོང་བའི་སྟོང་ལ་འང་འཇིག་རྟེན་
 ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་པ་མ་འབྲུལ་པའི་སྟོང་དང་། ལོག་པ་འབྲུལ་པའི་སྟོང་རྣམས་གཉིས་
 སུ་འདོད་དེ། འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱུའི་གཞན་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསལ་བ་ལ་བརྟན་པ་དང་།

འཕྲུལ་གྱི་འཕྲུལ་རྒྱུ་ལྟེ་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་དབང་པོ་སྒྲོན་ལྡན་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་སུ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཕྲུལ་གྱི་འཕྲུལ་རྒྱུ་ལྟེ་སྒྲོན་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་རྣམས་གྱི་
ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། འཕྲུལ་གྱི་འཕྲུལ་རྒྱུ་ལྟེ་གཞོན་མེད་གྱི་དབང་པོ་ལེགས་
པར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྟོན་ཏེ་ལོག་པ་འཕྲུལ་བའི་ཤེས་པར་འདོད་དེ། འཕྲུལ་གྱི་འཕྲུལ་
རྒྱུས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་སྤྱི་བཏང་ལ་ཡིན་གྱི་བྱུང་པ་ཁས་མི་ལེན་
ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀྱང་བཏགས་སྒྲོན་ཏེ་འཕྱུར་བའི་ཕྱིར་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་ཤེས་པོ་ལ་སྟོན་ཏེ་ཡུལ་ཅན་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་ཡོད་
པར་མ་ཟད། ཡུལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡོད་དོ་ཞེས་འཆད་པ་ལ། གཞོན་པ་མེད་པའི་ཞེས་སོགས་
ཀར་བ་བཞི་གསུངས། འཕྲུལ་གྱི་འཕྲུལ་རྒྱུས་གཞོན་པ་མེད་པའི་དབང་པོ་ཏུག་པོ་རྣམས་
གྱིས་བཟུང་བར་བྱ་བའི་དོན་གང་ཞིག འཛིག་རྟེན་གྱིས་རྟོགས་པའི་གཟུགས་སྤྱོད་སོགས་
ཆོས་ཅན། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཤེས་པོ་ལ་སྟོན་ནས་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་
པའི་སྤྱོད་པ་ཏུ་ཁྱོད་ཉིད་དེར་སྤང་དང་དེས་སྟོང་གི་ཆོགས་པ་དེ་རྟོགས་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར།
སྤྱག་མ་མེ་ཡོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་ནི་ཆོས་ཅན། འཛིག་རྟེན་ཉིད་ལ་སྟོན་ནས་ལོག་
པར་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་སྤྱོད་པ་ཏུ་ཁྱོད་དེར་སྤང་དང་དེས་སྟོང་
གི་ཆོགས་པ་དེ་རྟོགས་བྱས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཕྲུལ་བའི་ཞེན་ཡུལ་ཐ་སྟངས་ཏུ་ཡང་མེད་པར་བརྟན་པ་
ནི། ལོན། འཛིག་རྟེན་ཉིད་ལ་སྟོན་ཏེ་ལོག་པ་གཞན་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེན། དེ་འཆད་པ་ལ། མི་

ཤེས་གཉིད་ཀྱིས་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་ལ་བཞི་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མི་ཤེས་པ་མ་
 རིག་པའི་གཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བསྐྱོད་པའི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་གཞུང་ལུགས་
 ལས་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་བརྟགས་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་ལྟན་གྱི་གཙོ་བོ་སོགས་
 དང་། སྤྲུལ་ལ་ཏྲ་སྒྲུང་དང་སྤྲུལ་ལ་ཆུ་དང་སོགས་པས་བྱད་བཞིན་གྱི་གཞུགས་བརྟན་ལ་
 བརྟགས་པའི་བྱད་བཞིན་སོགས་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ལུལ་པའི་ངོ་རྒྱུ་
 ཡོད་མོད། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལས་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་ཆད་
 མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ་སྤྲུལ་བ་ནི། འོན་ཀྱང་གོང་གི་དཔེ་དེ་དོན་ལ་སྤྲུལ་ན་རི་ལྟར་
 ཡིན་ཞེས། དེ་འཆད་པ་ལ། མིག་ནི་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་ལ་བཞི་གསུངས།
 ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཞན་སྤྱེ་བཀག་
 པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པས་མི་གཞོད་དེ། ཇི་མ་མེད་པའི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤངས་
 པ་སྤྱེ་དེ་དང་བལ་པའི་སོ་སྤྱེའི་སྤྱོད་ལུགས་པས་གཞན་སྤྱེ་མཐོང་ཀྱང་། འུལ་པའི་ཇི་མ་
 མེད་པའི་སྤྱོད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་ངོར་གཞན་སྤྱེ་བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་
 པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་མིག་ནི་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་ཤེས་པས་སྤྲད་
 བཤད་སོགས་དཔེགས་པ་ཡིས། རབ་རིབ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྤྲུལ་ཤེས་པས་མི་སྤངས་པ་ལ་
 གཞོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་ནོ། །འདིར་ནི་དོན་དམ་པར་གཞན་སྤྱེ་བཀག་པའོ། །

བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བསྟན་པ།

༡༡། །གསུམ་པ་བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། གུན་རྫོབ་བདེན་པའི་
 ངོ་བོ་བཤད་པ་དང་། རོན་དམ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཁོན་རེ། དངོས་
 རྟེན་ངོ་བོ་གཉིས་ནི་འཛིན་པར་འགྱུར། །ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་དུ་གུན་རྫོབ་དང་
 རོན་དམ་པའི་རྣམ་གཞག་གཉིས་གཉིས་འཐད་པར་གསུངས་ན། འོན། གུན་རྫོབ་བདེན་
 པ་ཞེས་པའི་བདེན་པ་གང་གི་ངོར་འཛིན་པའི་གུན་རྫོབ་དེ་གང་ཡིན། དེ་ལ་གུན་རྫོབ་ཞེས་
 བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ། གཉི་ཟུག་རང་བཞིན་
 ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་བཞེ་གསུངས། གཟུགས་སོགས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་གཉི་ཟུག་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་ལ་གུན་རྫོབ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་
 གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་པ་ལ་སྤྱི་བ་བྱེད་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་
 པའི་བྱིར། འདི་ནི་གུན་རྫོབ་ཀྱི་སྐད་དོད་སྟོན་ཞེས་པ་སྤྱི་བ་བྱེད་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་
 པའོ། །འོན། གཟུགས་ལ་གུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། གློ་གུན་
 རྫོབ་བདེན་འཛིན་དེས་བཅས་མ་སྟེ་དེའི་དབང་གིས་བདེན་པར་མེད་བཞིན་དུ་བདེན་པར་
 སྤང་བའི་གཟུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་ཐུབ་པ་དེས་
 གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་གློ་གུན་རྫོབ་པ་བདེན་འཛིན་གྱི་ངོར་བདེན་པས་དེ་

དང་སྒྲུང་བུ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ལོག་པ་གང་ཞིག་སྟེ་དེ་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་རྒྱུ་བར་
 བརྟགས་ཤིང་མཐོང་ནས་བསལ་བའི་ཆོག་གསུམ་བུ་ན། རབ་རིབ་མེད་པའི་མིག་དག་པས་
 སྒྲོད་དེར་བལྟས་པའི་ཆོ་སྒྲུབ་ཤིང་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་མི་སྤང་བའི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་ཤིང་མེད་པར་
 མཐོང་ནས་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲུབ་ན། སྒྲུབ་ཤིང་དེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དམ་གནས་ཚུལ་ནི་རབ་རིབ་
 ཅན་གྱིས་མཐོང་བ་ལྟར་མ་ཡིན་གྱིས། རབ་རིབ་མེད་པས་མཐོང་བ་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་
 རོ། །བཞི་བ་བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་པར་འདོད་པ་ལ་གཞོད་ཀྱིས་བལྟན་པ་ནི།
 གཞན་སྒྲུབ་ཀྱི་བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་
 ལ་འཕགས་པའི་ལམ་མི་དགོས་པར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་ཡོད་ཅེས་འཆད་པ་ལ། གལ་ཏེ་འཇིག་
 རྟེན་ཞེས་སོགས་ཀྱང་བ་དུག་གསུངས། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་མཐོང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་
 ཆད་མ་ཡིན་ན་ནི། འོ་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་སོ་སྒྲུབ་
 ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་འཕགས་པའི་ལམ་གཞན་གྱིས་ཅི་ཞིག་དགོས་ཏེ་མི་དགོས་པར་
 ཐལ། འཇིག་རྟེན་སོ་སྒྲུབ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱུང་བ་དང་ཐོས་བསམ་བྱེད་པ་སོགས་
 འཕགས་པའི་ལམ་འཆོལ་བའི་ཐབས་ཀྱིས་ཅིག་བྱ་སྟེ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རྟགས་སྒྲུབ་པ་དེའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སོ་སྒྲུབ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཆད་མར་རིགས་
 བའང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བལྟ་བ་ལ་སྒོ་བྲོས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
 བ་ཞོར་བུ་བརྟག་པ་ལ་སྒྲོངས་པའི་གང་ཐག་བཞིན་རོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་

སུ་གཞན་སྐྱེ་བཀག་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྣམ་
 པ་ཀྱང་ཏུ་སྟེ་ཐམས་ཅད་དུ་འཛིག་རྟེན་གྱིས་མཛོང་བ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་
 འཛིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་པའི་གཞོད་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི། འོ་ན། གཞན་སྐྱེ་བཀག་པ་ལ་འཛིག་
 རྟེན་གྱིས་མི་གཞོད་ན་འཛིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་པའི་ཡུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་སྟོན་པ་ལ། འཛིག་
 རྟེན་དོན་ནི་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་གཉིས་གསུངས། འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པའི་དོན་
 རྩམས་བྱམས་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གལ་ཏེ་སེལ་བ་སྟེ་བཀག་ན་འཛིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་
 པར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་གཞན་སྐྱེ་མེད་པས་འཛིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་
 པ་སྤངས་པ་ནི། སྤྱིར་འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པས་གཞན་སྐྱེ་མི་གྲུབ་མོད། གྲུབ་ན་འདོན་
 དམ་པར་གཞན་སྐྱེ་བཀག་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱིས་མི་གཞོད་པར་བསྟན་ནས། དེ་ནི་འཛིག་
 རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་གཞན་སྐྱེ་མེད་པས་གཞན་སྐྱེ་བཀག་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱིས་མི་གཞོད་
 ཅེས་འཆད་པ་ལ། གང་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བཞི་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་
 ཅན། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་དོན་དམ་པར་མ་ཟད་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལས་ཀྱང་མེད་དེ། ལྷ་
 མཆོན་གང་གི་ཕྱིར་ན་འཛིག་རྟེན་ན་བྱ་དང་ཤིང་གི་ས་ལོན་ཅན་བཏབ་ནས། ཕྱིས་བྱ་དང་
 ཤིང་སྐྱེས་པའི་ཆེ་བདག་གིས་བྱ་འདི་སྐྱེད་ཅེས་སྤྱོད་པར་བྱེད་ཅིང་ཤིང་འདི་ཡང་བདག་གིས་
 བཅུགས་སོ་སྟུང་དུ་རྟོག་པ་དེས་ན་སྟེ་དེའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་འབྲེལ་ནི། ལྷ་པ་ལྟས་རང་མཆོན་
 གྱིས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བར་འཛིན་པའི་སྟོན་སྟེས་མེད་པས་དེ་འདྲའི་སྟོན་དེ་གྲུབ་མཐས་སྟོ་

མ་བསྐྱར་བ་ལ་མེད་དོ། །ཅི་སྟེ་ཡོད་ན་ངས་བྱ་འདི་མ་དེའི་ཁོང་དུ་བཅུག་ནས་བཏོན་ནི་སྙམ་
དུ་ཆོ་སྤྲེལ་བའམ། ཡང་ན་མ་མ་ཡིན་པ་ལའང་བྱ་འདི་ནི་ངའི་བུ་ལོ་སྙམ་དུ་ཆོ་སྤྲེལ་བར་འགྱུར་
རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞན་སྤྲེལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་ཅེས་བཤོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་བཞི། ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་གྱིས་གོང་དུ་
ནམ་གངས་དུ་མར་བདག་སྤྲེལ་བཀག་ནས་གཞན་སྤྲེལ་བཀག་ན་ཉེས་དམིགས་དང་། བཀག་
ན་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བར་བཤད་ན། དེ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། གང་ཕྱིར་སྤྲེལ་
ཞེས་སོགས་རྒྱུ་པ་བཞི་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྲེལ་སྤྲེལ་པའི་ཆེ་ས་བོན་ཞིག་པ་
སྟེ་རིགས་འདྲ་རྒྱུ་ཆད་པའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་ས་སྤྲེལ་གཉིས་རང་
བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་གཞན་ཡིན་ན་ཉེས་པ་དེ་ཡོད་ཀྱང་། སྤྲེལ་སྤྲེལ་བོན་ལས་རང་བཞིན་
གྱིས་གཞན་མིན་པའི་ཚུགས་ལ་དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སྤྲེལ་མི་འགལ་ཞིང་ཆེས་འཕྲད་པ་དེའི་
ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ས་སྤྲེལ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་གཞན་ཡིན་ན་འབྲེལ་མེད་
ཀྱི་གཞན་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ལ་ནི་སྤྲེལ་སྤྲེལ་ཡོད་ཀྱང་ས་བོན་གྱི་རིགས་རྒྱུ་མ་ཆད་པ་ལ་མི་
མན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སོ་སྤྲེལ་ཡོད་པས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུ་ལ་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་མ་ཆད་
པ་ལ་མི་མན་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྲེལ་སྤྲེལ་པའི་ཆེ་ས་བོན་
ཡོད་ཅེས་ཀྱང་བརྗོད་བར་མི་བྱ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་ས་སྤྲེལ་གཉིས་རང་བཞིན་
གྱིས་གཅིག་ཡིན་ན་ཉེས་པ་དེ་ཡོད་ཀྱང་། ས་སྤྲེལ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཉིད་དུ་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚུགས་ལ་སྤྲེལ་སྤྲེལ་དུས་ན་ས་བོན་ཞིག་ཟིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་བ་

ནས་སམ་རྒྱལ་བར་དབྱུང་བའི་སྒྲོན་ས་ཁས་སྒྲུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་
གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་འདི་དག་བདག་ལས་སྐྱེའམ་གཞན་ལས་སྐྱེ་ཞེས་རྒྱལ་བར་
དབྱུང་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་དངོས་པོ་ལས་ཚུ་
རོལ་ཏེ་གཞན་ཏུ་བདེན་པར་བྱུབ་པའི་གནས་སྟངས་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། བ་སྙད་ཏུ་གཞན་སྐྱེ་ཡོད་དེ། དེ་མེད་ན་ཀྱང་བྱང་མེད་པར་
འགྱུར་པའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞན་སྐྱེ་ཡོད་ན་དོན་དམ་
པའི་སྐྱེ་བ་མི་ཁེགས་པར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་
ཞེས་སོགས་རྒྱུ་བ་བཞི་གསུངས། གཟུགས་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་
བ་ཚད་མ་གང་གིས་བྱུབ་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོན་དམ་
ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་ཏུ་ཐལ་བའི་རིགས་པ་གང་ཞིག་གིས་
བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱབས་ཐེན་པའི་རིགས་པ་དེས། བ་
སྙད་ཏུ་ཡང་བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་འབྱུབ་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་དོན་དམ་པར་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཁོ་ན་རེ། བ་སྙད་ཏུ་རང་བཞིན་
གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་ན་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ཇི་ལྟར་འཐད་ཅེ་ན། དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ།
དངོས་པོ་སྟོང་བ་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་བ་དུག་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པས་སྟོང་ན་ཡང་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་

འཐད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་རྒྱ་དག་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་རང་གི་འབྲས་
བྱ་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དངོས་པོ་སྟོང་བ་བརྒྱན་པ་གཟུགས་བརྟན་ལ་
སོགས་པའི་འབྲས་བྱ་རྣམས། མེ་ལོང་དང་བྱད་བཞིན་ལ་སོགས་པ་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ཆོགས་
པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྐྱེ་བར་མ་གྲགས་པ་མ་ཡིན་པར་གྲགས་ཤིང་། ཇི་ལྟར་མེ་ལོང་དེར་གྲགས་
པའི་གཟུགས་བརྟན་སོགས་བདེན་པས་སྟོང་པའི་བརྒྱན་པ་དེ་ལས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་གཟུགས་བརྟན་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ལྟར་དཔེ་དེ་བཞིན་ནོ། །

བདེན་པ་གཉིས་ཀར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་

ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།

༡༡། །ཐུ་བ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་
ལ་གཉིས། རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྤངས་སྤྲོ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆེས་
འཐད་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། བདེན་པ་གཉིས་ཅར་ཏུ་ཡང་རང་བཞིན་
གྱིས་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ལ་ཡོན་ཏན་གང་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། བདེན་པ་གཉིས་སུ་འང་
རང་བཞིན་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་གཉིས་གསུངས། གཟུགས་སོགས་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རང་
བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ལ་སྤར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་ལ་ཕྱིས་མེད་པའི་ཆད་
བའང་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་གཉིས་སུ་སྟེ་གཉིས་ཅར་ཏུ་འང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ཏུ་ལ་

ཅམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་མི་འདོད་པ་ལ་ཀུན་གཞི་སོགས་
ཁས་ལེན་མི་དགོས་པར་བསྟན་པ། ལས་འགགས་པ་ལས་འབྲས་བྱ་འབྲུང་བའི་དཔེ་བསྟན་
པ། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་ཙོད་པ་སྤངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་
བཀག་པ་ལ་སྤར་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་མ་ཟད། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་ཀུན་གཞི་
སོགས་ཁས་མ་བླངས་ཀྱང་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆེས་འཐད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་ལ། གང་
ཕྱིར་རང་བཞིན་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བཞི་གསུངས། ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་འདོད་
པའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཅན། ཀུན་གཞི་སོགས་ཁས་བླངས་པ་མེད་ཀྱང་། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་
ལ་ལར་ལས་འགགས་ནས་ལུན་རིང་དུ་ཡོན་པ་ལས་ཀྱང་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡང་དག་པ་སྟེ་
མ་འཁྲལ་བར་འབྲུང་བ་རིག་བར་གྱིས་ཞིག་སྟེ་བྱ་རིགས་ཏེ། ཀུན་གཞི་སོགས་ཁས་བླངས་
པ་མེད་ཀྱང་ལས་ཞིག་པ་ལས། ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བྱ་འདི་འབྲུང་དོ་ཞེས་འཇོག་
ཀུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་མཆན་གང་གི་ཕྱིར་ན་ལས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་འགག་པར་རྒྱན་
གནས་པ་དེའི་ཕྱིར་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་འདི་རྣམས་ཕྱིར། །ཞེས་ཀུན་གཞི་མེད་
ཀྱང་ལས་ཞིག་པས་འབྲས་བྱ་སྐྱེ་རྣམས་ཞེས་འཆད་ན། དེའི་དཔེ་དེ་རིམ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་
འཆད་པ་ལ། མི་ལམ་དམིགས་པའི་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བཞི་གསུངས། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ལས་འགགས་པ་ལས་ཀྱང་ནི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་

འབྲས་བུ་འབྲུང་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། མི་ལམ་ན་བྱུང་མེད་བཟང་མོ་དཔེགས་པའི་
ཡུལ་དག་མཐོང་ནས་ནི་གཉིད་སད་ཀྱང་སྟེ་སད་པའི་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བོ་བླུན་པོ་ལ་དུས་དེར་
འགགས་པའི་བྱུང་མེད་ལ་དཔེགས་ནས་ཆགས་པ་དུག་པོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་ཚུད་པ་སྒྲོང་བ་ལ་གཉིས། རྣམ་སྟོན་སྤྱག་མེད་
དུ་འབྱིན་པའི་ཚུད་པ་སྒྲངས་པ། གུན་གཞི་སྟོན་པའི་ལུང་དང་འགལ་བའི་ཚུད་པ་སྒྲངས་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། །དེའི་ཕྱིར་གུན་
གཞི་མེད་ཀྱང་འདི་རྣམས་ཕྱིར། །ཞེས་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མི་འགག་ཀྱང་ལས་ཞིག་པས་
འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པར་བཤད་ན། འོན་དགེ་ཤིག་གི་ལས་ཀྱིས་རྣམ་སྟོན་འབྱིན་པ་སྤྱག་མེད་
དུ་འགྱུར་པར་ཐལ། དགེ་ཤིག་གི་ལས་ཀྱིས་རྣམ་སྟོན་འབྲུང་ནས་ཀྱང་རྣམ་སྟོན་འབྱིན་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ། རི་ལྟར་ཡུལ་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་བརྒྱད་
གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྟོན་འབྱིན་ཟེན་པའི་ལས་དང་འབྱིན་མ་ཟེན་པའི་ལས་
གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་མི་འགགས་པར་མཆུངས་ཀྱང་། རྣམ་སྟོན་འབྱིན་མ་ཟེན་པའི་ལས་
ཀྱིས་རྣམ་སྟོན་འབྱིན་ལ། འབྱིན་ཟེན་པའི་ལས་ལས་སྒྲར་ཡང་རྣམ་སྟོན་འབྱིན་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཁྱད་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་སྟེ་ཤེས་དགོས་ཏེ། རི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་ཡུལ་སྐྱེ་ཤིང་
དང་ཐོང་བུའི་རྩ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་མཆུངས་ཀྱང་། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་ཤིག་གིས་
སྐྱེ་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ནི་མཐོང་གི་ དངོས་པོ་གཞན་ཐོང་བུའི་རྩ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་

བར་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་འབྲས་སོ་སོར་ངེས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཤེས་
 བྱ་ཆོས་ཅན། དགེ་མི་དགེའི་ལས་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་མཚུངས་ཀྱང་། ལས་
 གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྒྲིམ་མི་དགེ་བ་སྟེ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ནི་
 རྣལ་འབྱོར་ལས་ལས་འབྱུང་གི་དགེ་བའི་ལས་ལས་མི་འབྱུང་ལ། རྣམ་སྒྲིམ་དགེ་བ་སྟེ་ཡིད་
 དུ་འོང་བ་ཉིད་ནི་དགེ་བའི་ལས་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་པར་མཐོང་གི་མི་དགེ་བ་ལས་འབྱུང་བ་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྤྲ་ཤད་དང་པོར་བྱའི་རྩ་གཉིས་མེད་པར་མཚུངས་ཀྱང་། རབ་
 རིབ་ཅན་ལ་སྤྲ་ཤད་སྤང་ལ་པོར་བྱའི་རྩ་མི་སྤང་བའི་བྱུང་བར་འཐད་པ་དེ་བཞིན་ལྟོ། །དེས་
 ར་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྟོ་ཅན་གྱི་གང་ཟག་
 ཆོས་ཅན། ལྷུང་དུ་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བར་འགྱུར་ཏེ། དགེ་མི་དགེའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷུང་ཏེ། བདེན་འཛིན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་
 མཚན་དེའི་ཕྱིར་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིམ་པ་ནི་བསམ་གྱི་མི་ལྷུང་
 བོ། །ཞེས་ལུང་ལ་མ་བརྟེན་པར་སོ་སྟེས་ལས་འབྲས་རྣམས་ལ་སེམས་བ་སྟེ་དབྱེད་བའང་
 དགག་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་སྟེས་ལས་འབྲས་ལ་བསྐྱར་བ་བཏབ་པར་དོགས་པའི་
 ཕྱིར། རོན་ནི། ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་དགོས་ཀྱི་རིགས་པ་ཅན་
 གྱིས་དཔག་མི་རུས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཀུན་གཞི་སྟོན་པའི་ལུང་དང་འགལ་བའི་ཙོད་པ་སྤངས་པ་ལ་གཉིས།
 ལུང་འགལ་སྤོང་བའི་ཆོག་དོན་དངོས། དགོས་པའི་དབང་གིས་གསུངས་པའི་དགེ་བ་སྟོན་

བཅོ། །དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། དེའི་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་འདི་རྒྱས་ཕྱིར། །ཞེས་ཀུན་གཞི་
མེད་ཀྱང་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འཛོག་རྒྱས་བར་བཤད་ན། འོ་ན་དགོངས་འབྲེལ་སོགས་
ལས་ཀུན་གཞི་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གསུངས་པ་དང་འགའ་ལོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་འཆད་པ་
ལ། ཀུན་གཞི་ཡོད་ཅིང་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་པ་བཞི་གསུངས། ཀུན་གཞི་གསུངས་པའི་མདོ་
དང་མི་འགའ་ཉེ། ཆོགས་ཏུག་ལས་རོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་ཡོད་ཅིང་། གང་ཟག་ཉིད་
རྣམས་སུ་ཡོད་ལ། བྱང་པོ་འདི་དག་འབའ་ཞིག་སྟེ་དེ་ཙམ་ཉིད་བདེན་བར་ཡོད་ཅེས་བསྟན་
པ་འདི་ནི་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར། ཆེས་ཟབ་པའི་དོན་རེ་ཞིག་
རིག་པར་ཉེ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བའི་གདུལ་བྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པ་
ཡིན། དཔེ་དེ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། འཛིག་ཆོགས་ལྟ་དང་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་པ་
བཞི་གསུངས། དེའོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་མེད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་ཅེས་བྱང་པའི་དོན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡང་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱ་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བགྱི་བའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་ཉེ་དཔེར་ན་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་
བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་བྲལ་བས་ང་དང་ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་མེད་ན་ཡང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་གཞན་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཐབས་སུ་ང་དང་
ང་ཡི་ཞེས་བསྟན་པ་ལྟར་ཀྱི་དཔེ་དེ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་བྱང་དོན་ཉིད་དུ་རི་ལྟར་བསྟན་ཞེ་ན།

ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས། ཞིག་པ་མེད་ཅིང་སྐྱེ་མེད་ལ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་མཉམ་གྱུར་
 གྱུར། །སྤྲེག་པའི་བསྐྱལ་བ་བརྗོད་མཛད་པ། །འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་མཐུན་འཇུག་ཡིན། །དུས་
 གསུམ་དག་ཏུ་སེམས་ཅན་གྱི། །རང་བཞིན་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ལ། །སེམས་ཅན་ཁམས་
 གྱུར་སྟོན་མཛད་པ། །འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་མཐུན་འཇུག་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཕྱི་དོན་མེད་པར་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ སྒྲུབ་པ་དགག་པ།

༡༡། །གཉིས་པ་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་བཀག་པ་ལ་གསུམ། ཕྱི་དོན་མེད་
པར་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲུབ་པ་དགག་པ། གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་
ཀྱི་ཆད་མ་དགག་པ། སེམས་ཅམ་དུ་གསུངས་པའི་ཅམ་གྱི་སྒྲུབ་ཕྱི་དོན་མི་འཕོག་པར་
བརྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་བརྟན་པ་དང་། ལུགས་དེ་དགག་པའོ། །དང་
པོ་ནི། སེམས་ཅམ་པ་ན་རེ། འདིར་བརྟན་འབྱུང་བའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་དེས། །ཤེས་རབ་
གནས་པས་ཞེས་ས་སྒྲུབ་པ་བས་རྟོན་འབྲེལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲུབ་ཀྱི་དུ་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད།
ཁྱོད་གྱིས་ཤེས་ཕྱིན་ལྷག་པའི་དོན་དུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པས་ས་སྒྲུབ་པ་བས་རྟོན་འབྱུང་
གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་དོན་ཁོ་བོས་བཤད་པར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་བཤད་ན། ཤེས་ཕྱིན་
ལྷག་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ས་སྒྲུབ་པ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་
རྣམས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོན་མཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་རྟོགས་པར་འབྱུང་རྟེ། རྒྱལ་ཐུན་ཆ་མེད་འཕོག་པའི་རིགས་པས་ཕྱི་དོན་ཁེགས་ཤིང་།
ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུང་བ་མེད་པར་དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་འདྲིན་པ་མ་མཐོང་ཞིང་། སྤྱིད་པ་
ཁམས་གསུམ་པོ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅམ་དུ་རབ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོན་མཆོས་གཉིས་

ལྷོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་དོན་མེད་ཀྱང་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་
 སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། རི་ལྟར་ཉེ་དཔེར་ན་རྒྱུད་གིས་བསྐྱེལ་བའི་རྒྱ་མཚོ་ནི་ཆེ་
 ལས་རྒྱ་རྒྱབས་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་ས་པོན་ཀུན་གཞི་ནས་
 བར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་དོན་སྣང་གི་ནམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱ་མ་འགག་བཞིན་པ་འབྱུང་ལ།
 དེས་རང་དང་ཐེས་སུ་མ་སྐྱབ་པའི་རྒྱས་པ་སྟེ་བག་ཆགས་བཞག་པ་སྒྲིན་པ་ལས་དོན་སྣང་
 གི་ནམ་ཤེས་ཕྱི་མ་ཙམ་ཞིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་
 སྣང་གི་འབྱུང་ཤེས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་ཙན། བདེན་པར་བྱུང་ཉེ། རང་རྒྱ་དོན་སྣང་གི་བག་
 ཆགས་སྒྲིན་པ་ལས་འབྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར་དང་། རང་འབྲས་དངོས་པོ་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་
 སྟེ་གཟུང་འཛིན་ཇུས་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་རྒྱུར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཏགས་ཕྱི་མ་བྱུང་
 ཉེ། དོན་དུ་སྣང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་དུ་ཞེན་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་གཞན་དབང་དེ་
 ཆོས་ཙན། ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྟན་ཉེ། རྒྱུའི་ཁྱད་པར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བཟུང་བ་མེད་པར་
 རང་གི་བག་ཆགས་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ། རོ་བོའི་ཁྱད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
 པ་དང་། ཡུལ་ཙན་གྱི་ཁྱད་པར་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་རྟོག་གི་སྒྲོས་པ་ཀུན་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་
 རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་དེ་འཆད་པ་ལ། གཟུང་བ་མེད་
 པར་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གསུམ་གསུངས། །

ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་

གྲུབ་པའི་དཔེ་དགག་པ།

༡༣། །གཉིས་པ་ལྷགས་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་རྒྱས་པར་བརྗོད་པ་དང་། །དེ་
 ལྟར་བཀག་པའི་མཐུག་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པའི་དཔེ་དགག་ བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ལས་དོན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་
 དོན་དགག་ དེ་ལྟར་བཀག་པ་དང་མི་སྤྱད་པ་སྒྲོམ་པ་གཉིས་མི་འགལ་བར་བསྐྱུ་བའོ། །དང་
 པོ་ལ་གཉིས། མི་ལམ་གྱི་དཔེ་དགག་པ། སྐྱེ་ཤིང་མཐོང་བའི་དཔེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་
 གསུམ། མི་ལམ་གྱི་དཔེ་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་པ། མི་ལམ་གྱི་
 དཔེ་ས་སྤྱད་པའི་སྐྱེ་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པ། མི་ལམ་གྱི་དཔེ་ས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
 བརྒྱན་པར་འགྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བོད་གི་སེམས་ཅམ་པའི་འདོད་པ་དེ་རྣམས་འགོག་པ་
 ལ། ཕྱི་རོལ་མེད་སེམས་ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་བརྒྱད་གསུངས། དོན་ནི་སེམས་ཅམ་པ་ཁྱོད་
 གྱིས་ཕྱི་རོལ་མེད་ལ་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འདོད་ན། དཔེར་ན་འདི་བཞིན་ཞེས་
 འདིའི་དཔེ་ནི་གང་དུ་ཡོད་ཅེས་ཀྱི་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅམ་པ་ན་རེ། དེའི་དཔེ་ཡང་དག་
 ཡོད་དེ། མི་ལམ་ན་སྤང་ཆེན་མེད་ཀྱང་སྤང་ཆེན་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པ་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་འདིར་བསམ་པ་སྟེ་དབྱེད་པར་བྱའོ། །ཚུལ་

རི་ལྷ་ཞེན། སེམས་ཅམ་པ་ཁྱོད་གྱིས་བཞོད་བའི་མི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་དེ། བྱེ་རྩལ་མེད་ལ་
 སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་བའི་དཔེ་ཡང་དག་མ་ཡིན་མར་ཐལ། གང་གི་ཆེ་དབུ་མ་པ་ང་
 ཡི་ལུགས་ལ་སང་བར་མ་ཟད་མི་ལམ་ན་ཡང་ཡུལ་གྲང་ཆེན་མེད་པ་ལྟར་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་
 གྱི་སེམས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་སྟེ་དེའི་བྱེ་རྩལ་ གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ།
 མི་ལམ་ན་གྲང་པོ་ཆེ་སྤང་བའི་ཡིད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། སང་བའི་ཆེ་སྤང་པོ་ཆེ་སྤང་
 བའི་མི་ལམ་གྱི་ཡིད་བྱེན་བའི་བྱེར་རོ་ཞེན། འོན། མི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ལ་སྤང་བའི་བྱེ་རྩལ་
 གྱི་ཡུལ་གྲང་པོ་ཆེ་ཡང་། མི་ལམ་གྱི་ཡིད་དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འགྱུར་བར་
 ཐལ། རི་ལྷ་ཁྱོད་གྱི་ལྷ་ན་ཡང་སང་བའི་ཆེ་ངས་མི་ལམ་གྱི་དུས་སུ་གྲང་ཆེན་མཐོང་སྟམ་
 བའི་ཡིད་བྱེན་པ་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་བ་བྱེ་རྩལ་གྱི་ཡུལ་གྲང་ཆེན་ལའང་དེ་མཐོང་སྟམ་དུ་བྱེན་པ་
 ཡོད་པ་ཡིན་པའི་བྱེ་རྩལ་ མདོར་ན་ངས་མཐོང་ཞེས་ཡུལ་ཅན་བྱེན་པས་ཡུལ་ཅན་རང་བཞིན་
 གྱིས་ཡོད་དགོས་ན། འདི་མཐོང་ཞེས་ཡུལ་བྱེན་པས་ཡུལ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དགོས་
 ཞེས་བཤོ།

གཉིས་པ་མི་ལམ་གྱི་དཔེས་སང་དུས་སུ་བྱེ་རྩལ་མེད་པར་མི་འགྲུབ་བ་ནི། དེ་
 རྒྱུད་བྱས་པ་ལ། གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། གཉིད་ལོག་པ་ན་མིག་གི་སྒྲོ་སྟེ་མིག་ཤེས་མི་སྤྱིད་པས་
 མི་ལམ་ན་གྲང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་མིག་གི་གཟུང་བྱ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་
 བྱེར་ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡོད་དོ། །ཡིད་ཤེས་དེ་ལ་བྱེ་རྩལ་དེ་ཡི་རྣམ་པ་སྤང་བ་ཅམ་ལ་བྱེ་
 རྩལ་ཉིད་དུ་ཞེན་པ་ཡིན་པས། མི་ལམ་ན་བྱེ་རྩལ་མེད་པར་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་

རི་ལྷ་བ་དེ་བཞིན་དུ་སང་པའི་སྐབས་འདིར་བྱི་དོན་མེད་པར་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
 བ་འདོད་དོ་ཞེ་ན། ཞེས་སེམས་ཅམ་པའི་འདོད་པ་དེ་འཆད་པ་ལ། གཤམ་ཏེ་གཉིད་ན་ཞེས་
 སོགས་རྐང་བ་བཞི་གསུངས། དེ་འགྲོག་པ་ལ། རི་ལྷ་ཁྱོད་ཀྱི་བྱི་ཡུལ་ཞེས་སོགས་རྐང་
 བ་ལྷ་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅམ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལྟར་ན་བྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་
 ཏེ་དོན་མི་ལམ་དུ་མ་སྐྱེས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེས་པ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། མི་ལམ་ན་མིག་དང་མིག་གི་ཡུལ་གཟུགས་གཉིས་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་
 གཉིས་ལས་སྐྱེས་པའི་སེམས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 མི་ལམ་གྱི་མིག་གཟུགས་ཡིད་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་མིག་སོགས་སུ་སྤང་ཞིང་མིག་
 སོགས་ཀྱིས་སྤོང་པའི་བརྟན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མིག་སོགས་གསུམ་
 པོ་དེ་བཞིན་དུ་མི་ལམ་གྱི་རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྷག་མའི་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་པོ་
 ལའང་བདེན་བརྟན་གྱི་བྱུང་པར་མེད་པར་ཐལ། གསུམ་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་
 མཆུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་མི་ལམ་གྱི་དཔེས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བརྟན་པར་གྲུབ་པ་
 བློ་མི་མི་ལམ་གྱི་དཔེས་ཤེས་པ་བདེན་པར་མི་འགྲུབ་པར་མ་ཟད། དཔེ་དེས་དངོས་པོ་ཐམས་
 ཅད་བརྟན་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པ་ལ། མི་ལམ་རི་ལྷ་ཞེས་སོགས་རྐང་བ་བདུན་
 གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མི་ལམ་གྱི་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་བརྟན་པ་ཡིན་པ་རི་
 ལྷ་བ་དེ་བཞིན་དུ་སང་པའི་སྐབས་འདིར་ཡང་དབང་དོན་ཤེས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་བརྟན་
 པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པར་སྤང་ཡང་དེར་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། དེའི་བྱིར་སེམས་དེ་རང་བཞིན་

གྲིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོའི་སྤྱོད་ལུལ་གཟུགས་སོགས་རྣམས་དང་
 མིག་སོགས་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྲིས་སྟེ་བ་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་སེམས་ཅམ་
 བ་ཁྱོད་གྲིས་ལུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ལ་བདེན་བརྟན་གྱི་ཁྱད་པར་སྟེ་བ་འདི་ལུལ་གྱི་
 གནས་ཚུལ་ལ་མ་བྱལ་བར་མ་ཟད། ལུལ་ཅན་སྟོ་ལ་སྟོས་ནས་ཀྱང་མ་བྱལ་བ་ཡིན་ན། ཇི་
 ལྟར་མ་བྱལ་ཅེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སད་མིའི་སྐབས་ཀྱི་དབང་པོ་དོན་ཤེས་གསུམ་སང་
 མི་རང་རང་གི་སྐབས་སུ་ངོ་ཉིད་གྲིས་སྤང་བར་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་འདི་ན་
 ཇི་ལྟར་གཏི་མུག་གི་གཉིད་མ་སད་ཅིང་ཐ་མལ་བའི་གཉིད་སད་བའི་ཤེས་རོར་ལུལ་དབང་
 རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཀ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཇི་སྤྱིད་དུ་ཐ་མལ་བའི་གཉིད་མ་སད་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་
 མི་ལམ་གྱི་ཤེས་བ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ངོར་ཡང་མི་ལམ་གྱི་ལུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་པོ་ཡོད་
 བའི་ཐུང་། སད་མིའི་དེ་གསུམ་ཐ་མལ་བའི་གཉིད་དང་མ་རིག་བའི་གཉིད་སད་བའི་ངོར་མི་
 སྤང་བར་ཡང་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐ་མལ་བའི་གཉིད་སད་བར་གྱུར་ན་སྟེ་དེའི་དུས་སུ་མི་
 ལམ་གྱི་ལུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཆར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་གཏི་མུག་
 གི་གཉིད་སད་པ་སྟེ་མ་རིག་པ་བྱུང་བ་ལས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གསེགས་པའི་
 ངོར་སད་བའི་དབང་དོན་ཤེས་བ་དེ་གསུམ་ཆར་མེད་པའི་ཐུང་།

གཉིས་པ་སྐྱེ་ཤད་མཐོང་བའི་དཔེ་དགག་པ་ནི། དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་སེམས་ཅཱ་པ་
ན་ལེ། ཕྱི་དོན་མེད་ཀྱང་ཕྱི་རྒྱལ་དོན་སྤྱང་གི་སེམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་སྐྱེ་
ཤད་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་ཤད་སྤྱང་བའི་སྒོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལོག་ག་པ་ལ།

དབང་པོ་རབ་རིབ་ཅེས་སོགས་ཀྱང་པ་བརྒྱད་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྐྱ་ཤད་དང་
 དེར་སྒྲིང་གི་སྒོ་ལ་བདེན་བརྒྱན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། མིག་གི་དབང་པོ་རབ་རིབ་དང་
 བཅས་པའི་སྒོ་གང་གིས་རབ་རིབ་ཀྱི་མཐུ་ལས་སྐྱ་ཤད་ཀྱི་ནུས་པ་ནུམས་གང་མཐོང་པའི་
 གང་ཟག་དེའི་སྒོ་ལ་ལྟོས་པ་སྟེ་དེའི་སྒོ་ལོར་སྐྱ་ཤད་དུ་སྒྲིང་པའི་ཡུལ་དང་དེ་སྒྲིང་པའི་མིག་
 ཤེས་གཉིས་ཅར་བདེན་པ་སྟེ་ཡོད་ལ། དོན་གསལ་མཐོང་བ་སྟེ་རབ་རིབ་མེད་པའི་མིག་
 ཤེས་ལ་ལྟོས་ན་ནི་དེ་གཉིས་ཀའང་བརྒྱན་པ་སྟེ་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཤེས་བྱ་
 སྐྱ་ཤད་མེད་པར་སྐྱ་ཤད་འཇག་སྒྲིང་གི་སྒོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན། གང་ཞིག་རབ་རིབ་ཅན་
 གྱིས་སྐྱ་ཤད་མཐོང་བ་དེའི་ཡུལ་དེར་མིག་གི་རྗེས་སུ་ལྷེལ་བ་སྟེ་སྒོ་གཏད་པ་ན་རབ་རིབ་
 མེད་པ་དེ་ལའང་རབ་རིབ་ཅན་དང་འདྲ་བར་སྐྱ་ཤད་མེད་པར་མཐོང་པའི་སྒོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
 བར་ཐལ། ཡུལ་སྐྱ་ཤད་མེད་པར་མཚུངས། སྒོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱལ་བ་ཡང་མཚུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཁྱལ་སྟེ། སྐྱ་ཤད་སྒྲིང་པའི་སྒོ་བདེན་པར་བྱལ་ན་རབ་རིབ་ཅམ་ལ་ལྟོས་པ་འགལ་
 པའི་ཕྱིར། སྐྱ་ཤད་མེད་པར་སྐྱ་ཤད་འཇག་སྒྲིང་གི་སྒོ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་རབ་རིབ་མེད་པའི་གང་ཟག་ལའང་སྐྱ་ཤད་སྒྲིང་པའི་སྒོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
 དགོས་ན་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ།

བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ལས་དོན་གྱིས་སྤྱོད་པའི་ ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་དོན་དགག་པ།

༡༡། གཉིས་པ་བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ལས་དོན་གྱིས་སྤྱོད་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་དོན་
དགག་པ་ལ་གསུམ། བག་ཆགས་སྤྲིན་མ་སྤྲིན་ལས་དོན་སྤྱོད་གི་ནམ་ཤེས་སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་
བ་དགག། སྤྱིར་ཡང་སྤྱི་རོལ་མེད་པར་ནམ་ཤེས་ཡོད་ཚུལ་བཟོད་པ་དགག། སེམས་ཅན་གྱི་
ལུགས་བཀག་པ་ལ་ལུང་གིས་གཞོད་པ་མེད་པར་བསྟན་པའོ། དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་
ལུགས་བཟོད་པ་དང་། ལུགས་དེ་དགག་པའོ། དང་པོ་འཆད་པ་ལ། གང་ཕྱིར་མཐོང་བ་
ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་གསུམ་གསུངས། དོན་ནི་ཁོ་ན་རེ། རབ་རིག་མེད་ལའང་སྐྱེ་ཤིང་སྤྱོད་
འགྱུར་ན། ཞེས་པའི་སྤྱོད་མེད་དེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་རབ་རིག་ཅན་ལ་སྐྱེ་ཤིང་སྤྱོད་
པའི་སྤྱོད་པ་ནི་སྐྱེ་ཤིང་སྤྱོད་པའི་བག་ཆགས་སྤྲིན་པའི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི། ལུལ་སྐྱེ་ཤིང་
ཀྱི་དབང་གིས་མ་ཡིན་ལ། རབ་རིག་མེད་པར་ལུལ་ལེགས་པར་མཐོང་བ་དག་ལ་སྐྱེ་ཤིང་
སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་རྒྱས་པ་བག་ཆགས་ནི་སྤྲིན་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་རབ་རིག་མེད་པ་དེ་ལ་སྐྱེ་
ཤིང་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པར་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། ཤེས་བྱ་སྐྱེ་ཤིང་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་དང་བྲལ་
པའི་དབང་གིས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལུགས་དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ། ནམ་ཤེས་ད་ལྟ་བུ་ལ་རྒྱས་པ་རང་བཞིན་

གྲིས་ཡོད་པ་དགག་མ་འོངས་པ་ལ་རྒྱས་པ་རང་བཞིན་གྲིས་ཡོད་པ་དགག་འདས་པ་ལ་
 རྒྱས་པ་རང་བཞིན་གྲིས་ཡོད་པ་དགག་པའོ། །དད་པོ་འཆད་པ་ལ། རྒྱས་དེ་མེད་པས་ཞེས་
 སོགས་རྟེན་པ་གཉིས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱས་པ་རང་བཞིན་གྲིས་བྱུང་པ་སྒྲིན་
 མ་སྒྲིན་ལས་སྒྲར་སྒྲར་གི་ཆོ་སྒྲེ་མི་སྒྲེའི་ཁྱད་པར་འདི་ནི་འབྲུག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 འབྲེལ་ཆམ་ཤེས་སྒྲེ་པའི་རྒྱས་པ་དེ་རང་བཞིན་གྲིས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆོག་རྟེན་འདིས་རྒྱས་
 པ་འགོག་པའི་གཞུང་ལྷག་མ་རྣམས་མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱས་པ་རང་
 རྒྱས་ན་སྒྲིས་པའི་རྣམ་ཤེས་ད་ལྟ་པ་ལ་རྒྱས་པ་རང་ཉིད་པན་འདོགས་ཤེད་དུ་བྱུང་པ་མིན་པ་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་ཤེས་དེ་ལ་རང་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་མེད་པ་སོགས་
 གི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། རྒྱས་པ་དེ་རང་རྒྱས་ན་ཡོད་པའི་སྒྲར་སྒྲར་རྣམ་
 ཤེས་སྒྲེ་ཤེད་ཡིན་ན་རྒྱས་པ་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་འབྲུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་དེ་
 གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་གས། ཐད་དད་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། སྒྲར་སྒྲར་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ལ་རང་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ། རང་དུས་སྟེ་རང་རྒྱ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། སྟེ་གུའི་དུས་སྟེ་ས་བོན་མ་ཞིག་པར་ཐལ། རྒྱ་འབྲས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲར་ཡང་སྒྲེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རང་རྒྱའི་དུས་ན་བྱུང་
 ཟེན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མ་འོངས་པ་ལ་རྒྱས་པ་རང་བཞིན་གྲིས་ཡོད་པ་དགག་པ་ལ། མ་སྒྲིས་
 ངོ་བོ་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བདུན་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱས་པ་རང་དུས་ན་མ་སྒྲིས་

བའི་རྣམ་ཤེས་མ་འོངས་པའི་རོ་ཤོ་ལ་ཡང་རྒྱས་པ་རང་ཉིད་པན་འདོགས་ཤིང་དུ་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་མ་འོངས་པ་རྒྱས་པའི་དུས་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་པ་ཡོད་དེ།
 རྣམ་ཤེས་འདིའི་རྒྱས་པ་ཞེས་རྣམ་དབྱེ་བྱུག་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་རྣམ་ཤེས་ཁྱད་ཆོས་དང་རྒྱས་
 པ་ཁྱད་གཞི་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ནི་རྣམ་ཤེས་མ་འོངས་པ་རྒྱས་པའི་དུས་སུ་མེད་ན་རྒྱས་པ་འདི་
 བྱི་རྣམ་ཤེས་འདིའི་རྒྱས་པ་འོ་ཞེས་བསྟན་དུ་མེད་པས་རྣམ་ཤེས་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་
 ལྟར་ན་ཁྱད་པར་རྣམ་ཤེས་མེད་པར་དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་རྒྱས་པ་འད་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། འོ་ན། མོ་གཤམ་བྱ་ལ་འང་རང་རྒྱ་རྒྱས་པ་དེ་ནི་ཡོད་པར་
 ཐལ། རྣམ་ཤེས་མེད་ཀྱང་དེ་སྟེ་བའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། ཁྱད་པར་མེད་
 པར་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་མིན། །ཞེས་པའི་སྟོན་མེད་དེ། རྣམ་ཤེས་མ་འོངས་པ་རྒྱས་པའི་དུས་
 ན་མེད་ཀྱང་ཕྱིས་འབྱུང་བར་འབྱུང་བས་དེ་ལ་བསམ་ནས་རྣམ་ཤེས་དེའི་རྒྱས་པ་འདི་འོ་
 ཞེས་བསྟན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འབྱུང་འབྱུང་ལ་བསམ་ནས་འབྲས་ཆེན་ཆོས་
 རས་ཡུགས་ཐོགས་ཞེས་དང་། མངལ་དུ་འཇུག་པ་གསུམ་དག་སྟེ། །འཁོར་ལོས་བསྐྱར་
 དང་རང་འབྱུང་གཉིས། །ཞེས་འཁོར་བསྐྱར་སོགས་སུ་འབྱུང་རྒྱ་ཞིག་མངལ་དུ་འཇུག་པ་
 ལ་དེ་དག་མངལ་དུ་འཇུག་པར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་སྤང་རྣམ་
 ཤེས་སྟེ་བའི་རྒྱས་པའི་དུས་ན་རྣམ་ཤེས་འདི་ཡི་འབྱུང་བར་འབྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ། སྐྱར་
 སྤང་རྣམ་ཤེས་སྟེ་བའི་རྒྱས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
 པའི་རྣམ་ཤེས་རྒྱས་པའི་དུས་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་དུས་

གཅིག་ཏུ་མེད་ན་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་དེ་གོས་པས་གཏན་མེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་
ན་རེ། འབྲུང་འབྲུང་གི་རྣམ་ཤེས་རྒྱས་པའི་དུས་ན་མེད་པས་མེད་མི་དགོས་ཏེ། རྒྱས་པ་དང་
དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་
ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྒྲེ།
ཕན་ཚུན་གཅིག་གི་དོན་ལ་གཅིག་ཤོས་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཅེས་དམ་པ་མཁྱེན་རབ་མངའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གང་དུ་གསུངས་ན་ཅ་ཤེ་དང་བཞི་བརྒྱ་པར་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་འདས་པ་ལ་རྒྱས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ་ལ། གལ་ཏེ་ཁོ་
ན་རེ། རྒྱས་པ་མེད་པར་འདི་ཡི་འབྲུང་འབྲུང་མེད་ཅེས་པའི་སྒྲོན་མེད་དེ། རྒྱས་པའི་དུས་ན་
འགགས་པའི་རིགས་མཐུན་གྱི་རྣམ་ཤེས་སྤྲ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་རྒྱས་པ་
ཀྱན་གཞིའི་སྟེང་དུ་བཞག་ལ། དེ་འབྲའི་རྒྱས་པ་དེ་སྤྲོན་པ་ལས་འབྲུང་འབྲུང་གི་རྣམ་ཤེས་
རྣམས་སྐྱེ་བར་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཞེས་ཁོའི་འདོད་པ་དེ་འཆད་པ་ལ། གལ་ཏེ་འགགས་
པའི་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་གཅིག་གསུངས། དེ་འགོག་པ་ལ། གཞན་གྱི་རྒྱས་པ་ཞེས་སོགས་
རྟེན་པ་བཅུ་གཅིག་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རོ་ན། རྣམ་ཤེས་སྤྲ་མ་གཞན་གྱི་རྒྱས་
པ་ལས་རང་དང་རིགས་མི་མཐུན་པའི་འབྲས་བྱ་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མ་གཞན་འབྲུང་བར་འབྲུང་
བར་ཐལ། རྒྱན་ཅན་རྟེན་པ་རྣམས་རིམ་ཅན་དུ་འབྲུང་བ་དེར་ཁྱོད་ལྟར་སྤྲ་མ་སྐྱེ་ཕན་
ཚུན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཐད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་སོ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་

ཡིན་མིན་ཀུན་ལས་འབྱུང་བར་འབྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གལ་
 ཏེ་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་རིམ་ཅན་ཏུ་འབྱུང་བ་དེར་ནི་རྒྱན་ཅན་སྐད་ཅིག་སྤྱི་ལོ་ཐོ་ཉིད་ཀྱིས་
 གྲུབ་པའི་ཐ་དད་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་འདྲ་སྐད་ཅིག་སྤྱི་ལོ་དེ་དག་ལ་རྒྱན་ཐ་དད་མེད་པར་
 རྒྱད་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྤྱི་བར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་
 མེད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་གཞན་སྤྱི་ལ་ཏ་ཅད་ཐལ་བ་སྤོང་བའི་ལན་གྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་ནོ། །འོ་
 བ། རོ་ཐོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པ་ལ་རྒྱན་གཅིག་པ་འདི་ནི་བསྐྱབ་བྱ་ཞིག་ཏེ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ།
 རོ་ཐོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྤྱི་ལོ་ཐ་དད་རྣམས་ལ་ཐ་མི་དད་པའི་རྒྱན་ཡོད་པའི་གྲོ་སྐབས་མི་
 རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་ལོ་དག་དག་རོ་ཐོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རྒྱད་གཅིག་
 ཏུ་གཏོགས་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱམས་པ་དང་ཉེར་སྤྱོད་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་གང་ཟག་སོ་སོའི་
 གཞན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྐར་ཡང་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་རྣམ་ཤེས་ཡོད་ཚུལ་བརྗོད་པ་དགག་པ་ལ་
 གཉིས། གཞན་ལུགས་བརྗོད་པ་དང། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་སེམས་ཅན་པ་ན་
 རེ། ཕྱི་རོལ་མེད་ཀྱང་དབང་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ཡོད་དེ། མིག་སྒྲོ་སྟེ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སྤྱི་
 བའི་རང་གི་རྒྱས་པ་བག་ཆགས་གང་ཞིག་ཀུན་གཞི་ལ་བཞག་པ་སྤྱིན་པ་ལས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་
 མིག་ཤེས་ཀུན་ནས་སྤྱི་བར་འབྱུང་ཞིང་། མིག་རང་གི་རྣམ་ཤེས་དངོས་སུ་སྤྱི་བའི་རྟེན་གྱིས་
 རྒྱས་པ་སྤྱིན་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ལ་མིག་དབང་སྤང་བ་དེ་ལ་གཏི་ཐུག་གི་འཇིག་རྟེན་

བ་རྣམས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་བའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བ་མིག་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱ་བར་
 རྟོགས་པར་བྱེད་ཀྱི། རྣམ་ཤེས་ལས་རྩལ་ཐ་དད་བའི་མིག་དབང་ནི་མེད་དོ། རྟེན་བཞིན་དུ་ན་
 བ་སོགས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། བྱི་དོན་མེད་ཀྱང་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་སྒྲིན་ཡོད་དེ།
 འཛིག་རྟེན་འདི་ན་དབང་པོ་ལྔ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་རིག་བ་ལྔ་སྟོན་པོ་སོགས་ཕྱི་རོལ་
 ཀྱི་གཟུང་བ་མེད་པར་རྣམ་ཤེས་རང་གི་ས་བོན་ཀྱན་གཞི་ལ་བཞག་བ་སྟེན་བ་ལས་སྟོན་པོ་
 སོགས་སུ་སྒྲུང་བ་ཉིད་འབྱུང་བ་མཛོགས་པར། སྐྱེ་བོས་སེམས་སྟོ་སོགས་སུ་སྒྲུང་བ་ལ་བྱི་
 རོལ་གྱི་གཟུང་བར་ཁས་ལེན་བ་སྟེ་མངོན་པར་ཞེན་བ་ཅམ་ཡིན་བའི་བྱིར། གཟུགས་སོགས་
 སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅམ་ཡིན་བའི་དོན་ཡང་འདི་ཡིན་ནོ། རོ་ན། བྱི་དོན་མེད་ཀྱང་དོན་
 སྒྲུང་གི་ཤེས་བ་སྐྱེ་བའི་དཔེ་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མི་ལམ་ན་ནི་གཟུགས་
 དོན་གཞན་དུ་གྱུར་བ་མེད་པར་རང་གི་བག་ཆགས་ཀྱི་རུས་བ་སྟེན་བ་ལས་གཟུགས་སྐྱེ་
 སོགས་དེ་ཡི་རྣམ་བ་ཅན་གྱི་སེམས་འབྱུང་བ་རི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ། སང་བ་ལའང་སྐབས་
 འདིར་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་དེ་སྒྲུང་བའི་ཡིད་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཅེ་ན།
 ཞེས་ཁོའི་འདོད་བ་དེ་འཆད་བ་ལ། མིག་སྟོ་སྐྱེ་བར་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གསུམ་གསུངས།

གཉིས་བ་ནི། ཤོ་ལོ་ཀ་གསུམ་པོ་དེའི་ནང་ནས་བྱི་མའི་དོན་གཙོ་བོར་འཕོག་བ་
 ཡིན་པས། དེ་འཆད་བ་ལ། རི་ལྟར་མིག་མེད་པར་ནི་ཞེས་བ་ནས་བརྩོད་འདི་སེལ་བྱེད་ཅེས་
 བའི་བར་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རི་ལྟར་མིག་མེད་པར་ནི་མི་ལམ་དུ་སྟོ་སོགས་སྒྲུང་
 བའི་ཡིད་ཀྱི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འབྱུང་བར་འབྱུར་ན། རོ་ན། མི་ལམ་དེ་ལྟར་བཞིན་དུ་

མིག་དབང་མེད་པར་ཏེ་མེད་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་རང་གི་ས་སོན་གྱི་བག་ཆགས་ནི་སྒྲིན་པ་ལས།
 ཡོང་བ་ལ་ཡང་སད་པའི་སྐབས་འདིར་སྔོ་སོགས་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཡིད་སེམས་ཅིས་མི་
 སྐྱེ་སྐྱེ་སྐྱེ་རིགས་པར་ཐལ། སད་མི་གཉིས་ཀར་ཡོང་བ་ལ་མིག་དབང་མེད་ཅིང་བག་ཆགས་
 ཡོད་པར་མཚུངས་པའི་བྱིན། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་མཚུངས་ཀྱང་བག་ཆགས་
 གྱི་རྒྱས་པ་སྒྲིན་པའི་སྐྱེན་ཡོད་མེད་མི་མཚུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་སྐྱེན་མི་ལམ་ན་ཡོད་
 ཅིང་ཡོང་བ་ལ་སད་པའི་ཆེ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་སེམས་ཙམ་པ་ཁྱོད་ལྟར་ན་མི་
 ལམ་ན་སྔོ་སོགས་གསལ་བར་སྤང་བའི་དྲུག་པ་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བའི་
 རྒྱས་པ་སྒྲིན་པ་ཡོད་ལ། སད་པ་ན་དེ་མེད་པར་འགྱུར་བས་མི་མཚུངས་པར་འདོད་ན། འོ་ན་
 སྔོ་སོགས་གསལ་བར་སྤང་གི་དྲུག་པ་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བའི་རྒྱས་པ་སྒྲིན་པ་
 སད་པའི་སྐབས་འདིར་ཡོང་བ་ལ་མེད་པ་ཇི་ལྟར་དེ་ལྟར་མི་ལམ་གྱི་ཆེ་ཡང་མེད་ཅིས་ཅིས་
 མི་རིགས་ཏེ་རིགས་པར་ཐལ། མི་ལམ་ན་དེ་འདྲའི་རྒྱས་པ་སྒྲིན་བྱེད་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་
 ཆོག་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་བྱིན། ཁོ་ན་རེ། སྐྱབ་བྱེད་མེད་པ་མ་གྲུབ་ཏེ། མི་ལམ་ན་སྔོ་སོགས་
 གསལ་བར་སྤང་བའི་ཡིད་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བག་ཆགས་སྒྲིན་བྱེད་གཉིད་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན།
 ཤེས་བྱ་ཆོས་ཙམ། ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན། མིག་མེད་པ་དེ་སད་དུས་སྤྱི་ཡོང་བ་ལ་སྔོ་སོགས་
 གསལ་བར་སྤང་གི་བག་ཆགས་སྒྲིན་པ་འདི་ཡི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལྟར། མི་ལམ་དུ་ཡང་གཉིད་ནི་
 སྔོ་སོགས་གསལ་བར་སྤང་གི་བག་ཆགས་སྒྲིན་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་ལམ་དུ་དེ་འདྲའི་
 ཡིད་ཤེས་སྐྱེ་བ་སྐྱེན་ལ་མི་ལྟོས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱབ་པའི་བྱིན། རོན་བསྐྱུ་

ན། སད་པའི་སྐབས་དེ་བཞིན་དུ་མི་ལམ་དུ་ཡང་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་གཟུགས་བརྟན་པ་དང་།
 མིག་བརྟན་པ་དེ་གཉིས་ནི་རྟན་པ་ཡུལ་ཅན་ཏེ་མི་ལམ་གྱི་མིག་ཤེས་དེས་རང་ཡུལ་རྟོགས་
 པའི་རྒྱར་ཁས་སྒྲང་བར་བྱ་སྟེ། བདེན་པ་ཁེགས་ཤིང་སྒྲང་ཙམ་དགག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། བག་ཆགས་བརྟན་པ་ལས་དོན་སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་བརྟན་པ་སྟེ་བར་ཁས་སྒྲངས་དགོས་
 པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མི་ལམ་གྱི་མིག་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དགོངས་
 པ་འགྲེལ་ཚུལ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་ལམ་ན་མིག་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོན་མེ་མི་ལམ་ན་སྒྲང་ཆེན་ཡོད་པར་ཐལ། མི་ལམ་གྱི་སྒྲང་ཆེན་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཏྲགས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་པའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་ཉི་ཀ་
 ཆེན་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཙམ་པས་ཕྱི་དོན་མེད་ཅིང་ཤེས་
 པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་བརྟོད་པའི་རྩོད་པ་འདི་རྣམས་དབྱ་མ་པས་སེལ་བར་བྱེད་
 རུས་ཏེ། གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་བཀག་པ་ལ་སེམས་ཙམ་པ་འདི་ཡིས་ལན་
 བེ་གང་དང་གང་བཏབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དཔེ་དང་བཅས་པ་དེ་དང་དེ་ནི་དམ་བཅའ་ཏེ་བསྒྲུབ་
 བྱ་མ་བྱུང་བ་དང་མཚུངས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་ཞེ་ན། དབྱ་མ་པས་སད་དུས་ཀྱི་
 ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱུང་སྟེ། ཆད་མས་དམིགས་
 པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མི་ལམ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ན། སེམས་ཙམ་པས་སད་དུས་ཀྱི་ཤེས་
 པ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་བ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
 ན་མི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་བཞིན་ཞེས་དང་། ཡང་སད་དུས་ཀྱི་སྒྲིམ་པོ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་

མེད་པའི་རྩལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མི་ལམ་གྱི་གཟུགས་བཞིན་ཞེས་ཕྱི་
 རོན་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་སྒྲོར་བ་གཉིས་བཀོད་བཞི། དཔེ་མ་གྲུབ་ཅིང་ཁྲབ་བ་ཡང་མ་དེས་
 ཏེ། མི་ལམ་ན་ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་ཕྱི་རོན་གྲུབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁོ་
 བ་རེ། ཀུན་གྲུང་གི་ཆོས་རྣམས་ཆོས་ཅན། གཞན་དབང་གི་རྣམ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
 བ་མེད་ན་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་ན་རང་གི་རྟེན་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རུས་
 སྒྲུལ་གྱི་སྒྲུའི་གོས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སྐྱབ་པ་ཡང་ཚུགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲོ་ནས་སྐྱབ་ཕྱེད་
 དང་མཚུངས་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་བཀག་བ་ལ་ལུང་གིས་གཞོད་བ་མེད་པར་
 བསྟན་བཞི། དེ་ལྟར་ལུགས་དེ་བཀག་བ་ལ་རིགས་པས་མི་གཞོད་པར་མ་ཟད་ལུང་གིས་
 གྲུང་མི་གཞོད་བ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རང་ལུགས་ལ་གསུང་རབ་འགར་
 ཡང་དངོས་པོ་བདེན་པར་ཡོད་ཅེས་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འཆད་བ་ལ། སངས་རྒྱས་
 རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཞེས་སོགས་རྒྱུད་བཞུགས་གསུངས། །

དེ་ལྟར་བཀའ་བ་དང་མི་སྤྱུག་བ་སྒྲིམ་བ་གཉིས་ མི་འགལ་བར་བསྟན་བ།

༡༡། །གསུམ་བཤེས་ལྟར་བཀའ་བ་དང་མི་སྤྱུག་བ་སྒྲིམ་བ་གཉིས་མི་འགལ་བར་བསྟན་བཞི།
ཁོ་ན་རེ། ཕྱི་དོན་མེད་པར་ཤེས་བ་དང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་བ་མེད་ན། ལྷ་ལ་འབྱོར་བས་མི་སྤྱུག་
བ་སྒྲིམ་བའི་ཆེ་ས་གཞི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྩལ་གྱིས་གང་བར་མཐོང་བར་བཤད་བ་དང་འགལ་
ལོ་ཞིན། དེའི་ལན་འཆད་བ་ལ། ལྷ་ལ་འབྱོར་བ་ཡིས་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་བ་བཅུ་གསུངས། ཤེས་
བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། མི་སྤྱུག་བ་སྒྲིམ་བའི་ལྷ་ལ་འབྱོར་བ་ཡིས་སྒྲིམ་མེད་མན་
དག་ལས་ཀྱང་རྩལ་གྱིས་གང་བའི་ས་གཞི་མཐོང་བ་གང་ཡིན་བ་དེར་ཡང་ཡུལ་དབང་ལྷ་
ཤེས་གསུམ་ཆར་དང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ལོག་
བ་སྐྱེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་བའི་ཡུལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་མཛོད་ལས་བསྟན་བའི་ཕྱིར་རོ། ལྷ་སྐྱེ།
ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་དང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་དེ་ལ་སྤྱང་བའི་ཡུལ་དེ་ཡང་དང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཏུ་འགྱུར་དགོས་བའི་ཕྱིར།
དེ་ཆོས་ཅན། ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་དང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་ཡུང་དང་འགལ་བར་མ་ཟད། རིགས་
བ་དང་ཡང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅམ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུགས་ལ་གར་མཁན་གྱི་གཟུགས་ལ་
བསྟན་བའི་ལྷ་དུ་མོ་བའི་དབང་སྒྲོ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཡུལ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་བཤེས་ཏུ་སྐྱེ་བ་ན།

དེའི་གནམ་ན་ཡོད་པ་གཞན་ཡང་དེ་རྒྱུ་ས་ཀྱི་རྒྱུ་ས་པ་ཅན་དུ་སྦྱེ་བ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་དུ་མི་སྦྱུ་ག་
 བའི་ཡིད་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ས་འབྱོར་བ་ས་ས་གཞི་ཀའ་རུ་ས་ཀྱི་ས་གང་བར་ཡང་མཐོང་བར་གྱུར་པ་
 བ། དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་དེར་སྒོ་གཏད་པ་ན་གཅིག་ཤོས་རྒྱུ་ས་འབྱོར་བ་མ་ཡིན་པས་ཀྱང་ས་
 གཞི་ཀའ་རུ་ས་ཀྱི་ས་གང་བ་རྟོགས་པ་སྟེ་མཐོང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་གང་ལ་ཡང་སྟོས་མེད་དུ་གྲུབ་
 དགོས་པས། ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་སྦྱེ་བ་ཡང་མི་སྦྱུ་ག་བ་སྒོམ་པ་ལ་མི་སྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉིང་
 དེ་འཛིན་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཡུལ་རྩན་པ་སྟེ་ལོག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་བར་ཡང་མི་འགྱུར་བར་ཐལ།
 རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་འབྲེལ་སྤར་བཞིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་དུ་རབ་རིབ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ཅན་དང་མཚུངས་པ་སྟེ་དེ་ལྟ་བུ་འདི་
 དེགས་ཅན་སྒྱུ་མ་དང་གཟུགས་བརྒྱན་སོགས་མཐོང་བའི་སྒོ་དང་ཆུ་འབབ་པའི་གླང་ལ་ཡི་
 དུགས་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་བལྟས་པའི་ཆེ་རྒྱུ་ཁྲག་ཏུ་སྤང་བའི་སྒོ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་མེད་
 བར་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེར་མི་རུང་ཉེ། དེ་ཡང་བཤད་མ་ཐག་པའི་
 དེགས་པས་ཞེགས་པའི་ཕྱིར། །

སྤང་བའི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལས་ཅན་གྱི་
 ལྷ་མི་ཡི་དྲགས་གསུམ་གྱིས་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཐོར་བ་གང་ལ་ཐུན་མོང་དུ་བལྟས་པའི་ཆེ།
 བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཐོར་བ་གང་གི་གོ་ས་ན་རྒྱ་དང་། བདུད་ཅི་དང་། རྒྱག་ཁྲག་ཐོར་བ་གང་
 རེ་ཆད་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ། ལས་ཅན་ཡི་དྲགས་འགའ་ཞིག་གིས་རྒྱ་ཁྲག་ལ་བལྟས་པའི་
 ཆེ་རྒྱ་ཁྲག་གི་སྟེང་དུ་རྒྱག་ཁྲག་ཆད་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་ཅན་གཅིག་གི་
 གོ་སར་གཟུགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་གཞན་གནས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། རྒྱའི་གོ་སར་མེད་དང་སྡོ་སྟགས་གནས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ།
 གཟུགས་ཅན་གྲག་སྟགས་ཀྱི་གོ་སར་གཟུགས་ཅན་བར་དོའི་ལུས་རྒྱ་ཞིང་གནས་པ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཐོར་བ་གང་ལ་ལས་ཅན་དེ་གསུམ་གྱིས་ཐུན་
 མོང་དུ་བལྟས་པའི་ཆེ། དེ་ན་ཐོར་གང་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་དེ་རྒྱ་ཐོར་གང་ཡོད་པ་
 གང་ཞིག་བདུད་ཅི་ཐོར་གང་དང་། རྒྱག་ཁྲག་ཐོར་གང་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཁྲབ་སྟེ།
 དེ་གསུམ་དེ་ཐོར་གང་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཁོ་ན་སྐྱེས་བུ་ལྷས་བྱིན་ལ་
 དེའི་དབྱ་གཉེན་གཉིས་ཀྱིས་ཐུན་མོང་དུ་བལྟས་པའི་ཆེ། ལྷས་བྱིན་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་
 ཆེ་གཉེན་ལ་ཡིད་འོང་དུ་སྤང་བའི་ལྷས་བྱིན་ཡོད་པ་གང་ཞིག་དབྱ་ལ་ཡིད་མི་འོང་དུ་སྤང་
 བའི་ལྷས་བྱིན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་འགྲིག་དེས་ན་ལས་ཅན་ཡི་དྲགས་འགའ་ཞིག་
 གིས་ལྷོན་ཤིང་འབྲས་བུ་ཅན་ལ་བལྟས་པའི་ཆེ། ལྷོན་ཤིང་འབྲས་བུ་ཅན་མ་མཐོང་བར་དེ་ཉིད་

ཤིང་སྤྱང་སྤྱང་རྩལ་ལོར་སྤང་བ་ཡིན་པས། ཚད་མར་སོང་ས་ཡང་ཤིང་སྤྱང་རྩལ་ལོར་ཉིང་
 ཡིན་གྱི། སྤྱོན་ཤིང་འབྲས་སུ་ཅན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚུ་སྤྱང་སྤྱང་པར་
 སྤང་བའི་ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཀྱང་འོག་གཞི་གསུམ་པ་སོགས་ལ་ཚད་མར་སོང་བ་ཡིན་གྱི།
 ཚུ་སྤྱང་སྤྱང་པ་དེའི་གཞིའ་བྱར་འཛོག་མི་དགོས་པས་ཚད་མ་དངོས་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ལ་ཁོ་བོའི་དོགས་པ་ནི་ལས་ཅན་མི་དང་ཡི་དྲགས་ཚོགས་པའི་ཆེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་སྤྱང་
 པར་དེས་པའི་སྤྱོན་ཤིང་དང་སྤྱང་པར་མ་དེས་པའི་སྤྱོན་ཤིང་གཉིས་སྤྱོན་ཤིང་འབྲས་སུ་ཅན་
 ཅིག་གི་སྤྱང་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། ལས་ཅན་མི་དང་ཡི་དྲགས་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱོན་ཤིང་འབྲས་སུ་
 ཅན་གཅིག་ལ་སྤྱོན་མོང་དུ་བསྐྱས་པའི་ཆེ་གཞི་དེར་སྤྱང་པའི་ཆ་དང་མ་སྤྱང་པའི་ཆ་གཉིས་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདི་འདྲ་བའི་ཆོད་པའི་ལན་དུ། རང་དེའི་ཡིག་ཆར་ཆུང་ཆ་ལས་སྤྱ་
 མས་ཉེར་ལེན་དང་། ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལས་རན་པས་བདག་རྒྱེན་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་ཁྲག་གསུམ་དུ་བྱལ་
 ཅས་འབྱུང་བ་དང་བསྐྱེད་ནས་ལན་འདེབས་དགོས་ཏེ། ལས་ལེན་འཛིན་མཚམས་དཀའ་བ་
 འདི་འདྲ་བ་མང་དུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། དགུན་གྱི་དུས་སུ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དང་ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལས་ཤེས་སྤང་
 པའི་ཆེ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་སྤྱང་ན་གང་དེག་ཡོད་པར་ཐལ། ལས་ཅན་གྱི་ཡི་དྲགས་དང་ཚུ་
 སྤྱང་སྤྱང་པའི་ཆེ་ཚུ་སྤྱང་གི་སྤྱང་དུ་རྒྱལ་ཁྲག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་གང་དེག་དེ་
 ཚོས་ཅན། གང་དེག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆ་དེག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། དེར་ཐལ། ཚུ་བའི་
 དེག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ། རྒྱས་བྱལ་ཏེ། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་དེག་བྱ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ།

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་བཀག་པའི་མཐུག་བསྐྱེད་པའི། འོ་ན། སྒྲིམ་སྒྲིམ་པ་དེ་རྣམས་
 གྱི་དོན་མདོར་བསྐྱེད་པའི་ལྟར་ཡིན་ཞེས། དེ་འཆད་པ་ལ། མདོར་ན་དེ་ལྟར་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་
 བ་གཉིས་གསུངས། སྒྲིམ་པ་འདྲ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་མདོར་བསྐྱེད་པའི་ལྟར་ཞེས་བྱ་བྱི་དོན་
 རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་ལྟར་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲིམ་པ་རང་
 བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེས་པའི་དོན་འདི་ཞེས་པར་གྱིས་ཞིག་ཏེ་བྱ་རིགས་ཏེ། དེ་གཉིས་གཅིག་
 ལ་ལྟོས་ནས་ཅིག་ཞེས་བཞག་དགོས་པའི་ཕན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་ཡིན་པའི་བྱིས།

གཞན་དབང་གི་སྒྲིམ་བྱེད་རང་རིག་དགག་པ།

༡༢། གཉིས་པ་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྒྲིམ་བྱེད་ཆད་མ་དགག་པ་ལ་
 བཞི། གཞན་དབང་གི་སྒྲིམ་བྱེད་རང་རིག་དགག་པ། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་བཤེན་པ་
 གཉིས་ཆར་ལས་ཉམས་པར་བསྐྱེད་པ། དེས་ན་ལྟ་སྒྲིམ་གྱི་ལུགས་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྲང་
 བར་རིགས་པ། གཞན་དབང་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་འགོག་པ་གཉིས་མི་མཚུངས་པར་
 བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། གཞན་དབང་གི་སྒྲིམ་བྱེད་བྱིས་ནས་དེ་མི་འཐད་པར་བསྐྱེད་
 པ། དེ་འཐད་པའི་གཞན་གྱི་ལན་དགག་པ། རིགས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་རང་རིག་མི་འཐད་
 བར་བསྐྱེད་པ། གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་དང་མཚུངས་པར་

བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གཞུང་གོང་མ་རྣམས་སུ་བྱི་དོན་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་
 ཡོད་པ་བཀག་ནས་ད་ནི་བྱི་དོན་མེད་པའི་བྱུང་པར་བྱ་མ་བྱས་པར་གཞན་དབང་གི་དངོས་
 བོ་ཅམ་ཞིག་རང་དོས་ནས་བྱུབ་པ་འགོག་པ་ལ། གལ་ཏེ་གཞུང་མེད་ཅེས་སོགས་ཀླང་པ་
 ལྷ་གསུངས། གལ་ཏེ་བྱི་དོས་ཀྱི་གཞུང་བ་མེད་པས་དེ་ལས་ཇས་གཞན་པའི་འཛིན་པ་ཉིད་
 དང་བྲལ་ཞིང་། གཞུང་འཛིན་ཇས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་
 རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་ཅིག་ཡོད་པར་འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཞན་དབང་གི་ཤེས་
 པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཐལ། གཞན་དབང་འདི་ཡི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཆད་མ་
 གང་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། ཆད་མས་མ་བཟུང་བར་ཡང་
 ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་མི་རུང་པའི་བྱིར། ཉགས་བྱུབ་སྟེ། དེ་རང་གཞན་གང་རུང་གིས་མི་འཇལ་
 པའི་བྱིར། ཤེས་པ་དོན་གཞན་གྱིས་འཇལ་ན་སེམས་ཅམ་པ་རང་གི་བྱུབ་མཐའ་དང་འགལ་
 པའི་བྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་འགྲམས་བྱའི་གནས་འགྱུར་མ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་རྣམ་པར་རིག་
 པ་དོན་གཞན་ཞིག་རྣམ་པར་རིག་པའི་སྤང་ལུལ་ཡིན་ན། རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་ཉིད་ཏུ་སྦྱ་
 པ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སེམས་ཅམ་པ་རང་གི་གཞུང་ལས་འགྱུར་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཁོ་
 བ་རེ། རང་གཞན་གང་རུང་གིས་མ་འཇལ་པ་ཉགས་མ་བྱུབ་སྟེ། ཤེས་པ་དོན་གཞན་གྱིས་
 མ་འཇལ་གྱང་། རང་རིག་མཛོན་སུམ་གྱིས་འཇལ་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་
 རིག་མཛོན་སུམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དབང་གི་ཤེས་པ་དེ་སྟོང་པར་བྱུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 རང་རིག་མཛོན་སུམ་མ་བྱུབ་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་ཉིད་རང་ལ་བྱེད་པ་འགལ་པའི་བྱིར།

དཔེརན་རལ་གྱི་མེ་མོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་མི་གཙོང་ལ། སོར་མེ་མོ་མེ་མོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་
ལ་མི་རེག་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་འཐད་པའི་གཞན་གྱི་ལན་དགག་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང་།
རང་ལུགས་ལ་རང་རིག་མེད་ཀྱང་འན་པ་སྤྱེ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་རང་རིག་གི་ཁོ་
པོ་བཀག་ནས་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་འགོག་པ་ལ། གལ་ཏེ་ཕྱིས་དུས་ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་བདུན་
གསུངས། གལ་ཏེ་སེམས་ཙམ་པ་ན་རེ། སྤྱི་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་ཁྱོད་བྱེད་ཡོད་
དེ། ཁྱོད་འན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེརན་སྤོན་པོ་བཞིན། ཞེས་ཕྱིས་དུས་ཀྱི་འན་པའི་རྟགས་
ལས་སྤོན་འཛིན་ལ་ཁྱོད་བྱེད་ཡོད་པར་བྱུང་ལ། དེ་བྱུང་པས་ཁྱོད་བྱེད་རང་རིག་ཡོད་པར་
བྱུང་སྟེ། ཁྱོད་བྱེད་ལ་རང་ཁྱོད་དང་གཞན་ཁྱོད་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པ་གང་ཞེག གཞན་
ཁྱོད་རིགས་པས་ཞེགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན། འན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་རྟགས་སུ་
འགོད་དམ། ཐ་སྤྱད་ཙམ་དུ་བྱུང་པའི་འན་པ་རྟགས་སུ་འགོད། དང་པོ་ལྟར་ན་ཕྱི་ཕྱོད་ལ་རང་
རིག་མ་བྱུང་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྟགས་སུ་བརྒྱུད་པ་ཡི་འན་པར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་
བྱུང་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་ཕྱི་ཕྱོད་ལ་རང་རིག་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དཔེརན་སྤོན་པོ་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་
མིག་ཤེས་ཀྱི་གཞུང་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། རང་རིག་གི་འབྲས་
བྱར་བྱར་པའི་འན་པ་རྟགས་སུ་བྱེད་དམ། འན་པ་ཙམ་རྟགས་སུ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། ཁྱོད་གས་
ཆོས་མ་བྱུང་སྟེ། རང་རིག་མ་བྱུང་པ་བཞིན་དུ་རྟགས་དེ་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་

ཁོ་ན་དེ། མི་མཆུངས་ཏེ། བྱམས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མྱོང་བློན་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཐུབ་
པའི་གཞན་ཡིན་ན་ཡང་། རྒྱུད་གཅིག་པ་དང་རྒྱུ་ལྟས་སུ་གནས་པས་བློན་པས་ཡུལ་མྱོང་
བློན་དུ་རུང་བའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཐུབ་པའི་གཞན་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
ཞེས་པའི་གཏན་ཆོག་གས་འདིས་ནི་རྒྱུད་གཅིག་པ་དང་རྒྱུ་ལྟས་སུ་གཏོགས་པའི་བྱུང་བར་
གཞན་དག་གྱང་འཛོམས་པར་བཤད་ཟིན་པའི་སྤྱིར། གང་དུ་བཤད་ན། བྱམས་པ་ཉིད་སྤྲས་
ལ་བརྟེན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། འོན། རང་རིག་ཟེད་ན་འཇག་པ་སྐྱེ་ཚུལ་གྱི་སྤྱད་ཡིན་ཞིན། དེ་འཁྲད་
པ་ལ། བཀའ་བྱིད་གང་གི་ཁེས་སོགས་རྒྱུད་པ་པའི་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། རང་རིག་

མེད་ཀྱང་ང་ཡིས་སྤར་སྤོན་པོ་མཐོང་སྟེ་དེ་ལྟར་བ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་རྟེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་
 སྤྱིར་ན་དབང་ཤེས་གང་གིས་སྤར་ཡུལ་སྤོན་པོ་སྤྱོད་བར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་དེ་ལས་སྤྱིས་
 སྤོན་པོ་དེ་ལྟར་པའི་ཤེས་པ་འདི་ཉིད་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་སྤྱབ་པའི་གཞན་དུ་དབྱ་མ་པ་ང་
 ཡི་ལུགས་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། སྤྱོད་དེ་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་རྒྱད་
 གཅིག་ལ་སྤྱོད་པའི་སྤྱིར་སྤྱོད་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་ན་དེ་མི་རུང་ཡང་དེ་
 གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་མ་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་
 བ་སྤར་གཞན་སྤྱོད་འགོག་པའི་རིགས་པས་གཞོད་པའི་སྤྱིར་དེ་ཡང་ངས་སྤོན་པོ་མཐོང་
 སྟེ་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་གཅིག་གིས་ངས་མཐོང་སྟེ་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་ལྟར་སྤོན་པོ་འདི་
 མཐོང་སྟེ་པའི་ཡུལ་དེ་ལྟར་པའི་ཡིན་པས། སྤྱོད་པའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་དེ་ལྟར་པའི་ཡིན་
 བོ། །ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་པས་མཐོང་བ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལྟར་ལ་ངས་མཐོང་
 ཞེས་པ་འོང་བ་ནི་ལག་པ་ན་བས་ངན་བར་འཛོག་ཀྱས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་ང་ཡི་ཟེར་བ་
 སྤོན་འཛིན་ལ་ཟེར་བ་མ་ཡིན་མོ། །དེ་ལྟར་འདི་ཡང་ཆོས་ཅན། འཛིག་ཉེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཅན་
 ལ་བཞེན་པའི་ཆུང་ལ་ལུགས་ཡིན་གྱི་བརྟགས་དོན་བཅའ་ནས་བཞག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
 བརྟགས་དོན་བཅའ་ན་མི་ཆེད་པའི་འཛིག་ཉེན་པའི་ཐ་སྙད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དེ།

གསུམ་པ་རིགས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་རང་རིག་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་ནི། དེ་
 བས་རང་རིག་མི་འགྲུབ་པར་མ་ཟད་རིགས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་རང་རིག་མི་འགྲུབ་པོ་ཞེས་
 འཆད་པ་ལ། དེ་སྤྱིར་རང་རིག་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བཞི་གསུངས། སེམས་ཅན་པ་ཆོས་

ཅན། མྱོད་ཀྱི་གཞན་དབང་གི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ཚད་མ་གང་གིས་འཛིན་པར་
 འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་པར་ཐལ། དེ་འཛིན་པ་ཡོད་ན་རང་རིག་གིས་འཛིན་དགོས་པ་གང་ཞིག
 རང་རིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཀག་ཟེན་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རང་རིག་
 འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་ཤེས་བྱེད་མེད་ཅིང་གཞོད་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ཡོད་ན།
 རང་རིག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དབང་གི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་དེ་འཛིན་པར་རིགས་
 བཤང་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་དང་བྱ་བ་གསུམ་ནི་གཅིག་ཉིད་དུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། སྤྲུལ་སྟེ། རང་རིག་འདོད་ན་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཇི་
 ལྟར་འགྱུར་ན། དེ་ཡང་རང་རིག་འདོད་པས་སྟོན་འཛིན་ཤེས་པའི་སྟེང་ན་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་
 གྱིས་ལག་རྩེས་བཞག་པའི་སྟོང་བ་གསལ་རིག་གི་ངོ་མོ་གཅིག་དང་། དམིགས་རྒྱུན་གྱིས་
 ལག་རྩེས་བཞག་པའི་སྟོན་སྒྲུང་དབང་ཤེས་གཉིས་ཡོད་ལ། དེའི་སྒྲ་མ་དེ་སྟོང་བྱེད་རང་རིག་
 དང་། ཕྱི་མ་དེའི་སྟོང་བྱེད་ལྷལ་དུ་འདོད་ཅིང་། སྟོང་བྱ་སྟོང་བྱེད་གཉིས་ཀྱང་ཐ་དད་ཁོ་ནར་
 འདོད་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ལ་ཡིད་ཅི་ཙམ་གཏད་ཀྱང་ཐ་དད་པའི་རྣམ་པ་འཆར་
 རྒྱ་མེད་ཅིང་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱང་མནའ་ཙམ་དུ་ཟད་ལ། དེ་ལྟ་ན་འང་འཐད་པའི་བྱ་བྱེད་དུ་འདོད་ན།
 བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞེས་པའོ། །ལེགས་པར་བཤད་དོ། །

གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་མོ་གཤམ་གྱི་

བྱ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པ།

༡༡། །བཞི་བ་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་དང་མཚུངས་པར་
བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་གཞན་དབང་གི་ཤེས་པ་དེ་བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ལྔར་བཀག་
ཟིན་ལ། འཇམ་བྱེད་རང་རིག་གྲང་བཀག་ཟིན་པས་སྐྱུ་བ་བྱེད་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་འདོད་
ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འཆད་པ་ལ། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་ཞེས་སོགས་རྒྱུར་བ་བཞི་
གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་འདི་ཡོད་པར་མི་རིགས་
པར་འདོད་པ་གཞན་སེམས་ཅམ་པ་ཁྱོད་ལ་མོ་གཤམ་གྱི་བྱས་གནོད་པ་ཅི་ཞིག་བསྐྱུ་ལ་
ནས་ཡོད་པར་མི་འདོད་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་གནོད་མ་བསྐྱུ་ན་དེ་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་
རིགས་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་ཆད་མས་མ་ཤེས་པའི་བདག་
ཉིད་ཅན་གྱི་གཞན་དབང་ལ་སྐྱུ་བ་བྱེད་མེད་གྲང་རང་གི་རོ་ཐོས་བྱུང་བའི་དངོས་པོར་ཡོད་
པ་ཁས་ལེན་པའི་བྱིས།

གཉིས་པ་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་བདེན་པ་གཉིས་ཅར་ལས་ཉམས་པར་བསྟན་
པ་ནི། དེས་ན་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས། དེའི་བྱིར་གཞན་གྱི་དབང་གི་རོ་ཐོ་
གང་། །དངོས་པོ་བཏགས་པ་ཡོད་པའི་རྒྱར་འགྱུར་ཞིང་། །ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ཡང་མི་རིགས་སོ་

གཞུག་པ་དེས་ན་སྐྱུ་ལྔ་པ་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འགྲད་རིགས་པ་ནི། འདིར་སེམས་ཅན་
པ་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ལས་ཉམས་པར་བཤད་ཅིང་། མོང་དུ་འཕགས་པ་སྐྱུ་ལྔ་པ་གཞུང་
ལུགས་ལས། ཁི་ལྟར་གནས་པའི་ལུགས་བཞིན་བརྗོད་པར་བྲ། ཁྲིས་པཤད་ན་འོན་སྐྱུ་
ལྔ་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། མཐོང་དཔོན་
སྐྱུ་ལྔ་པ་ཅེས་སོགས་ཀྱང་པ་བརྒྱད་གསུངས། མཐོང་དཔོན་སྐྱུ་ལྔ་པ་ཞབས་ཀྱིས་སྐྱོལ་སྤེལ་བའི་
ལམ་ལས་ནི་ཕྱི་རོལ་དུ་སྐྱུང་བའི་སྤྱབ་མཐའ་སྐྱུ་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཞི་བ་སྤྱད་
འདས་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་པོ་མེད་དེ། ལྷན་གཞག་ཕྱི་རོལ་དུ་སྐྱུང་པ་དེ་དག་ནི་ཀུན་

རྫོག་གི་བདེན་པ་དང་། དེ་ཉིད་དེ་དོན་དམ་བདེན་པའི་རྣམ་གཞག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་
 བ་ལས་ཉམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། བདེན་གཉིས་དེ་ལས་ཉམས་པས་
 དེ་མ་བཏང་གི་བར་དུ་ཐར་པ་འགྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐ་སྙད་བདེན་པའི་རྣམ་
 གཞག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པ་ནི་དོན་དམ་པ་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་བ་དང་། དོན་
 དམ་བདེན་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་ནི་ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པའི་
 ཐབས་ལས་བྱུང་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ཞིང་། བདེན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་
 གང་གིས་མི་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ལམ་ངན་པ་སྟིང་པའི་ལམ་དུ་
 ཞུགས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་དབང་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་འགོག་པ་གཉིས་

མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པ།

༡༣༡ །བཞི་པ་གཞན་དབང་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་འགོག་པ་གཉིས་མི་མཚུངས་པར་
 བསྟན་པ་ནི། སེམས་ཅམ་པ་ན་རེ། དབུ་མ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་དབང་དང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
 པ་འགོག་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱང་འགོག་པར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ།
 ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བཅུ་གཉིས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་གཉིས་
 མི་མཚུངས་ཏེ། ཇི་ལྟར་སེམས་ཅམ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་དབང་དངོས་སོ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་

གྲུབ་པར་འདོད་པ་ལྟར། གུན་རྫོབ་ཀྱང་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་དབྱེ་མ་བ་བདག་གིས་
ཁས་མ་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། འོན་ཀྱང་། སྐབས་གང་དུ་ཡང་སྤངས་པར་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
པར་ཁས་མི་ལེན་ནམ་ཞེ་ན། སྐབས་འགར་སྤངས་པའི་དག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་
ཡོད་དེ་ཞེས་འདིག་རྟེན་གྱི་རོར་བྱས་ནས་དབྱེ་མ་བ་བདག་གིས་ནི་སྤྱོད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་གྲུབ་མཐའ་ངན་པ་ལས་བསྐྱོད་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཁ་
བྱངས་པའི་འབྲས་བྱ་ལྟེ་དགོས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་། གུན་རྫོབ་ཀྱང་ནི་བདག་གིས་ཁས་མ་སྒྲངས། ཞེས་གུན་རྫོབ་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པར་ཁས་མི་ལེན་ན། འོན་ཀྱང་། ཁྱོད་གྱིས་གུན་རྫོབ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ཞེ་ན། ཤེས་
བྱ་ཆོས་ཙན། འདིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་ལྟོས་ནས་བདག་གིས་གུན་རྫོབ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱི་དེ་ལ་
མ་ལྟོས་པར་རང་དབང་དུ་གུན་རྫོབ་ཁས་མ་སྒྲངས་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་སེམས་ཙམ་པ་
ཁྱོད་ལྟར་ན་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤངས་པོ་སྤངས་ནས་སྟག་མེད་ཀྱི་ཞི་བར་ཞུགས་པའི་དབང་བཙུག་པ་
ནམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤངས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་ན། དེ་ལྟར་དུ་འདིག་རྟེན་
གྱི་ཐ་སྙད་ལ་ཡང་གུན་རྫོབ་འདི་དག་མེད་ན་སྟག་མེད་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤངས་པོ་དེ་བཞིན་དུ་
གུན་རྫོབ་འདི་དག་འདིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་ཡོད་ཅེས་བདག་གིས་མི་སྤྱོད་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལ་སེམས་ཙམ་པ་ན་རེ། ཁྱོད་གྱིས་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་ན།
ཁོ་པོས་ཀྱང་ཁྱོད་འདོད་པའི་གུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདི་དག་འདིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་
དགག་པར་བྱའོ་ཞེ་ན། སེམས་ཙམ་པ་ཆོས་ཙན། གཡ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་འདིག་རྟེན་གྱི་གཤམ་པས་

མི་གཞོན་ན་འཛིག་རྟེན་ཉིད་ལ་སྒྲོམ་ནས་ཀྱན་རྫོབ་འདི་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་དགག་པར་བགྱིས་
 རིགས་པར་ཐལ། མ་དག་འཁྲུལ་བའི་སྤང་བ་འདི་སེལ་བྱིར་ལམ་ལ་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་རྩོམ་
 མི་དགོས་པར་རེད་ཀྱིས་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་གྲོགས་བྱ་བར་རིགས་པའི་བྱིད། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 དང་འཛིག་རྟེན་གཉིས་ཀྱན་རྫོབ་ཡོད་མེད་འདིར་ནི་རྩོད་པར་བགྱིས་དང་བཅད་པའི་བྱིས་
 ལས་གང་སྒྲོབས་དང་ལྡན་པ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དེ་ལ་དབྱུ་མ་བ་བདག་གིས་བརྟེན་པར་བྱ་
 རྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱི་རོལ་ཀྱན་རྫོབ་བཀག་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཆད་མས་གཞོད་པས་འཛིག་རྟེན་
 སྒྲོབས་དང་ལྡན་པའི་བྱིད།

སེམས་ཅམ་དུ་གསུངས་པའི་ཅམ་གྱི་སྤྲས་བྱི་དོན་

མི་འགོག་པར་བསྟན་པ།

༡༡། །གསུམ་པ་སེམས་ཅམ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཅམ་གྱི་སྤྲས་བྱི་དོན་འགོག་པ་མིན་པར་
 བསྟན་པ་ལ་གསུམ། ས་བརྩ་བ་ལས་སེམས་ཅམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ།
 བྱི་རོལ་དང་ནང་གི་སེམས་གཉིས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པར་བསྟན་པ། ལང་ཀར་གཤེགས་
 པ་ལས་སེམས་ཅམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཅམ་གྱི་
 སྤྲས་བྱི་རོལ་མི་འགོག་པ་ས་བརྩ་པའི་ལུང་གིས་བསྒྲུབ་པ། དོན་དེ་ཉིད་མདོ་གཞན་གྱིས་

ཀྱང་བསྐྱབ་པ། ཅམ་གྱི་སྐྱུས་སེམས་གཙོ་བོ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་བོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། གཤམ་
 ཉི་ཁྱོད་འདི་ག་རྟེན་གྱི་གཞོན་པས་འདི་གས་ནས་སྤྱོད་ཅན་ཁས་ལེན་ན། འོ་ན་ཡུང་གི་གཞོན་
 པས་འདི་གས་ནས་སྤྱོད་ཅན་མེད་པར་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། དེ་
 འདི་སྐྱུས་དུ་སེམས་ཉི་འདི་ལྟར་ཁམས་གསུམ་བོ་འདི་ནི་སེམས་ཅམ་སྟེ། ཞེས་སྤྱོད་ཅན་
 པར་ཡང་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། དེ་འགོག་པ་ལ། མདོན་གྱུར་མདོན་ཕྱོགས་ཞེས་སོགས་
 ཀྱང་བ་བཞི་གསུངས། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མདོ་དེའི་ཅམ་སྐྱུས་སྤྱོད་ཅན་འགོག་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཐམས་ཀྱི་སྤྱག་པ་མདོན་དུ་གྱུར་བ་ཆོས་དབྱིངས་ལ་མདོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔལ་དེ་ཡིས་སྤྱོད་གསུམ་རྣམ་ཞེས་ཅམ་དུ་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་ས་བཅུ་
 པའི་མདོ་དེས་ནི་བདག་རྟག་པ་ཁམས་གསུམ་གྱི་བྱེད་པ་བོ་ཡིན་པ་བཀག་ནས་སེམས་
 ཅམ་ཞེས་ཁམས་གསུམ་གྱི་བྱེད་པ་པོར་རྟོགས་པའི་སྤྱིར་དུ། མདོ་དེར་ཁམས་གསུམ་གྱི་
 བྱེད་པ་བོ་ནི་སེམས་ཅམ་ཡིན་པར་ས་བཅུ་པ་བདེས་རྟོགས་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེར་མ་ཟད་དོན་དེ་ཉིད་མདོ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་གྲུབ་པོ་ཞེས་འཆད་
 པ་ལ། དེ་སྤྱིར་སྒྲོ་ལྡན་ཞེས་སོགས་ཀྱང་བ་བརྒྱད་གསུངས། ཅམ་གྱི་སྐྱུས་བྱེད་པ་པོ་དོན་
 གཞན་འགོག་པ་ས་བཅུ་པའི་མདོའི་དོན་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར་ཉི་དེའི་རྒྱ་མཆོན་མདོ་གཞན་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཀྱང་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་དེ་ལས་ཀྱན་མཆེན་གྱིས་
 ལུ་སྟེགས་པའི་རྒྱད་གྱི་བདག་དང་གཙོ་བོ་སོགས་འདི་ག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོར་འདོད་པའི་
 ལྷ་བ་ངན་པའི་རི་བོའི་སྒྲོ་མཐོན་བོ་འཛོམས་པའི་ངག་གི་རང་བཞིན་གྱི་དོན་མེ། གང་ཟག་

རྒྱལ་དང་ཕུང་པོ་དང་། རྟེན་པ་ཞིན་ཆེན་དང་རྩལ་དག་དང་། རྟེན་པོ་དབང་ལྷན་གྱི་པོ་
 རྣམས་། སེམས་ཅམ་དུ་ནི་དམ་བཤད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ནི་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས།
 སེམས་ཅམ་ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་གཅད་པ་སྟེ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ལྟར་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ལྷན་གྱི་སྒྲོ་ནི་འཕེལ་བར་
 བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་ཕུང་དེས་ས་བཅུ་པའི་མདོའི་
 དགོངས་པ་ཇི་ལྟར་གསལ་བར་བྱེད་ཅེ་ན། ལང་གཤེགས་ཀྱི་ཕུང་ཆོས་ཅན། རྟོན་གྱིས་
 སེམས་ཅམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་གསལ་བར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་བཞིན་ཏེ་ཇི་
 ལྟར་རང་རང་གི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བྱུང་བའི་མཐའ་དེ་དང་དེ་ལས་ལྷན་གྱིས་རྣམས་ཀྱིས་
 གང་ཟག་དང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོར་སྒྲུས་པ་དེ་དག་བྱེད་པ་
 པོར་མ་གཟིགས་ནས་རྒྱལ་བས་སེམས་ཅམ་ཞིག་འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོར་གསུངས་པར་
 བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཅམ་གྱི་སྒྲུས་སེམས་གཙོ་བོ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཅམ་སྒྲུས་དགག་
 རྟོགས་ནས་བྱེད་པ་པོ་དོན་གཞན་འགོག་གི་ཕྱི་དོན་འགོག་པ་མིན་པར་བསྟན་ནས། སྐྱབ་
 རྟོགས་ནས་དོན་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སེམས་གཙོ་བོར་བསྟན་གྱི་ཕྱི་དོན་འགོག་པ་
 མདོའི་དོན་མིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་རྒྱལ་ལ་ཞེས་སོགས་ཤོ་ཤོ་ཀ་བཞི་གསུངས།
 ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཅམ་མོ་ཞེས་གསུངས་པའི་མདོ་འདིར་
 ཏེ་འདིས་བྱི་རོལ་གཟུགས་ནི་འགོག་པ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་མདོའི་དོན་མིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་

ལ་མོ་རྒྱས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་འཆད་པ་ན། ཆིག་སྡ་མ་སངས་ཞེས་པ་མི་མངོན་གྲང་
 སངས་རྒྱས་ཞེས་བསྟན་རྒྱ་ཡིན་པ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་
 སེམས་ཙམ་ཞིག་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ལ་ཆིག་སྡ་མ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་མི་མངོན་པར་བྱས་ནས།
 མདོ་ལས་འདིག་རྟེན་ལ་སྟེ་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་མོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 མདོར་བསྟུན་མདོ་ལས། སེམས་ཙམ་མོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཆེ་གཙོ་བོ་ཞེས་པ་མི་མངོན་
 གྲང་དོན་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སེམས་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །གལ་ཏེ་མདོའི་
 དོན་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་དག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སེམས་ཙམ་
 མོ་ཞེས་མཐུན་ནས་ས་བརྩ་པའི་མདོ་དེ་ལས་བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཉིད་དགག་པར་མཛད་ན་
 བོ། འོན་ཀྱང་ཡང་ས་བརྩ་པའི་མདོ་དེ་ལས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། སེམས་ཏེ་
 རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གཏི་མུག་སྟེ་མ་རིག་པ་དང་། ལས་ཏེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
 གཉིས་ལས་སྐྱེས་པར་ཅིའི་བྱིར་གསུངས་ཏེ་གསུངས་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བྱིར། རྩབ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན། རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བ་འགལ་
 པའི་བྱིར། གསུངས་ཚུལ་ནི། ས་བརྩ་པར་མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འདུ་བྱེད། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་
 གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འོན་ རྒྱལ་བས་བདག་རྟག་པ་སོགས་འདིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་དེ་བཞག་
 རས་སེམས་ཙམ་ཞིག་འདིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པར་གསུངས་ན་དེའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཞེ་
 བ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཙན། འདིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ལ་སེམས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རྒྱ་མཆན་

ཡོད་དེ། སེམས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་འདིག་རྟེན་དང་སྣོད་ཀྱི་འདིག་རྟེན་མི་འདྲ་བ་ཡིན་
 ཏུ་སྣ་ཚོགས་པ་འགོད་བ་སྟེ་སྟེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། བཅུད་ཀྱི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་རང་རང་གི་སྟེན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་སྣོད་ཀྱི་འདིག་རྟེན་སྟེན་མོང་པའི་ལས་ལས་སྟེས་པར་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། སེམས་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནས་ལས་བསོག་གི་སེམས་ཡོད་པ་སྤངས་
 ནས་ནི་ལས་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུངས་ཚུལ་ནི། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་ལས་
 ཀྱི་དབང་གིས་རི། །ནག་པོ་དུས་སུ་སྟེས་ཏེ་དཔེར། །སེམས་དཔྱུལ་མཐོ་རིས་འདིག་རྟེན་དུ།
 མཚོན་དང་རིན་ཆེན་ཤིང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་སེམས་ཅན་འཁོར་བུར་སྟེ་བ་
 ལ་གཟུགས་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སེམས་གཙོ་བའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་འགྲོ་
 བ་སྟེ་གནས་སུ་འཇུག་པའི་རྒྱ་འཕྲང་དེར་ཉིང་མཚམས་སྟོར་བ་ལ་གཟུགས་ཀྱང་ཡོད་མོད་ཀྱི་
 གཟུགས་དེ་ལ་ནི་སེམས་བཞིན་དུ་འགྲོ་ཡོང་གི་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་
 བེམ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། བེམ་པོ་མེད་ཀྱང་སེམས་ཅན་སྟེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཅན་མོ་ཞེས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྣམ་རིག་ཅན་
 བསྟན་པའི་སྟོན་ནས་ལུང་འགལ་གྱི་སྟོན་མེད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་ལས་གཞན་པའི་བདག་
 ཏྟག་པ་སོགས་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་བརྗོད་བ་སྟེ་བཀག་གི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ནི་བཀག་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཕྱི་རོལ་དང་ནང་གི་སེམས་གཉིས་ཡོད་མེད་

མཚུངས་པར་བསྟན་པ།

༡༢། །གཉིས་པ་ཕྱི་རོལ་དང་ནང་གི་སེམས་གཉིས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་
 བློ། སེམས་ཅམ་བ་ཁྱོད་གྱིས། ཕྱི་རོལ་མེད་པར་ཡིད་ནི་ཡོད་ཅེ་ན། །ཞེས་ཕྱི་དོན་མེད་ལ་
 སེམས་ཡོད་པར་འདོད་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་
 བ་ལ། འཛིག་རྟེན་བ་ཡི་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གསུམ་གསུངས། དོན་སེམས་གཉིས་ཐ་སྟན་
 དང་དོན་དམ་གང་ཏུ་ཡང་ཡོད་མེད་མཚུངས་པར་ཐལ། འཛིག་རྟེན་བ་ཡི་དེ་ཉིད་དེ་ནམ་
 གཞག་ལ་གནས་པ་ལ་གཟུགས་སོགས་ལུང་སོ་ལྔ་འཛིག་རྟེན་ལ་གསུམ་བ་སྟེ་དེར་ལྔ་ཆར་
 ཡང་ཡོད་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འཆར་པར་འདོད་བ་ན་ནལ་
 འབྱོར་བ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དེའི་རོར་ལུང་སོ་དེ་ལྔ་ཀ་འབྱུང་པར་མི་འབྱུར་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ཡང་ལྔ་མ་ནི་ཐ་སྟན་ཏུ་ཡོད་མཉམ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་། ཕྱི་མ་ནི་དོན་དམ་ཏུ་མེད་མཉམ་
 གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་མེད་པར་འདོད་ན་
 བློ་ནང་གི་སེམས་ཡོད་པར་མ་འཛིན་ཅིག་ནང་གི་སེམས་ཡོད་པར་འདོད་བ་ཉིད་ནུའང་ཕྱི་
 རོལ་གྱི་གཟུགས་མེད་པར་མ་འཛིན་ཅིག་སྟེ་འཛིན་མི་རིགས་པར་ཐལ། དོན་སེམས་གཉིས་
 གང་ཏུ་ཡང་ཡོད་མེད་མཚུངས་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པར་རིགས་པས་

གྲུབ་པར་མ་བློན་ལུང་གིས་ཀྱང་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུགས་སོགས་ལུང་པོ་ལྷ་པོ་དེ་དག་གིས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཚུལ་ལུགས་སྟོན་པའི་མདོར་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་ལྷ་ཆར་ཡང་
མཚུངས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྤངས་པ་སྟེ་བཀག་ཅིང་། མདོན་པའི་ཆོས་ཏེ་དེའི་
མདོ་ལས་ནི། ལུང་པོ་ལྷ་ཆར་ཡང་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་པ་མཚུངས་པར་གསུངས་
པའི་བྱིར། སེམས་ཅན་པ་ཆོས་ཅན། རྟོན་སེམས་གཉིས་དོན་དམ་པར་མེད་མཉམ་དང་
ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མཉམ་དུ་ལུང་རིགས་དུ་མས་སྒྲུབ་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་འདི་དག་
བཞེགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁོད་ཀྱིས་གཞན་དབང་ཐུས་སུ་གྲུབ་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱང་འབྲུབ་པར་མི་འགྱུར་
ཏེ། དེ་སྤར་ལན་དུ་མར་བཀག་བྱེད་པའི་བྱིར། གེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྷ་ལུང་
ལུང་རིགས་ཀྱི་རིམ་པས་དོན་སེམས་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་གཏོད་མ་ནས་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མ་སྐྱེས་ཤིང་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་སྐྱེས་པ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བདེན་གཉིས་
ཀྱི་རིམ་པ་མི་བཞེགས་པར་འདོད་ན་དེ་གཉིས་དོན་དམ་དུ་མེད་མཉམ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་
མཉམ་དུ་འདོད་དགོས་པ་དེའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལང་གཤེགས་ལས་སེམས་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ་
ལ་གཉིས། བྱི་རོལ་མེད་པར་སེམས་ཅན་དུ་གསུངས་པ་བྱང་དོན་དུ་བསྟན་པ། མདོའི་བྱང་
དེས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཐབས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱང་དོན་དུ་ལུང་གིས་བསྟན་
པ། རིགས་པས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་འབྲའི་མདོ་གཞན་
ཡང་བྱང་དོན་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། ས་བརྒྱུ་པའི་མདོའི་དོན་དེ་ལྷར་བཤད་

མོད། དེ་ལྟ་ནའང་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་སེམས་ཅམ་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ལང་གཤེགས་ལས། ཕྱི་རོལ་སྤང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། །སེམས་ནི་སྤྲོ་ཆོགས་ནམས་སུ་སྤང་། །ལུས་དང་མོངས་སྟོང་གནས་འདྲ་བ། །སེམས་ཅམ་དུ་ནི་ངས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་འགྲོག་པ་ལ། མདོ་སྡེ་གང་ལས་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་བ་དུག་གསུངས། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་སྡེ་གང་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་སྤང་བ་ཡོད་པ་མིན་ཀྱང་སེམས་ནི་ལུས་དང་མོངས་སྟོང་ལ་སོགས་པ་སྤྲོ་ཆོགས་པར་སྤང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་བསྟན་པས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་མི་འགྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་གཞུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆགས་ནས་ཉོན་མོངས་དག་པོ་སྟེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་ཕྱི་རོལ་གཞུགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཉོན་མོངས་དག་པོ་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པའི་དང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཆགས་ཅན་གྱི་ཆགས་པ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར་དུ་བཙོན་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀེང་རུས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །འོ་ན་མདོ་དེ་དང་དོན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། ཕྱི་རོལ་སྤང་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། དང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་སྟོན་པས་དང་དོན་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་དང་དོན་ཉིད་དུ་འཆད་པ་སྟེ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འདི་ནི་སྟོན་པས་དང་དོན་ཉིད་གསུངས་ཤིང་། ཞེས་བཤད་ན། འོ་ན། ལུང་དེ་སྟོན་པས་དང་དོན་དུ་རི་ལྟར་གསུངས་ཞེ་ན། ཕྱི་རོལ་སྤང་བ་ཞེས་སོགས་ལང་གཤེགས་ཀྱི་ལུང་འདི་དང་། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེ་དང་དོན་ཡིན་པ་ལ་སེམས་ཅམ་

བས་ཤིང་དོན་དུ་འདོད་པའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་གཞན་ཡང་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བླ་
 དོན་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་བླ་དོན་ཉིད་དུ། རི་ལྟར་ནད་པ་ན་བ་ལ། སྒྲན་བས་སྒྲན་ནི་གཏོང་བ་
 ལྟར། དེ་བཞིན་སངས་རྒྱུ་སེམས་ཅན་ལ། སེམས་ཅན་དུ་ནི་རབ་ཏུ་གསུངས། ཞེས་
 བའི་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་པ་ལ། རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་ཞེས་སོགས་
 ཀླང་བ་གཉིས་གསུངས། འོ་ན། སྐབས་འདིར་བླ་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུ་ཡིན་པ་རི་ཅན་ཡོད་
 ཅེ་ན། དེ་ལ་རྣམ་པ་བཞིར་ཡོད་དེ། ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྒྲན་པའི་མདོ། གུན་གཞི་ཡོད་པར་
 སྒྲན་པའི་མདོ། མཆན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱེ་ནས་སྒྲན་པའི་
 མདོ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པར་སྒྲན་པའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་རྣམས་སུ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དང་པོ་བླ་དོན་དུ་འགྲེལ་པའི་མདོ་ནི། རི་ལྟར་ནད་པ་ཞེས་སོགས་
 ཀྱི་མདོ་ལོ། གཉིས་པ་བླ་དོན་དུ་འགྲེལ་པའི་མདོ་ནི། ཏྲག་བརྟན་གྱི་སྒྲིང་པོ་ཡོད་པར་སྒྲན་
 པའི་མདོ་ལོ། གསུམ་པ་བླ་དོན་དུ་འགྲེལ་པའི་མདོ་ནི། རྩོ་ལོས་ཆེན་པོ་སྒྲོང་བ་ཉིད་དང་
 མི་སྐྱེ་བ་དང་ཞེས་སོགས་ལང་གཤེགས་ཀྱི་མདོ་ལོ། བཞི་པ་ནི་སྐབས་འདིར་བླ་དོན་དུ་
 འགྲེལ་མི་དགོས་ཏེ། དེ་གུན་བརྟན་སུ་རྒྱུས་པར་བཀྲལ་ཐེན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བླ་དོན་དུ་རིགས་པས་བསྒྲན་པ་ནི། འོ་ན། འདི་ནི་བླ་དོན་ཉིད་དུ་
 རིགས་པས་འཐད། ཞེས་བཤད་ན། རིགས་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། ཤེས་བྱ་མེད་
 ར་ཞེས་སོགས་ཀླང་བ་བཞི་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་དང་
 པོར་ཤེས་བྱ་ཕྱི་རོལ་དགག་པར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཤེས་བྱ་མེད་ན་སྟེ་

ཕྱི་རོལ་བདག་མེད་པར་མཐོང་ན་དེའི་རིགས་པས་ཤེས་པ་བཀག་པ་སྟེ་དེའི་བདག་མེད་པ་
ཡང་བདེ་ལྷག་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏུ་ཤེས་བྱ་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་བསྟན་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་ཤེས་
པ་བདེན་གྲུབ་པས་ལ་བ་ན་བདེ་ལྷག་ཏུ་ཆེད་ཅེས་སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། མདོར་བསྟུས་ན། ཕྱི་དོན་མེད་པར་བསྟན་པས་ཕྱི་དོན་བདག་མེད་པར་རྟོགས་ལ། ཕྱི་
དོན་བདག་མེད་པར་རྟོགས་ན་ཤེས་པ་ཡང་བདག་མེད་ཏུ་རྟོགས་པ་འོངས་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་མདོའི་བྲང་ངེས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཐབས་བསྟན་པ་ནི། འོ་ན། མདོའི་
བྲང་ངེས་འབྱེད་པའི་ཚུལ་དེ་དེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། དེ་ལྟར་ལུང་གི་ཞེས་སོགས་
རྟེན་པ་བཞི་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཏུ་ལུང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཉི་
ཅུ་མ་གཞག་ཤེས་པར་བྱས་ནས་མདོའི་བྲང་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་སྟེ་གང་
ཞེག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བཤད་པའི་དོན་ཅན་གྱི་མདོ་
དེ་བྲང་དོན་ཏུ་གསུངས་པའང་བྲང་དོན་ཏུ་རྟོགས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དམ་གཞན་ཏུ་བྲང་པར་
བྱ་ཞིང་། སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་དོན་ཅན་གྱི་མདོ་ནི་ངེས་དོན་ཏུ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་
སྟེ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་བྲང་ངེས་འབྱེད་པའི་མདོ་ནི། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་
པོ་ལས། སྟོང་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པས་བཤད་པ་ལྟར། །ངེས་དོན་མདོ་སྟེ་དག་གི་བྱེ་བྲག་
ཤེས། །གང་ལས་སེམས་ཅན་གང་ཟག་སྟེས་ཏུ་བསྟན། །ཆོས་དེ་ཐམས་ཅད་བྲང་པའི་དོན་
ཏུ་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ།

༡༣། །གསུམ་བ་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་བ་ནི། གཅེར་བྱ་བ་རྣམས་ན་རེ། རྩ་བུ་མ་
 བྱི་འཇིམ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བདག་སྐྱེ་དང་། རྩ་མཁན་དང་འཁོར་ལོ་སོགས་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཞན་
 སྐྱེ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ནང་གི་ཆོས་ལའང་སྐྱེས་བྱ་ནི་ཆེ་སྤྱི་མའི་སོག་ལ་ལྟོས་ཏེ་བདག་
 སྐྱེ་དང་། བ་མ་སོགས་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཞན་སྐྱེ་ཡིན་པས། བདག་གཞན་རེ་རེ་བ་ལ་བརྒྱུད་པའི་
 ཉེས་པ་དེ་རྣམས་འདྲ་ལ་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་འགོག་པ་ལ། གཉིས་ལས་སྐྱེ་བ་ཞེས་སོགས་
 ཞུང་བ་བཞི་གསུངས། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བདག་གཞན་རེ་རེ་བ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་
 བས་གཉིས་ཀ་ཆོགས་བ་ལས་སྐྱེ་བ་རིགས་པའི་དོ་སོ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་
 བདག་གཞན་རེ་རེ་བ་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་བཤད་ཟེན་པའི་ཉེས་པ་དེ་དག་གཉིས་ཆར་ལས་སྐྱེ་བ་
 ལའང་ཐོག་དུ་བབས་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མདོར་ན་བདག་གཞན་
 གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལས་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་དུ་སྟེ་
 དོན་དམ་དུ་ཡང་འདོད་པར་རིགས་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་བདག་གཞན་རེ་
 རེ་བ་ལས་ནི་སྐྱེ་བ་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་འབྱུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱེ་
 མ་གཅིག་ལ་ཉིལ་མར་འབྱེན་པའི་རྩས་པ་མེད་ན་ཆང་པོ་ལའང་མེད་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་བ་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ནི། རྒྱང་འཕེན་པ་ན་རེ། རྒྱ་ལས་སྐྱེ་ན་རི་སྐང་

བཤད་པའི་སྒྲོན་ཏུ་འགྱུར་ཡང་། ཁོ་ཐོ་ཅག་ནི་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པས་སྒྲོན་དེ་དག་
 མེད་དེ། དཔེར་ན་ཕྱི་རོལ་དུ་བསྐྱེད་འདབ་མ་འཇམ་བ་དང་རྩ་བ་བ་དང་འཆར་མ་སོགས་རྒྱ་
 མེད་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་། ཉན་ཏུ་ཡང་མ་བྱའི་མདོངས་ལ་སོགས་པའི་ཁྱ་ཐོ་དེ་རྣམས་
 སྤུས་ཀྱང་མ་བྱས་པར་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་འགྲོག་པ་ལ། གལ་ཏེ་རྒྱ་མེད་ཁོ་ནར་
 ཞེས་སོགས་པོ་ལོ་ཀ་ལྟ་གསུངས། གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་རྣམས་རྒྱ་མེད་པ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་
 ལྟ་ཞིག་འགྱུར་ན་ནི། འོ་ན། དངོས་པོ་མཐའ་དག་ཆོས་ཅན། ལུལ་དུས་ཉག་ཏུ་རང་གི་རྒྱ་
 ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆེ་སྟེ་དེའི་
 ཕྱིར། འབྲས་བུ་སྒྲོན་ཐོག་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་འཛིག་རྟེན་བ་འདི་ཡིས་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་
 ནི་དགའ་བ་བརྒྱ་ཐལ་དག་གི་སྒྲོན་ས་བསྟུད་པ་སྟེ་བསོག་པར་བྱེད་པ་ཡང་མི་འགྱུར་བར་
 ཐལ། འབྲས་བུ་རྒྱ་མེད་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཛིག་རྟེན་མཐའ་དག་ཆོས་ཅན། རང་
 གི་རྒྱ་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་སྟེ་ཤེས་པར་བྱ་རིགས་ཏེ། གལ་ཏེ་འགྲོ་
 བ་རྒྱ་ཡིས་སྟོང་བ་སྟེ་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་ན་འགྲོ་བ་འདི་དག་ནམ་མཁའི་ཤུལ་ཡི་རི་དང་
 ཁ་དོག་ཇི་ལྟ་བུ་བ་དེ་བཞིན་དུ་འཛིག་རྟེན་དུ་གཟུང་དུ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ན། ཆེས་
 ཤིན་ཏུ་རྒྱ་མེད་འཛིག་རྟེན་ཆད་མས་འཛིན་པའང་ཡིན་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རང་གི་སྒྲོ་
 སྒྲོན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་ནི་སྒྲོན་པོ་ལས་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡང་རྒྱ་རོལ་མཛེས་པ་བ་ན་
 དེ། འཛིག་རྟེན་འདི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡོད་དེ། མེར་མེར་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཞི་
 སྒྲོན་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཆང་གི་རྩས་པ་ལས་སྐྱོས་པའི་སེམས་སྐྱེ་བ་བཞིན་

མོ། །དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་འདི་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ནི་མེད་དོ་
 ཞེས་སྒྲུབ་པོ། །དེ་འཕོག་པ་ལ། འབྱུང་བ་འདི་དག་ཞེས་སོགས་གསུངས། རྒྱུ་འཕེན་དེས་
 བྱེ་ཆོས་ཅན། རི་ལྟར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་སོགས་
 གང་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པར་འབྱུང་ཉེ་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་འདི་ཉིད་དུ་མཛོན་
 སུམ་དུ་མཛོང་བའི་ཤིན་ཏུ་རགས་པའི་དོན་གང་ལ་ཡིད་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་འཕྱག་པོ་ཡོད་པའི་བྱིར།
 རྟགས་བྱུང་སྟེ། ས་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་བ་བཞི་པོ་འདི་དག་ཁྱོད་ཀྱི་གཞུང་ལས་བཤད་
 བའི་བདག་ཉིད་གང་ཞིག་གིས་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲོའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་ཅན་
 དུ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དོན་ཉིད་ཀྱིས་འབྲིལ་ན། འབྱུང་བས་སེམས་ཅན་གྱི་ཉེར་
 ལེན་བྱེད་པ་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ལས་བཤད་ཀྱང་དེ་ལྟར་མ་བྱུང་ཅེས་པའོ། །འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་
 འཕོག་པར་བྱེད་པའི་དུས་སུ་རྒྱུ་འཕེན་བདག་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་ལ་
 བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བལྟ་བར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཉེ། འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ལ་སྐྱུར་འདེབས་དང་
 འབྱུང་བཞི་བདེན་བྱུང་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དེ་གཉིས་ཀའི་ལྟ་བུའི་ནམ་པའི་རྟེན་དུ་མཆོངས་
 པའི་ལུས་དང་ལྗན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་གང་གི་ཆེ་འབྱུང་བའི་བདག་ཉིད་བདེན་
 བར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པ་དེའི་ཆེ་བཞིན་ནོ། །མཛོར་བསྐྱས་ན་རྒྱུ་མེན་གྱི་ལུས་
 རྟེན་དེ་ལྟ་བུར་པའི་རྟེན་ཡིན་པས་སྒྲོ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱུང་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་
 རེ། དཔེ་མ་བྱུང་སྟེ། འབྱུང་བ་བདེན་པར་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་སྐྱིར་
 བཀག་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤར་བདེན་སྟོང་དུ་མ་བཤད་པའི་འབྱུང་བ་འདི་དག་ལྟ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་

ཡིན་ཏེ། འབྲུང་བ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་བཤེན་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་སྤྲོད་བཤེན་ཐུག་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་གོང་དུ་རང་དང་གཞན་ལས་དང་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་
 དང་། རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཐུན་མོང་དུ་ནི་སྐྱེ་ཕྱིར་
 བཀག་ཐུག་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་དཔེ་མ་གྲུབ་པ་མིན་ནོ། །

མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་གྲུབ་པའི་དོན་བསྟན་པ།

༡༡། །གསུམ་པ་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་གྲུབ་པའི་དོན་ནི། འོན་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་
 བ་བཀག་པས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་འབྱུང་ཅེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། གང་གི་ཕྱིར་ན་བདག་དང་
 ཞེས་སོགས་རྒྱུ་བ་གཉིས་གསུངས། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་
 གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་
 བ་དང་། རྒྱ་ལ་མ་སྐྱོས་པར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་ཚད་བ་སྤོང་བ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེའི་
 དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོན་པེ། རྒྱ་ལ་མ་སྐྱོས་ཡོད་པ་མིན་པས་དངོས་
 རྣམས་རང་བཞིན་བྲལ། །ཞེས་བཤད་ན། འོན་ན། མངོན་སུམ་ཆད་མས་སྔོ་སོགས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་མ་མཐོང་བར་ཐལ། དངོས་པོ་ཀུན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྔོ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྤང་བ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་འགལ་

ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལོག་ག་ལ། གང་གི་སྒྲིབ་ཆོག་ས་དང་མཚུངས་ཞེས་བ་ནས་སྒྲིབ་འདི་མ་དེས་
 བའོ་ཞེས་བའི་བར་གསུངས། སྒྲིབ་ཉིད་མཛོག་ས་བའི་འཛིག་རྟེན་བ་ཆོས་ཅན། སྒྲིབ་སོགས་
 གྱི་རང་བཞིན་མ་མཐོང་བར་ཡུལ་དེ་ནས་ས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་ལོག་བ་དག་ཏུ་སྒྲིབ་
 བར་འབྱུང་རྟེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་ཆར་སྒྲིབ་ནས་ཐོང་ཆོག་ས་དང་མཚུངས་བའི་
 གཉི་མུག་སྒྲིབ་ཐོ་སྒྲིབ་ཐོ་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་བ་དེས་ནའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་ལ། གཉི་མུག་གི་
 སྒྲིབ་བས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མི་མཐོང་དུ་རྒྱུག་ཀྱང་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མཐོང་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་
 ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཉི་མུག་གི་སྒྲིབ་གྱིས་རྒྱུད་བསྐྱེད་བའི་དབང་གིས་མི་མཁས་
 བ་ནས་ས་གྱིས་སྒྲིབ་ཐོ་སོགས་འདུས་བྱས་ལྟ་ཞིག་སྒྲིབ་ཆོག་ས་བ་སྒྲིབ་སོགས་ཀྱིས་ཉེ་དེ་དག་གི་
 ཤེས་བ་ཡིས་ནི་བདེན་བར་ཆོག་ས་བ་མཐོང་བར་འབྱུང་རྟེ། ཇི་ལྟར་ཉེ་དཔེར་ན་རབ་རིབ་
 གྱིས་མིག་བསྐྱེད་བའི་མཐུ་ཡིས་རབ་རིབ་ཅན་ལག་ལ་ཞིག་ལ་སྒྲིབ་ཀྱང་དང་ལྷན་བ་གཉིས་དང་།
 མར་མེའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་མ་བྱའི་མདོངས་ཀྱི་ནས་བ་དང་སྒྲིབ་མ་ལ་སོགས་བ་ལོག་བ་སྒྲིབ་
 མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་བ་ལྟར་འཛིན་ཅིང་མཐོང་བར་བྱེད་བ་དེ་བཞིན་དུ་ནི་ཡིན་བའི་ཕྱིར། འོ་
 བ། མི་མཁས་བ་ནས་ས་གཉི་མུག་གི་དབང་གིས་འདུས་བྱས་བདེན་བར་འཛིན་བ་ལ་སྒྲིབ་
 ཅི་ཡོད་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཞུ་ཉེ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་ལས་གཉི་མུག་སྒྲིབ་མ་རིག་
 བའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་འབྱུང་ལ་གཉི་མུག་མེད་བར་ལས་དེ་མི་
 འབྱུང་ཞེས་བྱ་བར་གསུངས་བས་མ་རིག་བ་དང་འདུ་བྱེད་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་ཐོ་
 སྒྲིབ་དུ་འཛིན་བ་ནི་མི་མཁས་བ་ཁོ་ནས་ཆོག་ས་བ་སྒྲིབ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་བ་གོར་མ་ཆག་

བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བར་དམ་དུ་འཆིང་ཞིང་གཉི་ཟུག་གིན་ཏུ་སྤྲུལ་ས་པའི་
 མཁའ་ས་བ་དབྱ་མ་བ་དག་ནི་མ་རིག་པ་ལས་འདུ་བྱེད་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྟེན་འབྲེལ་
 རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ཅིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་གྱིས་སྟོང་ཉིད་མངོན་
 ཟུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་གྲོས་བཟང་པོའི་ཉི་མས་ཟུན་བ་སྟུག་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་མ་རིག་པ་རྣམས་
 བར་བསལ་བ་སྟེ་སྤངས་ནས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དབྱ་
 མ་བ་སྟོང་གྱིས། དེའི་བྱིར་དེ་ལྟའི་རིམ་བས་དངོས་གདོད་ནས། །དེ་ཉིད་མ་སྐྱེས་འཛིག་རྟེན་
 སྐྱེས་རིག་བྱ། །ཞེས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་ཤིང་མ་སྐྱད་དུ་སྐྱེ་ཞེས་བ་
 འགལ་བ་ཡིན་ལོ། །རི་ལྟར་ཞེ་ན། གཞུགས་སོགས་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་
 ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་མ་སྐྱད་དུ་ཡང་
 མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་རི་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་དུ་གཞུགས་སོགས་དེ་དག་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན། དེ་དག་
 མ་སྐྱད་དུ་ཡོད་པ་དེ་ཡི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་མ་སྐྱད་པའི་ཆད་མ་ལ་གཞུགས་སོགས་རང་
 གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་བྱུབ་པར་སྤང་ཞིང་སྤང་བ་ལྟར་དུ་དེ་ལ་ཆད་མར་མ་སོང་ན་གཞུགས་
 སོགས་དེ་དག་ཡོད་པར་འཛོག་མི་ཤེས་པར་འདོད་པའི་དངོས་སྤྱིའི་རྒྱུད་པའོ། །འདི་
 ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གང་དག་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་ལ་སྤྲུལ་ཤིང་ལ་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་མི་
 སྤང་བའི་བྱུང་པར་མེད་པར་ཐལ། རབ་རིབ་ཅན་སོགས་ཀྱི་སྒྲོའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྤྲུལ་དང་
 ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དང་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་གཉིས་མ་སྐྱེས་པར་མཚུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་རེ་
 ཤིག་སྟེ་སྟོན་ལ་རབ་རིབ་ཅན་དེ་དག་ཉིད་ལ་བཅད་པར་བྱ་ཞིང་། དེའི་བྱིན་ནས་ཏེ་རྗེས་སུ་

བདེན་སྒྲུབ་ཅན་ལ་ཁྱོད་གྱིས་གཟུགས་སོགས་མཐོང་ལ། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་མི་མཐོང་བའི་
 ཁྱད་བར་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་སྟེ་སྒྲོ་མ་རིག་པས་སྐྱིབ་པ་རྣམས་ལ་བཀལ་
 ཞིང་བརྟག་པར་བྱ་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཅད་པའི་ཆེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྟགས་གསལ་ལ་
 ལན་མི་ཐེབས་ཤིང་། ཁྱོད་ལྟར་ན་ཁྱབ་པ་ཡང་ཆད་མས་བྱུབ་པས་འཁོར་གསུམ་ལ་ལན་
 མེད་པའི་ཕྱིར། འདིའི་རེ་མིག་ཅེས་བ་དང་པོའི་དོན་ཡིན་པས་ཅོད་པའི་གོ་རིམ་སྟོན་ཞིང་
 དེ་ཡང་ཅོད་པ་སྒྲ་མ་གོ་སྒྲ་བར་སྟོན་ནོ། །ཁྱབ་པ་ཁས་ལྡངས་ཏེ། རང་བཞིན་མེད་པར་
 མཚུངས་ན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མེད་མཚུངས་པར་ཁས་ལྡངས་པས། དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་
 མེད་པར་མཚུངས་ན་གསལ་བར་སྒྲུབ་མི་སྒྲུབ་ཡང་མཚུངས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །རབ་རིབ་ཅན་ལས་ཀྱང་ཐོག་མར་ཡིད་ནང་དུ་བསྐྱུས་ནས་དངོས་སྒྲ་བ་ཁྱོད་རང་
 གི་སྒྲོ་བཞུལ་པའི་སྐྱེ་ཚུལ་བརྟགས་ཤིང་དབྱད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །རི་ལྟར་ཞེན། གལ་ཏེ་
 དངོས་སྒྲ་བ་ཁྱོད་ལ་མི་ལམ་གྱི་ཁང་བྱིས་དང་མི་ཟེའི་སྒྲོང་བྱིས་དང་བཅས་པ་སྒྲུབ་བ་དང་།
 མིག་རྒྱ་ལ་རྒྱ་དང་། མིག་འཁྱུལ་མཁན་གྱིས་སྒྲུལ་པའི་སྐྱེས་པ་བྱད་མེད་དང་། གཟུགས་
 བརྟན་ལ་བྱད་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་རྣམས་མཐོང་བ་ན།
 རི་ལྟར་བདག་གིས་མི་ལམ་གྱི་ཁང་བྱིས་སོགས་མཐོང་བ་དེར་འཇུག་ལ། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་
 མི་མཐོང་བ་དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་དག་དང་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་གཉིས་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་
 པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དངོས་སྒྲ་བ་ཁྱོད་རང་ལ་ཅོད་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཅོད་

པའི་ཆེ་རྒྱལ་གསལ་ལ་ལན་མི་ཐེབས་ཤིང་། ལྷ་བ་བ་ཡང་ཁས་སྒྲངས་བས་འཁོར་གསུམ་
 དངོས་འགལ་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར། དབུ་མ་པའི་ལན་བརྒྱུག་པར་མི་རྒྱས་བས་ཚད་པར་མི་
 རིགས་བ་ནི། དེ་ལྟར་བཅོད་ན་ལན་གྱིས་བརྒྱུག་པར་མི་རྒྱས་བས་རབ་རིབ་ཅན་གཉིས་
 དང་དངོས་སྒྲིམ་བ་ཁྱོད་རང་ལ་ཚད་རིགས་ཀྱི། དབུ་མ་བ་ལ་བཅོད་མི་རིགས་ཏེ། དབུ་མ་
 བས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་བ་སྒྲུབ་ཤེད་དང་བཅས་བ་བརྒྱུག་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་ཞེ་ན།
 ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་མེད་ན་མ་སྙད་དུ་ཡང་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་
 བཞེན་དུ་སྒྲེའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་ཞེས་སྒྲིམ་པའི་གཏན་ཆིགས་འདི་ནི་ལྷ་བ་བ་མ་ངེས་བ་ཡིན་
 ཏེ། ལྷ་མཆན་གང་གི་ཕྱིར་ན་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་འདི་དག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་རི་ལྟར་
 སྒྲེ་གཏན་ནས་སྒྲེ་བ་མེད་ཀྱང་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་གྱིས་མཐོང་བའི་ཡུལ་དུ་མི་
 འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་རོ། ཁ་དོ་ལས་ཀྱང་། མེ་མོང་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་དག་ལ། རི་
 ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡི། གཟུགས་བརྒྱན་སྒྲུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། སྒྲོན་བ་ཆོས་རྣམས་
 ཤེས་པར་གྱིས། ཞེས་གསུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་དེའི་དོན་བསྒྲུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། ཚད་སྒྲུང་དེ་རྣམས་ཀྱི་མདོར་བསྒྲུབ་རི་
 ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་འཆད་བ་ལ། མོ་གཤམ་བྱ་ལ་ཞེས་སོགས་སོ་སོ་ག་གསུམ་གསུངས།
 གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཐལ། མ་སྙད་
 པའི་ཆད་མས་དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་བ་འདི་ཁོ་སོ་ཅག་ལ་གཞོད་ཤེད་མ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཁོ་སོ་ཅག་གིས་རྒྱལ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མོ་

གཤམ་གྱི་བྱ་ལ་རང་ཉིད་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སམ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མེད་
 ཅིང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་
 དངོས་སོ་འདི་ཀྱན་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གང་དུ་
 ཡང་མ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ལུང་དང་སྒྲོར་བ་ནི་དངོས་སོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དུས་རྟག་
 ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་འདི་ལྟར་སྟོན་པ་བཅོམ་
 ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱན་གདོད་མ་ནས་ཞི་ཞིང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་བལ་བ་
 དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་འཇུག་པར་གྱུར་
 བ་དེའི་ཕྱིར། གང་དུ་གསུངས་ན་དགོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་
 བ། །གདོད་ནས་ཞི་ཞིང་མ་སྐྱེས་པ། །རང་བཞིན་ཐུང་ན་འདས་པ་ཡི། །ཆོས་རྣམས་མགོན་
 བོ་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པར་མེད་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་
 དང་མཚུངས་པར་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། རྟེན་གསུང་བཞེད་
 ལྟར་ན་ཡང་བུམ་སོགས་འདི་དག་དེ་ཉིད་དུ་སྟེ་དོན་དམ་པར་མེད་ཅིང་། འཛིག་རྟེན་ལ་རབ་
 ཏུ་གཟགས་པ་སྟེ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་བཞིན་
 དུ་འགྱུར་བ་དེས་ནའི་ཕྱིར། རྟགས་བཅད་ཐ་མའི་སྟོན་སྟོར་འདི་ལྟེ་གསུངས་པ་ལ་ཡིན་པས་
 དོན་དམ་ཡང་མཛོད་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

རྟེན་འབྲུང་གི་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མཐར་འཛིན་གྱི་ ལོག་རྟོག་འགོག་ཚུལ།

༡༣། །གསུམ་པ་རྟེན་འབྲུང་གི་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མཐར་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་འགོག་ཚུལ་
ནི། ཁོ་ན་རེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་དང་། རྒྱ་ལ་མ་སྟོས་
ཡོད་པ་མིན་པས་དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྲུལ་ཞེས་མཐའ་བཞི་གང་རུང་ལས་སྐྱེ་བ་བདེན་
པ་གཉིས་ཆར་དུ་མེད་པར་བཤད་ན། འོ་ན། ས་ཐོན་ལས་སྐྱེ་བུ་སྐྱེ་བ་སོགས་མི་འཐད་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ། གང་ཕྱིར་རྒྱ་མེད་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་
གསུམ་གསུངས། དངོས་སོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྒྱ་རྒྱེན་དང་ཆ་ཤས་ལ་བརྟེན་ནས་
རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ་རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་རྒྱ་མེད་པ་དང་། དབང་སྐྱུག་གི་རྒྱ་དང་ལ་
སོགས་པས་གཙོ་བོ་དང་བདག་གཞན་རེ་རེ་བ་དང་གཉིས་ཀ་ཆོགས་པ་གང་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་
བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཁྱོད་སྐྱེ་བའང་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། འོ་ན། དེའི་ཕྱིར་རྟེན་ནས་རབ་
ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞེས་དངོས་སོ་རྣམས་རྟེན་འབྲུང་དུ་བསྐྱབ་པས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་གྲུབ་ཅི་
ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟེན་ནས་འབྲུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རིགས་པ་འདི་ཡིས་
ནི་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བར་མ་ཟད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྤར་འབྲུང་བར་ལྟ་བུ་འདི་རྟག་ལྟ་
དང་ཕྱིས་མེད་པར་ལྟ་བུ་འདི་ཆད་ལྟ་སོགས་ཀྱང་བཏགས་ཀྱི་ལྟ་བ་རན་པའི་བྱ་བ་མཐའ་དག་

གཙོང་པར་བྱེད་དེ་རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བཞེན་ནས་རབ་
 ཏུ་འབྱུང་བར་རྟོགས་པས། བདག་གཞན་ལས་སྤྱེ་བར་འཛིན་པ་སོགས་ལོག་པར་རྟོག་པ་
 བཞི་པོ་འདི་དག་གིས་བཟུང་བ་ལྟར་བརྟགས་པ་སྟེ་བཞག་པར་མི་རྩས་པ་དེའི་ཕྱིར། འོ་ན།
 རྟོན་འབྱུང་གི་རིགས་པས་མཐར་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་འགོག་རྩས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན།
 དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ་རྟོན་འབྱུང་གི་རིག་པས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
 རི་ལྟར་མེད་པ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་དབྱུང་བྱེད་པས། དངོས་པོ་ལ་བདེན་འཛིན་སྟོང་རྩས་པའི་
 ཕྱིར། བྱ་སྟེ། མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་ལ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་
 པ་ཡོད་ན་འབྱུང་བར་འབྱུང་བ་རིགས་ཤིང་། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་
 མེད་པར་མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་འདི་རྣམས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྒྱ་བྱུང་ཤིང་མེད་
 པར་འབྲས་བྱ་མེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་དཔེ་དེ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་བ་རིག་པས་དབྱུང་བ་གྲུས་པའི་འབྲས་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། དངོས་པོ་རི་ལྟར་
 མེད་པ་ཡོངས་དབྱུང་བྱེད། །ཞེས་བཤད་ན། འོ་ན། དབྱ་མའི་བསྟན་བཅོས་སུ་རང་བཞིན་
 མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་ཕབས་པའི་དགོས་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། སོ་སོ་སྤྱེ་
 པོ་རྣམས་ནི་ཞེས་པ་ནས་རྣམ་དཔྱོད་པ་ནི་སྤྱར་དུ་གྲོལ་བར་འབྱུང་ཞེས་པའི་བར་རྒྱང་པ་
 བཅུ་གཉིས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་ལོག་པར་འབྱུང་བ་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དབྱ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ། རྣམ་པར་དབྱུང་
 པའི་འབྲས་བྱར་མཁས་པ་རྣམས་གྱིས་གསུངས་པ་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོ་སྤྱེ་པོ་ཆོས་ཉིད་

མ་མཐོང་བ་རྣམས་ནི་མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པས་འཁོར་བར་བཅིངས་ཤིང་། ཚས་ཉིད་མཐོང་
 རྟེན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མི་རྟོག་པའི་རྣམ་འབྱུང་པ་འཕགས་པ་རྣམས་ནི་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་
 འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། དབུ་མ་བ་ཚས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལས་རིགས་པའི་རྣམ་པར་
 དབྱུང་བ་མང་དུ་མཛད་པ་ནི་ཚོད་པ་ལ་ཆགས་པ་སྟེ། གཤམ་ཟེལ་གྱིས་མཐོན་པའི་ཕྱིར་མ་
 མཛད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལས་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱུང་པའི་སྒྲོན་ནས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 བསྟན་པ་ནི་སྟེ་ལོ་རྣམས་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བསྟན་བཅོས་ལས་དབྱུང་ཚོད་ལ་ཆགས་པའི་ཕྱིར། མ་མཛད་ཅེས་སྟོན་བ་
 མི་རིགས་ཏེ། དངོས་སྟོན་པས་ངེ་སྟར་བཏགས་ཆད་ཐམས་ཅད་ཁྱོད་ཀྱི་གཞུང་དུ་བཀོད་ནས་
 བཀག་པས་གཤམ་ཕྱགས་འཁོག་པ་སྟུར་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས། དབུ་མ་བ་ཚས་ཅན། ཁྱོད་
 ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དེ་ཚོད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟོན་པ་མིན་ན་ཡང་གཤམ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སུ་
 རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱུང་པའི་སྒྲོན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྣམ་པར་བཤད་པ་ནི། ཉི་མ་ཤར་བའི་
 ཆེ་མུན་པ་འཕེན་མི་ཚུགས་པ་སྟར། གཤམ་གྱི་གཞུང་ཕྱགས་ལས་བཏགས་པ་རྣམས་རང་གི་
 རང་གིས་འཛིག་པར་འགྱུར་ནའང་ཁོ་ལོ་ཅག་ལ་ཉེས་པ་མེད་དེ། དེ་ནི་གཤམ་ཕྱགས་ཁོ་ནའི་
 ཉེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མེ་ལུས་པ་བཏུང་བ་བསྟོལ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ཀྱང་བྱུང་ཤིང་
 སྟེགས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། ཁོ་ན་རེ། བསྟན་བཅོས་ལས་དབྱུང་ཚོད་ལ་ཆགས་
 པའི་ཕྱིར། ཁ་མཛད་རྣམ་གྲོལ་ཕྱིར་ན་དེ་ཉིད་བསྟན་ཞེས་བཤད་ན། འོ་ན། དེ་ནི་བྱུང་འབྲེལ་

རི་ལྷར་ཡིན་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཐོལ་ལམ་འཛོལ་བའི་ཕྱིར་དུ་མཛད་ན་ཡང་
 ཚད་པ་ཁོ་ནའི་ཆད་དུ་མ་མཛད་པས་བྱུང་སྟེ། ཚད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་བ་ལ་
 ཆགས་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་ལྷ་བ་ལ་བརྟུན་འཇུག་པ་བྱུང་བར་འགྱུར་ལ་ཆགས་སྟངས་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དང་
 ཐོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྟོབ་དཔོན་གྱི་སྒྲུབ་ཆོས་ཅན། ཚད་པའི་ཕྱིར་
 མ་ཡིན་པར་གདུལ་བྱས་རྣམ་ཐོལ་འཛོལ་བའི་ཕྱིར་དུ་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་སུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 གཏན་ལ་ཐབ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ཕྱོགས་ལ་འདོད་ཅིང་ཆགས་པ་དང་། གཞན་ཕྱོགས་ལ་ཁོང་
 ཁོ་བ་རྣམས་བསལ་སྟེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རིག་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ནི་ལྷར་དུ་འཁོར་བ་ལས་
 ཐོལ་བར་འགྱུར་ཞིང་ཆགས་སྟངས་གིས་ཚད་པ་ནི་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་
 རོ། །མདོ་ལས་ཀྱང་། གང་ཞིག་ཆོས་འདི་ཐོས་ནས་ཆགས་བྱེད་ཅིང་། ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཐོས་
 བས་ཁོང་ཁོ་བྱེད། །ང་རྒྱལ་རྒྱས་པས་བཅོམ་པ་ལོག་པ་སྟེ། །ང་རྒྱལ་དབང་གིས་སྤྲུག་བསྐལ་
 རེས་སུ་ཐོང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འདིར་སྒྲས་པ། ཆོས་ཀྱང་ངོ་བོས་གྲུབ་དང་མཐའ་བཞིས་སྟེད། །རྣམ་པར་དབྱེད་
 པས་གྲུབ་པ་མི་རིགས་མོད། །འོན་ཀྱང་སྒྲང་ཙམ་སྟེ་འགག་བསྟོན་མེད་ལ། །སྒྲང་དོར་འབྱེད་
 པ་མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་ལམ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །དེ་ཡན་
 ཆད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་གྲུབ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ཐར་འདོད་གྱིས་ཐོག་མར་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཉིད་

དགག་དགོས་པར་བསྟན་པ།

༡༡། །གཉིས་པ་གང་ཐག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་ལ་གསུམ། ཐར་འདོད་གྱིས་
ཐོག་མར་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཉིད་དགག་དགོས་པར་བསྟན་པ། བདག་དང་བདག་
གི་བ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་ཚུལ། བདག་དང་གིང་རྟའི་དབྱེད་པ་དངོས་
པོ་གཞན་ལ་ཡང་བསྐྱེ་བར་བསྟན་པའོ། དང་པོ་ནི། དེའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྱོ་རྣམས་
བསལ་ཏེ། །རྣམ་དཔྱད་པ་ནི་ཐུར་དུ་གྲོལ་བར་གྱུར། །ཞེས་ཆགས་སྒྲུང་གིས་འཁོར་བར་
འཆིང་ཞིང་། ཆགས་སྒྲུང་སྒྲུངས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྣམ་པས་འཁོར་བ་ལས་ཐུར་དུ་གྲོལ་བར་
བཤད་ན།

འོ་ན། འཁོར་བའི་སྒྲོན་སྒྲེ་ཤིང་འཆིང་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་དང་ཆགས་སྒྲུང་སོགས་ཀྱི་ཅ་བ་
གང་ཡིན། ཐོག་མར་གང་རྣམས་དགོས་ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། ཉོན་མོངས་སྒྲོན་རྣམས་ཞེས་
སོགས་རྒྱུ་བ་བཞི་གསུངས། ཐར་བ་དོན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་འཕྲོར་པ་དེ་ཡིས་ཆོས་ཅན། ཐོག་
མར་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ནི་འགོག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། འདོད་
ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྒྲེ་ཤིང་འཆིང་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་རྣམས་མ་ལུས་པ་
འདི་ག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ལས་བྱུང་བར་སྒྲོ་ཡིས་མཐོང་བར་གྱུར་ཅིང་། བདག་ནི་འདི་ག་ལྟ་འདི་

ཡི་དམིགས་ཡུལ་དུ་རྟོགས་པར་བྱས་ནས། འཇིག་ལྷ་སྒྲོང་བར་འདོད་པའི་བྱིས་ཁུ་སྟེ། དེའི་
 ཞེན་ཡུལ་སྟུན་མ་སྤྱད་བར་དེ་ཆེར་མ་འདོན་པ་ལྟར་སྒྲོང་བར་མི་རུས་པའི་བྱིས་ཁུ་སྟེ། དེས་ན་ཐར་
 འདོད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བས་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་འཇུག་རིམ་ལེགས་པར་བསམ་སྟེ།
 བདག་ཏུ་འཇིན་པ་ལྟོག་པར་བྱ་བའི་བྱིས་ཁུ་སྟེ། དེའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་བདག་དེ་རི་འབྲུག་ཏུ་སྟུབ་
 ལྷམ་དུ་ཐོག་མར་བདག་ལ་རྣམ་པར་དབྱེད་ནས་དེ་ནས་བདག་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་
 འབེབས་པ་ནི་ཐར་པའི་ལམ་གྱི་གཞི་ཅད་མ་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ་མདོ་ལས། ཞི་བའི་སྒྲོ་གྲོས་
 འདི་ལྷ་སྟེ། དཔེར་ན་ཤིང་ཅ་བ་ནས་བཅད་ན་ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་དང་ཡལ་ག་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་
 སྐམ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞི་བའི་སྒྲོ་གྲོས་དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྷ་བ་ཉི་བར་ཞི་ན། ཉོན་
 མོངས་བ་དང་ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་བ་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་འགྱུར་རེ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིས་ཁུ་སྟེ།

གཞན་སྒྲེས་ཏགས་པའི་ཕྱང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ བདག་དགའ་བ།

༡༡། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བདག་རང་བཞིན་གྱིས་ཐུབ་པ་དགའ་བ་དང་། བདག་གི་བ་
རང་བཞིན་གྱིས་ཐུབ་པ་དགའ་བའོ། །དང་པོ་ལ་དྲུག་ གཞན་སྒྲེས་པའི་ཕྱང་པོ་ལས་
ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་དགའ་ རང་སྒྲེས་པའི་ཕྱང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དགའ་
དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷག་མའི་ཕྱོགས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་སོགས་གསུམ་དགའ་ དེ་ཉིད་དང་གཞན་
ཉིད་ཏུ་བརྟེན་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་ཇུས་ཡོད་དགའ་ བདག་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་
བཞག་པ་དཔེ་དང་བཅས་པ་བཤད། དེ་ལྟར་བཞག་པ་ལ་མཐར་འཇིག་གི་རྟོག་པ་སྤངས་སྤྱོད་
པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཕྱོགས་སྤྲུམ་བཞིན་པ་དང་། ལྷགས་དེ་དགའ་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གངས་ཅན་གྱི་ལྷགས་བརྟེན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་པ་ལ་སོགས་པའི་
ལྷགས་བརྟེན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་ལེ། བདག་ནི་འདི་ཡི་ལྷལ་དུ་རྟོགས་བྱས་ནས་ཞེས་
བཤད་ན། འོ་ན། འདིག་ལྟ་ལྟ་སྒྲེས་ཀྱི་དམིགས་ལྷལ་དུ་འགྱུར་པའི་བདག་དེ་རི་ལྟར་ཡིན་
ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། ཟེ་རྟག་དངོས་ཞེས་སོགས་ཀྱང་བ་གཉིས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། ལྷ་སྒྲེགས་གངས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། ཕྱང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་གང་ཟག་ཇུས་
ཡོད་བདག་གི་ངོ་བོ་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་དེ་ཁྱད་ཆོས་སྤྲུམ་ལྟར་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། གངས་

ཅན་གྱིས་བདག་དེ་ལེོར་བའི་གནས་སྐབས་སུ་བདེ་སྤྱད་གི་འབྲས་བུ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་
 ཟ་བ་པོ་དང་ཐར་པའི་གནས་སྐབས་སུ་རྣམ་འགྱུར་མ་ལུས་པ་གཙོ་བོ་ལ་ཐིམ་ཡང་བདག་
 དེ་རང་སྐྱུ་བར་གནས་པའི་རྟག་པའི་དངོས་པོ་དང་། རང་བཞིན་མ་ཡིན་པས་རྣམ་འགྱུར་གྱི་
 ཟེད་པ་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་རྩལ་སྤྲུལ་སྤྱོད་སྤྱོད་པས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མེད་པ་དང་ཡུལ་ཐམས་ཅད་
 ལ་བྱབ་པར་ཡོད་པས་ཡུལ་རྣམས་སུ་འགྲོ་ཡོང་གི་བྱ་བ་མེད་པར་བཏགས་ནས་འདོད་པའི་
 སྤྱིར།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལུགས་བརྗོད་པ་ནི། དེའི་དབྱེ་ཅུང་ཟད་ཅེས་
 སོགས་ཀྱང་པ་གཉིས་གསུངས། ལུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་དེའི་དབྱེ་བ་སྟེ་འདོད་
 ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཅུང་ཟད་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་གསལ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་
 བྱི་ཐ་དད་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། བྱེ་བྲག་པས་བདག་དེ་ཟ་བ་པོ་ཡིན་པ་རྟག་དངོས་ཡིན་པ་བྱེད་པ་པོ་
 ཡིན་པ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ། བྱ་བ་མེད་པའི་བྱད་ཆོས་དང་ལྡན་པར་འདོད། བྱེ་བྲག་པ་ཁ་
 ཅིག་སྐྱུམ་པ་དང་རྒྱུར་བའི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པར་འདོད། དེག་བྱེད་གསལ་དཔ་པ་དག་ནི་བདག་
 སྟོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པའི་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་རྟེན་ལུས་ཐ་དད་པས་སྤྱི་ཆོགས་པར་
 འཆར་བར་འདོད་དེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་སྟོད་མི་འདྲ་བའི་ནང་ཏུ་ཐ་དད་
 པར་འཆར་བ་བཞིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་པོ།

གཉིས་པ་ལུགས་དེ་དགག་པ་ནི། མོ་གཤམ་བུ་ལྟར་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་
 གསུངས། སྤྱི་གསལ་པ་དེ་དག་གིས་ཇི་ལྟར་བཏགས་པར་དེ་ལྟར་ཏུ་གྱུར་པའི་བདག་ནི་ཆོས་

ཅན། དེ་དག་གིས་བརྟགས་བ་ལྟར་དུ་ཡོད་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲེ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན། མོ་ག་ཤམ་གྱི་བྱ་ལྟར་རོ། །དེ་དག་གིས་བརྟགས་བའི་བདག་ནི་ཆོས་ཅན། ངར་འཛིན་སྟོན་
སྒྲེས་ཀྱི་རྟེན་ཏེ་དམིགས་ཡུལ་དུ་འདྲེ་མི་རིགས་ཏེ། མ་སྒྲེས་བའི་ཕྱིར། འོ་ན། རིག་ཆེན་ལས།
དེ་ལྟར་བདག་ཡོད་བ་དང་། ང་འཛིན་གྱི་ཡུལ་ཡིན་བ་བཀག་བ་ལ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་
ཁྱད་པར་སྒྱུར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ་ཞེས་བའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྒྲེ་གས་བ་ནམས་ཀྱིས་
བདག་གི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་ཆོས་བརྟགས་དོན་བཅའ་ནས་ཁས་སྒྲུངས་བ་ཡིན་པས། བརྟགས་
དོན་བཅའ་ནས་སྟོན་བ་ཞིག་བདག་ཏུ་འདོག་ན། བདེན་བྱུང་གྱི་བདག་ཏུ་སོང་བས་དེ་ལྟ་བུའི་
བདག་བཀག་བ་ལ་བདག་དོན་དམ་དུ་བཀག་བའི་ཐ་སྟོན་མཛད་བ་ཡིན་ཞེས་མེ་བཙུན་དམ་ས་
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོད་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །སྒྲེ་གས་པས་བདག་གི་ངོ་བོ་དང་དེ་ངར་འཛིན་གྱི་
ཡུལ་ཡིན་བ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་དུ་མ་ཟད་ཀྱུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཡོད་པར་མི་འདོད་དེ། ཐ་
སྟོན་དུ་ཡང་ཆད་མས་མ་དམིགས་བའི་ཕྱིར།

ཡང་ན་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་བའི་བདག་ཆོས་ཅན། དེ་ཁོ་ནར་རྩས་སུ་མེད་དེ་
ཞེས་དང་། དེ་ཁོ་ནར་ངར་འཛིན་གྱིས་དམིགས་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། ཀྱུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་
རྩས་སུ་མེད་དེ་ཞེས་དང་། ཀྱུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ངར་འཛིན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་སྒྲེས་
བའི་ཕྱིར། མོ་ག་ཤམ་གྱི་བྱ་བཞིན། ཞེས་འགོད་ནའང་དགོངས་བ་དང་མ་བྱུན་ནོ། །དེ་དག་
གིས་བདག་གི་ངོ་བོ་བཀག་ནས། ཁྱད་ཆོས་འགོག་བ་ལ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲེ་གས་པས་
བརྟགས་བའི་བདག་གི་ངོ་བོར་མ་ཟད་བདག་དེའི་ཁྱད་པར་ཀྱུན་གྱང་ཡོད་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་

མཚན་གང་གིས་ཕྱིར་ན་གངས་ཅན་གྱི་བསྟན་བཅོས་དང་བྱེ་བྲག་བ་སོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་
ལས་བདག་དེའི་བྱད་ཆོས་ཟ་བ་པོ་དང་། ཉག་དངོས་ཡིན་བ་སོགས་ཟུ་སྟེགས་བ་རྣམས་ཀྱིས་
གང་བསྟན་པའི་གཞུང་དེ་ཀུན་ལ་ཟུ་སྟེགས་བ་རང་ལ་གྲགས་པའི་མ་སྐྱེས་པའི་གཏན་ཆོགས་
ཀྱིས་གཞོད་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཕྱང་པོ་ལས་ངོ་པོ་གཞན་པའི་བདག་ལག་ལང་མེད་དེ།
ཟུ་སྟེགས་བས་བཏགས་པའི་བདག་དེའི་ངོ་པོ་དང་བྱད་བར་གཉིས་ཀ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཉ།
ཕྱང་པོ་བཟུང་བ་མ་གཏོགས་བར་བདག་དེ་ཡན་གར་དུ་འཛིན་བ་མ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
དང་པོའི་བྱབ་འབྲེལ་ནི་ཕྱང་པོ་ལས་ངོ་པོ་ཐ་དད་པའི་བདག་ཁས་ལེན་པའི་བྱུབ་མཐུང་སྐྱབ་
ནི་ཟུ་སྟེགས་བ་ཡིན་ལ། དེས་འདོད་པའི་བདག་གི་ངོ་པོ་དང་བྱད་བར་ཁེགས་ན་ཕྱང་པོ་ལས་
ངོ་པོ་ཐ་དད་པའི་བདག་གྱང་མེད་པ་འབད་མེད་དུ་བྱུབ་པོ་ཞེས་བཤོ། །

གཉིས་པའི་བྱབ་འབྲེལ་ནི་བདག་ཕྱང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པའི་གཞན་ཡིན་ན།
འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཕྱང་པོ་བཟུང་བ་ལ་མ་ལྟོས་བར་བདག་དེ་
ཡན་གར་དུ་འཛིན་རྒྱ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དགོས་ཉ། དཔེར་ན་བྱུབ་བ་མ་བཟུང་བར་སྐྱབ་བྱ་འཛིན་
དུ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཕྱང་པོ་ལས་ངོ་པོ་གཞན་པའི་ཉག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱིས་བདག་
འདི་ནི་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་འཁོར་བ་པོའི་རང་འཛིན་གྱི་སྒོ་ཡི་རྟེན་ཉི་དམིགས་ལྷལ་དུ་
ཡང་མི་འདོད་དེ། དེ་འདྲ་བའི་བདག་དེ་རིག་བ་མ་ཡིན་བ་སྟེ་དམིགས་ལྷལ་དུ་མ་བྱས་
བར་ཡང་བདག་ལྟའི་སྒོ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་གང་དག་དུང་
འཁོར་བསྐྱལ་བ་མང་པོར་ཆེས་བརྒྱལ་བར་གྱུར་བ་དེས་གྱང་ཟུ་སྟེགས་བས་བཏགས་པའི་

མ་སྒྲིམ་པ་དང་རྟག་པའི་བདག་འདི་མ་མཐོང་ལ། རར་འཛིན་འཛིག་ལྟ་ནི་དེ་དག་ལ་ཡང་
འབྲུག་པ་སྒྲེ་སྒྲེ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གྲང་གི་སྒྲིམ་དཔུལ་བ་བ་སོགས་བསྐྱད་དོ། །དེའི་
རྟགས་ཁྲབ་ཆད་མས་བྱུང་ཅིང་གསལ་བ་སྒྲེགས་པ་ལ་དངོས་འགལ་ལོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། སྤང་པོ་ལས་ངོ་བོ་གཞན་པའི་བདག་འགལ་ཡང་མེད་དེ། དེ་ལྟར་སྒྲིབ་ཟེན་བ་དེ་ནའི་
ཕྱིར།

རང་སྒྲེས་བརྟགས་པའི་སྤང་པོ་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ།

༡༣། །གཉིས་པ་རང་སྒྲེས་བརྟགས་པའི་སྤང་པོ་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་
ལྟ། སྤང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྐྱན་པ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་མི་རིགས་པའི་
སྒྲིབ་བྱེད་བསྐྱན་པ། སྤང་པོ་བདག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་གཞན་བསྐྱན་པ། སྤང་པོ་བདག་
ཏུ་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཤད་པ། གཞན་ཀྱི་ལུགས་འབྲེལ་མེད་ཏུ་བསྐྱན་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན། སྒྲིབ་སྒྲོང་གི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
ཐོགས་སྒྲིམ་པ་མཛོད་པ་དང་། ལུགས་དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་སྒྲེ་མང་བཀྱར་བ་དག་
ན་རེ། སྤང་པོ་ཁོ་ན་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་སྒྲེ། རར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟའི་དམིགས་ལུལ་གྱི་བདག་
ཡིན་ཏེ། དེའི་དམིགས་ལུལ་གྱི་བདག་ཡོད་པ་གང་ཞིག་སྤང་པོ་ལས་ངོ་བོ་གཞན་པའི་
བདག་བྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་དོ། དེའི་ནང་ཆོན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདག་ལྟའི་རྟེན་ཏུ་

སྒྲེད་མེགས་པར་ནི་སྤང་པོ་ལྷ་ཆར་ཡང་འདོད་དེ། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་དགེ་སློང་རམ་
 བམ་ཟེ་གང་སྤྱད་ཅིག་བདག་གོ་སྒྲིམ་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་དག་ནི། ཉེ་བར་ལེན་
 པའི་སྤང་པོ་ལྷ་པོ་འདི་ཁོ་ན་ལ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་སྒྲེད། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་།
 རར་འཛིན་སྒྲིམ་ལ་འཛིག་པའི་ཆོག་པ་ཅན་ལ་ལྟ་བ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པའི་བྱིར།
 ཞེས་སྒྲེད། །མང་བཀྱར་བ་ཁ་ཅིག་སེམས་གཅིག་སྤྱབ་དག་ཏུ་འདོད་དེ། མདོ་ལས། བདག་
 ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་གྱིས། །གཞན་ནི་སྤྱེའི་མགོན་དུ་འགྱུར། །བདག་ཉིད་ལེགས་
 པར་བྱལ་བས་ནི། །མཁས་པས་མཐོ་རིས་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་བདག་གིས་བྱད་གསུངས་
 པར་གསུངས་པ་ནི་སེམས་ཡིན་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་དེ་སེམས་ཡིན་པ་གང་གིས་སྤྱབ་ཅེ་ན།
 སྤང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་མེད་པའི་བྱིར་དང་། མདོ་གཞན་ལས་ཀྱང་། སེམས་
 འདུལ་བ་ནི་ལེགས་པ་སྟེ། །སེམས་འདུལ་བས་ནི་བདེ་བ་འདྲེན། །ཞེས་སེམས་འདུལ་
 བྱེད་གསུངས་པ་དེ་ཡིས་སོ་ཞེ་ན། ཞེས་ཁོའི་འདོད་པ་དེ་རྣམས་འཆད་པ་ལ། སྤང་པོ་ལས་
 གཞན་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་པ་བཞི་གསུངས།

གཉིས་པ་ཕྱགས་དེ་དག་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྤང་པོ་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་པ་བརྒྱུད་
 གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གལ་ཏེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྷ་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་ལྟར་
 བ་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་སྤང་པོར་མ་ཐད་བདག་དེ་དག་ཀྱང་མང་པོར་འགྱུར་བར་
 ཐལ། བདག་སྤང་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། སྤང་པོ་དེ་རྣམས་མང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 རྣམ་ཤེས་བདག་ཡིན་པ་ལྟར་ན། བདག་ཆོས་ཅན། དུ་མར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་ལྷ་དང་གཅིག་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཤེས་གཅིག་ཏུ་བདག་ཡིན་པ་ལྟར་ན་བདག་ཆོས་ཅན། དུ་མར་ཐལ།
 ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་ཏུ་མ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཡིད་
 ཤེས་དང་གཅིག་ཡིན། ཡིད་ཤེས་རང་གི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་ཏུ་མ་དང་གཅིག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་གསུམ་ཀ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། མདོ་ལས། འཇིག་རྟེན་སྐྱེ་བ་ན་གང་
 ཐག་ཉག་གཅིག་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱང་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། འོ་
 བློ་རང་སྐྱེ་འོག་མས་བདག་སྤང་གཅིག་ཏུ་ཁས་མ་སྒྲངས་པས་སྐྱོན་དེ་དག་རི་ལྟར་འབྱུག་
 ཅེ་ན། འདི་ནི་རང་སྐྱེ་འོག་མས་བདག་སྤང་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རོ་པོ་གཅིག་
 ཏུ་འདོད་ལ། དེ་ལྟར་ན། དེ་གཉིས་ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་ནས་གཅིག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་
 སྐྱོག་པ་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཤི། རང་རོས་ནས་གྲུབ་པའི་རོ་པོ་གཅིག་
 ཡིན་ན། རང་གི་ལྟོས་ས་རྒྱ་རྒྱུན་དང་ཆ་ཤས་གང་ཡང་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
 བདེན་གྲུབ་ཀྱི་རོ་པོ་གཅིག་ཡིན་ན། སྐྱོག་པ་གཅིག་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། རང་སྤང་
 པའི་སྒོ་གང་ལ་ཡང་ཐ་དད་དུ་མི་སྤང་བའི་ཡོད་པ་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། སྐྱོག་པ་གཅིག་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཤི། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་ན། རང་སྤང་བའི་སྒོ་དེ་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་མ་འབྲལ་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བདག་དེ་ནི་ཆོས་ཅན།
 རྣམ་ཡོད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཕྱང་པོ་རྣམ་ཡོད་གང་ཞིག་ ཁྱོད་སྤང་པོ་དང་གཅིག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། དག་སྒོར་དག་ལ་
 པོ་འདི་དག་ནི་མིང་ཅམ་ཐ་སྐད་ཅམ་བཏགས་པ་ཅམ་སྟེ། གང་འདི་ལྟ་སྟེ། འདས་པའི་དུས་

དང་། མ་འོངས་པའི་དུས་དང་། ཉམ་མཁའ་དང་། ལྷུང་འདས་དང་། གང་ཟག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་
 དང་དེ་བཞིན་དུ། རི་ལྷར་ཡན་ལག་ཆོག་མས་ནམས་ལ། བརྟེན་ནས་ཤིང་རྒྱར་བརྟེན་པ་ལྷར་
 དེ་བཞིན་སྤང་པོ་ནམས་བརྟེན་ནས། གཏུག་རྩོམ་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ལྷུང་ཁས་སྐྱངས་པའི་ཕྱིར། བདག་དེར་ལྷ་བའི་འཛིག་ལྷ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འཛིན་
 ལྷངས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་ལ་འདུག་པའི་ཡུལ་
 ཅན་གང་ཞིག་གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལྷུང་པོ་
 རྣམས་ཡོད་གང་ཞིག་གང་ཟག་དང་སྤང་པོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་སྐྱུར་མི་སྟེ་
 བའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོང་བ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་བརློག་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོང་ཞིང་སྤང་བྱ་ཡིན་
 པར་ཐལ། ལྷུང་བྱ་གང་ཞིག་འཛིན་སྤངས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 མཐོང་ལམ་གྱིས་སྐྱུར་མི་སྟེ་བའི་ཚུལ་དུ་སྟོང་བར་འདོད་པ་དང་འགལ་ལོ། གཞན་ཡང་།
 ལྷག་མེད་ལྷུང་ན་ལས་འདས་པའི་ཆེ་རེས་པར་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་ཆེ་སྤང་
 པོ་རྒྱན་ཆད་པ་གང་ཞིག་བདག་སྤང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས་སྐྱངས། འདོད་ན།
 མང་བཀྱར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཆད་པའི་མཐར་ལྷ་ཅན་དུ་ཐལ། དེའི་ཆེ་བདག་ཡོད་པ་གང་ཞིག་
 ཁྱོད་ཀྱིས་དེའི་ཆེ་བདག་རྒྱན་ཆད་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར། འཛིག་ལྷས་གང་དུ་བསྐྱུང་བའི་
 ཡུལ་ཉིད་ཉག་ཆད་དུ་འཛིན་པ་མཐར་ལྷ་གཉིས་སུ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་སྐྱངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་
 བྱ་ཆོས་ཅན། ལྷག་མེད་ལྷུང་ན་ལས་འདས་པའི་སྟོན་རོལ་དུ་དུས་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་དག་ལ་ནི་
 བདག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟེ་འཛིག་བྱེད་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་སྤང་པོ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ངོ་བོ་ཉིད་

གྲིས་སྒྲེ་འཇིག་གྲེད་པར་གང་ཞིག་བདག་ཕུང་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་
 དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་ན་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྒྲེ་བ་འབྲུག་པ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། ཆེ་སྒྲེ་བྱའི་བདག་ངོ་མོ་ཉིད་གྲིས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་
 ཡིན་ན། འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཡིན་དགོས། དེ་ལྟར་ན་སྒྲེ་བ་འབྲུག་པ་མི་འཐད་དགོས་པའི་
 བྱིར། གཞན་ཡང་། ལས་གྲེད་པ་པོས་རང་གིས་བྱས་པའི་ལས་དེའི་འབྲས་བུ་ན་མ་སྒྲིབ་སྟོང་
 བ་མེད་པར་ཐལ། ལས་བྱས་ཇེས་སུ་གྲེད་པ་པོ་རྒྱན་ཆད་ནས་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 བདག་སྒྲེ་བྱི་རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་ན་འབྲེལ་མེད་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག་སྒྲེ་བྱི་འབྲེལ་མེད་
 ལ་བྱི་མ་སྒྲེ་མའི་རྒྱན་དུ་མི་འཐད་དགོས་པའི་བྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་
 ཉེས་པ་མེད་དེ། བདག་སྒྲེ་མས་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་བདག་བྱི་མས་ལོངས་
 སྟོང་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། འོན། གཞན་ལྟས་བྱིན་གྲིས་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ལྟས་
 བྱིན་ལས་གཞན་མཆོད་བྱིན་གྲིས་ཟ་བ་སྟེ་ལོངས་སྟོང་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། འོགས་སྒྲེ་མ་
 དེ་གང་ཞིག་བདག་སྒྲེ་བྱི་གཉིས་ལྟས་མཆོད་ལྟར་འབྲེལ་མེད་དུ་མཆུངས་པའི་བྱིར། ལྟས་
 འདིར་ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་ན། བདག་སྒྲེ་འཇིག་ཅན་དུ་ཐལ་བ། སྒྲེ་བ་སྒྲེ་མི་འབྲུག་པར་ཐལ་
 བཞུ། ལས་འབྲས་ཆུད་ཇོས་སུ་ཐལ་བ་དང་གསུམ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་སྒྱུན་སྟོང་གི་ལན་དགག་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། ལྟར་བཤད་པའི་སྒྱུན་མེད་དེ།
 བདག་སྒྲེ་བྱི་རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་ཡང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་རྒྱད་གཅིག་དུ་
 ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། ཞེས་ཁོའི་སྒྱུན་སྟོང་དེ་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་དུ་རྒྱད་ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་

གཅིག་གསུངས། དེ་ལོག་པ་ལ་སྤར་ནས་དབྱང་ཆེ་ཞེས་སོགས་ཀྱང་བ་གཉིས་གསུངས།
 དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་ཐ་དད་བ་ནམས་ལ་རྒྱུད་གཅིག་ཡོད་དོ་
 ཞེས་སྒྲིམ་པ་ལ་སྤར་ནས་པར་དབྱང་བའི་ཆེ་ཉེས་བ་བཤད་ཟེན་པའི་བྱིར། གང་དུ་བཤད་ན།
 བྱམས་བ་ཉེར་སྒྲིམ་ལ་བརྟེན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབས་སུའོ། །རྒྱ་མཚན་དེས་ན་ཕྱང་པོ་ལྷ་
 དང་སེམས་བདག་ཡིན་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་རི་སྐད་བཤད་པའི་རིགས་པས་གཞོད་བ་
 དེའི་བྱིར། གཉིས་བ་དེ་ལྟར་འདོད་བར་མི་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན་བ་ནི། འོན། བདག་
 ཕྱང་གཅིག་མ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་རི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་འཆད་བ་ལ། འཛིག་རྟེན་མཐའ་
 ལྟན་ཞེས་སོགས་ཀྱང་བ་གཅིག་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བདག་ཕྱང་གཉིས་གཅིག་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན་བདག་དང་འཛིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྟན་བ་དང་། ལ་སོགས་པས་མི་རྟག་བ་
 སོགས་སུ་ཕྱང་སྟོན་རིག་བ་གང་ཞིག དེ་ལྟར་ཕྱང་བསྟན་བ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་དག་ཕྱང་
 མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བར་ལྟེ་བ་ཀུན་གྱིས་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། ཕྱང་པོ་མཐའ་དང་
 ལྟན་བ་དང་མི་རྟག་བར་ཕྱང་བསྟན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཁོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ལྟག་མེད་ཀྱི་ཆེ་
 ཕྱང་པོ་མེད་ཅིང་། ཕྱང་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲེ་འཛིག་བྱེད་བར་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །མདོར་
 བ། བདག་རྒྱུན་ཆད་པའི་མི་རྟག་བ་མིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མི་རྟག་བར་ཕྱང་མ་བསྟན་
 ཅེས་དང་། བདག་མཐའ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མཐའ་ལྟན་དུ་ཕྱང་མ་བསྟན་ཅེས་དང་།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་ཁྱོད་པན་ཆད་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མི་འབྱུང་བར་ཕྱང་མ་བསྟན་
 བ་དང་། ལུས་དེ་ཉིད་སྟོག་མིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ལུས་དེ་ཉིད་སྟོག་ཏུ་ཕྱང་མ་བསྟན་ཅེས་

དང་། བྱད་གཞི་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་བདག་བསྟན་དུ་མི་བྱང་བས་ཉག་པར་ཕྱང་མ་བསྟན་
ཅེས་སོགས་བྱ་བའི་སྐབས་འདིར་ཕྱང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞི་གསུངས་སོ།།

ཕྱང་པོ་བདག་ཏུ་སྐྱ་བ་ལ་གནོད་བྱེད་གཞན་བསྟན་པ།

༡༣། །གསུམ་པ་ཕྱང་པོ་བདག་ཏུ་སྐྱ་བ་ལ་གནོད་བྱེད་གཞན་བསྟན་པ་ནི། འོ་ན། ཕྱང་
པོ་བདག་ཏུ་སྐྱ་བ་ལ་ལྔ་མ་བཤད་པའི་སྟོན་རི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། ཁྱོད་གྱི་
རྣལ་འབྱོར་ཞེས་སོགས་ཀྱང་བ་བརྒྱད་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མང་བཀྱར་བ་ཁྱོད་
གྱི་ལུགས་ལ་རྣལ་འབྱོར་པས་བདག་མེད་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་དེས་དེས་པར་
ཕྱང་པོའི་དངོས་པོ་རྣམས་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཕྱང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་
བྱུང་བའི་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་པས་བདག་མེད་མཐོང་བའི་དོན་ནི་
རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་
འདི་རང་ལུགས་ལ་བྱུང་སོ། །དོན་ཐོབ་ནི་བདག་མེད་མཐོང་བའི་ཆེ་ཕྱང་པོ་མེད་པར་རྟོགས་
པར་འགྱུར་ཞེས་པའོ། །ཁོ་ན་རེ། བདག་མེད་པ་མཐོང་བའི་ཆེ་ཕྱང་པོ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་
སྟོན་མེད་དེ། ཕྱང་པོ་བདག་ཏུ་བཞག་པ་ནི་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བདག་ཡིན་གྱི་
དགག་བྱའི་བདག་མིན་ལ། རྣལ་འབྱོར་པས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཆེ་རྟག་པའི་བདག་
ཙམ་སྟོང་བ་སྟེ་མེད་པར་མཐོང་རྒྱའི་དགག་བྱའི་བདག་ནི་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་

གྲུར་པའི་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་ལུ་ལ་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན། མང་བཟུར་བ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་
 ལ་སེམས་སོ། །ཕུང་པོ་ལྔ་བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་རྟེན་པའི་བདག་ཏུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ།
 བདག་མེད་མཐོང་ཞེས་བ་དེའི་ཆེ་རྒྱལ་པའི་བདག་ཅམ་བདག་ཏུ་འཛོག་གི་ཕུང་པོ་བདག་
 ཏུ་མི་འཛོག་བ་དེའི་ཕྱིར། ལུབ་སྟེ། ཕུང་པོ་བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་རྟེན་པའི་བདག་ཡིན་
 བ་དགག་བྱའི་བདག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དོན་བསྟུ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་བདག་གི་སྐྱ་
 ལས་འབྲས་ཀྱི་སྐྱབས་དང་། དགག་བྱའི་སྐྱབས་གཉིས་སུ་དབྱེ་ནས་གང་དགར་འཇུག་
 བར་མི་རིགས་ཞེས་བའོ། །གཞན་ཡང་མང་བཟུར་བ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་རྣལ་འབྱོར་བས་
 བདག་མེད་མཐོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དེ་ཡིས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་ཆེ་རྒྱལ་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་ཅམ་མེད་
 བར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདག་མེད་མཐོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
 ཉོན་མོངས་སྤོང་བའི་ལམ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་རྟག་པའི་བདག་གིས་
 སྤོང་བ་ཅམ་རྟོགས་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མེ་
 རྟོག་གི་ཟེུ་འབྱའི་རོ་མངར་མོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྤངས་བར་ཟེུ་འབྱ་ལ་ཁྱུ་བྱག་གི་སྤང་ཅི་
 ཡོད་ཅེས་བརྗོད་བ་ཅམ་གྱིས་དེའི་རོ་མངར་མོ་མི་དམིགས་བ་བཞིན་ནོ། །ཁྱུ་མདོ་སྟེ་འབར།
 ཁང་ཐང་ཁག་ནག་སྤྱར་རྣམས་ནི་འདིའི་ཁྱུ་བྱག་སོག་ཆགས་ལ་བཤད་དེ། དེ་ཡང་ཁོ་ན་རེ།
 མ་རྟུ་ཞེས་བ་སྤང་ཅི་ལ་འཇུག་པས་འགྱུར་ནོར་བ་ཡིན་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་རྩེ་སྒོ་སྒོས་རིན་ཆེན་
 གྱིས། དེ་བདེན་བ་འདྲ་སྟེ། རྟག་འགྱུར་དང་འགའ་ཞིག་གིས་སྤང་ཅི་མངར་བ་ཉིད་མ་སྤངས་

པར་སྤྲང་ཅིའི་ནང་ན་གོ་གི་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་སྤྲང་ཅི་ཡིན་པར་བྱེད་ནའང་
 དེ་ལ་སྤྲང་ཅིའི་མངར་བ་ཉིད་མྱང་བར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཅེས་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་
 མོ། །དབྱ་བཙམ་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱིད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ད་དུང་འདོད་ཆགས་སོགས་སྐྱེ་བར་འབྱུར་
 བར་ཐལ། གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་པར་དམིགས་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་
 སོགས་དེ་ཡི་ངོ་བོ་སྟེ་ཡིན་ལུགས་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཟེའུ་འབྲུ་ལ་ཁྱ་བྱག་
 མེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱང་ཟེའུ་འབྲུའི་ངོ་མངར་མོ་རང་གིས་མྱངས་ནས་ཆགས་པ་སྐྱེ་བ་བཞིན་
 མོ། །དོན་ནི། ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བྱེད་ཡོད་ལ་སྤྲང་བྱེད་མེད་ཅེས་པའོ། །

ཕྱང་པོ་བདག་ཏུ་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཤད་པ།

༡༡། །བཞི་བ་ཕྱང་པོ་བདག་ཏུ་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཤད་པ་ལ། བདག་
 ཏུ་གང་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ཕྱང་པོ་ཁོ་ནས་ལྟ་བར་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པ། མདོ་གཞན་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཕྱང་པོ་ཆོགས་ཙམ་བདག་མིན་པར་བཤད་པ། ཕྱང་པོ་ཆོགས་ཙམ་གྱི་དབྱིབས་
 ཀྱི་བཀོད་པ་བདག་ཡིན་པ་དགག་པ། ཕྱང་པོ་ཆོགས་ཙམ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གཞོད་
 བྱེད་གཞན་བསྟན་པ། ཐུབ་པས་བདག་དེ་ཁམས་བྱུག་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པར་
 གསུངས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཕྱང་གི་དགོངས་པ་དགག་བྱ་གཙོད་པའི་དགག་ཚུགས་
 ནས་ཡིན་པར་བསྟན་པ། སྐབ་ཚུགས་ནས་ཡིན་དུ་རྒྱགས་ཀྱང་ཕྱང་པོ་བདག་ཏུ་རྟོན་པ་མིན་

སེམས་དེ་དག་ལ་གཞན་གྱི་ཚོད་སྒྲོང་དགག་བཤོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་མང་བཀྱར་བ་ན་རེ། སྤང་
 བོ་བདག་ཏུ་འདོད་བ་ལ་སྒྲོང་གིས་རྟོག་གཏེ་རིགས་པའི་གཞོད་བྱེད་དེ་ལྟར་བཤད་མོད་ཁོ་
 བོ་ཅག་ནི་སྤང་ཆད་མར་བྱེད་བས་སྤང་བོ་བདག་ཏུ་འདོད་དེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་བྱིར་ན་
 རྟོན་པས་དགེ་སྒྲོང་དག་དགེ་སྒྲོང་ངམ་བྲམ་ཟེ་གང་སྤུ་དག་ཅིག་བདག་གོ་སྒྲིམ་དུ་ཡང་དག་
 བ་ལྟ་བུ་དེ་དག་ནི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་བོ་ལྟ་བོ་འདི་ཁོ་ན་ལ་ལྟ་མཁན་ཞེས་སྤང་བོ་བདག་
 ཏུ་གསུངས་བ་དེའི་བྱིར་ཞེ་ན། ཞེས་ཁོའི་འདོད་བ་འཆད་བ་ལ། གང་བྱིར་རྟོན་པས་ཞེས་
 སོགས་རྒྱུ་བ་གཉིས་གསུངས། དེ་འགོག་བ་ལ། དེ་ནི་སྤང་ལས་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་བ་དུག་
 གསུངས། མདོ་འདི་ནི་བརྒྱ་ཕྱག་གི་བྱས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་བྱུང་ལ། མདོ་འདིའི་ཁོ་ན་ཞེས་
 པའི་ངེས་བཟུང་གི་ཆོག་དེ་ནི་སྤང་བོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་བདག་ལྟེ་དམིགས་བ་
 ཡིན་པ་འགོག་པའི་བྱིར་གསུངས་ཀྱི། སྤང་བོ་བདག་ཏུ་རྟོན་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་མདོ་
 གཞན་ལས། གཟུགས་བདག་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་
 ཞེ་ན། དགེ་སྒྲོང་དག་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་ནི་སྤང་བོ་ཁོ་ན་ལ་ལྟ་བུ་འདོ། །ཞེས་མདོ་ལས་བསྟན་བ་
 དེའི་ནི་སྤང་བོ་བདག་ཏུ་བསྟན་མོ་ཞེས་བ་རྟོན་པའི་བཞེད་བ་སྟེ་དགོངས་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་
 མཚན་གང་གི་བྱིར་ན་མདོ་གཞན་ནམ་མཁའ་མདོ་ག་གི་མདོ་ལས། གཟུགས་བདག་མ་ཡིན།
 ཆོར་བ་བདག་མ་ཡིན། འདུ་ཤེས་ཀྱང་བདག་མ་ཡིན། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་བདག་མ་ཡིན།
 རྣམ་ཤེས་ཀྱང་བདག་མ་ཡིན་བར་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་མདོ་དེའི་བསྟན་དོན་ཡོད་དེ།
 ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་སྤང་བོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་བཀག་ནས་ཕྱགས་ལ་སྤང་བོ་

ལ་བརྟེན་ནས་བདག་པ་ལི་ང་ཙམ་བདག་ལྟེ་དམིགས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། སྤྱིར་མདོ་དེས་སྤང་པོ་བདག་ཏུ་མ་བསྟན་མོད། བསྟན་ནའང་སྤང་
པོ་རེ་རེ་ནས་བདག་ཏུ་མ་བྱུང་ཅེས་འཆད་པ་ལ། སྤང་པོ་བདག་ཅེས་ཞེས་སོགས་ཤང་བ་
བཞེགས་སྤངས། ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྟ་པོ་འདི་ཁོ་ན་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བཤོ། །ཞེས་པའི་
མདོ་འདིས་སྤང་པོ་བདག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན་ཡང་། དེ་ལྟར་
བརྟེན་པ་དེའི་ཆེ་སྤང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཆོགས་པ་ཙམ་དུ་བདག་ཏུ་བརྟེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
ཡིན་པའང་སྤང་པོ་མི་རོ་པོ་རེ་རེ་ནས་བདག་ཏུ་བརྟེན་པ་གང་རུང་གང་ཞེག། སྤྱི་མ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྤང་རྣམས་ནི་ནགས་ཆལ་ལོ་ཞེས་བརྟེན་པའི་ཆེ་སྤང་གི་ཆོགས་
པ་ནགས་ཆལ་དུ་བརྟེན་པ་ཡིན་གྱི་སྤང་རེ་རེ་ནས་ནགས་ཆལ་དུ་བརྟེན་པ་མིན་པ་བཞིན་
ནོ། །འདོད་ན། སྤང་པོའི་ཆོགས་པ་བདག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤང་པོའི་ཆོགས་པ་དེ་སྤྱུག་
བསྐལ་ལས་སྦྱོབ་པའི་མགོན་ཡང་མ་ཡིན་ཉོན་མོངས་འདུལ་བར་བྱེད་པའི་འདུལ་བ་པོའང་
མ་ཡིན། ལེགས་ཉེས་ཤེས་འབྱེད་པའི་དཔང་པོ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤང་
པོ་ཆོགས་པ་དེ་རྩལ་སྤྱེ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་མ་ལ་བྱུང་སྟེ། མདོ་ལས། བདག་ཉིད་བདག་
གི་མགོན་ཡིན་ཏེ། །བདག་ཉིད་བདག་གི་དབང་ཡང་ཡིན། །ལེགས་དང་ཉེས་པར་བྱས་པ་
ལ། །བདག་ཉིད་བདག་གི་དཔང་པོ་ཡིན། །ཞེས་བདག་མགོན་དང་དཔང་པོར་གསུངས་པ་
དང་། བདག་ཉིད་ལེགས་པར་འབྲུལ་བས་ནི། །མཁས་པ་མཐོ་རིས་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། །གསུམ་པ་དེ་དག་ལ་གཞན་གྱི་ཆོད་སྤོང་དགག་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། མགོན་

མིན་འདུལ་བའང་དཔང་པོ་ཉིད་ཀྱང་མིན་ཞེས་པ་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། ཆོགས་པ་ཅན་རྣམས་
མགོན་དང་དཔང་པོ་སོགས་ཡིན་པས་ཆོགས་ཅན་ཡང་མགོན་དང་དཔང་པོར་འགྱུར་རྟེ།
ཆོགས་པ་དང་ཆོགས་པ་ཅན་གཉིས་ངོ་པོ་ཐ་དད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་འགོག་པ་ལ།
དེ་ཆེ་དེ་ཡི་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་གཉིས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཤིང་རྩ་དེ་ཡི་ཡན་
ལག་གི་ཆོགས་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་རྣམས་ཤིང་རྩ་དེ་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། སྤང་
པོ་ཆོགས་པ་བདག་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར། སྤང་སྟེ། ཤིང་རྩ་དང་བདག་གཉིས་རང་གི་
ཡན་ལག་ཆོགས་པ་ལ་འཛོག་མི་འཛོག་མ་ཚུངས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། མདོ་ལས་རི་ལྟར་ཡན་ལག་
ཆོགས་རྣམས་ལ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མདོ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་པོ་ཆོགས་ཅན་བདག་མིན་བར་བཤད་པ་
ལ། མདོ་ལས་སྤང་པོ་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་གཉིས་གསུངས། དེས་ན་སྤང་པོ་འདུས་པ་སྟེ་
ཆོགས་པ་ཅན་བདག་མིན་རྟེ། མདོ་ལས་སྤང་པོ་ཆོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་འདོགས་
པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། སྤང་སྟེ། གཞི་གཅིག་ལ་ལྟོས་ཏེ་གདགས་གཞི་བཅགས་ཆོས་སྤུ་
འགལ་བའི་ཕྱིར། གང་དུ་གསུངས་ན། རི་ལྟར་ཡན་ལག་ཆོགས་རྣམས་ལ། ཞེས་སོགས་
སུའོ། །གསུམ་པ་སྤང་པོ་ཆོགས་ཅན་གྱི་དབྱིབས་ཀྱི་བཞོད་པ་བདག་ཡིན་པ་འགོག་པ་
ནི། ཁོ་ན་རེ། ཤིང་རྩའི་ཡན་ལག་ཆོགས་ཅན་ཤིང་རྩ་མིན་གྱི་ཤིང་རྩའི་ཡན་ལག་རྣམས་
སྤྲིག་པའི་དབྱིབས་ཤིང་རྩར་འཛོག་སྟེ། དེའི་ཆེ་ཤིང་རྩའི་མིང་རྟེན་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་
བཞིན་དུ་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་སྤང་པོའི་དབྱིབས་བདག་ཡིན་པོ་ཞེ་ན། ཞེས་

ཁོའི་འདོད་པ་དེ་འཆད་པ་ལ། དབྱིབས་ཞེན་ཞེས་གསུངས། དེ་འགོག་པ་ལ། དེ་གཟུགས་
 ཅན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་རྟེན་དང་བཞི་གསུངས། སེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མང་
 བཀྲར་བ་ཁྲོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་གཟུགས་ཅན་དེ་དག་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་བདག་ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར་གྱི།
 སེམས་དང་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་སེམས་བྱུང་གི་ཆོགས་པ་རྣམས་ནི་བདག་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་
 བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་ཕྱང་པོའི་དབྱིབས་བདག་ཡིན་པ་གང་ཞིག
 དབྱིབས་དེ་གཟུགས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་དེ་དག་ལ་དབྱིབས་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ། ཕྱང་པོ་ཆོགས་ཅམ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་གཞན་བསྐྱུར་བ་
 བློ། འོ་ན། ཕྱང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་སྒར་མ་བཤད་པའི་སྒྲིན་གཞན་རི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་
 བློ། དེ་འཆད་པ་ལ། ལེན་པོ་རང་ཉེར་ཞེས་སོགས་རྟེན་དང་བཞི་གསུངས། གཞོད་བྱེད་དེར་
 མ་ཐད་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་བདག་རང་དང་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ཆོགས་པ་གཉིས་གཅིག་
 ཡིན་ཞེས་པ་རིགས་པའི་དངོས་པོ་སྟེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ན་ལས་དང་བྱེད་
 བ་པོ་གཉིས་གཅིག་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་དགོས་པ་གང་ཞིག དེ་གཉིས་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཉེ། རྩ་མཁན་དང་རྩ་བུ་སོགས་གཅིག་ཏུ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། ལེན་པོ་བྱེད་པ་
 པོ་དང་སྒྲང་བྱ་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེ་ཞེ་ལས། དེ་བཞིན་ཉེར་ལེན་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་
 པའི་དོན་ཡང་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་པན་ཚུན་སྟོན་ནས་འཛོག་པའི་དཔེ་དེ་བཞིན་བྱ། ཉེ་བར་
 སྒྲང་བྱ་དང་ལེན་པ་པོ་ཡང་འཛོག་ཅེས་པའོ། ཁོ་ན་ལ། མདོ་ལས། གང་ལ་བྱེད་པ་པོ་ནི་མ་

དམིགས་ཀྱི་ལས་ཀྱང་ཡོད་ལ་རྣམ་པར་སྤྲོད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱེད་པ་པོ་བདག་མེད་
ལ་ལས་སུ་བྱ་བ་ཕྱང་པོ་ཅམ་གྱི་གསེབ་ནས་ལེན་བྱ་ལེན་བྱེད་པོ་ལོག་པར་གསུངས་པས་བྱ་
བྱེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའི་སྤྲོད་མེད་དོ་སྤྲོད་དུ་སྒྲོ་ལ་སེམས་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། བྱེད་པ་པོ་མེད་ལ་ལས་བསགས་པའི་བྱེད་པར་གང་ཞིག་ ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ལས་སུ་བྱ་བ་ཕྱང་པོ་ཆོགས་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ལྷ་མཆོན་གང་གི་ཕྱིར་ན་བྱེད་པ་པོ་
བདག་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་པོ་ལ་སྤྲོད་ནས་འཛིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མདོ་དེས་བྱེད་པ་པོའི་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་བཀག་རྒྱས་ལས་
འབྲས་ཆུང་མི་ཟ་བར་བསྟན་ནོ། །

ལྟ་བུ། ལྷ་བ་པས་བདག་དེ་ཁམས་དུག་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟགས་པར་
གསུངས་པ་ནི། འོ་ན། ཕྱང་པོ་རེ་རེ་བ་དང་ཆོགས་པ་བདག་ཡིན་པ་ལ་གཞིན་བྱེད་རྒྱས་
པར་བཤད་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་མདོར་བསྟུན་ན་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་སྤྲོད་པ་ལ། གང་ཕྱིར་
ལྷ་བ་པས་ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་བརྒྱད་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བདག་དེའི་སའི་ཁམས་
སོགས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་དེ་རྣམས་དང་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་སྟེ་ཕྱང་པོ་རེ་རེ་ནས་བདག་ཏུ་མི་རུང་
ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆོགས་པ་ཅམ་ཉིད་བདག་ཏུ་མི་རིགས་ཉེ། ལྷ་མཆོན་གང་གི་ཕྱིར་ན་ལྷ་བ་
པས་ཡབ་སྐུ་མཇུག་པའི་མདོ་ལས། གང་ཟག་དེ་ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླང་དང་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་དང་སྤྲིའི་བྱ་ག་སོགས་བྱ་ག་ནས་མཁའ་ཁམས་ཞེས་བྱ་བའི་དུག་ལ་བརྟེན་པ་དང་།
མིག་གིས་འདུས་ཉེ་རེག་པ་དང་། སོགས་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཉེ་རེག་པའི་བར་

གྱི་རྟེན་བྱུག་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཉེ་བར་བརྟེན་ཞིང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་ཆོས་རྣམས་
གདགས་གཞི་ཉེ་བར་བཟུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཏུ་འདོགས་སོ་ཞེས་ངེས་བ་སྟེ་གསལ་
བར་གསུངས་བ་དེའི་ཕྱིར། གསུངས་ཚུལ་ནི། མདོ་ལས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་བུ་གང་ཟག་
དེ་ནི་ཁམས་བྱུག་དང་རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བྱུག་དང་ཡིད་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་བཙོ་བརྒྱད་དོ། ཞེས་
གསུངས་བ་འདིའོ། །དེས་ན་རང་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྒྲོ་དེས་ས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་རེ་
རེ་བ་དང་ཆོགས་བ་དེ་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་འཛོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རེ་རེ་བ་དང་ཆོགས་
བ་གང་ཡང་བདག་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

ཐུ་བ་གཞན་གྱི་ལུགས་འབྲེལ་མེད་དུ་བསྟན་བ་ནི། བྱང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
པའི་ང་ཡི་བར་འདོད་པ་རྣམས་ལྟར་ན། ང་ཡི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་བ་ནི་
འཛིག་ལྷ་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་པས་ངེ་སྲིད་བྱང་པོ་དམིགས་བ་དེ་སྲིད་དུ་འཛིག་ལྷ་འབྱུང་ལ། དེ་
ལྟར་ན། བདག་མེད་སྒྲོམ་པས་འཛིག་ལྷ་སྟོན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་འཆད་བ་ལ། བདག་
མེད་རྟོགས་ཆེ་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་གཅིག་
རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་ཅམ་མེད་པར་ཤེས་ཤིང་མཐོང་ན་གོམས་པས་ཐོགས་མེད་ནས་
ཞུགས་པའི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དབྱིས་ཏེ་བྱངས་ཀྱང་འབྱེན་ཞེས་སྒྲ་བ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་ངོ་ཚར་ཆེ་
བ་སྟེ། ཞེས་པའི་གནས་ཡིན་ཏེ། ལམ་འབྱོར་པས་བདག་མེད་མཐོང་སྐྱེས་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེ་
ནི་རྟག་པའི་བདག་ཅམ་སྟོང་བ་སྟེ་མེད་པར་མཐོང་ཞིང་། རྟག་པའི་བདག་འདི་ནི་རང་འཛིན་
ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རྟེན་ཏེ་དམིགས་རྣམ་གང་གི་ཡང་ཡུལ་དུ་མི་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྟེ། རང་

འཛིན་ལྷན་སྒྲིམ་སྒྲོང་བ་ལ་དེ་དང་དམིགས་བ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་སྒྲོང་ས་དངོས་
 འགལ་ཁྱགས་བ་ཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟག་པའི་བདག་ཅམ་མེད་པར་མཐོང་བས་བདེན་
 འཛིན་གྱི་ས་སོན་སྒྲོང་བར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ནི། དཔེར་ན། ལྷན་
 རོ་ཁ་ཅིག་རང་ཁྱིམ་གྱི་ཅིག་སྤྲུག་ན་སྤྲུལ་གནས་བ་མཐོང་ནས་འཛིགས་བཞེན་དུ་གནས་བ་
 ལ་གཞན་ཞིག་གིས་ཀྱེ་མ་ཁྱོད་མ་འཛིགས་ཤིག། ཁྱིམ་འདི་ན་སྤང་སོ་ཆེ་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲིམ་
 བས་འཛིགས་པའི་དོགས་བ་བསལ་ཏེ་དེ་ཅམ་གྱིས་སྤྲུལ་གྱིས་འཛིགས་བ་སྒྲོང་བར་བྱེད་པ་
 བྱི་ཀྱེ་མ་གཞན་གྱི་གནས་སོར་ཏེ་བཞད་གད་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་བཞེན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྟག་པའི་
 བདག་ཅམ་མེད་པར་མཐོང་ནས་བག་པམ་སྟེ་སྟོན་པ་ནི། ལྷན་དང་ཡང་པའི་རར་འཛིན་གྱིས་
 བརྒྱང་བར་འགྱུར་བས་འཁོར་བ་ལས་མི་གྲོལ་ལོ། །

གསུམ་པ་དེ་གཉིས་ལྷག་མའི་ཚྭགས་བརྟེན་པ་སོགས་གསུམ་དགག་པ་ལ་གཉིས།
 རྟེན་དང་བརྟེན་བ་ལྷན་པའི་ཚྭགས་བཀག་པ། བཀག་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྐྱོམས་ཏེ་བསྟན་
 པའོ། །དང་སོ་ནི། དེ་ལྟར་བདག་དང་སྤང་སོ་ངོ་སོ་ཉིད་གྱིས་གཅིག་དང་རྟེན་དང་ལུང་
 ཡིན་པ་བཀག་ནས། དེ་མ་ཐད་བདག་དང་སྤང་སོ་ངོ་སོ་ཉིད་གྱིས་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་མ་
 གུབ་སོ་ཞེས་འགྲོག་པ་ལ་སྤང་སོར་བདག་ཡོད་ཞེས་སོགས་ཆིགས་བཅད་གཉིས་གསུངས།
 ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བདག་དང་སྤང་སོ་ངོ་སོ་ཉིད་གྱིས་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་འདོད་པ་འདི་ཕྱིར་
 ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པས་བཞག་པ་ཅམ་ཡིན་ཏེ། སྤང་སོར་ཏེ་དེ་ལ་བདག་ངོ་སོ་ཉིད་གྱིས་བརྟེན་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ལ་ཡང་སྤང་སོ་དེ་རྣམས་ངོ་སོ་ཉིད་གྱིས་བརྟེན་

པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིན། རྟགས་གཉིས་ཀྱི་ཐུག་པར་གྱི་མཆོད་པེ་མཁུ་
 བཤུ་བདག་དང་ཕྱང་པོ་འདིར་ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐུག་པའི་གཞན་ཉིད་ཡོད་ན་དེ་གཉིས་ངོ་མོ་
 ཉིད་ཀྱིས་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་རྟོག་པ་སྟེ་འདོད་པ་དེ་རིགས་པར་འགྱུར་ན་པར། དེ་གཉིས་
 ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ཉིད་ཐུག་པའི་མེད་པ་དེའི་བྱིན་དང་བདག་ནི་གཞུགས་སོགས་དང་
 ལྷན་པ་ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐུག་པར་མི་འདོད་ལ་བདག་དང་ཕྱང་པོ་ལ་ལྷན་པའི་སྐྱོར་སྐྱོར་པའི་
 དོན་ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐུག་པ་མེད་པའི་བྱིན། དེར་ཐལ། གཞན་དང་ལྷན་པ་ནི་ལྷ་སྐྱོན་གནག་
 ཉི་ལྷགས་དང་ལྷན་པ་ལྷ་བྱ་དང་། གཞན་ཡིན་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་ལྷ་སྐྱོན་གཞུགས་དང་ལྷན་
 པ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ན། བདག་ནི་གཞུགས་ལས་དེ་ཉིད་དེ་གཅིག་གཞན་ཉིད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་
 མེད་པའི་བྱིན། དེར་ཐལ། རྟེན་མཆོད་པེ་མཁུ་ན་བདག་དང་ཕྱང་པོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་
 གང་རུང་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པར་བཤད་ཐིག་པ་དེའི་བྱིན། གང་དུ་བཤད་ན།
 གལ་ཏེ་ཕྱང་པོ་བདག་ན་དེའི་བྱིན་དེ་ཞེས་དང་། ཕྱང་པོ་མ་གཏོགས་དེ་འདྲིན་མ་གྲུབ་བྱིན་
 ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི་འོ་ན། བདག་དང་ཕྱང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དང་ལྷན་
 པ་དང་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་སྟོགས་བཀག་པས་ཅི་ཞིག་ཐུབ་ཅེ་ན། དེ་བཀག་པས་དེ་ལྷར་
 དུ་འདྲིན་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་འདིག་ལྷ་ཀུན་བཏགས་སུ་ཐུག་པོ་བྱས་པ་ལ། འོ་ན། དེ་ལྷ་
 བྱའི་འདིག་ལྷ་ཀུན་བཏགས་ལ་དབྱེ་ན་ངི་ཙམ་ཡོད་ཅེ་ན་དེ་འཆད་པ་ལ། གཞུགས་བདག་
 མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་གསུངས། དོན་ནི་ཕྱང་པོ་དེ་ལ་བདག་ཏུ་ལྷ་བའི་

ཆ་ཉི་ཤུར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ག་ཟུགས་བདག་མ་ཡིན་པ་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། བདག་ནི་
 ག་ཟུགས་དང་ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྡན་པ་མིན་པ་ལ་ལྡན་པར་ལྟ་བ་དང་། ག་ཟུགས་བདག་ལ་
 སྤང་པོ་རྟེན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་དེར་ལྟ་བ་དང་། བདག་ལ་ག་ཟུགས་ཚུར་བརྟེན་ནས་
 རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པ་ལ་དེར་ལྟ་བ་དང་། ག་ཟུགས་སྤང་ལ་བཤད་པ་དེ་དག་ལྟར་
 དུ་སྤང་པོ་ལྟག་མ་ཀྱན་ལ་རྣམ་པ་བཞི་བཞེར་ལྟ་བ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
 འདིར་འཛིག་ལྟ་ཉི་ཤུར་བཤད་པ་དེ། ཅེས་ལས། བདག་སྤང་ངོ་མོ་ཐ་དད་དུ་ལྟ་ཚུལ་བསྟན་
 བས། འཛིག་ལྟ་ཉེར་ལྟར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། མདོ་ལས། སྤང་
 བོར་ལྟ་ཚུལ་ལ་སྤེན་ནས་འཛིག་ལྟའི་ཆ་ཉི་ཤུར་བཤད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་འདིར་བཤད་པ་ཡིན་
 ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟའི་སྟོན་དུ་བདག་གི་གདགས་གཞི་
 སྤང་པོ་འཛིན་པའི་སྟོག་ཞན་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་གྱི་སྤང་པོ་
 ལས་གཞན་ལ་ལྟ་བ་ལ་འཛིག་ལྟའི་དོན་མ་ཆང་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པར། སྤང་པོ་ལས་གཞན་ལ་
 ལྟ་བའི་སྟོགས་བཀག་པ་ནི། ལུ་སྟེགས་པའི་འདོད་པ་འགོག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། མདོ་
 ལས། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་རིའི་ཅེ་མོ་ཉི་ཤུ་མཐོ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོན་རྗེས་བཅོམ་ནས་རྒྱན་
 དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་མདོན་སུམ་དུ་བྱས་སོ་ཞེས་བཤད་ན་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་
 འཛིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་པོ་དག་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤངས་སུ་གྱུར་པའི་
 ཅེ་བའི་འཛིག་ལྟ་རིམ་མཐོན་པོ་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་དེ་ཉིད། བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོན་རྗེས་བཅོམ་པ་སྟེ་སྤངས་པ་ན་བཅོམ་པའི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་གང་

དང་སྒྲིམ་ཅིག་ཏུ་འདིག་པར་འགྱུར་བ་བཤད་མ་ཐག་པའི་རྩ་བའི་འདིག་ཆོག་པ་ལ་སྒྲིམ་པའི་
 རི་པོ་སྒྲིམ་ཞིང་སྒྲིམ་པ་ལ་གནས་པའི་ཅེ་མོ་མཐོ་བར་གྱུར་པ་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་དག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར།

དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་ཏུ་བརྟེན་ཏུ་མེད་པའི་གང་ཟག་

རྣམས་ཡོད་དགག་པ།

༡༡། །བཞི་བ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་ཏུ་བརྟེན་ཏུ་མེད་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་དགག་པ་
 ལ་གཉིས། རྩོག་པ་ལྷ་མ་བརྟེན་པ་དང་། ལྷག་པ་དེ་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རང་སྒྲེ་མང་
 བཀྱར་བ་ཁ་ཅིག་ བདག་དང་ཕྱང་པོ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རོ་པོ་གཞན་ཡིན་པ་
 ལ་ཕྱང་པོ་མ་གཏོགས་དེ་འདྲིན་མ་གྲུབ་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གཞོད་བྱེད་དང་དེ་གཉིས་རོ་པོ་
 གཅིག་ཡིན་པ་ལ་བདག་སྐྱེ་འདིག་ཅན་ཏུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་གཞོད་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 བདག་ཕྱང་རོ་པོ་དེ་ཉིད་ཉེ་གཅིག་དང་། རོ་པོ་གཞན་ཉིད་ཏུ་བརྟེན་ཏུ་མེད་ཅིང་། དེ་མ་ཟད་
 ཉག་པ་དང་མི་ཉག་པ་ལ་སོགས་པར་ཡང་བརྟེན་ཏུ་མེད་ཀྱང་གང་ཟག་དེ་རྣམས་སྐྱེ་ཡོད་པར་
 བྱེ་འདོད་དེ། གང་ཟག་དེ་རྒྱུ་ལྡན་སྐྱབས་ན་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་། འབྲས་བྱུང་གནས་
 སྐྱབས་ན་ནས་སྒྲིན་མྱོང་བ་པོ་དང་། འཁོར་བའི་གནས་སྐྱབས་ན་བཅིངས་པ་པོ་དང་། ཕྱང་
 འདས་ཀྱི་གནས་སྐྱབས་ན་གྲོལ་བ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་དེའི་གཟུགས་སོགས་སྐྱེ་

མཆེད་བྱུག་ཆོལ་ལྷུ་ལ་བྱུས་པའི་སྒྲོ་ནས་དེ་ཤེས་པར་བྱེད་པས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བྱུག་གི་
ཤེས་བྱར་ཡང་བདག་དེ་འདོད་ཅིང་། དེ་ནི་རར་འཛིན་གྱི་གཞི་སྟེ་དམིགས་པར་ཡང་འདོད་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཁོའི་འདོད་པ་དེ་འཆད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་དེ་ཉིད་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་
གཅིག་གསུངས།

གཉིས་པ་ལུགས་དེ་འགོག་པ་ལ། གང་ཕྱིར་གཟུགས་ལས་ཞེས་སོགས་ཆོགས་
བཅད་གསུམ་གསུངས། གལ་ཏེ་བདག་འགའ་ཞིག་ཇས་ཡོད་ཀྱི་དངོས་པོར་གྲུབ་པར་གྱུར་
ན། འོ་ན་བདག་གི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། སྤང་པོ་དང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་གང་རུང་བརྗོད་དུ་
མེད་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་སེམས་ལྟར་དུ་ངོ་བོས་ཇས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྩལ་སྟེ།
དངོས་པོ་ཇས་སུ་ཡོད་ན་སྤང་པོ་དང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་རུ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་རྟོགས་པ་
སྟེ་འདོད་པར་རིགས་པ་འང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་མཆོན་གང་གི་ཕྱིར་
ན་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་སེམས་ཇས་སུ་གྲུབ་པས་གཟུགས་ལས་སེམས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་
རུ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་མི་རྟོགས་པ་སྟེ་མི་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། །བདག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་
ཅན། བཏགས་ཡོད་ཙམ་རུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པ་གང་ཞིག་སྤང་པོ་ལས་ཇས་གཅིག་དང་
ཐ་དད་གང་རུང་རུ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྩལ་སྟེ། ལྷ་མཆོན་གང་གི་ཕྱིར་ན་
མང་བཤྱར་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་བྱམ་པ་ཇས་ཡོད་ཀྱི་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི་བཏགས་ཡོད་
ཙམ་ཡིན་པའི་ལྷ་མཆོན་གྱིས་བྱམ་པའི་ངོ་བོ་དེ་རང་གི་ཡན་ལག་གཟུགས་སོགས་ལས་དེ་
ཉིད་ཇས་གཅིག་དང་ཇས་ཐ་དད་གང་རུང་རུ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་བཏགས་ཡོད་

ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །བདག་ཚུལ་ཅན། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡིན་པར་གྲུབ་པ་རྟོགས་པ་
སྟེ་བཟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེགས་པ་དེ་རྣམས་མདོར་བསྟུན།
བདག་ཚུལ་ཅན། རྣམ་སྟེ་མེད་དེ། རྣམ་ཡོད་དངོས་པོའི་བྱུང་ཚུལ་རྣམས་གཅིག་དང་ཐ་དད་
གང་རུང་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། བྲལ་སྟེ། རྣམ་ཡོད་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་རྣམས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་
རྣམས་པ་དེ་གཉིས་ངེས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ལྷགས་ལ་རྣམ་ཤེས་དེ་རང་
གི་བདག་ཉིད་ལས་རྣམས་གཞན་དུ་མི་འདོད་པ་སྟེ་གཅིག་དུ་འདོད་ཅིང་། དེ་གཟུགས་སོགས་
ལས་རྣམས་གཞན་ཀྱི་དངོས་པོར་འདོད་པ་བཞིན་ནོ།།

བདག་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་བཞག་པ་

དཔེ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ།

༡༣། །ཐུ་པ་བདག་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་བཞག་པ་དཔེ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་ལ་
བཞི། བདག་མཐའ་བདུན་དུ་མེད་ཀྱང་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་གིང་རྟོག་དང་འབྲེལ་བར་བསྟན་པ།
སྤར་བཤད་པའི་ཕྱོགས་ལྷག་མ་གཉིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་གཞན་ཀྱི་
ཚོད་པའི་ལན་བསྟན་པ། མིང་གི་ཐ་སྟོན་ཀྱི་དོན་གཞན་ཡང་གྲུབ་པར་བསྟན་པའོ། །དང་བོ་ནི།
གཞུང་གོང་མ་རྣམས་སུ་གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་རྒྱས་པར་བཀག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིག་ལྟའི་
དམིགས་པ་བདག་མེད་པར་གྲུབ་པ་འབད་མེད་དུ་ཁྱེགས་རྒྱས་སོ་ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེའི་

ཕྱིར་རར་འདྲིན་ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཉིས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། རར་འདྲིན་
 ལྷན་སྒྲེས་ཀྱི་རྟེན་ཏེ་དམིགས་ལྷུ་ཏུ་གྱུར་པའི་བདག་དེ་ནི་དངོས་པོ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་
 པ་མིན་ཏེ། དེགས་བས་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ན་བདག་གི་དངོས་པོ་རྣམས་སུ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། བདག་དེ་རང་གི་གདགས་གཞི་ཕྱང་པོ་ལས་ངོ་བོ་གཞན་མ་ཡིན་ལ་ཕྱང་པོའི་ངོ་
 བོ་ཚོགས་པ་དང་ཡ་གྲུལ་གང་ཡང་བདག་མ་ཡིན་པ་དང་། བདག་དེ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱང་
 བོ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དང་བདག་ལ་ཕྱང་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྟེན་ཏུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་ཕྱང་པོ་དེ་
 རྣམས་དང་ལྷན་པ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ངོན་བདག་རིག་པས་དབྱེད་པའི་ཆེ་མེད་ན་དེའི་ཡོད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེས། ཤེས་
 བྱ་ཚོས་ཅན། བདག་འདི་ནི་མདགས་གཞི་ཕྱང་པོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཅམ་ཏུ་
 གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་པ་གང་ཞིག་དབྱེད་ན་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ལྷ་གྲུ་མཐའ་བཞི་
 ལས་མི་སྟེ་བས་བཏགས་ཡོད་ཏུ་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །དཔེ་སྒྲར་སྒྲུབ་ཟིན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན།
 བདག་ཤིང་རྟ་ལྟར་དབྱེད་པའི་ཆེ་མི་རྟེན་དེ། དཔེར་ན། ཤིང་རྟ་དེ་རང་གི་ཡན་ལག་ལས་རྣམས་
 གཞན་ཏུ་འདོད་པ་མ་ཡིན་ལ། གཞན་མིན་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཤིང་རྟ་དེ་རང་གི་
 ཡན་ལག་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང་། ཤིང་རྟ་དེ་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་ཕར་ངོ་
 བོ་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཡན་ལག་དག་ཤིང་རྟ་དེར་ཚུར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་པ་
 ཡང་མ་ཡིན། ཡན་ལག་འདུས་པ་ཅམ་ཡང་ཤིང་རྟ་མ་ཡིན། ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་ཅམ་ཡང་
 ཤིང་རྟ་མ་ཡིན་སྟེ། ཤིང་རྟ་དབྱེད་ན་མི་རྟེན་པའི་ལྷ་བ་བཞིན་ཏུ་བདག་ཕྱང་གཉིས་ལ་ཡང་

ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང། རིགས་པ་དེ་གཞན་ལ་ཁ་སྤོང་བཤོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། ཆོགས་པ་ཤིང་རྩར་འདོད་པ་དགག་པ། དབྱིབས་ཙམ་ཤིང་རྩར་འདོད་པ་དགག་
པཤོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། འདུས་པ་ཙམ་ཤིང་རྩ་མིན་ཞེས་པ་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ།
འཁོར་ལོ་དང་གཟེར་བྱ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་གི་ཆོགས་པ་ཤིང་རྩ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
འོ་ན། ཆོགས་ཙམ་མཁ། ཆོགས་དབྱིབས་གང་ཡིན། དང་པོར་ལྟར་རོ་ཞེ་ན། དེ་འགོག་པ་
ལ། གལ་ཏེ་ཆོགས་ཙམ་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་གཉིས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཙན། ཤིང་རྩ་
བཞེག་པའི་ཡན་ལག་སིལ་བྱར་གནས་པ་ལ་འད་ཤིང་རྩ་ཉིད་ཡོད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། གལ་
ཏེ་ཤིང་རྩའི་ཡན་ལག་ཆོགས་ཙམ་ཤིང་རྩར་འགྱུར་བ་དེས་ནའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་ཡོད་དེ། ཤིང་རྩ་
བསྐྱེགས་པའི་གནས་སྐབས་འཁོར་ལོ་དང་གཟེར་བྱ་སོགས་ཤིང་རྩའི་ཡན་ལག་ཏུ་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་ན། དེ་དག་དུས་ཀྱང་རྩ་ཤིང་རྩའི་ཡན་ལག་ཡིན་དགོས། དེ་ལྟར་ཤིང་རྩ་བཞེག་
ནས་སིལ་བྱར་གནས་པའི་ཆེ་འདི་དེ་དག་ཤིང་རྩའི་ཡན་ལག་ཡིན་དགོས། དེ་ལྟར་ན་དེའི་ཆེ་
ཡན་ལག་ཙན་དུ་ཤིང་རྩ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འཕེན། གཉིས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། དབྱིབས་
ཡིན་ཞེས་རྟགས་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། དེ་འགོག་པ་ལ། གང་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཙན་མེད་ཅེས་སོགས་
རྟེན་པ་གཉིས་གསུངས། ཤིང་རྩའི་དབྱིབས་ཙམ་ཤིང་རྩར་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤིང་
རྩའི་ཡན་ལག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩ་མཆོན་གང་གི་ཕྱིར་ན་ཡན་ལག་ཙན་གྱི་ཤིང་རྩ་
མེད་པའི་ཕྱིར། ཆོགས་ཙམ་མ་ཡིན་ཡན་ལག་ཙན་ནི་མེད་ཆོགས་ཙམ་ཡན་ལག་ཙན་དུ་མི་

རུང་བའི་བྱིར། རྗེ་མཁས་འང་གི་སྤྲུལ་ཚོགས་པ་བསྐྱུ་བར་གསུངས་པས། དེ་ལྟར། གང་བྱིར་
 ཡན་ལག་ཅན་མེད་ཡན་ལག་དག། མེད་པས་ཚོགས་ཅམ་གྱིང་རྟེན་རིགས་པ་མིན། །ཞེས་
 འདོན་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་ནི་གྱིང་རྟེན་ཡན་ལག་ཚོགས་ཅམ་གྱིང་རྟེན་ཡིན་པར་ཐལ། གྱིང་
 རྟེན་ཡན་ལག་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་གྱིང་རྟེན་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཚོགས་
 ཅམ་མ་ཡིན་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ནི་མེད། དེ་ནི་ཡན་ལག་ཅན་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར། རྟགས་རང་
 ལུགས་ལ་གྲུབ་པོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཡན་ལག་སོ་སོའི་དབྱིབས་གྱིང་རྟེན་འདོད་པ་དག་གྲུ་ཚོགས་
 བའི་དབྱིབས་གྱིང་རྟེན་འདོད་པ་དག་ག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡན་ལག་སོ་སོའི་དབྱིབས་གྱིང་
 རྟེན་ཡིན་པར་འདོད་ན། འོན་ཀྱང་མ་བསྐྱིགས་པའི་དུས་ཀྱི་དབྱིབས་དང་བྱུང་བར་མེད་པའི་ཡན་
 ལག་སོ་སོའི་དབྱིབས་གྱིང་རྟེན་ཡིན་པར་འདོད་དམ། དེ་དང་བྱུང་བར་ཡོད་པའི་དབྱིབས་
 གཞན་ཞིག་གྱིང་རྟེན་ཡིན་པར་འདོད། དང་པོ་ལྟར་རོ་ཞེ་ན། དེ་འགོག་པ་ལ། ཁྱོད་དབྱིབས་
 ཡན་ལག་ཅེས་སོགས་ཀྱང་པ་བཞི་གསུངས། དོན་ནི། འོན་ཀྱང་སྤང་གྱིང་རྟེན་ཡན་ལག་མ་
 བསྐྱིགས་པའི་སོ་སོར་བྱེ་བར་གྱུར་བ་དེ་དག་ལ་ཇི་ལྟར་གྱིང་རྟེན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་བ་དེ་བཞིན་
 དུ། དེ་ལྟར་ཡན་ལག་བསྐྱིགས་པའི་ཆེ་ཡང་ནི་འཕང་ལོ་སོགས་ཀྱི་གྱིང་རྟེན་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལྟར་ན་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་རེ་རེ་ལ་སྤང་མ་བསྐྱིགས་
 བའི་དུས་སུ་དབྱིབས་ཇི་ལྟར་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་བྱིས་གྱིང་རྟེན་རྟོགས་པ་ལ་སྟེ་
 ཡན་ལག་བསྐྱིགས་པའི་དུས་སུ་འང་ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་སྤང་མ་བསྐྱིགས་པའི་དབྱིབས་

གཉིས་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། སིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་སིང་རྟ་འདོད་
 བས་སྒྲོན་དེ་རྣམས་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་འཕོག་པ་ལ། གང་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་ཞེས་སོགས་རྐང་པ་
 བཞི་གསུངས། དེ་ཡང་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་སིང་རྟ་ཡིན་པ་ནི། གང་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཅན་མེད་
 ཡན་ལག་དག་ཞེས་པའི་རིགས་པས་ཁྲིགས་པས། འདིར་ནི་ཚོགས་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་
 དབྱིབས་སིང་རྟ་ཡིན་པ་འཕོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་འཕོག་ན། སིང་རྟའི་དབྱིབས་དེ་སིང་

རྟེན་ཡོད་ལག་ཚོགས་པ་གདགས་གཞིར་བྱས་ནས་འདོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཤིང་རྟེན་ཡོད་ལག་ཚོགས་པ་ཇས་སུ་ཅང་མེད་པ་སྟེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་བཏགས་ཡོད་ཐམས་ཅད་རང་གི་གདགས་གཞི་ཇས་ཡོད་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཡན་ལག་ཚོགས་པ་གང་ཞིག་ཇས་སུ་བྱལ་བ་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟེན་སྐབས་འདིར་ནི་ཤིང་རྟེན་འཛོག་པའི་དབྱིབས་སུ་ལྟ་ཞིག་རི་ལྟར་འདོགས་པར་འགྱུར་བར་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་གདགས་གཞི་ཇས་ཡོད་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་དགོས་པར་ཁས་བླངས་ཤིང་ཚོགས་པ་དང་དེའི་དབྱིབས་གཉིས་ཀ་བཏགས་ཡོད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རིགས་པ་དེ་གཞན་ལ་ཁ་སྟོ་བ་ནི། ཁོ་ན་རེ། མ་བྱལ་སྟེ། ཚོགས་པ་བདེན་པ་མེད་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དབྱིབས་བཏགས་ཡོད་དུ་བྱལ་བོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ། ཁྱོད་ཀྱི་འདི་ནི་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བརྒྱད་གསུངས། འོ་ན་མ་རིག་པ་དང་ས་པོན་ལ་སོགས་པའི་མི་བདེན་པའི་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པར་བྱས་ནས་འདུ་བྱེད་དང་སྟུ་བུ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུའི་རྣམ་པ་མི་བདེན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་སྟེ་བ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་སྟེ་ཤེས་པར་བྱ་རིགས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཚོགས་པ་བཏགས་ཡོད་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱིབས་བཏགས་ཡོད་དུ་འཛོག་པ་འདི་ནི་རི་ལྟར་འདོད་པ་དེ་ལྟར་དུ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཤིང་རྟེན་ཡན་ལག་ཚོགས་ཅམ་ཤིང་རྟེན་ཡིན་པར་འགོག་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་

གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། བུ་མ་པའི་གཞུགས་ཅི་སོགས་རྩལ་རྩལ་བརྒྱད་པོ་དེ་ལྟར་འདབ་འབྱོར་
 དུ་གནས་པའི་ཆོགས་པ་རྣམས་བུ་མ་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་བུ་མ་པའི་སྐྱུ་མ་པའི་སྒོ་དོན་མ་ཐུན་
 སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དེའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། བུ་མ་པའི་གདགས་གཞི་གཞུགས་ཅི་སོགས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། རྩལ་ཡོད་དུ་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་ཐལ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་
 པས་བྱུབ་པོ། །འདོད་ན། བུ་མ་པའི་གཞུགས་སོགས་དེ་དག་གི་དབྱིབས་ཀྱང་བུ་མ་པ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། བུ་མ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བུ་མ་པའི་རྟེན་རྩལ་སྐྱེ་བེད་པའི་ཕྱིར། ཁྲུ་བ་
 བས། ཡང་གི་སྐྱེ་བེ་མར་མ་ཟད་ཅེས་པའོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་གཞན་གྱི་ཙོང་པའི་ལན་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལ་ཁོ་ན་
 དེ། ཁྱོད་ལྟར་ན་འདི་གཞེན་ན་ཤིང་རྟེན་ཐ་སྙད་དོན་མ་ཐུན་རྒྱུ་ཆད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ།
 ཤིང་རྟེན་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤིང་རྟེན་པ་བདུན་གྱི་རིགས་པས་
 བཅའ་བ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་འགོག་པ་ལ། དེ་ནི་དེ་ཉིད་དུ་འཕམ་ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་
 བཞི་གསུངས། དབུ་མ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཤིང་རྟེན་པ་ཞེན་པའི་ཐ་སྙད་རྒྱུ་
 ཆད་པའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། ཤིང་རྟེན་དེ་ནི་དེ་ཉིད་དོན་དམ་དུ་འཕམ་འདི་གཞེན་ཀྱང་རྩལ་ཏུ་ནམ་
 པ་བདུན་གྱི་རིགས་པས་བཅའ་བའི་ཆེ་བྱུབ་པར་འགྱུར་པ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་འདྲ་
 བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་མེད་པ་འདི་གཞེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཉིད་ལས་ཤིང་
 རྟེན་སྐབས་འདིར་རང་གི་ཡན་ལག་འཕང་ལོ་དང་གཟེར་བུ་སོགས་ལ་བཞེན་ནས་ཤིང་རྟེན་

ཐ་སྙད་འདོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིད།

བཞི་པ། མིང་གི་ཐ་སྙད་གྱི་དོན་གཞན་ཡང་བྱུ་བ་པར་བསྟན་པ་ནི། དབུ་མ་པའི་
 ལུགས་ལ་བྱད་གཞི་ཤིང་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་བྱུ་བ་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད། ཤིང་
 རྟའི་མིང་གི་བྱད་པར་གཞན་རྣམས་ཀྱང་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་བྱུ་བ་པ་མེས་འཆད་པ་
 ལ། དེ་ཉིད་ཡན་ལག་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་པ་བཞི་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དབུ་མ་པའི་
 ལུགས་ལ་བྱད་གཞི་ཤིང་རྟོག་པར་ཅམ་དུ་བྱུ་བ་པ་མ་ཟད་ཤིང་རྟའི་ཉིད་ཡན་
 ལག་ཅན་དུ་འཛོག་པའི་མིང་གི་བྱད་པར་གཞན་རྣམས་ཀྱང་བཏགས་དོན་བཅའ་རྒྱ་མེད་ཀྱང་
 འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་སྟོན་པ་ཁས་སྒྲུང་བར་བྱ་སྟེ། ཤིང་རྟའི་ཉིད་འཕང་ལོ་སོགས་རང་
 གི་ཡན་ལག་ལ་སྟོས་ནས་ཡན་ལག་ཅན་དང་། དེ་རང་གི་ཆ་ཤས་ཅན་དང་ཤིང་རྟའི་ཉིད་རང་
 གི་ཉི་བར་སྒྲུང་བྱ་ལེན་པའི་བྱ་བ་ལ་སྟོས་ནས་བྱེད་པ་ལོ་ཞེས་འགྲོ་བ་ལ་བསྟན་པ་དང་། འཕང་
 ལོ་སོགས་རང་གི་ཉི་བར་ལེན་པ་ལ་སྟོས་ནས་སྟེ་བོ་རྣམས་ལ་ཉི་བར་ལེན་པ་ལོ་ཉིད་དུ་བྱུ་བ་
 པའི་བྱིད།

དེ་ལ་དངོས་སྤྱོད་པ་རྣམས་ན་རེ། ཡན་ལག་ཆོགས་པ་ཅམ་ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་གྱི་
 ཆོགས་ཅམ་མིན་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ནི་མེད་དེ། ཆོགས་པ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཡན་ལག་
 ཅན་མ་དམིགས་པའི་བྱིད་ཞེས། དངོས་སྤྱོད་པ་ཁྱོད་ལ་ཁོ་བོས་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་ཤིང་བྱུ་བ་
 པའི་ཀྱན་རྩོམ་ཤིང་རྟོག་པས་མ་བརྒྱག་ཅིག་ཅེས་བསྟོགས་སྟེ་སྤྱོད་པར་བྱ་དགོས་པར་ཐལ། ཤིང་
 རྟའི་ཡན་ལག་རེ་རེ་བ་དང་ཆོགས་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན། དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཤིང་རྟའང་

མེད་པ་གང་ཞིག་རང་གི་གདགས་པ་ཞི་པ་གདགས་པ་ཙམ་མི་ཁིར་རྟོལ་མེད་ཀྱིས་པོ་ག་མི་
ཁོས་པའི་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་པ་མེད།

དེ་ལྟར་བཞག་པ་ལ་མཐར་འཁོན་གྱི་རྟག་བ་སྤངས་
སྤང་བའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།

༡༣། །ཏུག་གཤམ་ དེ་སྒྲུང་བཞག་པ་ལ་མཐར་འཁྱིལ་གྱི་རྟོག་པ་སྤངས་སྤང་བའི་ཡོན་ཏན་
 བསྟན་པ་ལ་ལྷ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྟོང་གཤམ་ སྒྲིང་རྟོག་དང་བདག་གི་མ་སྟང་
 རྣམས་དཔེ་དོན་དུ་སྒྲུང་གཤམ་ བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བདག་ཁས་ལེན་པའི་ཡོན་ཏན་གཤམ་
 བསྟན་གཤམ་ མཁས་སྟོངས་ཀྱི་འཆིང་གྲོལ་གྱི་གཞིའི་བདག་ངོས་བསྟུང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རྣམ་དཔྱད་མེད་པར་འཛིག་རྟེན་ཉིད་ལས་འདིར། །རང་གི་ཡན་ལག་
བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ཡིན། །ཞེས་ཆོས་རྣམས་དཔྱད་ནས་མི་འཛོག་པར་རང་གི་ཡན་
ལག་གས་ཆ་ཤས་ལ་བརྟེན་ནས་འཛོག་པར་བཤད་ན། འོན་དེ་ལྟར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་
དང་དགོས་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། རྣམ་བཟུང་གྱིས་མེད་ཅེས་སོགས་རྟེན་པ་
བཞི་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དབྱ་མ་པའི་སྐབས་འདིར་ཤིང་རྟ་དེའི་བྱལ་ཚུལ་ནི་མ་
བརྟགས་མ་དཔྱད་པའི་སྒོ་ནས་འཛོག་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པར་བྱ་སྟེ། བྱལ་ཚུལ་དེ་ཤེས་ན་
ཀྱུ་རྫོལ་འཐད་པར་མ་ཟད་རྣལ་འབྱེད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འད་པ་དེ་ཐུག་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་

བ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆེ་ཆེད་དགོས་
 བ་ལས་རྣམ་བ་བདུན་གྱིས་བཅའ་བའི་ཆེ་མེད་བའི་ཤིང་རྟ་གང་ཡིན་པ་དེ། རང་གི་ཡན་
 ལག་དང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་གཅིག་དང་ཐ་དད་སོགས་རི་ལྷ་བྱུང་ཡོད་ཅེས་བཅའ་
 བའི་ཆེ་རྣམ་འབྱོར་པས་ཤིང་རྟ་འདིའི་ཡོད་ཚུལ་མི་ཆེད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། བཏགས་དོན་
 བཅའ་བས་མི་ཆེད་པ་དེའི་ཆེ་ཤིང་རྟའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཆེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་། དགག་
 བྱ་ལེགས་པར་ངོས་བཟུང་ནས། རྣམ་འབྱོར་པས་སྟོན་མར་གང་ཟག་ཤིང་རྟའི་དཔེའི་སྒོ་
 རྣམ་བཏགས་དོན་འཆོལ་ཞིང་བཅའ་བས་མ་ཆེད་པ་ན་གང་ཟག་གི་གནས་ལུགས་ཆེད་པ་
 ཡིན་ལ་མ་ཆེད་པས་མེད་པར་འཛོག་ན་ཀུན་རྫོབ་བརྒྱལ་པར་འབྱུང་རོ། །དེས་ན་ཡོད་ཅམ་
 དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་གཉིས་ལས་མ་འདས་པས་བཏགས་ཅམ་མ་ཡིན་པའི་ཡོད་པ་
 བྱི་ཁྱེགས། དེས་ན་བཏགས་ཅམ་དུ་ཡོད་པར་འཛོག་དགོས་སོ། །འཛོག་ཚུལ་འདི་ཤེས་ན་
 དོན་དམ་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཀུན་རྫོབ་ཉམས་པའི་སྒྲིམ་ལས་གྲོལ་བས་
 དེས་པར་འདི་ཁས་སྦྱང་བར་བྱའོ། །ཞེས་མགྲིན་བ་བསལ་ནས་སྒྲིམ་བར་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། རྣམ་བདུན་གྱིས་མེད་གང་དེ་རི་ལྷ་བྱུང་། ཡོད་ཅེས་རྣམ་
 འབྱོར་པས་འདིའི་ཡོད་མི་ཆེད། ཅེས་ཤིང་རྟ་བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆེ་མི་ཆེད་པས་རང་
 བཞིན་མེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་དུ་ཚུགས་པོ། དེ་ལྷ་ནའང་། ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་རང་བཞིན་
 གྱིས་ཡོད་དེ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། དེ་འགོག་པ་ལ། ཤིང་རྟ་ཡོད་
 ཉིད་ཅེས་སོགས་རྟུང་བ་བཞི་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཤིང་རྟ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་

བ་ཉིད་མིན་ན་དེའི་ཆེ་ཤིང་རྟ་དེའི་ཡན་ལག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གྲུབ་སྟེ། ཡན་
ལག་ཅན་གྱི་ཤིང་རྟ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་བྱིར། བྱིར་སྟེ། རྟ་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་བློས་
གྱི་མེས་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཤིང་རྟ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་པར་མཐོང་
བ་ན། ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་མཐོང་དགོས་པའི་བྱིར།
དཔེར་ན། ཤིང་རྟ་བྱིར་ལ་གྱི་མེས་ཆེག་ན་དེའི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱང་ཆེག་ནས་མེད་དགོས་
པ་བཞིན་ནོ། །

ཤིང་རྟ་དང་བདག་གི་ཐ་སྟངས་རྣམས་དཔེ་དོན་དུ་སྒྲུབ་པ།

༡༣། །གསུམ་པ་ཤིང་རྟ་དང་བདག་གི་ཐ་སྟངས་རྣམས་དཔེ་དོན་དུ་སྒྲུབ་པ་ནི། རང་གི་
ཡན་ལག་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ཡིན། །ཞེས་དཔེ་ཤིང་རྟ་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་
འདོགས་པ་ལ་བཤད་ན་དེས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེ་ན། དེའི་ཡན་འཆད་པ་ལ། དེ་བཞིན་འཛིག་རྟེན་
ཞེས་སོགས་རྒྱང་པ་བཞི་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཤིང་རྟ་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་
ནས་བཏགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྔ་
དང་ཁམས་དུག་དང་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲེ་མཆེད་དུག་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཀྱང་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་
ཉིད་དུ་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་འདོད་དེ། བདག་ནི་སྤང་ཁམས་སྒྲེ་མཆེད་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་
འདོགས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྔ་ནི་བདག་

གི་ལས་ཡིན་ལ། བདག་འདི་ནི་སྤང་པོ་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་འང་ཡིན་ཏེ། ཤིང་རྩེ་ཡན་ལག་
དང་ཤིང་རྩེད་པ་པོར་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་དེ་བདག་ལ་འང་མཚུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བདག་ཁས་ལེན་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བསྟན་པ་
ནི། འོ་ན། བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བདག་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ་ཡོན་ཏན་རི་རྩ་བུ་ཡོད་ཅེ་ན།
དེ་འཆད་པ་ལ། དངོས་ཡོད་མིན་བྱིར་ཞེས་སོགས་རྐང་པ་བཞི་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། བདག་འདི་ནི་བརྟེན་པ་མིན་ཞིང་མི་བརྟེན་པ་ཉིད་དུ་འང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་
ཡིན་ལ། བདག་འདི་ནི་སྐྱེ་འཇིག་ཅན་དུ་འང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ལྟོ། །བདག་
འདི་ལ་ནི་རྟག་པ་ཉིད་དང་སོགས་གྱིས་བསྟུས་པ་མི་རྟག་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་སོགས་པ་
བཞི་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། བདག་དེ་སྤང་པོ་དང་དེ་ཉིད་སྟེ་གཅིག་དང་
གཞན་ཉིད་དུ་འང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། བདག་དེ་ནི་དངོས་པོ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱ་སྟེ། བྱད་གཞི་མེད་ན། བྱད་ཆོས་མེད་དགོས་པའི་བྱིར། འོ་ན།
འདིའི་བརྟེན་མི་བརྟེན་རྟག་མི་རྟག་གི་བྱད་པར་གང་ཞེ་ན། བརྟེན་མི་བརྟེན་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཐ་སྙད་དང་བསྟུན་པ་ཡིན་ལ། རྟག་མི་རྟག་དང་སྐྱེ་འཇིག་སོགས་ནི་གསུང་རབ་ལས་བཤད་
ཆོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་བདག་གི་སྒྲ་མ་དམ་པས་གསུངས་སོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ། །རང་
འབྲེལ་དུ། བདག་བརྟེན་ན་ཆེ་སྟེ་མའི་བྱད་པར་གྱི་བདག་ཆེ་འདིར་ཡོད་དགོས་པ་དང་། མི་
བརྟེན་ན་བདག་སྤང་པོར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཐུབ་པ་དགག་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། བདག་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཤོག་པ་ལ། གང་ཕྱིར་

བྱེད་པོ་ཞེས་སོགས་ཀྱང་བ་བཞི་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བདག་དང་བཞིན་གྱིས་ཐུབ་
 བ་མེད་བར་བདག་གི་བ་དང་བཞིན་གྱིས་ཐུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་
 བ་བྱེད་བ་པོ་རྩ་མཁན་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ན་ལས་སུ་བྱ་བ་རྩ་བུམ་ཡང་མེད་དགོས་པ་དེའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་བདག་དང་བདག་གི་བ་དང་བཞིན་གྱིས་ཐུབ་པས་སྟོང་བར་ལྟ་ཞིང་གོམས་
 བར་བྱེད་པའི་རྣམ་འཁྱོང་བ་དེ་འཁོར་བ་ལས་སྤྱར་དུ་སྟོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བདག་དང་བདག་
 གི་བ་དང་བཞིན་གྱིས་ཐུབ་པར་འཛིན་པ་ནི་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

བདག་དང་ཡིང་རྟའི་དབྱེད་པ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་

བསྐྱེ་བར་བསྟན་པ།

༡༣། །གསུམ་པ་བདག་དང་ཡིང་རྟའི་དབྱེད་པ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་བསྐྱེ་བ་བསྟན་པ་ལ་
 གསུམ། བུམ་སྐྱམ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་བསྐྱེ་བ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ལ་བསྐྱེ་བ།
 དེ་ལ་གཞན་གྱིས་ཅོད་པ་སྟོང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སྤར་གྱི་རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་བ་དེ་རྣམས་བུམ་སྐྱམ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་བསྐྱེས་ནས་ཤེས་བར་བྱའོ་ཞེས་འཆད་པ་ལ། བུམ་པ་སྐྱམ་བུ་རེ་ལྟེ་
 ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་གསུངས། རོན་ནི་བུམ་པ་དང་། སྐྱམ་བུ་དང་། རེ་ལྟེ་དང་།
 དམག་དང་། རགས་ཆལ་དང་། སྤེང་བ་དང་། ལྷོན་ཡིང་དང་། ཁང་བྱིས་དང་། ཡིང་རྟ་སྤར་

དང་། མཐོན་གནས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་གང་དག་དང་བུམ་སོགས་དེ་བཞིན་
 ཉེ་དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་མིང་གང་དག་གི་སྐྱོན་སྐྱེ་པོ་འདིས་བསྟན་པ་སྟེ་ཐ་
 སྟན་བཏགས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱང་ཤིང་རྟ་ལྟར་མ་བཏགས་པར་བྱལ་བ་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་
 ཉེ། རྩ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་བྱལ་བའི་དབང་པོ་དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་པ་དང་ལྷན་ཅིག་མི་མཐུན་
 པའི་ཚོད་པ་མི་མཛད་པར་འཛིག་རྟེན་ན་གང་ཡོད་པ་དེ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཕྱིར་པོ། ཁོ་
 བ། དེ་བཞིན་གང་དག་སྐྱོན་སྐྱེ་པོ་འདིས་བསྟན་པ་དེ་རྣམས་རྟོགས་བྱ་སྟེ། ཞེས་བཤད་ན་
 དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་དེ་གང་ཞེ་ན། བུམ་པ་ཡན་ལག་ཅན་དང་། རྩ་སྐྱོན་སོགས་དེའི་ཡན་ལག་
 དང་བུམ་པ་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་། མེ་རིས་སྟོབས་རང་སོགས་དེའི་ཡོན་ཏན་དང་། ལུས་ཡིད་དུ་
 འོང་བ་ལ་ཆགས་པའི་སེམས་ཅན་ནི་འདོད་ཆགས་ཅན་དང་ལུས་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ལྷག་
 པར་སྟེད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བུམ་པ་མཚན་གཞི་དང་། རྟོ་ལྡིར་བ་མཚན་ཉིད་དང་། མེ་
 སྟེགས་སྟེད་དང་། བུད་ཤིང་སྟེག་གྱ་ཡིན་པ་སོགས་དོན་གང་དག་སྟེ་ཕྱི་སྐྱར་ན་དེ་རྣམས་
 ཆོས་ཅན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་དབྱུང་ནས་བཞག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
 ཉེ། སྐྱར་ཤིང་རྟེན་རྣམས་དབྱུང་བུས་པ་ལྟར་རང་རང་གི་བཏགས་དོན་རྣམས་པ་བདུན་དུ་བཅའ་
 བས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། བཅའ་བ་དེ་ལས་གཞན་དུ་བྱུར་པ་མ་དབྱུང་པར་འཛིག་རྟེན་
 གཤམ་པའི་སྐྱོན་སྐྱེ་པོ་འདི་ལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་དུ་མ་བཟུང་བྱུང་བུས་རྣམས་ཀྱང་པན་ཚུལ་
 རྟོས་ནས་བྱལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པ་ལ། གཤམ་ཉེ་རྩ་ཡིས་བསྟེན་པར་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་

ནོ། །འདོད་ན། སྐྱེད་ཕྱིད་རྒྱ་དང་། བསྐྱེད་བྱ་འབྲས་ལྷན་གཉིས་ཐད་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞིང་ནི་འོག་མ་བསྐྱུས་པའོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། འབྲས་ལྷན་རྒྱ་འདི་འབྲས་
 ལྷན་རྒྱ་མེན་པ་ནམས་དང་འབྲས་ལྷན་མི་སྐྱེ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྒྱ་
 འབྲས་གཉིས་སོ་སོར་མ་སྤང་པར་རྒྱས་འབྲས་ལྷན་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
 རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བ་ཡིན་ན་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་གྱིས་སོ་སོ་བ་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱའི་འབྲས་ལྷན་སྐྱེད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རྒྱ་འབྲས་སྤང་
 མ་སྤང་གི་འབྲས་ལྷན་གང་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པའི་ལྷགས་ལ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་ཕྱིད་ལ་སྤང་མ་སྤང་གི་རྟོག་པ་གཉིས་པོ་འདི་དག་
 སྤངས་ནས་དེར་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེད་པ་རྟོག་པ་གསུམ་པ་གཞན་ཡང་
 ཡོད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་ལེ། རྒྱས་འབྲས་ལྷན་བསྐྱེད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་
 རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ། །འབྲས་ལྷན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅི་སྟེ་
 ཁྱོད་གི་ལྟར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་ཡིས་འབྲས་ལྷན་སྐྱེད་པར་མི་ཕྱིད་པ་དེའི་ཕྱིར།
 ཁྱབ་སྟེ། རྒྱ་མེད་གི་འབྲས་ལྷན་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་བྱེད་རྒྱ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་ལྷན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གང་ཞིག་རྒྱ་འབྲས་ལྷན་དང་ཐལ་ན་རྒྱ་ནི་རྒྱ་
 ཉིད་ཏུ་འོག་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པ་ཅན་ཏུ་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་ལེ། རྒྱ་འབྲས་ལྷན་
 རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་སྤང་མ་སྤང་ལ་བརྟག་པའི་སྤང་གི་སྐྱོན་དེ་ཡོད་ལ་རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་

གྱི་མེད་ནའང་མེད་པར་འགྱུར་བས་ཆད་པའི་སྒྲིན་ཡོད་པས། ཁྱོད་གྱི་ལུགས་ལ་རྒྱ་འབྲས་
འཛིག་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཁོ་ཐོ་ཅག་ལ་སྒྲིན་དང་པོ་མེད་དེ། རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དབུ་
མ་པ་དག་ལ་དེ་སྐད་བཤད་པའི་རྒྱ་འབྲས་སྤང་མ་སྤང་ལ་བརྟག་པའི་སྒྲིན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་
མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་ཁོ་ཐོ་ཅག་གི་ལུགས་ལ་རྒྱ་འབྲས་འདི་དག་གཉིས་ཆར་ཡང་ནི་རྒྱ་མ་
དང་གཟུགས་བརྟན་དང་འབྲས་བར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། སྒྲིན་གཉིས་པ་ཡང་མེད་
དེ། བདག་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་འཛིག་ཏེན་ན་གྲགས་པའི་དངོས་པོ་རྒྱ་འབྲས་དང་ཤིང་རྩ་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་བཏགས་དོན་འཆོལ་མི་དགོས་པར་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེ་ལ་གཞན་གྱིས་ཅོད་པ་སྤོང་བ་ལ་གཉིས། རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པ་འགོག་པ་ལ་སྒྲིན་མཚུངས་པའི་ཅོད་པ། རང་ལ་སྒྲིན་མི་མཚུངས་པའི་ལན་བསྟན་
པའོ།

དང་པོ་ལ། ཁོ་ན་རེ། རྒྱ་འབྲས་སྤང་མ་སྤང་ལ་བརྟག་པའི་སྒྲིན་སྒྲིན་འབྲས་བྱ་རང་
བཞིན་གྱིས་སྤྱེད་པ་འགོག་པའི་ཚུལ་དེ་ནི། ཁྱོད་དབུ་མ་པའི་སུན་འབྲིན་གྱིས་རྒྱ་འབྲས་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་དམ་བཅའ་བའི་དངོས་སྤྱོད་པའི་དམ་བཅའ་སུན་འབྲིན་འདོད་པ་ལ་ཡང་
མཚུངས་པས་སུན་འབྲིན་དེ་སྒྲིན་ཅན་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་མཚུངས་ན། ཁྱོད་དབུ་མ་པའི་སུན་
འབྲིན་འདིས་སུན་དབྱུང་བྱ་དངོས་སྤྱོད་པའི་དམ་བཅའ་དང་སྤང་ནས་སུན་འབྲིན་པ་ཡིན་ནམ།
འོན་ཏེ་མ་སྤང་པ་ཡིན་ཞེས་བརྟག་པའི་ཉེས་པ་འདི་ནི་ཁྱོད་དབུ་མ་པ་ལ་འང་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་
ནམ་སྟེ་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤང་ནས་སུན་འབྲིན་ན་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས་གང་

དབྱུང་བྱ་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། རང་ཕྱོགས་ལ་སྟན་འབྱེན་དང་སྟབ་པ་འཐད་ཚུལ། གཞན་གྱི་
ཐལ་བ་མི་མཆུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གསལ་བར་བཤད་པ། རང་བཞིན་མེད་པ་སྟབ་ཀྱས་པ་
བཞིན་དུ་གཞན་གྱིས་བརྗོད་ཆེ་སྟབ་མི་ཀྱས་པ། འདིར་མ་བཤད་པའི་སྟན་འབྱེན་ལྷག་མ་
ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཐ་སྟོད་དུ་གཞན་ཕྱོགས་སྟན་འབྱེན་པ་ཁས་ལེན་
ཚུལ་དང་། རང་གི་ཕྱོགས་སྟབ་པ་ཁས་ལེན་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། བོང་གི་ཁོའི་ཚོད་པ་དེ་རྣམས་འགོག་པ་ལ་སྟན་འབྱེན་བས་སྟན་དབྱུང་
བྱ་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྟན་འབྱེན་གྱིས་སྟན་དབྱུང་
བྱ་དེ་སྟངས་སྟན་འབྱེན་ནམ། འོན་ཏེ་མ་སྟངས་སྟན་འབྱེན་ཞེས་བརྟག་ནས་ཕྱོགས་
གཉིས་ཀ་ལ་སྟོན་བསྟན་པའི་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་བདག་དབྱུང་མ་པ་ལ་འཇུག་པ་སྟེད་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབྱུང་མ་བས་སྟན་འབྱེན་བས་སྟན་དབྱུང་བྱ་དངོས་སྟབ་པའི་དམ་བཅའ་དང་
སྟངས་སྟན་འབྱེན་པར་བྱེད་དམ། འོན་ཏེ་མ་སྟངས་སྟན་འབྱེན་པ་ཡིན་ཞེས་སྟངས་སྟབ་
ཟེན་པའི་ཉེས་པ་ནི་འདིར་རྟོག་པ་གང་ལ་དེས་པར་ཕྱོགས་ཡོད་པ་ཆེ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུ་
པའི་དོན་དམ་བཅའ་བ་དེ་ལ་སྟོན་དུ་འགྱུར་གྱི་བདག་དབྱུང་མ་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུ་
པའི་དོན་དམ་བཅའ་པའི་ཕྱོགས་འདི་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེས་ནའི་བྱིད། མདོར་ན། རང་
བཞིན་གྱིས་བྱུ་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱོགས་ལ་སྟངས་སྟངས་དབྱུང་ནས་གནོད་བྱེད་འཇུག་ལ།
དེ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱོགས་ལ་དབྱུང་པ་དེ་མི་འཇུག་པས་མི་མཆུངས་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཐ་སྙད་དུ་གཞན་ཕྱོགས་སུ་ན་འབྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་འཐད་པར་མ་
ཟད་རང་ཕྱོགས་སུ་བ་པའི་རྣམ་གཞག་གྲང་འཐད་དོ་ཞེས་འཆད་པ་ལ། རི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་
ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་པ་ལ། ཉགས་
དང་ཉགས་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པའི་དཔེ་ཡོད་དེ། རི་ལྟར་ཉེ། དཔེ་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ལྟར་
ན་ཡང་ཆུ་ནང་གི་ཉི་མ་དང་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། ཉམ་
མཁར་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་བྱད་བཞིན་ལ་ཡོད་པའི་བྱད་པར་རྣམས་ཉི་མ་གཟས་བཟུང་
བ་དང་། བྱད་བཞིན་ལ་ནག་ཤོག་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གང་གི་ཆེ་མཐོང་བར་
འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། གཟུགས་བརྟན་གཉིས་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། བཏགས་དོན་བཅའ་པའི་ཆེ་
མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཅམ་དུ་ཡོད་དེ། ཉི་མ་དང་བྱད་བཞིན་དང་ནི་དེ་དག་གི་གཟུགས་བརྟན་རྣམ་
པར་སྤང་བ་དང་མ་སྤང་བར་སྟེ་ཞེས་བཏགས་དོན་བཅའ་བ་ན་སྟེ་བ་མི་རིགས་མོད་ཀྱི།
འོན་ཀྱང་། ཉི་མ་དང་བྱད་བཞིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པའི་གཟུགས་
བརྟན་ཅམ་ཞིག་འགྱུར་བར་འགྱུར་བ་བརྟོན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་འདི་བདེན་མེད་ལ་སྟེད་
བྱ་སྟེད་བྱེད་འཐད་པའི་དཔེ་ཡོན་ལོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་དཔེ་དོན་སྤྱར་ནས་བསྐྱབ་པ་ནི། དོན་
ཀྱི་སྐབས་འདིར་ཡང་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་ལ་སུན་འབྱེད་ཀྱི་བྱ་བྱེད་འཐད་དེ། ཕྱོགས་ལྔ་
དང་ཐལ་འགྱུར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཡང་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཕྱོགས་ལྔ་མ་བཀག་ནས་ཕྱི་ཕྱོགས་
ཀྱི་ཤེས་རབ་གདོང་བ་དང་འཕ་བ་ཐལ། འོག་རྟོག་གི་དེ་མ་སྤྱད་བར་བྱ་བ་ལ་རུས་པ་མཐོང་
བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་མི་བདེན་བཞིན་དུ་འད་དེ་

ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་བྱད་བཞིན་ལ་ཡོད་པའི་ནག་ཤོག་པས་ལ་ཏེ་བྱད་བཞིན་མཛེས་པར་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱ་བ་བྱེད་པ་བྱད་བཞིན་གཟུགས་བརྟན་དེ་ལ་རུས་པ་ཡོད་པ་ཇི་
ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་ལ་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་གྱི་བྱ་བྱེད་
འཐད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་སོགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་འཐད་པ་དང་
བྲལ་བ་ཡིན་ཡང་། རྟེན་འབྲེལ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ལས་རང་གི་སྐྱབ་བྱ་བ་དེན་མེད་རྟེན་གས་པ་
ཡོད་ཅེས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྩའི་ནང་དུ་ཉི་མའི་གཟུགས་བརྟན་ལ་
བརྟེན་ནས་ནམ་མཁའ་ཉི་མའི་ཁྱད་པར་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཞན་གྱི་ཐལ་བ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གསལ་བར་བཤད་པ་ནི།
ཁོ་ན་རེ། གཞན་གྱི་ཐལ་བ་མི་མཚུངས་པ་གཞུང་གོང་མ་རྣམས་སུ་བཤད་ན། འོ་ན། དེ་མི་
མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། གལ་ཏེ་རང་གི་སྐྱབ་བྱ་ཞེས་སོགས་རྟེན་
པ་བཞི་གསུངས། དངོས་སྐྱབ་པ་ཆོས་ཅན། མ་དག་པའི་སྤྱོད་ལ་བཀོད་པའི་སྤྱོད་དག་པའི་
སྤྱོད་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་བཀོད་པ་འདི་ནི་ཁོ་ཐོ་ཅག་ལ་དོན་མེད་པའམ་གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་པས་
ཁྱོད་ཀྱི་འཆད་པ་སྟེ་ཡིད་འགྱུར་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བར་
བྱེད་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟེ་ངོ་ཐོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། གཏན་ཆིགས་
ཀྱིས་དངོས་སུ་གོ་བར་བྱ་བ་ཉིད་འགྱུར་བ་བསྐྱབ་བྱའི་ངོ་ཐོ་འང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་
གྱུར་ན། བསྐྱབ་བྱ་དང་སྐྱབ་བྱེད་སྤང་བ་དང་ལ་སོགས་པས་མ་སྤང་བར་བསྐྱབ་པ་གང་ཡིན་
ཞེས་བརྟག་པའི་རིགས་པ་ཉི་བར་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བ་རིགས་པ་ཞིག་ནའང་། ཁོ་ཐོ་ཅག་གི་

ལྷགས་ལ་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེས་ན་འདི་བྱེད་ འདིས་
ནི་མིག་དང་ཁབ་ལེན་གྱིས་མ་སྤང་བར་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡང་བཀག་གོ།

གསུམ་པ། རང་བཞིན་མེད་པར་སྐྱབ་ཀྱས་པ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་བརྒྱུ་ལྟེ་སྐྱབ་
མི་ཀྱས་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། རྒྱ་འབྲས་སྤང་མ་སྤང་ལ་བརྟག་པའི་སྐྱོན་དེ་རྣམས་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱབ་
འབྱེན་དང་གཏན་ཆེགས་ལ་ཡང་འདྲུག་སྟེ། དངོས་སོ་རང་བཞིན་གྱིས་རིགས་པས་བསྐྱབ་
ཀྱས་པའི་བྱེད་ཞེ་ན། དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ། དངོས་རྣམས་མཐའ་དག་དངོས་སོ་ཞེས་
སོགས་རྒྱུ་རང་བཞིན་གསུངས། སྤྱོད་པ་དབུ་མ་པས་བྱེད་པ་དངོས་སྐྱབ་པ་ལ་དངོས་སོ་
རྣམས་མཐའ་དག་དངོས་སོ་མེད་པ་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་སུ་གཞུག་པར་ནི་ཀྱས་
པར་ཆེས་སྒྲ་ལ། དེ་སྐྱབ་པའི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་སྤྱོད་པ་དངོས་སྐྱབ་པས་བྱེད་པ་དབུ་མ་པ་གཞན་
དག་ལ་དངོས་སོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་པ་ན་བདེ་ཆུག་ཏུ་ཀྱས་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་པ་དབུ་མ་པ་ལ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲགས་པའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་དཔེ་བལྟན་
དུ་ཡོད་ལ། དངོས་སྐྱབ་པས་སྤྱོད་པ་བྱས་པའི་ཆེ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲགས་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་
བྱུང་བའི་དཔེ་བལྟན་དུ་མེད་པའི་བྱེད་ དེས་ན་དངོས་སྐྱབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འདིར་སུ་ཞིག་
གིས་བཅོལ་བ་སྟེ་སྤང་ནས་འདིག་རྟེན་རྣམས་རང་གི་ཉོན་མོངས་སྟན་སྟེས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་
རན་པའི་སྐྱབ་པས་ཀྱིས་གཏུམ་པའི་སྟེང་དུ་སྐྱར་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་དངོས་སོ་བདེན་བྱུང་ཏུ་སྐྱབ་
པའི་རྟགས་དང་དཔེ་ལྟར་སྐྱར་གི་རྟོག་གི་རན་པའི་བྱ་བ་སྟེ་སྤང་བྱས་པ་ཅིངས་ཏེ་འཆིང་བར་
ཅི་སྟེ་བྱེད་དེ་བྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ། རང་གཞན་ལ་ཐན་པ་སྐྱབ་རིགས་ཀྱི་གནོད་པ་བྱེད་

མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། རོན་བསྐྱུ་ན། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཉོན་མོངས་སྟན་སྒྲིམ་གྱིས་གཟིར་
བའི་སྟེང་དུ་ཀུན་བཏགས་བསྐྱེད་ནས་མ་སྟེལ་ཞིག་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །

བཞི་བ་འདིར་མ་བཤད་པའི་སུན་འབྲིན་སྟག་མ་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་ནི། འོ་ན།
སྤར་བདག་མེད་གཉིས་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དངོས་སྤྱོད་པ་ལ་མ་བཤད་པའི་སུན་འབྲིན་
སྟག་མ་རྣམས་ཇི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། སུན་འབྲིན་སྟག་མ་གོང་དུ་
ཞེས་སོགས་རྒྱུ་བ་བཞི་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤར་བདག་མེད་གཉིས་རྒྱས་པར་
བཤད་པའི་སྐབས་སུ་དངོས་སྤྱོད་པ་ལ་སུན་འབྲིན་བཤད་པའི་སྟག་མ་རྒྱ་འབྲས་སྤྲད་མ་སྤྲད་
བཏགས་པའོག་པའི་སུན་འབྲིན་གོང་དུ་བསྐྱེད་པ་ཡང་ནི་ཤེས་པར་བྱས་ནས་རྒྱ་འབྲས་
སྤྲད་པ་དང་ལ་སོགས་པས་མ་སྤྲད་པར་བཏགས་ནས་བཀག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ལན་གྱི་ཆེད་དུ།
པ་རོལ་སོས་སུན་འབྲིན་ལ་སྤྲད་མ་སྤྲད་བཏགས་སྟོན་མཚུངས་པར་བརྟེན་པའི་སྐབས་
འདིར་དེའི་བཏགས་པ་རང་ལ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་མ་ཐག་པ་འདིས་མཚོན་ནས་
སུན་འབྲིན་གཞན་ཡང་རྒྱ་ཆེར་གཏོང་བར་བྱ་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་
བཏགས་དོན་བཅས་པའི་དབྱུད་པ་མི་འབྲུག་པའི་ཕྱིར། དབྱུ་མ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་གཞན་
ཕྱོགས་དགག་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་རང་ཕྱོགས་སྤྱོད་རྒྱ་ཆུ་མེད་པའི་སྟོན་སུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་བྱེད་
པའི་རྒྱ་བ་སོ་ཡིན་པའི་ཉེས་པ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱིད་ཀྱི་བསྐྱེད་བཅོས་སུ་
དགག་སྤྱོད་ལེགས་པར་བྱས་ནས་ལམ་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ནི་གཤུལ་བྱ་ཐར་པ་སོབ་པའི་ཆེད་
དུ་ཡིན་གྱི་རྩོད་པ་སྤྲད་ལེན་ཅམ་གྱི་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་པ་སྤར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཐ་སྤྲད་དུ་

བར་ཚུགས་ཡོད་ཅིང་དོན་དམ་བར་གཞན་ཚུགས་མི་སེལ་བའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་དངོས་
 སྐྱ་བའི་ཚོད་བ་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་བརྟན་བ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཅན། དགོས་བ་གཞན་ཡང་
 ཡོད་དེ། དངོས་སྐྱ་བས་དངོས་སུ་བཀོད་པའི་ཚོད་པའི་སྐྱག་མ་དངོས་སུ་མ་བཀོད་པའི་ཚོད་
 བ་གཞན་ལ་ཡང་མར་ལན་འདེབས་ཚུལ་དང་ཚུར་སྟན་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་ནམས་དེ་སྐད་
 དེ་དེ་ལྟར་ལྟར་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཚུགས་འདིས་མཆོན་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་
 བའི་ཕྱིར།

དེས་གྲུབ་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ།

༡༣། གཉིས་པ་དེས་ཐུབ་པའི་སྤྲོད་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བ་ཤད་པ་ལ་གཉིས། སྤྲོད་ཉིད་ཀྱི་
 དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན་པ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་
 གཞུང་གོང་མ་རྣམས་སུ་མཐའ་བཞི་སྟེ་འགོག་དང་། རྣམ་བཤུན་གྱི་རིགས་པས་བདག་མེད་
 པའི་སྤྲོད་ཉིད་རྒྱས་པར་གཏན་འཇགས་པ་ལ། འོ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་བདག་མེད་སྟོང་ལ་དབྱེ་བ་
 རི་ཅམ་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། བདག་མེད་འདི་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་བརྒྱད་གསུངས།
 རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲོད་པའི་བདག་མེད་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། མདོར་བསྟུན་ན་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་
 ཡོད་དེ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས་གྱིས་སྤྲོད་གཞི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་
 གཉིས་གསུངས་པའི་བྱིས། འོ་ན། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོས་པ་གང་ཞེ་ན། སྟོན་པས་དེ་

ལྷ་མ་གསུངས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་འགྲོ་བ་རྣམས་སྤྱི་བ་
 གཉིས་ཀྱི་འཆིང་བ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ལྷ་མ་ཉིད་མདོར་
 བསྐྱུས་ནས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་དེ་ལྷ་མ་ཡིན་ན། རྒྱས་པར་བཤད་པའི་དགོས་པ་གང་ཞེ་
 བ། སྤར་དེ་ལྷ་མ་གསུངས་པའི་བདག་མེད་གཉིས་པོ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། ལྷ་མ་པས་སྤར་ཡང་
 གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་བྱེ་སྟེ་རྣམ་པ་མང་པོར་གསུངས་པ་དེ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱ་
 འདུལ་བའི་བྱིར་དུ་སྐལ་བ་དང་འཆོས་པར་དེ་ལྷ་མ་བྱེ་བའི་བྱིར། འོ་ན། གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་
 བྱེ་སྟེ་རྣམ་པར་གསུངས། །ཞེས་བཤད་ན། རྣམ་པ་མང་པོ་ཇི་ལྷ་མ་གསུངས་ཞེ་ན། བདག་
 མེད་དེ་གཉིས་ལ་གཉིས་ལས་མང་བར་བྱེ་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་པ་སྤྱོད་ཆོག་ས་
 པའི་གདུལ་བྱའི་དོར་རྣམ་པ་མང་པོའི་སྤྱོད་པ་དང་བཅས་ཏེ། བད་སྤྱོད་པ་ཉིད་ནས་དངོས་
 པོ་མེད་པའི་དོ་མོ་ཉིད་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་བཅུ་བྱ་ཏུ་བཤད་ནས། སྤར་ཡང་མདོར་བསྐྱུས་
 ཏེ། དངོས་པོ་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་སྤྱོད་པ་ཉིད་
 དང་། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་། བཞིར་བཤད་པའི་སྤྱོད་ཉིད་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་དག་ནི་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོའི་དོན་དུ་ཡང་བཞེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་སྟོན་པའི་མདོ་
 སྟེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་ལ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལྷ་མ་ཉིད་བཅུ་བྱ་ཏུ་
 དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་ལ། ལྷ་མ་ཉིད་བཞིར་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི།
 བད་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་ལ། ཆེན་པོ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་

བཤུ་མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་པ། ཚེས་ཐམས་ཅད་སྟོང་
བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བད་སྟོང་བ་ཉིད་བཤད་པ་དང་།
སྟོང་ཉིད་ལྷག་མ་གསུམ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྟོས་དང་བཅས་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་བཅུ་བྲུག་བཤད་ན། འོ་ན། སྟོང་ཉིད་
བཅུ་བྲུག་པོ་དེ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། གང་ཕྱིར་དེ་ཡི་ཞེས་བ་ནས་དེ་སྐད་
རབ་ཏུ་ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེ་ཡང་ནད་སྟོང་བ་ཉིད་འཆད་པ་ལ། གང་ཕྱིར་དེ་ཡི་ཞེས་
སོགས་ཀྱང་བ་དགུ་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། མིག་ནི་མིག་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུ་བ་
བས་སྟོང་སྟེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་མིག་དེ་ཡི་རང་བཞིན་ནི་མིག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུ་བ་
བས་སྟོང་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིག་དེ་བཞིན་དུ་ན་བ་དང་། སྒྲ་དང་སྟེ་དང་ལུས་དང་ཡིད་
ཀྱང་ཚེས་ཅན། བདེན་པས་སྟོང་པར་བསྟོད་པར་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་བདེན་པས་སྟོང་བ་ཁྱོད་ཀྱི་རང་
བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ལྷ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱིས་བྱུ་བ་སྟེ། མིག་སོགས་དེ་དག་དོན་དམ་པར་
ཐེར་བྱས་སྟེ་རྟག་པར་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། འཇིག་པ་མི་རྟག་པར་བདེན་པ་མ་ཡིན་པ་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འོ། །མིག་ལ་སོགས་པ་ནད་གི་སྐྱེ་མཆེད་བྲུག་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚེས་ཅན། བད་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་འདོད་དེ། སྟོང་གཞི་ནད་གི་སྐྱེ་མཆེད་བདེན་
པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེར་བྱས་ཅེས་པའི་རྟེན་པ་གཉིས་ལྷག་མ་ཀྱུན་ལ་
སྒྱུར་བར་བྱ་ཞིང་། དོན་ནི། རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་མི་བདེན་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན། བད་སྟོང་བ་ཉིད་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ཕྱི་སྟོང་བ་ཉིད་སོགས་རི་ལྟར་

ཡིན་ཞེས། དེ་འཆད་པ་ལ། གང་ཕྱིར་དེ་ཡི་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་བཞི་གསུངས། ཤེས་
 བྱ་ཆོས་ཅན། གཞུགས་ནི་གཞུགས་རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བས་སྟོང་སྟེ། རྒྱ་མཚན་
 གང་གི་ཕྱིར་ན་གཞུགས་དེ་ཡི་རང་བཞིན་ནི་གཞུགས་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བས་སྟོང་པ་དེ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་དང་འི་རོ་རེག་བྱ་དང་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ཅན།
 བདེན་པས་སྟོང་སྟེ། ཁྱོད་བདེན་པས་སྟོང་པ་ཁྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་
 སོགས་ཕྱི་ཡི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་
 འདོད་དེ། སྟོང་གཞི་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་རྟེན་
 ཁོག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཅར་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་ནང་
 དང་དབང་པོས་མ་བསྐྱུས་པས་ཕྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲའི་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཅར་རང་བཞིན་
 ཀྱིས་མེད་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྟོང་གཞི་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་
 བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་
 པ་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མཁས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བསྐྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་
 རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། སྟོང་
 ཉིད་རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བས་སྟོང་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟག་མི་རྟག་གང་ཅུང་དུ་
 མི་བདེན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཉིད་ཞེས་བྱ་བའི་རོ་བོ་བདེན་པས་སྟོང་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་
 ཅན། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འདོད་དེ། སྟོང་གཞི་སྟོང་ཉིད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཉིད་བདེན་སྟོང་ཡུལ་ལས་གསུངས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།

སྟེ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྟོང་གི་བདེན་པར་འཛིན་པ་བསྒྲིག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
 བྱིན། ཁམས་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། འདུས་བྱས་ཡིན་པར་ངེས་པར་བསྟན་དེ། རང་གི་རྩུ་
 རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི་བྱིན། ཁམས་གསུམ་པོ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་
 ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། སྟོང་གཞི་
 འདུས་བྱས་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིན། ཉམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། འདུས་མ་
 བྱས་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གང་ལ་ཟོག་མར་སྐྱེ་བ་དང་བར་དུ་གནས་པ་དང་ཐ་མར་འཛིག་པའི་མི་
 རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་པོ་དེ་དག་མེད་པའི་བྱིན། འདུས་མ་བྱས་དེ་ནི་དེའི་རང་
 བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། འདུས་མ་བྱས་སྟོང་
 པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྟོང་གཞི་འདུས་མ་བྱས་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིན།

གསུམ་པ། མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་བ་ནི། གང་
 ལ་མཐའ་ནི་ཞེས་སོགས་ཆིགས་བཅད་བདུན་གསུངས། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་དེ་
 ནི་ཆོས་ཅན། མཐའ་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་དེ་ཁྱོད་གང་ལ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་ནི་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིན། མཐའ་བྲལ་དེ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་ཁོ་ནས་སྟོང་པའི་
 སྟོང་ཉིད་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་དེ། སྟོང་གཞི་མཐའ་
 བྲལ་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིན། འཁོར་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཟོག་མ་དང་
 ཐ་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་དེ། ཟོག་མ་དང་པོའི་མཐའ་དང་ཐ་མ་སྐྱེ་མའི་མཐའ་དེ་དག་
 མེད་པའི་བྱིན། མི་ལམ་ལྟ་བུའི་སྤྱིད་པ་འདི་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་འཆིག་ཅིག་ནས་གཅིག་དུ་འཁོར་

བར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱུབ་སྟེ། སྟེ་བ་སྔ་ཕྱིའི་འགྲོ་ཁོང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་དང་བྲལ་
 བའི་ཕྱིར། སྟོང་པ་དེའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པས་དཔེན་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་
 ཅན། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཙམ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་
 ལས་ནི་ངེས་པར་བསྟན་དེ། སྟོང་གཞི་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་
 ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐོག་ཆེན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དོར་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། བར་
 ལ་བོར་ནས་གཏོང་བ་མེད་པ་སྟེ་རང་གི་ངོ་བོ་འགའ་དང་དུས་འགའ་ཡང་འདོར་དུ་མེད་པ་
 སྟེ་དོར་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཐུབ་སྟེ། དོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཛོར་བ་དང་འཁོར་བ་ལ་ངེས་
 བར་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། དོར་བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དོར་བ་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་བརྟེན་དེ། སྟོང་གཞི་དོར་
 བ་མེད་པ་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ནིའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདུས་
 བྱས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དམ་ཆོས་ཉིད་དེ་ནི་སྐབས་འདིར་རང་བཞིན་ཉིད་དུ་
 བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་འདུས་བྱས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
 དམ་ཆོས་ཉིད་དེ་ནི་སྟོབ་མ་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། རྒྱལ་སྐུས་བྱང་སེམས་
 དང་། དེ་བཞིན་བཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསར་དུ་མ་མཛད་ཅིང་གཤོད་མ་ནས་དེ་དག་གི་
 གཤེས་ལུགས་སུ་གནས་པ་དེའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་དེ་ཉིད་གྱིས་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
 པའི་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྟོང་གཞི་རང་
 བཞིན་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ། ཚེས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཚེས་
ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་པ་དང་
དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་འཆད་པ་ལ། ཁམས་བཙུག་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་བླ་གསུངས།
རྟོན་མིག་སོགས་དབང་པོའི་ཁམས་བླ་ག་དང་། བརྟེན་པ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སོགས་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་ཁམས་བླ་ག་དང་། དམིགས་ཡུལ་གཞུགས་སོགས་ཁམས་བླ་ག་སྟེ་བཙུག་
དང་། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་བར་རེག་པ་བླ་ག་དང་རེག་
པ་དེ་ལ་བྱུང་བའི་ཚེར་བ་བླ་ག་དང་། གཞུགས་ཅན་དང་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གཉིས་དང་།
དེ་བཞིན་དུ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཚེས་རྣམས་ཚས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཚེས་ཐམས་
ཅད་ཞེས་བརྗོད་དུ་རྩད་སྟེ། ཁྱོད་དུ་མ་འདུས་པའི་ཚེས་འགའ་ཡང་མེད་པའི་ཐྱིད། ཚེས་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་དག་རང་བཞིན་དཔེན་པའི་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚེས་ཅན།
ཚེས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྟོང་གཞི་ཚེས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཐྱིད།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ། རོན་བསྟུ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞུགས་རུང་ལ་སོགས་ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་གཉིས་གསུངས། གཞུགས་
ཀྱི་མཆན་ཉིད་གཞུགས་སུ་རུང་བ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་སྟེ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མེད་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚེས་ཅན། རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྟོང་གཞི་རང་གི་མཆན་

ཉིད་བདེན་པས་སྒྲོང་བའི་སྒྲོང་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིན་

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། གཞིའི་ཆོས་དང་། ལམ་གྱི་ཆོས་དང་།
འབྲས་བུའི་ཆོས་ཀྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི་གཞུགས་རུང་ལ་སོགས་དངོས་མེད་
གང་དེ་ནི་རང་མཆོན་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཞེས་བཤད་ན། འོ་ན། གཞུགས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཇི་
ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། གཞུགས་ནི་གཞུགས་རུང་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གསུམ་
གསུངས། གཞུགས་ནི་ཆོས་ཅན། གཞུགས་སུ་རུང་བའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། གཞུགས་
རུང་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིན་ དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། རང་གི་
མཆོན་ཉིད་འདི་རྣམས་དོན་གྲྭ་གྲྭ་ཡིན་པས་ངེས་པ་མེད་པར་རང་རང་གི་རང་བཞིན་མཆོན་
པའི་གཙོ་བོ་སྒྲོས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིན་ ཆོར་བ་ནི་ཆོས་ཅན། བདེ་སྤྱད་གཏང་
སྒྲོམས་གསུམ་སྒྲོང་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིན་ བྱི་
ནང་གི་ཡུལ་གྱི་མཆོན་མ་སྟེ་བྱུང་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ནི་ཆོས་ཅན། འདུ་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་
ཡིན་ཏེ། དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིན་ བྱུང་པོ་བཞི་ལས་གཞན་པའི་རང་འབྲས་མཛོན་
པར་འདུ་བྱེད་པ་ཆོས་ཅན། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་
པའི་བྱིན་ གཞུགས་སྐྱེ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་
ཤེས་ཀྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིན་ སྤྱད་པ་སྤྱད་པ་ཆོས་
ཅན། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིན་
སྤྱད་པ་འདུག་པས་གཞན་ལ་བརྒྱུད་ནས་གཞོན་པ་སྤྱེལ་བ་དང་འདྲ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་

འཁོར་བར་འཛིན་པ་ནི་ཆོས་ཅན། འཁོར་བས་བསྐྱུས་པའི་ཁམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དམ་མཚན་
 ཉིད་ཏུ་འདོད་དེ། དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བས་བསྐྱུས་པའི་སྒྲིམ་ཆེད་ནམས་
 བྱི་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་སྐྱབས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲིམ་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་
 ཀྱི་ཅན་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱབས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲིམ་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་འདུ་འཛོམས་
 ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལམ་གྱི་ཆོས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི། སྒྲིམ་པ་སྒྱུན་པའི་ཞེས་སོགས་
 ཆེགས་བཅད་ལྟ་གསུངས། ལུས་ལོངས་སྒྲོད་དགེ་ཙུ་ནམས་གཞན་ལ་གཏོང་བའི་སེམས་
 པ་ནི་ཆོས་ཅན། སྒྱུན་པའི་པ་ངོས་ཏུ་སྒྱུན་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་རང་གི་ངོ་
 བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཆལ་ཚུལ་གྱིས་གདུང་བ་མེད་པའི་སྒྲོང་བའི་སེམས་པ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་
 གྲིམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོང་ཁོ་བ་མེད་པ་
 བྱི་ཆོས་ཅན། བཟོད་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་
 བ་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་དགེ་བ་ལ་སྒྲོ་བའི་སེམས་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། བཙུན་འབྲུས་ཀྱི་རང་
 གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གྱི་པར་སྒྱུན་ནི་
 ཆོས་ཅན། སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སྐྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམིགས་ལུལ་བདེན་པར་ཆགས་པ་མེད་པ་སྒྲིམ་

བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ནི་ཆོས་ཅན། ཤེས་རབ་པར་བྱིན་གྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་
 ཏེ། དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། བ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
 རྒྱར་བཤད་པ་འདི་དག་ཆོས་ཅན། རང་དགར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཤེར་
 བྱིན་གྱི་མདོ་ལས་བརྗོད་པའི་བྱིར། བསམ་གཏན་བཞི་པོ་རྣམས་དང་ཆད་མེད་པ་བཞི་དང་
 དེ་བཞིན་དུ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་གང་ག་ཟུགས་མེད་པའི་སྒྲོ་མས་པར་འདུག་པ་བཞི་པོ་
 དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཡང་དག་མཁྱེན་པ་རྒྱལ་བ་ཡིས་མི་འཁྲག་པ་ཁོ་བ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་
 ཅན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཁོང་ཁོ་བ་སྟོང་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཛོལ་པའི་རྒྱ་མཆན་
 ཀྱིས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་བྱིར། ཐར་བར་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་
 ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་མ་ཅུ་ཅ་བདུན་གྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་བདེན་པར་དམིགས་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བདེན་འཛིན་གྱིས་
 རྣམ་པར་དབེན་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་
 རང་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱ་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་མཆན་
 མ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་མཆན་མ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རང་
 གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་སྤྱག་
 བསྐྱལ་དུ་ཤེས་ནས་སྤྱིད་པའི་ཕྱན་ཆོགས་ལ་ཡིད་སྟོན་པ་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་
 བར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་གཉི་སྤྱག་བདེན་འཛིན་མེད་པས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་གོ་
 འཕང་ལ་འང་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡིད་སྟོན་པ་མེད་པ་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་ཐར་

པའི་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རང་གི་མཆན་ཉིང་ཡིན་ཏེ། དེའི་རང་གི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲིབ་པ་འདྲུག་གི་སྒྲིབ་པ་ལས་རྣམས་པར་སྒྲོལ་བར་བྱེད་པ་ཉིང་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམས་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཆན་ཉིང་ཡིན་ཏེ། དེའི་རང་གི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འབྲས་བུའི་ཆོས་ཀྱི་རང་གི་མཆན་ཉིང་ནི། སྒྲིབ་པ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་ཞེས་སོགས་ཆོག་པ་བཅད་ལྟ་གསུངས། སྒྲིབ་པ་བཅུ་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ལུས་ཤིན་ཏུ་རྣམས་པར་ནི་གཏན་ལ་འཁེབས་པ་སྟེ། ཆགས་སོགས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རང་བཞིན་ནས་མཆན་ཉིང་ཅན་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རང་གི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲིབ་པའི་མི་འཛིན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། ཆོས་པ་སྤྱི་ཡུལ་གཞན་ཏུ་བྱ་བར་མི་རྒྱས་པས་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པའི་རོ་བོ་འཇམ་མཆན་ཉིང་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རང་གི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོ་སོར་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཆད་པ་སྟེ། གཏུགས་པ་མེད་པའི་མཆན་ཉིང་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རང་གི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཐན་པ་དང་བདེ་བ་ཉེ་བར་སྦྱབ་པ་ནི་ཆོས་ཅན། བྱམས་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་རང་གི་མཆན་ཉིང་ཡིན་ཏེ། དེའི་རང་གི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱག་བསྐྱེད་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་པ་ནི་ཆོས་ཅན། སྤྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་རང་གི་མཆན་ཉིང་ཡིན་ཏེ། དེའི་རང་གི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགའ་བ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་ལ་རབ་ཏུ་སྟེ་མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་མཆན་ཉིང་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་

རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། བཏང་སྟོམས་ཆེན་པོ་ནི་ཆོས་ཅན། ཆགས་སྤང་དང་མ་འདྲེས་
 པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཁྱོད་གི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། སངས་རྒྱུས་
 གིས་ཆོས་ནི་མ་འདྲེས་པ་བརྩུ་དང་བརྩུད་དུ་གང་འདོད་པ་བཙོ་བརྩུད་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན།
 གཞན་གྱིས་མི་འཛོལས་པའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཆན་གང་གི་བྱིར་ན་སྟོན་
 པ་སངས་རྒྱུས་ལ་མ་འདྲེས་པའི་མི་མ་སྐྱུན་པའི་ཚུགས་དེས་མི་འཛོལས་པ་སྟེ་སྐབ་པར་མི་
 རུས་པ་དེའི་བྱིར། རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་པ་ཉིད་གི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
 མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁྱོད་གི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། རྣམ་མཁྱེན་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཉན་རང་གི་རྒྱུད་གི་མཁྱེན་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ཤེས་
 བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ་ཞེས་བྱ་བར་མི་འདོད་དེ། ཡུལ་ཉི་ཆེ་བ་ལ་འདུག་པ་
 ཉིད་གི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ། རོན་བསྐྱུ་བ་ནི། གང་ཞིག་འདུས་བྱས་ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་བཞི་
 གསུངས། གང་ཞིག་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྱས་
 ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་དེ་ཁོ་
 བས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྟོང་གཞི་
 རང་གི་མཆན་ཉིད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་མི་དམིགས་པ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་བཤད་པ་ནི།
 ད་ལྟ་བུ་འདི་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གསུམ་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དུས་གསུམ་པོ་

དེ་ལ་མི་དམིགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དུས་གང་དུ་དུས་གསུམ་པོ་དེ་དག་
 ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཆོགས་པ་མི་དམིགས་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ད་ལྟར་བ་འདི་
 རང་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་གནས་ཤིང་། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་ད་ལྟར་གྱི་
 དུས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། བདེན་པར་མ་དམིགས་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་བྱའོ། །མི་དམིགས་པ་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་བྱུང་བ་དེ་ཡིས་དཔེན་པ་གང་ཡིན་
 བ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། མི་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྟོང་གཞི་མི་དམིགས་པ་
 བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་ལྟར་མེད་དེ།
 དོན་དམ་པར་ཟེར་བྱུག་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། འཇིག་པ་མ་ཡིན་པ་དེས་ཕྱིར་བོ། །དངོས་
 བོ་ནམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་རྒྱ་རྒྱུན་འདུས་
 བ་ལས་བྱུང་བ་ཡི་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་
 བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བདེན་བྱུང་དང་སྟོས་བྱུང་ལག་ལ་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་རྒྱུན་འདུས་པ་ལས་
 བྱུང་བ་དེ་ནི་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སྟོང་གཞི་
 དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་འདིར་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བཤད་པ་ནི། རིགས་པ་མི་འབྲ་བའི་སློན་པ་བཤད་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་གཞི་ཐམས་ཅད་རྟག་མི་རྟག་གང་རུང་དུ་མི་བདེན་པའི་རིགས་པས་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གཅིག་གི་ངོར་འེ་རེ་ནས་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་དགོས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
 ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་གཅིག་བདེན་མེད་དུ་ངེས་ན་ཆོས་གཞན་ལ་བདེན་མེད་རྟགས་བཀོད་

ནས་ངེས་ཅན་དུ་སྒྲུབ་མི་དགོས་པའི་བྱིས། དེས་ན་གང་ཟག་གཅིག་གིས་རིགས་པ་དེ་རྣམས་
གཏན་ལ་ཕབ་ནས་སྒྲིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། གཞི་སོ་སོ་ལ་བདེན་ཞེན་གས་ཆེ་བའི་
གང་ཟག་སོ་སོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ཀར་ཤེས་པར་བྱལོ། །

གཉིས་པ་སྟོང་ཉིད་བཞིར་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། དངོས་པོའི་སྒྲུབ་ནི་ཞེས་
སོགས་ཆེགས་བཅད་ལྟ་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་སྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་
དངོས་པོའི་སྒྲུབ་ནི་ཕུང་པོ་ལྟ་རྣམས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་
མདོར་བསྡུས་ནས་ཕུང་པོ་ལྟར་འདུ་བའི་བྱིས། ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་དེ་རྣམས་དེ་ཡི་རང་བཞིན་གྱིས་
སྟོང་བའི་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ།
སྟོང་གཞི་དངོས་པོ་བདེན་པས་སྟོང་བའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དངོས་
པོ་མེད་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་མེད་པ་རྣམས་
མདོར་བསྡུས་ན་ནི་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་མཐ་བཞིར་འདུ་བ་ཡིན་པའི་བྱིས། འདུས་མ་བྱས་
དེ་ཉིད་དངོས་མེད་དེའི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་
མེད་པ་སྟོང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྟོང་གཞི་དངོས་པོ་མེད་པས་བདེན་པས་སྟོང་བའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་
པའི་བྱིས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཆོས་ཉིད་དེ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་བར་བསྡད་
པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་འདི་ལྟར་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པས་མ་བྱས་པར་
དངོས་པོའི་གཤིས་ལུགས་སུ་གནས་པའི་བྱིས་ཏེ། རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་
ནི་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་བའི་སྟོང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྟོང་གཞི་རང་བཞིན་བདེན་པས་

སྒྲིམ་པའི་སྒྲིམ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། སངས་རྒྱུས་རྣམས་འཛིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བའམ་མ་བྱུང་ཡང་
 རུང་དངོས་སུ་ན་སྟེ་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་སྒྲིམ་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་དངོས་
 པོ་སྟེ་ངོ་བོར་རབ་ཏུ་བསྐྱགས་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཀུན་རྫོབ་ལས་གཞན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་
 པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྟེན་པའི་བྱིར་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ལས་གཞན་འཛིག་
 རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྟེན་
 པའི་བྱིར། ཡང་དག་པའི་མཐའ་སྤངས་འདས་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ཤེས་བརྟེན་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་དེ། འཁོར་བ་ལས་གཞན་པ་རོལ་ཏུ་གནས་པས་དེ་ལྟར་བརྟེན་པའི་བྱིར། འདིར་
 དངོས་སུ་ཤེས་པ་རང་བཞིན་ལ་གོ་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། རྟག་ཆོས། མ་བྱུང་ཡང་ནི་རང་བཞིན་ཉིད་
 ཅེས་སྒྲུར་བའི་བྱིར་རོ། །

དེ་ལ་གཞན་གྱི་སྤྲ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ནི་གསུམ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ལས་གཞན་མཆོག་ཏུ་
 གྱུར་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་བ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
 པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། འཁོར་བ་ལས་གཞན་པ་རོལ་ཏུ་གྱུར་བ་སྤངས་འདས་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་
 བྱིར། གཞན་གྱི་ངོ་བོ་བདེན་པས་སྒྲིམ་པའི་སྒྲིམ་ཉིད་དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ཤེ་
 ངོ་བོ་སྒྲིམ་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྒྲིམ་གཞི་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་བདེན་པས་སྒྲིམ་པའི་སྒྲིམ་ཉིད་ཡིན་པའི་
 བྱིར། སྒྲིམ་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། སྒྲིམ་ཚུལ་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། རང་དགར་བཤད་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཚུལ་ལུགས་སྟོན་པའི་མདོ་ལས་འདིར་བཤད་པ་དེ་སྤང་
 དུ་རབ་ཏུ་བསྐྱགས་པ་སྟེ་བཤད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒྲོན་མ་མཁུག་བསྟུ་བ།

༡༡། རལའི་བ་སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒྲོན་མ་མཁུག་བསྟུ་བ་ནི། ཁོ་ན་རེ། ས་ཁྱུག་པའི་
 ཡོན་ཏན་དང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་བསྟུགས་བ་སོགས་རྒྱས་པར་ཕྱེན་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་ས་ཁྱུག་པའི་
 ཡོན་ཏན་མདོར་བསྟུས་ན་ནི་ལྟར་ཡིན་ཞེན་དེ་འཆད་བ་ལ། དེ་ལྟར་སྒྲོ་གྲོས་ཟེར་གྱིས་ཞེས་
 སོགས་ཆོགས་བཅད་གསུམ་གསུངས། སྤར་བ་ཤད་བ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དབྱུང་པའི་སྒྲོ་གྲོས་
 གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྤང་བ་གསལ་བར་བྱས་པའི་བྱང་སེམས་ས་ཁྱུག་པ་དེ་ནི་
 ཆོས་ཅན། ཐ་སྙད་བདེན་པའི་སྒྲོ་བས་ཀྱིས་ཉེ་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་འགོག་པར་འཕྲོ་བ་སྟེ་དེ་ལ་རྣམ་
 པར་འཁུག་སྟེ་རང་གི་ལག་མཐེལ་ལ་གནས་པའི་སྒྱུ་ཏུ་ར་རྟེད་པའི་འབྲས་བུ་བཞིན་ཏུ་སྤྱིད་
 བ་གསུམ་འདི་དག་མ་ལུས་བ་གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱེ་བ་མེད་པར་མདོན་སུམ་
 ཏུ་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདིར་ཤེས་རབ་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པར་བསྟན་ནས།
 ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཚུ་བ་ནི། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། འགོག་པ་ལ་སྒྲོ་མས་པར་འཁུག་
 གྱང་འཕྲོ་བ་སྦྱོབ་པའི་བསམ་པ་འདོར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་ཏུ་འགོག་པ་འོད་གསལ་ཏུ་གཏོགས་
 པའི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འཕྲོ་བ་མགོན་སྤུབས་མེད་པ་ལ་སྤྱིར་རྗེ་འང་བསྐྱེད་པ་
 སྟེ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ས་ཁྱུག་པ་དེའི་གོང་སྟེ་ས་བདུན་པ་ཐོབ་པ་ན་བདེ་
 བར་གཤེགས་པའི་གསུང་ལས་སྦྱེས་པའི་ཉན་ཐོས་དང་། སངས་རྒྱས་འཁྲིང་བོ་སྟེ་རང་རྒྱལ་

དང་བཅས་པ་མ་ལུས་པ་རྣམས་ནི་ཤེས་རབ་རྫོ་ཡི་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཕམ་བར་བྱེད་པ་སྟེ་ཟེལ་
 གྱིས་གཞོན་པ་ཡིན་ཏེ། ས་བདུན་པ་དེའི་ཆེ་ལོག་པ་ལ་སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་ཞིང་འཇུག་ལྡང་བྱེད་
 ལུས་པའི་བྱིར། བྱང་སེམས་ས་བྱུག་པ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། ཐབས་ཤེས་ཆ་ཆང་བའི་ལམ་གྱིས་
 རང་གཞན་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བཤོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། གུན་རྩོམ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་
 གྱི་རིམ་པ་རྣམས་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཟབ་པའི་ལམ་གྱིས་རིམ་པའི་གཡས་གཡོན་
 གཡོག་པ་ཡངས་པ་ལ་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་དང་བདེན་འཛིན་གྱི་འཕྲི་མས་མ་གོས་པའི་དཀར་པོ་
 རྒྱས་བར་གྱུར་བའི་རང་བའི་རྒྱལ་པོ་ཐོབ་ཏེ་ནི་གདུལ་བའི་སྦྱེ་བོ་རང་པ་ཡོན་ཏན་ལྷན་ལྷན་བྱུང་
 བ་དུ་མ་སྦྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་དུ་བདར་ནས་དེ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་སྟོན་ཡང་ཡང་གོམས་
 པའི་དགེ་བའི་རྒྱུད་གི་འཁྱུགས་ཆེན་པོའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་རྒྱལ་པའི་ཡོན་ཏན་ཟད་མི་ཤེས་ཤིང་སྤྱི་
 མཐའ་མེད་པའི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོའི་ཕ་རོལ་མཆོག་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདིར་རང་པའི་
 རྒྱལ་པོ་ས་སྤྱང་དང་རང་པའི་རྫོན་པོ་བཞིན་བཟང་གཉིས་ཀྱིས་རང་པའི་རྟེན་ལའང་གཞན་གྱི་
 དོན་སྒྲུབ་ཚུལ་སྟོན་པའི་འཁྱུངས་རབས་ནས་བྱུང་བ་དཔེར་མཛད་པའོ། །

འདིར་སྤྲུལ་པ། རྒྱབས་ཆེན་སྦྱོང་པའི་ལུས་སྒྲོབས་རྣམ་པར་རྒྱས། །བདེན་གཉིས་
 གཡོག་པའི་རྒྱུད་འཁྱུགས་རབ་བསྦྱོད་ནས། །ཟབ་ཡངས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོའི་ཕ་རོལ་ཏུ། །བཤོད་
 མཁས་རང་པའི་དེད་དཔོན་ཨེ་མ་མཆར། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་
 པའོ། །དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ཐར་འདོད་འཇུག་རོགས་ལས་དོན་དམ་པའི་སེམས་
 བསྐྱེད་བྱུག་པའི་བཤད་པའོ། །

ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ་སོགས་ལྟག་མ་

བཞི་བཤད་པ།

༡༡། །གསུམ་པ་རིང་དུ་སོང་བ་སོགས་ལྟག་མ་བཞི་བཤད་པ་ལ་བཞི། ས་བདུན་པ་རིང་
དུ་སོང་བ། བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ། དགུ་པ་ལེགས་པའི་སྒོ་བྲོས། བརྒྱ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་བཤད་
བཤོ། །

དང་པོ་ནི། ས་བདུག་པར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་བྱིན་ལྟག་པར་ཉམས་སུ་གྲངས་པས་ལས་
གོང་མའི་ཡོན་ཏན་ཅེ་ཞིག་ཐོབ་ཅེ་ན། ཐབས་མཁས་ཀྱི་པར་བྱིན་ལྟག་པར་འཛོལ་བོ་ཞེས་
འཆད་པ་ལ། རིང་དུ་སོང་འདྲིར་ཞེས་སོགས་ཀླང་པ་གསུམ་གསུངས། ས་བདུན་པ་རིང་དུ་
སོང་བ་འདྲིར་གནས་པའི་བྱང་སེམས་འདྲི་ནི་ཆོས་ཅན། ཤེས་རབ་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་
པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་སྐད་ཅིག་མ་རེ་ལ་ས་བདུག་པར་ཐོབ་པའི་འགོག་པ་ལ་
སྒྲིམས་པར་འབྲུག་པར་འགྱུར་ཞིང་ལྡང་བར་བྱེད་ཀྱས་པའི་བྱིར། ས་བདུན་པ་བ་ཆོས་ཅན།
ཐབས་མཁས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལེགས་པར་འབར་བ་སྟེ་ཆོས་ཡོངས་སུ་དག་པའང་ཐོབ་
པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མི་མ་ཐུན་ཚུགས་ཀྱི་དྲི་མས་གཏན་མ་གོས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱོད་ཀྱས་པའི་
བྱིར། འདྲིར་སྤྲོས་པ། སྒྲིམས་འབྲུག་གངས་རིའི་སྒོ་ལ་མཛོན་པར་འབྱེད་ས། །རྒྱུད་དང་ཤེས་
རབ་སྤར་བྱིམ་འཕྱར་པོར་བསྒྲད། །ཐབས་ལ་མཁས་པའི་རལ་པའི་ཁུར་གྱིས་བརྗོད། །བྱུང་

ལས་ཁྱོད་ནི་གདོང་ལཱ་འདི་དབང་པོ་ལགས། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་
བཅོ། །དབྱ་མ་ལ་འབྱུག་པའི་རྣམ་བཤད་ཐར་འདོད་འབྱུག་འོགས་ལས་དོན་དམ་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་བདུན་པའི་བཤད་པའོ། །

གཉིས་པ་ས་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ས་འདིར་སློན་ལམ་ལྷག་ཅིང་
འགོག་པ་ལས་སློང་ཚུལ། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བསྟན་པ། དབང་བཅུ་ཐོབ་པར་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོན། ས་བདུན་པར་ཐབས་མཁས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ལྷག་པར་ཉམས་སུ་
ཐྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་ཐོབ་ཅེ་ན། སློན་ལམ་གྱིས་ཕར་ཕྱིན་
ལྷག་པར་ཐོབ་པོ་ཞེས་འཆད་པ་ལ། ཡང་ཡང་སྤར་དགེ་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་ལྟ་གསུངས།
བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ས་བདུན་པ་བདེ་ཆོས་ཅན། ས་གང་དུ་ཕྱིན་པ་ན་བྱང་སེམས་དེ་ཕྱིར་མི་
ཐོག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བས་མི་གཡོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ས་བརྒྱད་པ་དེ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཆན་
ཡོད་དེ། ཡང་དང་ཡང་དུ་སྤར་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་དགེ་བ་ལས་ཆེས་ལྷག་པ་འཛོལ་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། སྤར་གྱི་དགེ་བ་ལས་ལྷག་ཚུལ་ནི་ས་བརྒྱད་པ་
ཐོབ་པ་ནས་ཡུད་ཅམ་རེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ས་གནོན་པ་སྟེ་འཛོལ་པའི་ཆོས་དེ་འདྲ་
བའོ། །ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ལ་བསྐྱལ་བ་འབྱམ་དུ་འབད་བྱང་གནོན་མི་རུས་པར་ས་བཅུ་
པའི་མདོ་ལས་གསུངས་སོ། །ས་བརྒྱད་པ་འདི་ཆོས་ཅན། སློན་ལམ་གྱི་པར་ཕྱིར་ལྷག་པར་
ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་ནས་སློན་ལམ་འབྱམ་སྟག་བྱངས་མེད་པ་བཅུ་བཉལ་བ་དེ་
དག་ཤིན་ཏུ་དག་པར་འགྱུར་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་

འགོག་པ་ལས་སྒོང་བར་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་འབའ་ཞིག་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ན་
 ཆད་མཐའ་འཕེལ་ཞི་མཐར་ལུང་ཤིང་དེར་ལུང་ན་གཞན་དོན་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་བས། དེའི་
 ཕྱིར་གསུགས་སྒྲིའི་ཡོན་ཏན་སྟོབས་བཅུ་སོགས་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་ལས་སྒོང་བར་མཛད་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འོ་ན། ས་བརྒྱད་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་ལྟ་བུ་ཐོབ་ན། སྤང་པའི་
 ཡོན་ཏན་ངེ་ལྟ་བུ་ཐོབ་ཅེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། ཆགས་པ་མེད་པའི་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བཞི་
 གསུངས། ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་པའི་ངེ་མ་དེ་དག་
 ཅ་བ་སྟེ་ས་ཐོན་དང་བཅས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
 དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སྟེ། ཆགས་པ་མེད་པའི་སྒྲོ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
 པ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཆགས་སོགས་ཀྱི་སྒྲིལ་དེ་དག་རྣམས་དང་རྒྱུད་ལ་ལྷན་ཅིག་
 ཏུ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་ཆོས་ཅན། ལམ་ལ་འབད་བ་དོན་
 མེད་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཟད་པའི་ཐེག་ཆེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་སེམས་དེ་ཆོས་
 ཅན། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཟད་ཅིང་ས་གསུམ་སྟེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒྲ་མར་གྱུར་ཀྱང་། ལམ་
 ལ་འབད་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ལམ་ལ་མ་འབད་ན་སངས་རྒྱུས་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཡོན་ཏན་
 གྱི་འབྱོར་བ་ནམ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་དང་བྲལ་བ་མ་ལུས་པ་འཕྲོལ་བར་རུས་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་
 འཕྲོལ་ཕྱིར་དུ་ལམ་ལ་བརྩོན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལུགས་འདིར་ཉོན་མོངས་མཐའ་དག་སྤངས་
 བས་ཤེས་སྒྲིབ་སྒྲོང་པའི་འགོ་རྩམ་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་འདི་ཡིན་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ།

ས་འདིར་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བཤད་ན། འོན་ཀྱང་ས་བརྒྱད་པ་བ་ཆོས་ཅན། སྤིང་
 པར་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། སྤིང་པར་སྐྱེ་བ་
 ལེན་པ་ལ་རྒྱ་ལས་ཉོན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྫོགས་པར་བྱེད་
 མི་རུས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་སྐྱེ་
 བ་དུ་མར་བརྒྱད་ནས་ལམ་ལ་སློབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ། འཁོར་
 བ་འགག་ཀྱང་ཞེས་སོགས་རྐང་བ་གཉིས་གསུངས། ས་བརྒྱད་པ་བ་ཆོས་ཅན། ལས་ཉོན་
 གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་འགག་མོད་ཀྱང་། སྐྱེ་བ་བརྒྱད་ནས་ཆོགས་རྫོགས་པར་
 བྱེད་པ་མི་འགལ་ཉེ་ཆེ་ལ་དབང་བ་སོགས་དབང་རྣམ་པ་བརྩེ་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞིང་དབང་
 བརྩེ་པོ་དེ་དག་གིས་སམ་ནང་ཆོན་སྐྱེ་བ་ལ་དབང་བས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ལེན་པའི་
 མོན་ནས་སྤིང་པའི་འཁོར་བར་བྱང་སེམས་རང་གི་ལུས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྣ་ཆོགས་སྟོན་པར་བྱེད་
 པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་སྤྲས་པ། ཟབ་ཡངས་ཆོགས་གཉིས་ཆུ་གཏེར་ཆེན་པོ་
 བོ། །རྒྱབས་ཆེན་བཙོན་འགྲུས་སྟོན་ལམ་སྟེན་ཤིང་གིས། །བསྟུན་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱལ་སྤུས་
 དཔལ་པོ་ཁྱོད། །ཐར་འདོད་རྣམས་ལ་རྒྱ་བའི་སྟུན་རྒྱ་བཞིན། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་
 ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་པ་ཤད་ཐར་འདོད་འཇུག་དོགས་ལས་དོན་
 དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་བརྒྱད་པའི་བཤད་པའོ། །

གསུམ་པ་ས་དགུ་བ་ལེགས་པའི་སློབ་ཀྱིས་བཤད་པ་ནི། འོན་ཀྱང་ས་བརྒྱད་པར་སྟོན་
 ལམ་གྱི་པར་བྱིན་ལྷག་པར་ཉམས་སུ་སྤངས་པས་ལམ་གོང་མ་ཅེ་ཞིག་ཐོབ་ཅེ་ན། སྟོབས་

ཀྱི་པར་ཕྱིན་ལྷག་པའི་ས་དགུ་པ་འཛོལ་པོ་ཞེས་འཆད་པ་ལ། དགུ་པ་ལ་ནི་ཞེས་སོགས་རྟེན་
 བ་གཉིས་གསུངས། ས་དགུ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ལེམས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ལྷོ་བས་ཀྱི་པར་
 ཕྱིན་ལྷ་ཞིག་མཐའ་དག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་དག་པ་ཐོབ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷོ་བས་
 ཀྱི་པར་ཕྱིན་ཀྱི་མི་མ་བུ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐི་མས་གཏན་ནས་མ་གོས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱོད་ཀྱས་
 པའི་ཕྱིར། བྱང་ལེམས་ས་དགུ་པ་བ་ཆོས་ཅན། ས་བརྒྱད་པ་ལས་ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་ཡིན་
 ཏེ། ལྷོ་བས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དག་པར་ཐོབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་སོ་སོ་ཡང་དག་པ་རིག་པ་བཞིའི་ཆོས་
 རང་གི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་དག་པའང་ཐོབ་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་སྤྲུས་པ། སྤིང་ཞེའི་
 གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བའི་དབའ་བོ་ཁྱོད། རོགས་མེད་ལྷོ་བས་ཀྱི་རུ་མཆོན་ལེགས་བསྐྱམས་
 བས། རྟོན་མོངས་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས། འཛིགས་མེད་གནས་སུ་དགྲོལ་བ་འདི་
 མད་བྱུང་། ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །དབུ་མ་ལ་འབྲུག་པའི་རྣམ་
 བཤད་ཐར་འདོད་འབྲུག་རོགས་ལས་དོན་དམ་པའི་ལེམས་བསྐྱེད་དགུ་པའི་བཤད་པའོ། །

བཞི་པ་ས་བརྒྱུ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་བཤད་པ་ནི། འོ་ན། ས་དགུ་པ་བ་དེས་ལྷོ་བས་
 ཀྱི་པར་ཕྱིན་ལྷག་པར་ཉམས་སུ་སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་
 འཛོལ་ཅེ་ན། འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་བ་སོགས་ཡོན་ཏན་མཐའ་ལས་པ་ཞིག་འཛོལ་
 པོ་ཞེས་འཆད་པ་ལ། བརྒྱུ་པའི་ས་ལ་དེ་ཡིས་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བཞི་གསུངས། ས་བརྒྱུ་པ་
 ལ་གནས་པའི་བྱང་ལེམས་དེ་ཡིས་ནི་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་
 ཀྱིས་ལྷོ་བས་པའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་སྟེ། ཕྱོགས་རྣམས་བརྒྱུ་པོ་ཀྱན་ནས་སངས་

རྒྱལ་ལྷན་པ་ལས་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་བ་དམ་པ་སྟེ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་ཐོབ་པའི་
 བྱིན། འོན། འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་དེ་རི་ལྗར་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱལ་པ་བཅུ་ལྔ་ལས་
 རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཛོད་སྤྲོད་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་མཛོད་ཤེས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་
 པའི་འོད་ཟེར་གཅིག་ལའོར་འོད་ཟེར་གངས་མེད་འབྲུམ་དང་བཅས་པ་བྱུང་སྟེ། རྒྱལ་པ་བཅུ་
 ཐམས་ཅད་སྤང་བར་བྱས། དན་སོང་ཞི་ཞིང་བདུད་ཟེལ་གྱི་མནན་ནས་བྱང་སེམས་འདི་ལ་
 དབང་བསྐྱར་བས་སྟོན་མ་ཐོབ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཐོབ་ཅིང་འོད་ཟེར་རྣམས་
 གྲང་། བྱང་སེམས་དེའི་མགོ་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་འབབ་བར་གསུངས་སོ། །རྒྱལ་བར་གཞན་
 ཏུ་བཏུ་བར་བྱའོ། །བྱང་སེམས་ས་བཅུ་པ་བ་ཆོས་ཅན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡར་བྱིན་ལྷག་པ་སྟེ་
 ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་ལུལ་དུ་བྱུང་བའང་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་མི་མཐུན་རྒྱལ་པ་གྱི་བྱི་མས་
 གཏན་ནས་མ་གོས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་རུས་པའི་བྱིན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ས་བཅུ་པ་བ་
 ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ཞེས་བཛོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རི་ལྗར་ཉེ་དཔེར་ན་ཆར་སྤྲིན་རྣམས་ལས་
 འཛིག་རྟེན་པའི་ལོ་ཐོག་སྟེལ་བའི་སྤྲད་དུ་རྩ་ཆར་འབབ་པ་དེ་བཞིན་དུ། རྒྱལ་སྤྲུལ་ས་བཅུ་
 པ་བ་འདི་ལས་གྲང་གཏུལ་བྱའི་འཕྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་ལོ་ཐོག་སྟེལ་བའི་ཆེད་དུ་སྤྲོན་
 གྱིས་ལུབ་བར་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་པ་འབབས་པ་ཡིན་པའི་བྱིན། འདིར་སྤྲུལ་པ། ཆོག་ས་
 གཉིས་ནམ་མཁར་མཐུན་པའི་སྟོག་སྟོང་བྱུར། །ལྷག་ས་རིའི་རྩ་འཛིན་བར་མཚམས་མེད་
 བར་འབྲིག་ས། །ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་སྤྲིན་གྱི་མེ་ཉོག་གིས། །གཏུལ་བྱའི་དགེ་བའི་ལོ་ཐོག་
 འཛད་མེད་བསྐྱེད། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པའོ། །དབྱ་མ་ལ་འཇུག་

བའི་རྣམས་བཤད་ཐར་འདོད་འཇུག་དོགས་ལས་དོན་དམ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་བཅུ་བའི་
བཤད་བཤོ། ॥

ས་བཅུ་ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་བསྟན་བ།

༡༡། གཉིས་པ་ས་བཅུ་ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་བསྟན་བའི། ཁོ་ན་རེ། ས་སོ་སོའི་ཡོན་
ཏན་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ས་བཅུ་ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་འཆད་བ་ལ། དེ་
ཆེ་འདི་ནི་ཞེས་བ་ནས་སྐད་ཅིག་ལ་ནི་སྟོན་པར་བྱས་ཞེས་བའི་བར་ཡིན་བས། འདི་ལ་
གསུམ། ས་དང་ཐོའི་ཡོན་ཏན་བཤད་བ། ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་བའི་བར་གྱི་ཡོན་ཏན་
བཤད་བ། དག་བ་ས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་བཤོ། དང་ཐོ་འཆད་བ་ལ། དེ་ཆེ་འདིས་
ནི་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གསུམ་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ས་དང་ཐོར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་
ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཐུག་བཅུ་གཉིས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ས་དང་ཐོ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆེ་བྱང་སེམས་འདིས་
ནི་སྐད་ཅིག་ཐར་ཅིག་ཡུད་ཅམ་ཞེས་ལ་སངས་རྒྱུ་ས་བརྒྱ་མཐོང་བ་དང་། བརྒྱ་པོ་དེ་དག་
གིས་རང་ཉིད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱང་སྟེ་བརྒྱབས་པ་ཡང་བྱང་སེམས་འདི་ཡིས་རྟོགས་པ་
དང་། སྐད་ཅིག་ཐར་ཅིག་ཡུད་ཅམ་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་གནས་བྱས་པ་དང་། ཐོན་
དང་བྱི་མའི་མཐའི་བརྒྱ་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་ཡང་དག་པར་འཇུག་པ་དང་། རྫོ་ལྟ་
བྱང་སེམས་འདིས་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བརྒྱ་ཐུག་གཅིག་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་གཏོང་བ་སྟེ་

ལྷང་བར་བྱེད་བ་དང་། བྱང་སེམས་འདི་ཡིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་ཀུན་ནས་གཡོ་བར་
 ལུས་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་སྤང་བར་བྱེད་ལུས་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྩ་འབྲུལ་
 གྱིས་བྱང་སེམས་དེས་སེམས་ཅན་བརྒྱ་སྒྲག་སྒྲིན་བར་བྱེད་བ་དང་། བརྒྱ་སྒྲག་གི་བྱངས་
 དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་སྟེ་དེའི་བྱངས་དང་ལྷན་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དག་ཏུ་འགྲོ་བར་
 འགྱུར་བ་དང་། བྱང་སེམས་དེས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་རྣམས་ཡང་དག་བར་འབྱེད་
 བར་བྱེད་བ་དང་། ལུབ་དབང་གི་སྤྲུལ་པོ་འདི་ནི་རང་གི་ལུས་ལ་ལུས་བརྒྱ་རྣམས་ཀུན་ནས་
 རྟོན་བར་བྱེད་བའང་ཡིན་བ་དང་། ལུས་ནི་བརྒྱ་སྒྲག་རེ་རེ་ཞིང་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་བརྒྱ་སྒྲག་
 རེ་རེ་དག་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའང་རྟོན་བའི་རང་གི་འཁོར་དང་བཅས་བས་མཛེས་གིང་
 འགྲོར་བ་དང་བརྒྱ་གཉིས་ཐོབ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་བས་གཉིས་བ་ནས་བདུན་བའི་བར་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་བ་ནི། རྫོང་ལྷན་རབ་
 ཏུ་དགའ་བར་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་གསུངས། རྫོང་ལྷན་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་
 གནས་བས་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་སྒྲག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ནི་ཐོབ་བར་འགྱུར་ནས། ས་གཉིས་
 བར་འཕོས་བ་ནས་དང་པོ་ལ་བཤད་བ་དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་ས་གཉིས་བ་རྩི་མ་མེད་བ་ལ་
 གནས་བས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། ས་དང་པོ་ལས་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་བ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་
 ཐང་ཅིག་ཡུད་ཙམ་ཞིག་ལ་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་དག་རེ་རེ་ནས་རྟོང་དུ་བྱས་བ་ནི་ཡང་
 དག་བར་ཐོབ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ས་གསུམ་བ་ནས་བདུན་བའི་བར་
 ས་ལྔ་པོ་འདི་དག་རྣམས་ལ་གནས་བའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབང་ལྔ་པོ་ཡིས་ནི། སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་

ལས་བྱི་མ་བྱི་མའི་ཡོན་ཏན་ལྷག་པར་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ས་གསུམ་པ་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་པོ་
 དེ་དག་རེ་རེ་ནས་འབྲུམ་སྤྱད་པ་དང་། བཞི་པར་བྱེ་བ་བརྒྱ་ལྷག་སྟོང་ཐོབ་ཅིང་ལྷ་པར་བྱང་
 སེམས་དེ་ཡིས་བྱེ་བ་སྟོང་འབྲུར་ཐོབ་ལ། དེ་ནས་ས་བྱུག་པར་བྱེ་བ་བརྒྱ་ལྷག་སྟོང་འབྲུར་
 ཏེ་བྱེ་བ་འབྲུམ་ཡང་ཐོབ་ཅིང་། བདུན་པར་བྱེ་བ་སྤྱད་ཐོབ་སྤྱད་པར་བསྐྱར་བ་
 དང་དེ་ཉིད་སྤྱར་ཡང་སྟོང་ལྷག་ཏུ་ཡང་དག་པར་ནི་བསྐྱར་བ་མཐའ་དག་སྟེ་ཁྱེད་ཁྱེད་འབྲུམ་
 ལྷག་བཅུ་གཉིས་རབ་ཏུ་འཐོབ་པར་འབྱུར་བའི་བྱིར།

གསུམ་པ་དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བཞད་པ་ནི། མི་གཡོའི་སར་གནས་ཞེས་
 མོགས་ཆོག་པ་བཅད་བཞི་གསུངས། ས་བརྒྱད་པ་མི་གཡོའི་སར་གནས་པ་བདེན་འཛིན་
 གྱི་རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་བྱང་སེམས་དེས་ནི་ཆོས་ཅན། ས་བདུན་པ་ལས་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་
 ཐོབ་སྟེ། ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་རེ་རེ་ནས་སྟོང་གསུམ་བརྒྱ་ལྷག་སྟོང་བསྒྲིམས་
 པ་སྟེ་སྟོང་གསུམ་འབྲུམ་སྤྱད་པ་གཅིག་གི་འཛིན་ཏེན་ན་རྩལ་གྱི་གངས་ཆད་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་
 དེ་ནས་ས་དང་གངས་མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་དག་ནི་འཐོབ་པར་འབྱུར་བའི་བྱིར། ས་དགུ་པ་
 ལོགས་པའི་སྒོ་གྲོས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་དེ་ཡིས་ནི་ཆོས་ཅན། ས་བརྒྱད་
 པ་ལས་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་འཐོབ་སྟེ། སྤར་བསྐྱར་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་རེ་
 རེ་ནས་གྲང་སྟོང་གསུམ་གངས་མེད་བརྒྱ་ལྷག་སྟོང་ཏུ་ཡང་དག་པར་བསྒྲིམས་པ་སྤྱད་བཅུ་
 སྟེ་སྟོང་གསུམ་གངས་མེད་འབྲུམ་སྤྱད་པ་བཅུ་ལྷག་སྟོང་ཏུ་ཡང་གྲངས་ཆད་དང་མཉམ་པ་འཐོབ་པར་
 འབྱུར་བའི་བྱིར། དེ་ཞིག་ས་བཅུ་པ་འདིར་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ཆོས་ཅན། ས་དགུ་

བ་ལས་སྟག་པའི་ཡོན་ཏན་འཛོམས་སྟེ་ཡོན་ཏན་བཅུགཉིས་པོ་དེ་དག་རེ་རེ་ནས་ཀྱང་དག་གི་
 སྒྲིང་ཡུལ་ལས་ཆེས་འདས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དག་གི་སྒྲིང་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་བསྟོམས་ནམས་
 ཉེ། བསྟོམས་ན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ན་རྩལ་གྱི་
 གངས་ཆད་དག་ཇི་སྟེང་ཡོད་པར་དེ་སྟེང་གི་གངས་དང་མཉམ་པ་དག་ནི་འཛོམ་པར་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར། རེ་ཕྱིག་ཅེས་པས་གོ་རིམ་བསྟན་ནས་དེ་ཡང་ཡོན་ཏན་སྤྲ་མར་མ་ཟད་ཅེས་
 བཤོ། །བྱང་སེམས་དེ་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་སྟག་པོ་གཞན་ཡང་འཛོམས་སྟེ་ཀུན་སྒྲིང་གི་རྟོག་
 པ་མེད་པར་རང་གི་ལུས་ཀྱི་བ་སྤྱིའི་ཁུང་བུ་རེ་རེར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་འཁོར་རྣམས་
 དང་སྟན་ཅིག་ཏུ་བཞུགས་པའི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱབས་གང་བ་ལས་འདས་པ་དང་།
 དེ་བཞིན་དུ་འགོ་བ་རིགས་ལྗེའི་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་དང་མི་ལ་སོགས་པ་ཐད་དང་བ་དག་ཀྱང་མ་
 འདེས་པར་དུས་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་ནི་སྟོན་པར་རུས་པའི་ཕྱིར། ཀྱང་གི་སྤྲས་ནི་
 བརྒྱ་བྱིན་སོགས་སུ་སྟོན་པའང་སྤྲད་དོ། །དེ་ཡང་ཡོན་ཏན་བཅུགཉིས་པོ་དེ་དག་སྤྱིར་ཐོབ་
 པ་ཅེས་གྱི་དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་འཛོམ་པའི་དོན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ བསྐལ་པ་བརྒྱར་གནས་
 རུས་པའི་དོན་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་བསྐལ་པ་བརྒྱའི་ཆེད་དུ་བྱིན་
 གྱིས་རྫོབས་རུས་ཞེས་པ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་ཆེ་ལྟག་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལས་མེད་པའི་ཆེ་
 བསྐལ་པ་བརྒྱར་བསྐངས་རུས་ཅེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་དཔུང་པར་བྱ་དགོས་ཉེ། འདི་དག་
 རང་ཅག་གི་སྒྲིང་ཡུལ་ལས་འདས་པས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཆད་པར་དགའ་བའི་ཕྱིར།

སངས་རྒྱལ་པའི་ཚུལ་བཤད་པ།

༡༡། །གཉིས་པ་འབྲས་བུའི་ས་ལ་ལྷ། དང་པོར་སངས་རྒྱལ་པའི་ཚུལ། སྐྱེད་ཡོན་ཏན་
 གྱི་ནམ་གཞག་སྐྱལ་པའི་སྐྱེ་བལྟན་པ། ཐེག་བ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་པ། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་
 བ་དང་བཞུགས་པའི་དུས་ཀྱི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། ཚེད་པ་
 སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན། རྒྱའི་ས་བརྒྱའི་མཐར་ཆོས་སྐྱེ་མངོན་དུ་མཛད་ན། གནས་གང་
 དུ་སྐྱེ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་མངོན་དུ་མཛད་ཅེ་ན། དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ། གང་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་ཞེས་
 སོགས་ཆེགས་བཅད་གཉིས་གསུངས། སངས་རྒྱལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆོས་ཅན། གནས་
 འོག་མེན་དུ་ནི་གང་གི་དོན་དུ་འབད་བ་བཙོམ་པར་གྱུར་པའི་གོ་འཕང་མཆོག་ཏུ་ཞི་བ་རྒྱ་ན་
 མེད་པ་རྒྱ་ན་པ་ཉེར་གཞག་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་གི་མཐར་ཐུག་འདི་དང་འདྲ་
 བ་མེད་པས་མཚུངས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བརྟེན་དེ། གང་གི་ཕྱིར་དཔེར་ན།
 ལྷན་ཁའི་ནམ་མཁའ་འདི་མ་མེད་པ་ལ་རྒྱ་བ་ཉ་གང་པའི་སྤང་བས་ལུན་པ་བསལ་པའི་ལྷོ་ནམ་
 འཁོར་བ་མ་ལུས་གསལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་སྤང་བར་བྱེད་ཀུས་བ་དེ་བཞིན་དུ། ལྷན་ཀྱི་ཆེ་
 ས་དགུ་བ་མན་ཆད་དུ་འབད་བ་མ་ཟད། ལྷོ་བས་བརྒྱ་བ་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་ས་སྐྱེད་པར་བྱེད་
 པའི་ས་བརྒྱ་པའི་སྐྱེ་བས་འཕང་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱེ་བཞི་གྱུར་དུ་འཛོལ་བར་ཤེས་ནས། སྤང་ཡང་
 འབད་པར་གྱུར་པས་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྟེན་པའི་ཕྱིར། འདིར་རྒྱ་པའི་དཔེ་

བེ་ས་བརྩ་བ་དང་སྒྲོར་ལ། དེ་ཡང་སྒྲོན་དུས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དེ་མ་མེད་བ་ལ་ཤར་བའི་ཆུ་བ་
 ཉ་གང་བ་དེས་སྤྲོན་བ་བསལ་བས་གཟུགས་གསལ་བར་བྱེད་བ་ལྟར། སྤྲོན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་
 དེས་ཀྱང་ནམ་མཁའ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་དབྱིངས་ལ་མཉམ་བར་བཞག་བཞིན་བའི་ངང་ནས་
 སྤྲོན་བ་འབྲེལ་བའི་ཤེས་སྒྲིབ་མ་ལུས་བ་བསལ་བའི་སྒྲོན་ས་ཆོས་ཅན་རི་སྟེང་བ་མཐའ་དག་
 མཛོན་སྤྲུལ་དུ་རྟོགས་བའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་རྩས་ཞེས་བའི་དོན་ནོ། །འོ་ན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་གནས་ལོག་མིན་དུ་རྟེན་ན་དུས་རི་ལྟ་བུ་ལ་ཚུལ་རི་ལྟ་བུར་མཛོན་དུ་མཛད་
 ཅེ་ན། སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་བ་བཟང་པོ་ཅན་ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྲུལ་ཅིག་
 གིས་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད་བའི་ཡེ་ཤེས་རྟེན་དེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རྒྱང་
 བཞིན་མེད་བའི་རོ་མཉམ་བ་ཉིད་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡང་དག་བར་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད་བར་མཛད་བ་
 མཐར་ཕྱིན་བར་གྱུར་བ་དེ་ནའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་ཉེ་དཔེར་ན་བྱམ་བ་དང་འཁར་གཞོང་སོགས་
 སྟོང་ཀྱི་མི་འབྲེལ་བའི་དབྱེ་བ་ཐ་དད་ཀྱང་དེ་དག་ལ་ཁྱབ་བའི་ནམ་མཁའ་ལ་ནི་སྒྲིབ་ཐོགས་
 དང་བྲལ་ཅམ་དུ་མཚུངས་བས་མི་འབྲེལ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་བ་དེ་ལྟར་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དཔོན་པོ་
 བྱས་བའི་དབྱེ་བ་མི་འབྲེལ་བ་འགའ་ཡང་མེད་བས་ན་དེ་ཉིད་ལ་རོ་མཉམ་བ་སྟེ་ཡང་དག་བའི་
 ཚུལ་ཀྱིས་མཉམ་བར་བཞག་བ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་བ་ཚོད་བ་སྟོང་བ་ལ་གཉིས། རྟོགས་སྤྲུལ་འགོད་བ་དང་། ལུགས་དེ་འགོ་ག་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། དཔོན་སྤྲུལ་བ་ན་རེ། གང་གི་ཆེ་གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་ཀྱིས་སྒྲིབ་
 ཞིབ་སྟེ་མེད་བ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲོ་བློས་འཇུག་བར་མི་འགྱུར་

བར་ཐལ། གཞུགས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྤྱོད་
 གཞུགས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་མེད་དགོས་ལ། མེད་ངེས་ལ་སྒྲོ་ཅི་ཙམ་གཏང་
 གཏང་ནས་པ་ཅི་ཡང་འཆར་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་བྱའི་ཡུལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ཡུལ་
 ཅན་གྱི་སྒྲོས་ངེས་པ་སྟེ་ཤེས་པར་རིགས་པ་འདར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་དེ་ཡུལ་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྤྱོད་ ཡུལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱན་ནས་ཤེས་པར་མེད་
 པ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པར་རི་ལྟར་འཕྱར་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
 ཁྱོད་གྱི་ལུགས་ལྟར་ན་གཏུལ་བྱ་གཞན་དག་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་འདི་ལྟ་བུའོ། ཞེས་སུ་ཞིག་
 གིས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐུན་པ་སོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉ། དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། ཞེས་ཁོ་མི་ཙོད་པ་དེ་འཆད་པ་ལ། གང་ཆེ་
 ཞི་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ན་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བཞི་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་མི་འཐད་པའི་ཙོད་སྒྲོང་དང་། མཐུན་པ་
 སོ་མི་འཐད་པའི་ཙོད་སྒྲོང་དོ། །དང་སོ་འཆད་པ་ལ། གང་ཆེ་སྟེ་མེད་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་ཞེས་
 སོགས་རྟེན་པ་བཞི་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་འཆར་རྒྱུ་མེད་པའི་སྒྲོ་ནས་དེ་ཁོ་
 ན་ཉིད་ལ་སྒྲོ་མི་འཕྲུག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅི་འདྲ་
 པ་དེ་འདྲ་བར་སྟེ་ན་ཐ་སྟོན་བདེན་པ་ལ་ཉེ་བར་བརྟེན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིགས་པ་ཡིན་པར་
 འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་གི་ཆེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟེ་བ་མེད་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ཞིང་
 སྒྲོ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟེ་བ་དང་བྲལ་པའི་རྣམ་པར་རྒྱལ་བཞག་པ་བཞིན་ཏུ་ཞུགས་

བ་དེའི་ཆེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེའི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་འཛིན་པ་ལས་སྒྲོ་དེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་
 བར་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་ཉ། དཔེར་ན། ཁྱོད་ལྟར་ན་ཡང་སེམས་ནི་ཡུལ་སྟོན་
 སོ་སོགས་གང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ན་སེམས་དེ་ཡིས་ཡུལ་དེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་
 འཛིག་ཅུས་པ་དེ་བཞིན་ནོ། །འདིར་ནག་ཆོའི་འགྱུར་དུ། དེ་ཡིས་དེ་རྣམས་བསྟན་ལས་དེ་
 ཉིད་རྟོགས་པར་བརྟུན་པར་བྱ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ལྟ་བུ་མེད་པ་དག་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེའི་འཐད་པ་དངོས་བསྟན་བཤོ། གང་
 སོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། རོ་མཉམ་ཉིད་དུ་ཡང་དག་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པར་མཛད་སྲུང་བ། ཞུས་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་བཤད་ན། རོ་ན། སངས་རྒྱས་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་
 ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས། དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ།
 དེ་ཡི་ཡོངས་སྟོང་ཞེས་སོགས་རྒྱུད་པ་བཞེ་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཀུན་སྒྲོང་གི་རྟོག་
 པ་མེད་ཀྱང་ཆོས་སྟོན་པ་མི་འགལ་ཉ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་བརྒྱ་ཐུག་དུ་མས་ཟེན་པ་སྟེ་
 མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་དེ་ཡི་ཡོངས་སྟོང་རྟོགས་པའི་སྐྱེ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་སྟོན་
 པའི་སྐྱེ་ལས་བྱུང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ཅུས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་རྟོག་མེད་ཀྱང་
 ཆོས་སྟོན་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ཡོངས་སྐྱུར་མ་ཟད་དེས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་སྐྱེ་པ་
 དང་། སྐྱེ་སྐྱེ་དེའི་མཐུས་ནམ་མཁའ་དང་། གཞན་ཤིང་དང་རིག་པ་སོགས་སེམས་མེད་པ་
 ལས་ཀྱང་སྐྱེ་གང་ཞིག་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་གདུལ་

བྱ་འདིག་རྟེན་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བྱ་འདིག་ནམ་མཁའ་
དང་ཅིག་པ་སོགས་རྟོག་བྱལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་ནི་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་ཀུན་སྦྱང་མེད་ཅིང་ལྷན་པ་
གི་འབད་ཚུལ་ཀྱང་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་པའི་བྱ་བ་ལ་འདུག་པ་བཤད་ན། འོ་ན། དེ་ལྟར་
འདུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ། རི་ལྟར་རྩ་མཁན་ཞེས་སོགས་རྒྱ་
བ་བརྒྱད་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ལ་ད་ལྟ་ཆོས་སྟོན་པའི་འབད་ཚུལ་དང་
རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་སྤར་གོ་མས་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བ་གཤུལ་བྱ་ལ་ཆོས་སྟོན་ཅིང་། གཞན་
དོན་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ད་ལྟ་སྟེས་པའི་འབད་ཚུལ་མེད་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་
ཉིད་ཅན་གྱི་སྟེས་པ་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་དེའི་འཕྲིན་ལས་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་ལ་འདུག་
པ་ནི། གཤུལ་བྱའི་སྟེས་པ་ཅན་གྱིས་སྤར་ཐར་པའི་ས་བོན་བཞག་པའི་དགེ་བ་ཡོངས་
སྤྱོད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་བྱང་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སྤྱོད་པའི་
ཆོས་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅས་པའི་སྟོན་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་གཉིས་འབངས་
པའི་སྟོབས་ལས་ཡིན་པས། འཕྲིན་ལས་དེ་འབྲུག་པ་ནི་ཆོས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་ཉེ། དཔེར་ན་རྩ་མཁན་སྟོབས་ཆེན་པོ་དང་ལྟན་པས་འདིག་རྟེན་
འདིར་ཡུལ་རིང་དུ་ཆོས་འབད་པ་ཆེན་པོས་བསྐྱོར་བའི་འཁོར་ལོ་ནི། རྩ་མཁན་དེའི་ཆོས་བ་
ད་ལྟ་སྟེས་པ་མེད་བཞིན་དུ་འདྲུང་འཁོར་ཞིང་རྩ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་བ་ལྟར་དཔེ་
དེ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱབ་བཤད་པ་ནི། སེམས་འགགས་པས་དེ་སྐྱབ་
ཡིས་མངོན་སུམ་མཛད། །ཅེས་ལོངས་སྤྱོད་ཆོས་སྐྱབ་མངོན་ཏུ་མཛད་པ་པོར་བཤད་ན། འོ་
ན། དེ་ལྟ་བུའི་ལོངས་སྤྱོད་ཡོན་ཏན་རི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། ཞེ་སྐྱབ་དཔག་
བསམ་ཤིང་ལྟར་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་དང་བཞི་གསུངས། སེམས་སེམས་བྱུང་གི་ནམ་རྟོག་དང་
འབད་ཚེལ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱབ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དཔག་བསམ་ཤིང་
ལྟར་དང་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་རི་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་ཏུ་དཔེའི་སྒྲིམ་གསལ་བར་གྱུར་ཅིང་བསྐྱབ་
པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་བཞིན་ཏུ་གདུལ་བུའི་འདོད་དོན་འབྱུང་པའི་རྒྱུར་འབྱུར་བའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཕྲོ་བ་ཐམས་ཅད་མིད་ཞིའི་འདིགས་པ་ལས་མ་ཕྲོལ་གྱི་བར་ཏུ་གདུལ་
བུའི་འདིག་རྟོན་གྱི་འབྱུར་བ་འཕམ་དོན་གྱི་སྤྱད་ཏུ་རྟག་ཏུ་གཡོ་བ་མེད་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར།
ལོངས་སྤྱོད་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། སྒྲིམ་པ་དང་བྲལ་བའི་བྱུང་སེམས་འགགས་པ་རྣམས་ལ་མངོན་
སུམ་ཏུ་སྤྱང་བར་འབྱུར་གྱི་སོ་སྐྱེལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་པ་ལྟ་ལྟ་གྱི་གཞུགས་སྐྱབ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྒྱུ་མཐུན་པའི་སྐྱབ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། སྐྱབ་པ་སྐྱའི་ཁུང་བུ་གཅིག་ཏུ་
རང་གི་སྤྱོད་པ་ཀུན་རྟོན་ཚུལ། གནས་དེར་གཞན་གྱི་སྤྱོད་པ་ཀུན་རྟོན་ཚུལ་དང་། བཞེད་
པ་ལ་མངའ་བསྐྱུར་བ་བྱན་སུམ་ཆོགས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན། སྤར་བཤད་པའི་
ཆོས་སྐྱབ་པ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་ལྟར་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་མཐུ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱལ་སྐྱལ་
ལུས་པ་རི་ལྟ་བུ་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། ལྟར་དབང་ཏུས་གཅིག་ཞེས་སོགས་ཆོགས་

བཅད་བཞི་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐུབ་པའི་སྤྱལ་སྤྱུ་ལ་རྩས་པ་སྤྱན་སྤྱམ་ཆོགས་པ་
 མངའ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐུབ་པའི་དབང་པོས་དུས་གཅིག་ཁོ་ནར་ཆོས་ཁོངས་དེའི་རྒྱ་མ་བྱུན་པའི་
 གཞུགས་སྤྱུ་གཅིག་ཕྱོག་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རང་གི་སྤྱེ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་སྤྱེ་བ་དེ་ལྟར་
 བླངས་པའི་སྤར་གྱི་བྱུང་མཐའ་ད་ལྟ་ལགགས་ཟེན་པ་ཐམས་ཅད་གསལ་བ་དང་མ་འཁོལ་བ་
 སྟེ་ཕན་ཚུན་མ་འདྲེས་པར་བྱུང་ཚུལ་ནི། མ་ལུས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཀྲ་བ་མཐའ་དག་ལབ་ད་
 མེད་དུ་སྟོན་པ་མཛད་རྩས་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྤར་བཤད་པ་
 དེ་ཅུམ་དུ་མ་ཟད་རྩས་པ་སྤྱན་སྤྱམ་ཆོགས་པ་གཞན་ཡང་མངའ་སྟེ། ཕྱོག་བྱུང་སེམས་སུ་
 བྱུར་ནས་སྤྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་
 ཅན་ཅི་འདྲ་བར་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་དེ་རྣམས་བལྟམས་པ་སོགས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སྟོན་
 བ་དང་། སངས་རྒྱས་དེ་དག་གི་སྤྱུ་དང་སྦྱོད་པའི་མ་བྱུང་དང་སྟོབས་སུ་ལ་དུ་བྱུང་བ་དེ་འདྲ་
 བ་དང་། འཁོར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགོ་འདུན་འདུས་པ་དེ་སྟེད་བ་དང་། ཆོས་གང་ལ་ནན་ཏན་དུ་
 བྱས་པས་དགོ་འདུན་དེར་བྱུར་བ་དེ་ལྟ་བ་སྟེ་དེ་འདྲ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེར་བྱང་
 ཚུབ་སེམས་དབང་རྣམས་གཞུགས་མཆན་དཔེ་དང་ཆོས་གོས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱུས་པ་དེ་འདྲ་
 བ་དང་ཐེག་པ་གཅིག་དང་གསུམ་ལས་བརྒྱམས་ནས་དེ་འདྲ་བའི་ཆོས་སྟོན་བ་དང་། ཞིང་
 དེར་བདག་ཉིད་བླ་མ་ཟེ་སོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་སྤྱེས་ཏེ་བྱིས་པ་དང་རབ་བྱུང་གང་རུང་བྱུར་བ་
 དེ་འདྲ་བ་དང་། ཆོས་ཐོས་ནས་བསྐབ་པའི་གཞི་དེ་འདྲ་བ་རྣམས་ཁས་བླངས་ཏེ་རྒྱལ་སྤྱུས་
 ཀྱི་སྦྱོད་པ་གང་ལ་སྦྱད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དང་ཉན་ཐོས་སོགས་དེ་དག་ལ་

བཟའ་བཏུང་དང་རྒྱན་གོས་སོགས་སྦྱོན་བ་གང་དུས་ཅི་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཆད་ཅི་ཙམ་ཞིག་སྤུལ་
བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་པར་སྐྱ་གཅིག་ལ་སྟོན་པར་མཛད་ཀྱས་པའི་
ཕྱིར། ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། ཀུས་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་མངའ་སྟེ། སྟོན་སྦྱོན་པའི་
པར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་པའི་སྐལ་པ་གི་བྱུང་བའི་མཐའ་ཀུན་སྐྱ་གཅིག་ལ་སྟོན་པར་མཛད་པ་དེ་
བཞིན་དུ་ཚུལ་བྱིས་ས་དང་། བཅོད་པ་དང་། བཅོན་འགྲུལ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་ཉིང་འཛིན་
དང་། ཤེས་རབ་གྱི་པར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་པའི་ཆེ་སྒར་གྱི་གནས་སྐལ་པ་གང་དུ་སངས་རྒྱས་གྱི་
ཞིང་འི་འབྲུ་པར་ཐུབ་དབང་དེ་འབྲུ་བ་སོགས་མ་ཆང་བ་མེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
སྐྱ་གཅིག་ལ་སྟོན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། རང་གི་སྟོད་པ་སྟོན་
པའི་ཀུས་མཐུ་ཁྲུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་རང་ཉིད་གྱིས་པར་ཕྱིན་དུག་ལ་སྟོད་
པའི་སྟོད་ཚུལ་ཀུན་སྐྱ་གཅིག་ལ་སྟོན་པར་མ་ཟད་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྐྱ་ཡི་བ་སྦྱའི་ཁྲུང་
བྱུང་འད་གསལ་ལ་མ་འདྲེས་པར་སྟོན་ཀུས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གནས་དེར་གཞན་གྱིས་སྟོད་པ་ཀུན་སྟོན་ཚུལ་ནི། འོ་ན། རང་གི་སྟོད་པ་
སྟོན་པའི་ཀུས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། གཞན་གྱི་སྟོད་པ་སྟོན་པའི་ཀུས་པ་འི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་
འཆད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་གང་དག་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གསུམ་གསུངས། ཐུབ་པའི་
དབང་པོ་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་སྟོད་པ་སྟོན་པའི་ཀུས་མཐུ་ཁྲུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་
ཏེ། སངས་རྒྱས་གང་དག་འདས་པ་དང་། འབྱུང་འབྱུར་མ་འོངས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་གང་
དག་ད་ལྟ་ནས་མཁའི་མཐའ་ཐུག་པར་གསུང་གི་གདངས་མཐོན་པོས་ཆོས་སྟོན་པའི་སྟོན་ས་

ལྷན་པ་ལྷན་གྱིས་བཟུང་བ་སྟེ་གཞིར་བའི་འཕྲོ་བ་རྣམས་དབུགས་འབྱེན་པར་མཛད་ཅིང་
 འདིག་རྟེན་ན་བཞུགས་པ་དང་། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱུས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་དང་པོའི་ཐུགས་
 བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིང་པོའི་བར་གྱི་སངས་རྒྱུས་དེ་དག་ནི་སྦྱོང་བ་ཀྱན་ཀྱང་
 བདག་གི་སྦྱོང་ཚུལ་སྟོན་པ་དེ་བཞིན་དུ་བ་སྦྱེའི་ཁུང་བྱ་རེ་རེར་དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་
 བྱི་གསལ་ལ་མ་འདྲེས་པར་སྟོན་ཀྱས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེས་པོ་རྣམས་མིག་འཁྲལ་
 གྱི་རང་བཞིན་དང་བདེན་རྒྱུ་འབྲས་པར་མཐུན་ནས་བསྐྱལ་བ་དུ་མར་གོ་མས་པར་མཛད་
 བ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་སྦྱོང་བ་སྟོན་པའི་
 ཀྱས་མ་སྦྱ་ཁུང་པར་ཅན་གཞན་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱུས་རང་དང་གཞན་གྱི་སྦྱོང་བ་
 ཀྱན་སྟོན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དུས་གསུམ་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་
 དང་། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་མ་ལུས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོང་བ་དང་། དེའི་ལྷན་མ་སོ་སོ་སྦྱེ་བའི་
 གནས་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོང་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ནི་བ་སྦྱེའི་ཁུང་བྱ་རེ་རེར་དུས་གཅིག་གི་ཆེ་གསལ་
 བར་སྟོན་ཀྱས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་བཞེད་པ་ལ་མངའ་བསྐྱར་བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་བཤད་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ།
 ལྷན་པའི་སྦྱས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་བཞིན་དུ་སྦྱེའི་བཀོད་པ་སྟོན་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད། བཞེད་
 བ་ལ་དབང་བསྐྱར་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེས། དེ་འཆད་པ་ལ། དག་པ་འདི་ནི་ཞེས་སོགས་
 ཆོགས་བཅད་གཉིས་གསུངས། ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། དུལ་ལ་མངའ་བསྐྱར་པའི་
 ཀྱས་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། ཉེས་པ་མ་ལུས་པ་དག་པའི་བཅོམ་ལྷན་

འདས་ཁྱོད་ཀྱི་མཛད་པ་འདི་ནི་བཞེད་པ་ཙམ་གྱི་འབྲུག་པ་ཡིས་དེའི་སྒྲོན་པ་རྒྱལ་པ་རབ་
གཅིག་གི་ཡུལ་གྱི་ཁྱོན་ལ་ནམ་མཁའི་མཐའ་གཏུགས་པའི་འདིག་རྟེན་ཁམས་མ་ལུས་པ་
ཚུད་པར་སྒྲོན་པར་དང་། འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲོགས་མ་ལུས་པ་རྒྱལ་པ་
རབ་གཅིག་གིས་བྱུང་པར་སྒྲོན་མོད་ཀྱང་རྒྱལ་རགས་ཏེ་ཆེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་འདིག་རྟེན་
གྱི་ཁམས་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་ཚུད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་པའི་བྱིད། ལུས་པའི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། རྣམ་
ལ་མངའ་བསྐྱར་པའི་རྣམ་པ་ལུན་སུམ་ཆོག་གས་པ་དང་ལུན་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མི་
མངའ་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྱོད་མཐའ་བར་སྐྱད་ཅིག་དང་སྐྱད་ཅིག་དེ་འདྲ་བ་རེ་རེ་ལ་སྤྱོད་པའི་སྒྲོད་
པ་སྤྱོད་ཆོག་གས་པ་ཇི་སྟེད་པ་དེ་སྟེད་ཀྱི་གངས་ནི་འཛམ་བུ་སྤྱིར་མ་ལུས་པ་ན་རྒྱལ་གྱི་གངས་
གང་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་སྟེད་ལ་མེད་པའི་བྱིད།

སྒྲོབས་བཅུའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ།

༡༡། གཉིས་པ་སྒྲོབས་བཅུའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ལ་བཞི། སྒྲོབས་བཅུ་མདོར་བསྟན་
པ། དེ་རྣམས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ཡོན་ཏན་ཀྱན་བཟོད་མི་རྣམས་པའི་ཚུལ། ཡོན་ཏན་གཉིས་
ཤེས་པའི་ཕན་ཡོན་བསྟན་པའོ། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྒྲུབ་རྣམ་གཞག་དེ་ལྟར་ཡིན་
ན། ལུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེས། སྤྱིར་མཐའ་ཡས་མོད། འོན་ཀྱང་སྒྲོབས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་ཙམ་ཞིག་སྒྲོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རེ་ཞིག་མདོར་བསྟན་གྱི་ཚུལ་དུ་འཆད་པ་

ལ། གནས་དང་གནས་མེན་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གསུམ་གསུངས། འོན། ལྟོབས་
 གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་དབྱེན་ཅི་ཅམ་ཡོད་ཅེན། སངས་རྒྱས་གྱི་ལྟོབས་གྱི་ཡོན་ཏན་ཆོས་ཅན།
 དབྱེན་བཅུ་པོ་འདི་དག་ཏུ་ཡོད་དེ། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཐུན་པའི་ལྟོབས་དང་།
 དེ་བཞིན་དུ་ལས་རྣམས་གྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་སྒྲོ་སྟེ་མཐུན་པའི་ལྟོབས་དང་། མོས་བ་སྒྲ་
 ཆོགས་སྒྲགས་སུ་རྒྱུད་པའམ་མཐུན་པའི་ལྟོབས་དང་། ལམས་ནི་སྒྲ་ཆོགས་བ་མཐུན་པའི་
 ལྟོབས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་མཐུན་པའི་ལྟོབས་དང་།
 སྲིད་ཞི་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཐུན་པའི་ལྟོབས་དང་། བསམ་གཏན་དང་རྒྱལ་བར་
 ཐར་བ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་སྒྲོམས་བར་འཇུག་པ་སོགས་སྒྲོ་སྟེ་མཐུན་པའི་ལྟོབས་དང་།
 སྒྲོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བར་བ་མཐུན་པའི་ལྟོབས་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འཆི་འཕོ་བ་དང་
 སྒྱེ་བའི་སྒྲོ་སྟེ་མཐུན་པའི་ལྟོབས་དང་། ཟག་བ་རྣམས་ཟད་པ་མཐུན་པའི་ལྟོབས་རྣམས་སུ་
 ཡོད་པའི་བྲིད།

གཉིས་བ་ནི། ལྟོབས་བཅུའི་རྣམ་གངས་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད། སོ་སོའི་ངོ་བོ་ནི་ལྟར་
 ཡིན་ཞེན། འདི་ལ་གཉིས། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཐུན་པ་སོགས་གྱི་ལྟོབས་ལྔ་
 བཤད་པ། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཐུན་པ་སོགས་གྱི་ལྟོབས་ལྔ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
 འཆད་པ་ལ། རྒྱ་གང་ཞིག་ལས་གང་ཞིག་ཅེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་ལྔ་གསུངས། སངས་
 རྒྱས་གྱི་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཐུན་པའི་
 ལྟོབས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དགོ་བ་གང་ཞིག་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་གང་ཞིག་ངས་བར་

སྒྲིམ་པ་འགྲུར་པའི་དགེ་བ་དེ་ནི་བདེ་བ་དེ་སྒྲིམ་པའི་གནས་སུ་དེ་ལྟར་མཐུན་པའི་སངས་རྒྱུ་
 རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། བཤད་པ་དེ་ལས་བརྒྱུག་པ་དགེ་བ་ལས་སྤྱད་པ་སྤྱད་པ་ལྟ་བུ་
 བྱི་གནས་མིན་པ་སྟེ་དེ་ལྟ་བུའི་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱའི་ཡུལ་མཐའ་ལས་
 བ་མཐུན་པ་ལ་ཐོགས་པ་སྤངས་པ་སྟེ་ཐོགས་མེད་དུ་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ཆོས་ཅན། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མཐུན་པའི་སྟོབས་སུ་འདོད་དེ། འདོད་པ་སྟེ། དགེ་བ་
 དང་མི་འདོད་པ་སྟེ་མི་དགེ་བའི་ལས་དང་དེ་གཉིས་ལས་བརྒྱུག་པ་དཀར་ནག་འདྲེས་པའི་
 ལས་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ངན་པ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་དངོས་པོའི་ལས་དང་།
 ལས་དེ་ཡི་རྣམ་སྤྲིན་ཤིན་ཏུ་མི་འདྲ་བ་སྤྲ་ཆོགས་པ་ལའང་མཐུན་པའི་རྣམས་མཐུས་ཆགས་
 ཐོགས་མེད་པར་སོ་སོར་འཇུག་པར་འགྲུར་བ་དུས་གསུམ་ཀྱི་ལས་དང་འབྲས་བྱའི་ཤེས་
 བྱ་ཀུན་ལ་ཁུབ་པར་མཛད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། མོས་པ་སྤྲ་ཆོགས་
 མཐུན་པའི་སྟོབས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་ཞེ་སྤང་སོགས་ཀྱི་
 ཉོན་མོངས་དང་། སོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དད་པ་སོགས་ཀྱི་འབྱུང་བ་སྟེ་ས་བོན་ཀྱི་སྟོབས་
 ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་འདོད་པ་སྟེ་མོས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་འདྲ་བ་སྤྲ་ཆོགས་པ་དམན་པ་དང་འབྲིང་
 དང་གང་ཡང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་འདོད་པ་དང་། མོས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ལ་
 ཀུན་ཏུ་སྐྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤར་བཤད་པའི་མོས་པའི་ས་བོན་གཡོགས་པ་སྟེ་བསྐྱིབས་པའི་
 མོས་པ་ལའང་མཐུན་པ་དུས་གསུམ་དུ་འགྲོ་ཞིང་འཇུག་པས་མོས་པའི་རབ་དབྱེ་མ་ལྟས་
 བ་ལ་ཁུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོར་བསྟན། འདོད་ཆགས་སོགས་ཀྱི་

སྤྱིད་པ་ལ་གནས་ཤིང་མོས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་མེད་པ་སྤྱིད་པ་ལ་གནས་ཤིང་མོས་པ་འདི་
 མོས་པ་ཀྱན་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་མཁྱེན་ཅེས་པ་འདི་དོན་ནོ། །མཆོག་དམན་གྱི་བྱུང་པར་ནི་ཉོན་
 མོངས་ཀྱིས་སྤྱིད་པ་འདི་མོས་པ་དམན་པ་དང་། དད་སོགས་ཀྱིས་སྤྱིད་པ་འདི་མོས་པ་མཆོག་
 དང་། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པ་འདི་མོས་པ་ནི་འབྲིང་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
 དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁམས་སྣ་ཆོགས་མཁྱེན་པ་འདི་སྟོབས་སུ་འདོད་དེ། ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པར་
 དབྱེ་བ་ལ་མཁས་པ་འདི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས། མིག་སོགས་ཁམས་བཙེ་བ་བྱུང་དང་དེ་
 རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་ཁམས་སུ་ཇི་ལྟ་
 བ་བཞེན་དུ་གསུངས་པས། ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་རྣམ་པ་ཀྱན་གྱི་བྱུང་པར་རྣམས་ལ་རྟོགས་
 པ་འདི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་མཐའ་ཡས་ཤིང་ཆགས་སོགས་མེད་པར་འཇུག་པ་འདི་
 ཡེ་ཤེས་དེ་ཡིན་པ་འདི་བྱེད། དེ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པ་འདི་
 སྟོབས་སུ་གསུངས་ཏེ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་ལྷག་པར་སྤྱོད་འདོགས་པ་འདི་ཀྱན་ཏུ་རྟོག་པ་
 ཆགས་སོགས་བསྤྱིད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པས་ན་དབང་པོ་ཡིན་ལ། སོགས་ཀྱི་བསྐྱུས་པ་དད་
 པ་འདི་དབང་པོ་སོགས་ཆོས་རྣམ་པ་ཉིད་ནི་མཆོག་ཏུ་བཞེད་ལ་དད་སོགས་དབང་པོ་འབྲིང་
 གི་གནས་སྐབས་ནི་འབྲིང་དང་། རྒྱལ་པོ་ཉིད་ནི་དབང་པོ་མཆོག་མ་ཡིན་པར་མཁྱེན་ཅིང་
 བཤད་པ་དང་། མིག་ལ་སོགས་པ་འདི་དབང་པོ་ཉིད་གཉིས་དང་། དབང་པོ་རྣམས་པན་ཚུན་
 འབྲས་བུ་ཆུད་པ་སྟེ་སྐྱབ་རྒྱས་པ་འདི་དབང་པོ་འདི་རོ་པོར་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཆགས་སོགས་མེད་པར་
 འཇུག་པ་འདི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འདི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་འདི་བྱེད།

གཉིས་པ། བཅས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོབས་ལྡན་པ་
 ལ། ལམ་འགའ་རྒྱལ་བ་ཉིད་དང་ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་ལྡན་གསུངས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཅན། མཐའ་ཡས་བ་སྟེ་བཅས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་སུ་
 འདོད་དེ། ལམ་འགའ་ཞིག་རྒྱལ་བ་ཉིད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་དང་། འགའ་ཞིག་རང་རྒྱལ་གྱི་
 བྱང་རྒྱལ་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་དང་ནི་འགའ་ཞིག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་རྒྱལ་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ལ་ལ་
 ཡི་དྲགས་དང་། དུད་འགྲོ་དང་། ལྷ་དང་། མི་དང་། དཔྱལ་བ་རྣམས་སུ་འགྲོ་བའི་ལམ་དང་།
 ལ་སོགས་བས་ཡང་དག་པ་དང་ལོག་པར་ངེས་པའི་ལམ་དེ་རྣམས་ལ་ཆགས་སོགས་མེད་
 བར་འཇུག་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འདི་ནི་ཚོས་ཅན། ཀུན་
 རྣམ་ཉོན་མོངས་བ་དང་རྣམ་བར་བྱང་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་སུ་བཤད་དེ། འཇིག་རྟེན་མཐའ་
 ཡས་བ་ན་ཡོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་བྱེ་བྲག་ལ་སྟེ་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་བར་ཐ་དད་པ་མང་པོ་
 བསམ་གཏན་བཞི་དང་། རྣམ་བར་ཐར་པ་བརྒྱད་གང་དང་། ཞི་གནས་གང་དག་སྟེ་ཉིང་ངེ་
 འཇིན་དང་། སྒྲིམས་འཇུག་གི་བྱང་བར་གང་དག་གཅིག་དང་བརྒྱད་དུ་གྱུར་པའི་མཐར་
 གནས་སྒྲིམས་འཇུག་དགུ་སྟེ། ཀུན་བྱང་གི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་རབ་དབྱེ་དེ་དག་ལ་སོགས་
 མེད་དུ་འཇུག་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གང་དང་གང་ཡིན་པ་
 དེ་ནི་ཚོས་ཅན། སྟོན་གྱི་གནས་རིས་སུ་བྱུང་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་སུ་བཤད་དེ། ཇི་སྲིད་
 ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གཉི་ལྷག་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་སྲིད་པ་འཁོར་བར་གནས་པ་ན།
 བདག་དང་སེམས་ཅན་གཞན་རེ་རེ་ཡི་སྲིད་པར་སྦྱེས་པའི་སེམས་ཅན་ནི་རི་སྟེང་བ་དེ་སྟེང་

གྱི་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་འདས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་གཞི་སྟེ་
 རྒྱ་དང་བཅས་པ་བྲན་པ་དང་། ལ་དོག་འདི་ལྟ་བུར་འགྱུར་ཞེས་ནམ་པ་དང་བཅས་པར་བྲན་
 པ་དང་། ཡུལ་འདི་ནས་འདྲི་འདྲ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས་ཞེས་ཡུལ་སྟོགས་དང་བཅས་པ་བྲན་པ་སྟེ་
 བྲན་པའི་ཡུལ་དེ་ནམས་ལ་ཐོགས་མེད་དུ་འཇུག་པའི་སྟོ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། སངས་
 རྒྱུ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མཐེན་པའི་
 སྟོབས་སུ་འདོད་དེ། སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་དེ་དེའི་རྟེན་གང་ནས་འཆི་འཕོ་ཚུལ་
 དང་། སྤར་བོར་ཉིང་མཆམས་སྟོར་ཚུལ་ཀྱི་སྐྱེ་འཆི་བཟང་དན་སྣ་ཆོགས་པ་གང་ནས་མཁའ་
 མཐར་ཐུག་པའི་འདྲིལ་རྟེན་ལ་གནས་པ་ནམས་ལ། སྣ་ཆོགས་པའི་ལས་ཀྱི་བཟོ་བོས་ཆེས་
 བཟ་བར་བྱས་པ་མང་པོ་དེ་ལ་དུས་དེར་བཞེད་པ་ཅམ་གྱི་འཇུག་པ་ཡིས། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་
 ཡོངས་སུ་དག་པ་མ་ཆགས་པ་སྟེ་ཐོགས་མེད་དུ་འཇུག་པའི་མཐེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་
 ཆོས་ཅན། མཐའ་ཡས་པའི་ཟག་པ་ཟད་པའི་མཐེན་པའི་སྟོབས་སུ་འདོད་དེ། རྣམ་པ་ཀུན་
 མཐེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟུར་དུ་རྒྱལ་བ་ནམས་ཀྱིས། ཉོན་མོངས་པ་དག་ནི་བག་ཆགས་
 དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་འདྲིལ་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། སྤངས་པ་དང་། སྟོབ་མ་ཉན་ཐོས་དང་
 ལ་སོགས་པས་རང་རྒྱལ་ནམས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ནམས་བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་སྟོ་ཡིས་འཕོག་པ་སྟེ་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་འཇུག་པའི་
 མཐེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ཡོན་ཏན་ཀུན་བརྗོད་མི་རུས་པའི་ཚུལ་ནི། འོ་ན། སངས་རྒྱུ་ལ་ཡོན་

ཏན་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་དམ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ། ཉམ་མཁའ་མེད་པས་འདབ་ཆགས་
 ཞེས་སོགས་ཆོག་ས་བཅད་གཉིས་གསུངས། སྒྲོབ་མ་ཉན་ཐོས་དང་དེ་དང་བཅས་པར་རང་
 སངས་རྒྱས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲས་ས་མཐོན་པོ་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཀུན་བརྗོད་པར་མི་རུས་ཏེ། ཁྱེད་རྣམས་ཀྱི་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནམ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་པ་རྗེ་གས་པར་མ་བརྗོད་པར་བརྗོད་པ་ལས་
 སྒྲོག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཟད་པས་མ་ཡིན་གྱི་རང་
 གི་སྒྲོའི་མཐུ་ཟད་ནས་སྒྲོག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། འདབ་ཆགས་ནམ་
 མཁའ་ལ་སྤར་བ་དེ་ཞི་གནས་སྒྲོག་པར་འགྱུར་བ་ནི་ནམ་མཁའ་མེད་པ་སྟེ་ཟད་པ་ལས་
 སྒྲོག་པར་མི་འགྱུར་གྱི། འདིར་ནི་འདབ་ཆགས་ཀྱི་དབང་པོས་འཕྱར་པར་འགྱུར་བ་ལས་རེ་
 ཞིག་ན་རང་གི་ལུས་ཀྱི་མཐུ་ཟད་པས་སྒྲོག་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་ལོ། །དགེ་སྦྱོང་ཆེ་ཆུང་གསུམ་
 ཆོས་ཅན། འགྲེལ་པར་མཛད་པ་བདག་འདྲ་བས་སྤུབ་པའི་དབང་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འདི་
 དག་ཅི་སྟེ་མ་ལུས་ལ་ལྟ་ཞོག་ཆ་ཙམ་ཡང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཤེས་པ་དང་ནི་བརྗོད་པར་རུས་
 འགྱུར་རམ་སྟེ་བརྗོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་ཤིང་ཆད་བཟུང་དུ་
 མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། ལོ་ན། འདིར་བརྗོད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དགེ་སྦྱོང་ཆེ་ཆུང་གསུམ་ཆོས་
 ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཆ་ཙམ་ཡང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མི་ཤེས་མོད་འོན་ཀྱང་དོགས་
 པ་སྤངས་ཏེ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཞིག་སྤྲས་པ་ལ་འགལ་
 པ་མེད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་འཕགས་པ་སྤྲ་སྤྲུབ་ཀྱིས་བཤད་པ་ལས་རྟོགས་

པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་ཡོན་ཏན་གཉིས་ཤེས་པའི་ཕན་ཡོན་བསྟན་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། བསྟན་བཅོས་
འདིར་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་བསྟུན་གང་དུ་བསྟུ། དེ་རྣམས་ཤེས་པ་ལ་ཕན་ཡོན་ཅི་
ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ། ཟབ་མོ་སྟོང་བ་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བཞི་གསུངས།
ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་འདིར་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་བསྟུན་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་གཉིས་སུ་བསྟུ་ཞྭ། ཡོན་ཏན་ཟབ་མོ་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ་དང་། གཞི་
ལམ་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ལ་དེ་ལས་གཞན་པ་ས་བཅུའི་ཡོན་ཏན་དང་སྟོབས་ལུ་སོགས་པ་
རྣམས་ནི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ཀྱིས་དེ་ལྟ་
བུའི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་ཀྱི་ཚུལ་ཤེས་ནས་བསྟོམ་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འདིར་
གཉིས་པོ་འདི་དག་འཛོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་བ་སྟུལ་པའི་སྒྱུ་བསྟན་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། སྒར་བཤད་པའི་སྒྱུ་དེ་དག་དང་
པོར་མངོན་དུ་མཛད་ནས་ཆོས་ཡོངས་གཉིས་རྟག་ཏུ་བཞུགས་པར་བཤད་མོད། སྟུལ་སྒྱུ་
ལན་གཅིག་བསྟན་པ་དེ་ཅམ་དུ་ཟད་དམ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ། སྒར་ཡང་མི་གཡོ་
སྒྱུ་མངའ་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བཞི་གསུངས། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁའ་རི་མིད་གནས་
ཀྱི་བར་དུ་སྟུལ་སྒྱུ་རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་ཉོན་པའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་ཞེ་ན། ཡོངས་སྟོང་རྩོགས་པའི་
སྒྱུ་ཆོས་ཅན། ཉན་རང་དང་སོ་སྒྱེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དངོས་སུ་བྱེད་པའི་སྟུལ་པའི་སྒྱུ་ཕུན་སུམ་

ཆོག་པ་པ་རྒྱུ་མི་ཆད་དུ་སྒྲིམ་པ་མངའ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་སྐྱ་བཞེས་སུ་ཐེན་ཡང་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལས་མི་གཡོ་བའི་སྐྱ་མངའ་བ་བྱེད་ཀྱིས་སྐྱར་ཡང་ས་ལོག་ས་
 ལྟར་ས་སྒྲིམ་སྒྲིམ་པ་གསུམ་དུ་བྱོན་ནས། སྐྱལ་བའི་སྐྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དགའ་ལྡན་ནས་
 མེད་ལུལ་དུ་གཤེགས་པ་དང་ནི་དེར་སྐྱ་བལྟམས་པ་ལ་སོགས་པ་མཛད་པ་དང་། གདུལ་
 བྱ་རྣམས་ལ་བྱང་རྒྱུ་ཞི་བ་བྱང་འདས་སུ་བཞུགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་དབང་ལོ་དང་
 འཆམས་པར་སྒྲིམ་པར་མཛད་པའི་བྱིད། ལོངས་སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མཆོག་གི་སྐྱལ་སྐྱ་
 གཞན་དོན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱེད་དེ། མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་
 བས། འཛིག་རྟེན་ཏེ་སེམས་ཅན་ཀྱི་ཁམས་གཡོ་བག་སྟེ་སྐྱ་ཆོག་པ་པའི་སྐྱོད་པ་ཅན་རྣམས་
 རེ་བ་སྟེ་སྒྲིམ་པའི་ཞགས་པ་ནི། མང་པོས་དམ་པོར་བཅིངས་པ་མ་ལུས་པ་རྣམས་བྲགས་
 འདོད་དང་ཕན་ལན་སོགས་ལ་མ་སྟོས་པར་བྱགས་ཇི་ཆེན་པོས་ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་མུ་རན་
 ལས་འདས་པ་ལ་བཀྱི་བ་སྟེ་འདོད་པར་མཛད་པའི་བྱིད།

བཞི་བ་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་ན་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་
 གསུམ་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། ཞེ་ན། དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ། གང་བྱིར་འདི་ན་དེ་ཉིད་ཞེས་
 སོགས་ཆོག་པ་བཅད་གསུམ་གསུངས། སངས་རྒྱུ་བཅོས་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་འགྲོ་བ་ལ་ཐེག་པ་གང་དང་མི་མཉམ་པ་དཔེར་མེད་པའི་མཐར་ཐུག་ཐེག་
 པ་གཅིག་ཁོ་ནར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཆོན་གང་གི་བྱིར་ན་འཛིག་རྟེན་འདིར་ཆོས་རྣམས་
 ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པ་ལས། སྐྱིབ་གཉིས་ཀྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་སེལ་བ་ནི་སྐྱར་བྱེད་པ་སྟེ་

གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སེལ་བྱེད་གཞན་མེད་ཅིང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་སྒྲོས་ཏེ་ལེ་
 བེས་ཀྱི་འདི་ལ་ཡང་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་འཛིན་སྣངས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་
 བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་རྣམ་འགྱུར་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་ཐ་
 དད་བ་བསྟེན་པའང་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། མདོར་བསྟུན། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་ལ་མི་འདྲ་བ་
 ཏུ་མ་མེད་དེ། སྤྱི་བ་བ་ཐམས་ཅད་བུལ་རུང་ཡིན་ཞིང་། ཆོས་ཉིད་ལ་ངོ་བོ་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་
 བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །འོ་ན། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པའི་
 རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་འདས་ཆོས་ཅན། ཐོག་མ་ཉིད་དུ་གདུལ་བྱ་
 འགའ་ཞིག་ཐེག་པ་དམན་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འདིག་
 ཉན་ཏེ་གདུལ་བྱ་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱོད་ཡུལ་བཅའ་པས་གཏིང་དབག་པར་དགའ་བ་ལ་
 ཡིད་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན། འཕྲོ་བ་རྣམས་
 ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་པ་ཤས་ཆེན་པོ་སྦྱེད་པར་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་། སྐལ་བ་དང་།
 ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལྟ་བ་དང་། ཆེ་ཡི་སྟེགས་མ་ལུ་པོ་འདི་དག་ཡོད་པར་གྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར།
 བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཆོས་ཅན། དེ་ཞིག་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོད་དུ་མི་རུང་བའི་གདུལ་བྱ་ཡོད་
 གུང་། དེ་དག་གུང་རྣམས་ལྟོས་ལམ་ལ་འགོད་པ་དུས་ལས་མི་འདའ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་
 ཕྱིར་ན། ཁྱོད་ལ་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཁྱེན་རབ་དང་། དུས་ལས་
 མི་འདའ་བའི་ཐུགས་རྗེའི་ཐབས་དང་ལྷན་ཅིག་པ་མངའ་བ་དང་། གང་གི་ཕྱིར་བདག་གིས་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐུག་བཟུལ་ལས་བསྦྱོལ་བར་བྱའོ་ཞེས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་

བ་དེ་མཐར་ཁྱིན་པར་མཛད་པའི་བྱིར། བྱི་མཉེ། དམན་བ་ལ་མོས་བ་འགའ་ཞིག་ལ་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་གཞན་པའི་ཐབས་གྱིས་བྱང་དེའི་དོན་སྒྲུབ་དགོས་པའི་བྱིར། འོ་ན། ཐེག་བ་གསུམ་
 ཏུ་གསུངས་པའི་དགོས་བ་གང་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆོས་ཅན། བྱོད་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 རྩལ་རོལ་ཏུ་ཉན་རང་གི་ཐེག་བ་འདི་ནི་གསུངས་བ་ལ་དགོས་བ་ཡོད་དེ། ཐེག་མར་ཐེག་
 ཆེན་ལ་བྱི་བར་མི་བརྟུབ་པའི་སྒྲོབ་མ་ཉན་ཐོས་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་སྤྱག་
 བསྐལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་རྩལ་གྱི་བདེ་བ་ལ་ཡིད་སྤྱར་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་
 བཤ། དེད་དཔོན་ཐབས་ལ་མཁས་བ་ཆོང་སྤྱག་དང་བཅས་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་སྤྱིར་དུ་ཆས་པའི་
 ཆེ་སྤྱོ་ཐོའི་ཆོགས་གྱིས་ཡུན་རིང་པོར་བཟོད་བཟོད་པའི་ངལ་བ་སྟེ་ཉེ་བར་སེལ་བའི་ཆེད་
 དུ། རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱིར་དུ་མ་སོན་པའི་ལམ་བར་དུ་ཟོང་ཁྱེད་ཡིད་དུ་འོང་བ་རྣམ་པར་བཞོད་
 བ་སྟེ་སྤྱལ་བ་ལྟར་རོ། འོ་ན། ཉེར་ཞིའི་བདེ་བ་ལ་སྤྱར་བ་དེ་ཅམ་གྱི་ཆོག་གསལ་ཞེ་ན། ཤེས་
 བྱ་ཆོས་ཅན། ཉན་རང་ཉེར་ཞིའི་བདེ་བ་ལ་སྤྱར་བ་དེ་ཅམ་གྱིས་མཐར་སྤྱག་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
 བྱིས་ཉོན་མོངས་བ་རྣམ་པར་དཔེན་པའི་སྒྲོ་སྤྱངས་བ་དེ་རྣམས་ལ་འང་ལོགས་སུ་གསུངས་
 བས་སངས་རྒྱུ་གྱི་སར་འགོད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་ཤ་རིའི་བྱ་རྩོགས་བྱང་དུ་ལྷང་བསྟན་
 བ་ལྟར་རོ།

ལྷ་བ་མངོན་པར་བྱང་རྩལ་བ་དང་བཞུགས་པའི་དུས་གྱི་བཤད་བ་ལ་གཉིས།
 མངོན་པར་བྱང་རྩལ་པའི་དུས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཤད་བ་དང་། བཞུགས་པའི་དུས་
 གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཤད་བ་ལོ། དང་པོ་ནི། སྤྱར་ཡང་མི་གཡོ་སྤྱོ་མངའ་བྱོད་གྱིས་སྤྱིད་

གསུམ་བྱོན་ནས་སྐྱུལ་རྣམས་ཀྱིས་གཤེགས་པ་དང་ནི་བལྟམས་དང་བྱང་ཆུབ་ཞི་བའི་
 འཁོར་ལོའང་སྟོན་པར་མཛད། ཅེས་བྱུང་དབང་གིས་སྒྲུང་ཡང་སྤྱད་པ་གསུམ་དུ་བྱོན་ནས་
 མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཆུལ་ཡང་སྟོན་པར་བཤད་ན། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་དུས་དང་
 བསྐྱལ་བའི་གངས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཞེས་སོགས་
 ཀྱང་པ་བཞེགས་པས། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྐྱུལ་སྐྱུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་
 བོར་སངས་རྒྱུ་ཆུལ་སྟོན་པའི་གངས་བསམ་ཀྱིས་མི་བྱལ་སྟེ། བྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱུ་
 ཀྱི་ཞིང་མ་ལུས་པའི་ཡུལ་མཐའ་དག་ན་རྩལ་སྤྱོད་ཀྱི་རྩལ་གྱི་གངས་རྣམས་རྩི་སྟེད་བདོག་
 བ་སྟེ་ཡོད་པར་གྱུར་པ་དེ་ལྟར་དུ། བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་རབ་
 དམ་པར་གཤེགས་ཤིང་སངས་རྒྱུ་ཆུལ་སྟོན་པའི་བསྐྱལ་བའི་གངས་ཀྱང་དེ་སྟེད་དུ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་གསང་བའི་གནས་འདི་ལྟ་བུ་ནི་སྟོང་མན་པ་རྣམས་ལ་བསྟུང་
 བར་བཞུ་བ་མ་ལགས་ཏེ། སྟོན་དགེ་ཙམ་བསགས་པ་རྣམས། དེ་ལ་མོས་པར་དཀའ་བས་
 བཤད་ན་ཉེས་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱུལ་སྐྱུར་སངས་རྒྱུ་ཆུལ་སྟོན་པའི་གངས་ཆད་དེ་ལྟར་ཡིན་ན།
 སངས་རྒྱུ་ནས་གཞན་དོན་དུ་རི་ཙམ་དུ་བཞུགས་ཤིང་། དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ། རྒྱལ་བ་
 རི་སྤྱད་འཛིག་རྟེན་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གསུམ་གསུངས། རྒྱལ་བ་བཙུམ་ལྟོན་འདས་
 ཆོས་ཅན། རི་སྤྱད་གདུལ་བྱའི་འཛིག་རྟེན་མཐའ་དག་གོ་འཕང་མཆོག་ལ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་
 འཁོར་བ་མིན་པ་སྟེ། སངས་མ་རྒྱུ་ཀྱི་པར་དང་། ལྷ་མ་མཐའ་རྣམ་པར་འཛིག་པར་འགྱུར་བ་

མ་ཡིན་པ་དེ་སྤྲིན་དུ་གཞན་དོན་དུ་བཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་པར་སྤྱོད་ཀྱི་ཡུམ་གྱིས་
མཐར་སྐྱབ་གི་སྤུངས་སུ་བསྐྱེད་ནས་སྐྱབས་བཅེ་བ་ཆེན་པོའི་མ་མ་ལ་གཏད་པ་ཡིས། འཁོར་
བ་མ་སྤྲོད་བར་དུ་བཞུགས་ནས་ཚུལ་ལུགས་ནི་སྟོན་པར་བྱེད་པས་ན། ཁྱོད་ལ་རབ་ཏུ་ཞི་བ་
སྤྱོགས་པེ་བར་འགྱུར་བ་གང་ལ་མངའ་སྟེ་མི་མངའ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་
བའི་རྒྱལ་བུ་རང་གི་མས་བསྐྱེད་ཀྱས་མ་མ་གཞན་ལ་གཏད་པས་རང་གི་རིགས་ཀྱི་སྤྲོད་
ཚུལ་མི་འདོར་བ་ལྟར་རོ། །འོ་ན། སྐྱབས་བཅེའི་མ་མ་ཡིས། ཞེས་སངས་རྒྱས་འཛིག་རྟེན་
དུ་བཞུགས་པ་སྐྱབས་ཐེའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་བཤད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲོད་ཐེའི་རོ་བོ་ཐེ་
ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་བཙུག་པོ་ལྟར་འདས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སེམས་ཅན་ཀྱང་
ལ་དམིགས་པའི་སྤྲོད་ཐེ་བྱེད་པར་ཅན་ཡོད་དེ། གཏི་སྐྱབ་མ་རིག་པའི་སྤྲོན་ཀྱི་དབང་གིས་
འཛིག་རྟེན་བ་རྣམས་ཁ་ཟས་ཏེ་འདོད་ཡོན་ལྷ་ལ་སྤྲོད་པས་ཡོངས་སྤྲོད་པ་ན་སྐྱབ་བསྐྱལ་
རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པས། ཁ་ཟས་དུག་དང་བཅས་པ་ཟ་བ་པོ་ཉིད་སྤྲོ་བོ་ནང་མི་སྟེ་སྐབ་བ་ཉིད་
ཀྱིས་བདག་གིར་མཛད་པས་ན། དེ་རྣམས་ལ་ཁྱོད་བཅེ་བ་སྤྲོ་བ་ཐེ་ལྟ་དེ་ལྟ་བུ་ནི། དུག་
ཐོས་ནས་སྐྱབ་བསྐྱལ་ཀྱིས་ཉེན་པའི་བུ་གཅིག་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ། མ་ཡིས་སྐྱབ་བསྐྱལ་ཀྱི་
ཡིད་སྤྲོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མགོན་པོ་བཙུག་པོ་ལྟར་འདས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཞན་
དོན་དོར་ནས་རང་ཉིད་མཆོག་ཏུ་རབ་ཏུ་ཞི་བ་སྤྱོགས་པེ་བར་གཤེགས་པར་འགྱུར་བ་མ་
ལགས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། སྤྲོད་ཐེ་བྱེད་པར་ཅན་ཀྱི་གཞན་དབང་གིས་གཞན་དོན་དུ་
བཞུགས་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྒྱལ་བ་ཐེ་སྤྲོད་འཛིག་རྟེན་མཐའ་དག་མཆོག་ཏུ་རབ་ཏེ།

བར། །འགྲོ་བ་མིའི་ཞིང་ནས་མཁའ་རྣམ་འཛིན་འཕྱར་མེད་དེ་སྤིང་དུ། །ཞེས་བཅུ་ལྔ་
 འདས་སྤྱིང་ཐེའི་དབང་གིས་འཁོར་བ་མ་སྤྱོད་གི་བར་དུ་བཞུགས་པར་བཤད་ན། འོན། དེའི་
 རྒྱ་མཚའ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། བཅུ་ལྔ་འདས་ཆོས་ཅན། རྣམས་ཐེ་ཆེན་པོ་ཁྱེད་གྱི་རྣམས་
 བེ་ཞི་བ་སྤྱོགས་ལེ་བར་འཇུག་པ་ལས་བརྒྱུ་པས་ན། ཁྱོད་ལ་འཁོར་བ་མ་སྤྱོད་གི་བར་དུ་
 གཞན་དོན་རྒྱལ་ཆད་པའི་ཐུང་ངན་ལས་འདས་པ་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་མི་མང་འཕྲེ། འཁོར་བ་
 གནས་གྱི་བར་དུ་སྤྱུག་བསྐྱལ་སྤྱོད་ཆོགས་གྱིས་མནར་བའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པ་གང་ཞིག་
 སྤྱུག་བསྐྱལ་ཅན་གྱི་འཛིན་ཏེན་པ་རྣམས་རྣམས་བཅེ་བའི་ཡུལ་དུ་རབ་ཏུ་གདོད་བ་སྟེ་སོང་
 བས་ན། རྣམས་ཐེ་ཡང་སྤྱི་བའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་ཆོད་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དང་
 པོ་སྤྱུག་སྟེ། རྒྱ་མཚའ་གང་གི་ཕྱིར་ན། འཁོར་བར་རི་སྤིང་གནས་གྱི་བར་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་
 མི་མཁས་པ་དངོས་པོ་བདེན་པར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་ཡི་སྒོ་ཅན་གྱི་སྤྱི་བོ་རྣམས། སྤྱི་བའི་
 སྤྱུག་བསྐྱལ་དང་འཛིན་པ་སྟེ་འཆི་བའི་གནས་སྐབས་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱལ་དང་། ཡུལ་སྤྱུག་པ་
 དང་གྲལ་བ་དང་། མི་སྤྱུག་པ་དང་ཕྱད་པ་སོགས་གྱིས་སྤྱིད་པའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་སྤྱོད་པ་དང་།
 འགའ་ཞིག་ལས་འབྲས་ལ་མི་མཁས་པས་རྒྱ་འབྲས་གྱི་དངོས་པོ་མེད་པར་བདེན་པར་ཞེན་
 པའི་སྒོ་ཅན་ཏེ་ལོག་ལྟ་ཅན་གྱིས་སྤྱིག་ཅན་གྱི་ས་འགོ་བ་སྟེ། དཔུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱུག་
 བསྐྱལ་དང་། སྤར་བཤད་པའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་དེ་དག་ཀྱང་འཕྲོ་བ་དེས་ཕྱིར་རོ། !

བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བརྩམས་པའི་ཚུལ།

༡༣། །གསུམ་པ་བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བརྩམས་པའི་ཚུལ་ནི། ལུགས་འདི་དག་སྒྲིང་ཆ་
 གྲགས་ཀྱིས། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་བཞི་གསུངས། དག་སྒྲིང་དཔལ་ལྷན་ཆ་གྲགས་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་ལུགས་འདི་ཉིད། ལུང་རིགས་མན་ངག་གསུམ་དང་
 ལྷན་པས་རང་བཟོའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། རིགས་པ་ནི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས་
 གསུངས་པའི་དོན་གཙོ་ཆེ་བ་རྣམས་བརྟུས་ནས་ངས་དོན་གྱི་ལུང་རྣམས་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་དང་།
 ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་མན་ངག་ནི་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་བརྗོད་བ་ཡིན་པའི་བྱིད། ཇི་ལྟར་དབུ་མའི་བསྟན་
 བཅོས་འདི་ལས་གཞན་དངོས་སྒྲིམ་པའི་གཞན་ལུགས་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོས་འདི་ནི་
 བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བརྗོད་བ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཁོ་སོ་ཅག་གིས་ལུགས་གང་ཞིག་བཞུལ་
 ལན་དང་བཅས་ཏེ་བསྟན་པ་འདིར་བྱུང་བའི་ལུགས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་གཞན་ན་ནི་མེད་དོ་
 ཅེས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངས་པར་མཛོད་ཅིག་སྟེ་མཛད་རིགས་ཏེ་རང་དོས་ནས་གྲུབ་པ་
 བསྟན་དུ་ཡང་མེད་བཞིན་དུ་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཆེས་འཐད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོ་གཏན་
 ལ་པའ་བའི་བྱིད།

ཁོ་ན་ནི། འདིར་བྱུང་ལུགས་ཀྱང་གཞན་ན་ནི། །མེད་ཅེས་མཁས་རྣམས་ངས་པར་
 མཛོད། །ཅེས་བཤད་ན། འོན་ཀྱང་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་བརྩམས་པའི་དགོས་པ་

གང་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། བསྟན་བཅོས་འདི་བཅུ་མས་པ་ལ་དགོས་པ་བྱུང་བར་ཅན་ཡོད་
 དེ། འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་ཟབ་མོ་རྟོགས་པའི་སྒྲིམ་རྒྱ་མཆོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་ལ་གཉིད་དཔག་པར་
 དཀའ་བའམ་གནག་པའི་ཁ་དོག་གིས་འདིགས་པའི་སྐྱེ་བོ་སེམས་ཅམ་དུ་སྐྱ་བ་སོགས་ཀྱིས་
 སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་ལུགས་བཟང་པོ་གང་དག་རྒྱང་རིང་དུ་སྤངས་པ་ཉེ་སྤངས་མོད་ཀྱང་། སྐྱ་སྐྱབ་དེའི་
 དཔུ་མ་ཅ་བའི་གཞུང་གི་ཆིག་ལེ་འུར་བྱས་པ་ཁ་འབྱས་པ་མེ་རྟོག་ཀྱི་སྤྱད་ལྟ་བུ། རྒྱ་བ་གཤགས་
 པའི་སྒྲོ་སྒོས་ཀྱི་བསེལ་ཟེར་ཀྱི་ཁ་སྤྱེ་བ་ལས། དེའི་ནང་གི་ལེགས་པར་བཤད་པའི་བཅུད་ཚུ་
 དེ་སྤྱང་ཅིས་ཁ་འབྱེད་བྱེད་རྒྱ་བ་གཤགས་པ་ལ་སོགས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ད་ལྟ་ཡིད་ཀྱི་
 རེ་བ་རྣམས་རབ་དུ་སྒྲོང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐྱེ་བོས་ལུགས་བཟང་གང་དག་རྒྱང་རིང་སྤངས་པས་ཞེས་སྒྲོ་བ་
 དཔོན་དབྱིག་གཉེན་དང་། རྒྱགས་སྤང་དང་ཆོས་གཤགས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་ལུགས་
 སྤངས་ཤིང་ཟབ་དོན་མ་རྟོགས་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། སྒྲོ་བ་དཔོན་དེ་དག་མང་དུ་གསན་
 པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དེ་ཉིད་གསན་
 པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་ཡང་། དབྱིག་གཉེན་སོགས་སེམས་ཅམ་པའི་སྒྲོ་བ་དཔོན་གཞན་དག་
 གིས་ལུགས་སུ་རྟུང་བར་མི་འགྱུར་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱར་བཤད་
 ཟེན་པའི་ཟབ་མོའི་གནས་སྒྲོ་སྒོས་དམན་པའི་རོ་པོར་འདིགས་སུ་རུང་བ་འདི་ནི། སྒོ་བ་སྒྲོང་
 པ་ཉིད་ལ་ལྷག་པར་མོས་པའི་བག་ཆགས་གོམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོ་བས་ལས་སྐྱེ་བོ་དེ་ཡིས་
 དེས་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། སྒྲོ་བ་དཔོན་དེ་དག་ནི་ཟབ་མོ་སྒྲོང་བ་ཉིད་ལ་ལྷག་

བར་མོས་བ་དང་བྲལ་བའི་བྱིས། དེས་ན་ཐར་འདོད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དབྱ་མའི་
 ལུགས་ལས་གཞན་བ་དོན་དམ་སྟོན་བའི་ཚུལ་ལུགས་འཕགས་པའི་དགོངས་བ་མ་ཡིན་པ།
 རང་སློལ་རང་དགར་སྦྱར་བའི་དངོས་སྦྱ་བའི་གཞུང་འདི་དག་མཐོང་བ་སྟེ་བལྟས་ནས་གང་
 ཟག་གི་བདག་ཏུ་བརྗོད་བ་སྟེ་དེ་སྟོན་བར་བྱེད་བ་ཡི་སྦྱ་སྟེགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལ་
 བྱ་བ་ལྟར་དུ། སེམས་ཅན་པའི་སློབ་དཔོན་གཞན་གྱི་ལུགས་ཀྱིས་བཞེད་པའི་གཞུང་སྦྱ་སྦྱབ་
 ཀྱི་ལུགས་འདི་ལས་གཞན་བ་རྣམས་ལ་དགའ་བའི་སློབ་དཔོན་བར་བྱ་སྟེ་སེམས་ཅན་བའི་དག་
 གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལུགས་སུ་མ་རྒྱུད་བ་དེའི་བྱིས།

བརྒྱམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགེ་ཅ་བསྟོ་བ།

༡༡། །བཞི་བ་བརྒྱམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགེ་ཅ་བསྟོ་བ་ནི་སློབ་དཔོན་སྦྱ་སྦྱབ་
 ལུགས་བཟང་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་བཞི་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དཔལ་ལྷན་
 རྒྱ་བ་གྲགས་པས་བསྟན་བཅོས་བརྒྱམས་པའི་དགེ་བ་བསྟོ་བའི་ཚུལ་ཁྱད་བར་ཅན་ཡོད་དེ།
 སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་སྦྱ་སྦྱབ་ཀྱི་དབྱ་མའི་ལུགས་བཟང་པོ་ལྷུང་དང་རིགས་པའི་ཆོགས་
 ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་བསྟན་བ་སྟེ་བཤད་བ་ལས་ལྷུང་བའི་བསོད་ནམས་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་
 བདག་གིས་གང་ཞིག་ཐོབ་པ་དེས། འཛིག་རྟེན་མ་ལུས་པས་ཟབ་མོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཇི་
 ལྟ་བཞིན་དུ་རྟོགས་ནས་སྦྱར་དུ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ས་ཀྱན་ཏུ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་དེར་

བསྐྱོད་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་བསྐྱོད་པའི་བྱིར། འོ་ན། བསྐྱོད་རྒྱུ་ཡི་དགོང་ཅེ་རྒྱུ་ཡིན་
 ཞེ་ན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། བསྐྱོད་ནམས་ཐོགས་དང་དུས་ཀྱི་མཐར་ཁུབ་པས་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་།
 ཡིད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སྔོ་ཞིང་གནག་པར་བྱས་པའི་དཀྱིལ་དུ་དགོ་བ་སྟོན་
 ཁའི་རྒྱ་སྐར་ཀྱིས་བསྐྱོར་བའི་ཆེ་འོད་ལྟར་དཀར་བཤམ། ཅོ་མ་པ་པོའི་སེམས་ཀྱི་སྒྲུལ་ལ་
 ལྟོ། སེམས་རྒྱུད་གཞོན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སྒྲུལ་གདུག་པ་དང་འདྲ་ཡང་། དགོ་བ་མན་
 པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སྒྲུལ་གྱི་གདེངས་ཀའི་ཡིད་བཞིན་ཞོར་བྱ་དང་འདྲ་བས། རྒྱད་པར་
 གསུམ་ལྟན་གྱི་དགོ་བ་དེ་བསྐྱོད་རྒྱུ་ཡི་དགོ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་འབྱུང་པར་བྱི་མ་གཉིས་
 ཁེངས་སྒྲུང་ཡིན་ལ། སོ་སོར་བྱེན་གཉིས་པས་དགོན་པའི་འབྱུང་པར་དང་། གསུམ་པས་
 ཡུལ་དམན་པ་ལ་ཡང་བརྟེན་དགོས་པའི་འབྱུང་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཉགས་རིམ་པ་བཞིན།
 ནམ་མཁའ་སྔོན་པོ་ལ་ཆེ་འོད་དཀར་པོ་འཆར་བ་ལྟར། ཡིད་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སྤྲད་པ་ལ།
 དགོ་བ་དཀར་པོ་འབྱུང་ཞེས་དང་། སྒྲུལ་ཞེ་སྤང་གས་ཆེ་བས་ངན་པ་ཡིན་ཡང་དེའི་སྒྲི་བོར་
 ཞོར་བྱ་ཡོད་པ་ལྟར། སེམས་རྒྱུད་གཞོན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ལ་དགོ་བ་ཡིད་འོང་ཡོད་ཅེས་
 བསྟན་པའི་བྱིར།

སྒྲོབ་དཔོན་གང་གིས་མཛད་པ་དང་ལོ་བཅ་གང་གིས་

བསྐྱར་བ་བཤད་པ།

༡༡། །བཞི་པ་མཐུག་གི་དོན་ལ་གཉིས། སྒྲོབ་དཔོན་གང་གིས་མཛད་པ་དང་། ལོ་བཅ་གང་གིས་བསྐྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། དབུ་མ་ལ་འཐུག་པ་ལྷ་སྐྱབ་ལུགས་ཀྱི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚུལ་གསལ་བར་བྱེད་པ་འདི་ཉིད། ཡུལ་ས་མན་ཏར་སྐྱེ་འབྱུངས་པ་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྩ་བ་གྲགས་པ་རིག་པ་འཛིན་པ་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བརྟེན་པར་གྲགས་པ། ཐེག་པ་ལྷན་མེད་པའི་མཆོག་ལ་བྱགས་རབ་ཏུ་གཞོལ་བ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་མི་འཕྲོག་པའི་མཁྱེན་རབ་དང་བྱགས་རྩེ་ལུལ་དུ་བྱུང་བ་མངའ་བ། རི་མོར་བྲིས་པའི་བ་བྱས་མ་ལས། ལོ་མ་བཞོས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་བདེན་པར་ཞེན་པ་བརློག་པར་མཛད་པས་སྐྱར་བའོ། །

གཉིས་པ་ནི། །ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་ཁྲོང་ཁྲེད་དཔེ་མེད་ཀྱི་དབུས་རིན་ཆེན་སྤྲས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཁ་ཆེའི་རྒྱལ་པོ་དབལ་འཕགས་པ་ལྟའི་སྐྱེའི་རིང་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཉི་ལ་ཀ་ལ་ཤ་སྟེ་ཐེག་པའི་བྱམ་པ་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྰ་བཤམ་འཛིག་རྟེན་མིག་བརྟེན་པ་ཆབ་ཉི་ལ་གྲགས་ཀྱིས་ཁ་ཆེའི་དཔེ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱར། བྲིས་ར་ས་ར་མོ་ཆེར་རྒྱ་གར་གྱི་བཅ་ཉི་ཏ་སྟེ་གནས་ལྷ་རིག་པ་ཀ་ན་ཀ་ལ་མ་སྟེ་གསེར་གྱི་གོ་ཆ་དང་། འཛིག་རྟེན་སྤེབས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་འདུན་པར་བྱེད་པས་ན། འཛིག་རྟེན་གྱི་མིག་ཏུ་བྱུང་པའི་ལོ་ཙྰ་བཤེད་ཉིད་ཀྱིས་

ཉི་ལོག་ཤར་ཕྱོགས་དཔེ་དང་བསྐྱུན་ཤིང་ཆོག་གི་ཆ་ལེགས་པར་བཅོས་ཏེ་དོན་གྱི་ཆ་འཆད་
ཉན་གྱིས་གཏན་ལ་པལས་པའོ།

སྒྲིམ་པ། འཕྲིན་པ་རྒྱ་བྲལ་བྱ་རམ་ཤིང་བ་དེས། །སྒྲིམ་དབྱེ་ཉོན་མོངས་ནད་གྱིས་གཟིར་
བ་ལ། །སྒྲིམ་མཆོག་ཆོས་འཁོར་རིམ་བ་གསུམ་བསྐྱོར་ནས། །སྒྲིམ་གཉིས་ནད་ལས་གྲོལ་བའི་
མཆོག་སྒྲིན་མཛད། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ལྷ་སྒྲུབ་སྤྱིང་པོ་ཡིས། །རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་བྱང་པེས་
ལེགས་བྱེ་ནས། །མཐར་ལྷའི་དབྱ་ཆོགས་གཞོམ་བྱེད་མཐའ་བྲལ་ལས། །སྒྲིམ་ལྷན་ནམས་
ལ་ཇི་བཞིན་གསལ་བར་མཛད། །ལྷ་སྒྲུབ་ལུགས་བཟང་ཀུན་དའི་ཆལ་ཆེན་པོ། །ལེགས་
པར་འབྱེད་པའི་མཁུན་རབ་འོད་སྤྱོད་ཅན། །འཕྲིན་ལས་ཕྱོགས་བརྒྱར་གཡོ་བའི་རྒྱ་བ་
གསལ། །འཛམ་གླིང་ཤར་རིའི་ཅེ་ལ་མངོན་པར་མཛེས། །དེ་ལྟར་ནམ་མཁའ་མི་ཟད་བཅོད་
དུས་འདིར། །འགའ་ཞིག་རྟག་ལྷའི་ཆོས་རྒྱན་ཆོགས་གྱིས་གཅེས། །གཞན་དག་ཆད་པའི་ཆུ་
བོས་ནམ་པར་གཡེངས། །མཐའ་བྲལ་ཞོར་བྱ་བརྟེན་པ་སྤྱིད་མཐའ་ཅན། །རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཡེ་
ཤེས་འཛམ་དབལ་དབྱུངས། །ཁྲོ་བཟང་རྒྱལ་བ་གསལ་པའི་བ་དན་ཅན། །སྒྲིན་ལམ་དབང་
གིས་གངས་རིའི་ཁྲོད་བྱོན་ནས། །ལོག་རྟོག་ཁོས་ངན་མཐའ་དག་པམ་པར་མཛད། །རྒྱལ་
བསྐྱུན་སྒྱི་དང་ཁྱད་པར་རྟེན་འབྱུང་ལས། །ལྷ་སྒྲུབ་རྒྱ་བའི་བཞེད་པ་ཇི་ལྟ་བུར། །ཕྱོགས་དུས་
ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པའི་འཕྲིན་ལས་ནི། །སྒྲིམ་ཡང་རྒྱལ་བའི་བསྐྱུན་ལ་རྒྱལ་བ་བཞིན། །རྒྱལ་ཀུན་
མཁུན་བཅའི་རང་གཟུགས་ཅོང་ཁ་བའི། །གལ་འཛིན་རྒྱ་སྐར་དབྱུས་ན་རྒྱ་བ་ལྟར། །ཡོངས་
སྒྲིམ་གསལ་བ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆོད་ཞེས། །འཕགས་པོད་མཁས་མང་དབྱུས་ན་མངོན་པར་

མཛེས། །གང་གི་གསུང་རབ་མཐར་ཐུག་ཉིན་བྱེད་དབང་། །གཟུ་ལུས་ཀྱི་འཛིན་འཐུག་པོས་
བསྐྱེབས་པའི་ཆོ། །རྣམ་དཔྱོད་ལུང་རིགས་དྲག་པོའི་རྒྱུང་ལྷགས་ཀྱིས། །ཐུབ་བསྟན་མཁའ་ལ་
ཆེས་ཆེར་གསལ་བར་བྱས། །བདག་ནི་ཐོས་ཉུང་སྤངས་པའི་སྟོབས་དམན་བས། །མ་བཤད་
པ་དང་ལོག་པར་བཤད་པ་སོགས། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་ནོངས་པའི་ཆོགས་མཆིས་ན། །ཆོས་ཀྱི་
སྤྱན་ལྷན་རྣམས་ལ་བཟོད་པར་གསོལ། །འདིར་འབད་དགོ་བ་དུང་དང་ཀུན་ད་ལྟར། །མཆོག་
ཏུ་དཀར་བ་གང་ཞིག་བསགས་བ་དེས། །སྲིད་པའི་ལམ་གྱིས་དུབ་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས། །རྒྱལ་
བ་དགྲེས་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་ཤོག། །བདག་ཀྱང་དེར་ནས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །ཡོན་
ཏན་བདུན་གྱིས་མཛེས་པའི་རྟེན་ཐོབ་ནས། །ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་རྒྱལ་བསྟན་འཛིན་པ་
ལ། །རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བ་དང་མཆུངས་པར་ཤོག། །གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་བཤད་དང་སྐྱབ་པའི་
གོགས། །མ་ལུས་བདེ་སྒྲག་ཉིད་དུ་ཞི་བ་དང་། །མ་ཐུན་རྒྱུན་གྲོགས་དང་བཤེས་གཉེན་ལ་
སོགས་ལ། །ཐམས་ཅད་བསམ་བ་ཙམ་གྱིས་འབྲུབ་པར་ཤོག།

ཅེས་མཐའ་བུལ་དུ་མ་མཆོག་གི་རྣལ་འབྱོར་པ་སྟོན་ཐེན་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད་པའི་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་འགངས་

ཉིན་ཏུ་ཆེ་ཏུང། རྟོན་དབར་དུ་བརྟོས་པའི་ཡིག་ནོར་ཆད་ལྷག་གོ་འཇུགས་སོགས་མང་པའི་སྟོན་གྱིས་སྟོག་མི་ཤེས་པ་ཙམ་དུ་ཡོད་བས་ཕན་
བ་ཆེར་མེད་དུ་ལུས་ལ། དེར་དུས་སྟོགས་ལ་དུ་མ་ནས་བཙོས་ལེགས་མཐར་ཕྱིན་བྱེད་དགོས་ཀྱིས་སྤུལ་མ་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། དགའ་བུང་
གཙང་པ་དགོ་བཤེས་དམ་ཆོས་བསྟན་འཕེལ་གྱིས་སྟོན་ཐེ་རང་གི་གསུང་འཇུག་མེད་གང་དེ་རྣམས་རང་སོར་བཞག་པའི་སྟེང་དུ། རྗེ་བཙུན་པ་
ཡབ་སྐུ་དང་། རྟན་བར་རྗེ་སྤེལ་འདི་དགོངས་པ་འཛིན་པ་བཞིན་ཆད་ལྷག་ཁ་བསྐྱང་ཞིང་གོ་རེས་འཇུགས་པ་སོགས་ལེགས་པར་བཙོས། །གཞུང་
དོན་གོ་མི་བདེ་བ་རྣམས་གོ་བདེ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འབྲུ་བསྟོན་འགའ་རེ་བཏབ་པར་མ་ཟད་ཐལ་བ་བསྟོན་ཚུལ། ཆོས་ཙན་མ་ཐུན་སྤང་འགོག་

ཚུལ། རྒྱ་འབབ་སོགས་ཡུང་བསྐྱལ་བའི་དོན་དུ་གྲུ་ཆང་རང་གི་ཞལ་བཞེས་ནས་བསྐྱུས་བའི་སྤྱང་ནས་ཉུང་དུ་འཛིག་གིས་གོ་བདེ་བར་བྱས་ཏེ་
 དག་འཕྲན་ནས་བར་རྒྱལ་བའི་མྱིང་གི་རང་ཤག་དུ་ཐྱིས་ལའོ། །སྤྱན་རྫོངས་བདག་གིས་མི་ཤེས་ཤེས་མདོག་བྱས་པ་འདི་ལ་ནོར་ཤུལ་མཆིས་
 བ། མཁས་བ་རྣམས་ཀྱིས་དག་བར་མཛད་དུ་གསོལ། །དགེའོ།

དཔར་བྱང་སློན་ཆེན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་ཆུ་མཚོ་

༡༡། །རྒྱལ་ཤོད་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཆུ་ལ་དལ་
འབབ་སྐྱང། །ཆོས་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །དྲི་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་
བཤད་བདུན་ཅི་འདི། །དཔར་དུ་བསྐྱེད་བའི་རྣམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས། །ཡང་དག་ཆོས་
ཀྱི་སློ་མ་སློང་ཕྱག་བརྒྱ། །གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡེ་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །དེས་ལེགས་ནོར་བུའི་
མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག། ॥

ཅེས་འཇམ་གླིང་ཡངས་བའི་ཁྱོད་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སློན་རྣམ་འདེན་ལ་བྱུག་མེད་པའི་ལུགས་སློ་གྲན་ནས་རྒྱལ་བ་
སོགས་འབྲེལ་ལྷན་ལེགས་ཆོག་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། གང་བསྐྱེད་བྱས་མཐའ་རེས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དབང་དུ་བསྐྱེད་དང་བསྐྱེད་
འབྱུང་གང་ལའང་སྐྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བཤེས་སློན་ཆེན་གྱི་ལྷ་ཀྱའི་དགེ་སློང་ཆོས་སྤྱོད་དབང་སློ་བཟང་བསྐྱེད་འདིན་རྒྱ་མཚོས་སྐྱར་
བཤོ། ॥

སྒྲོབ་སྒྲོན་བཀ

ལ་སྒྲུབས་གནས་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཇེ་བཙན་སྒྲོ་བཟང་ཆོས་ཉིད་
དབལ་བཟང་པོ་མཆོག་

གཙོ་སྒྲིག་ལག་ལུང་བཀ

སེར་སྒྲུལ་སྒྲུ་ཤོག་བྱུག་སྒྲོ་བཟང་དམ་ཆོས།

ལུང་བཀ

ཆ་བ་དགེ་བཤེས་བསོད་ནམས་རྟེན་ཇེ། ཆ་བ་དགེ་བཤེས་སྒྲོ་བཟང་སངས་རྒྱལ།
ཉར་དགེ་བཤེས་ཡེ་ཤེས་དཀོན་མཆོག་ ཉར་དགེ་བཤེས་བྱུ་བ་བསྒྲུན་ཆོས་འཕེལ།
ཉེ་ཉར་དགེ་བཤེས་དབལ་ལྡན་རྒྱ་མཆོ། ཉར་སྒྲོ་བཟང་རྒྱ་བ།
གོ་པོ་སྒྲུལ་བཟང་རྒྱ་མཆོ། ཀོང་པོ་དག་དབང་རབ་བརྟན།
ཀོང་པོ་དག་དབང་བཙུན་འབྱུགས། ལྷ་འབྱུམ་དགེ་འདུན་ཐོགས་མེད།
བསམ་སྒྲོ་སྒྲོ་བཟང་བཟོད་བཀ

དཔེ་མཛོད་འགན་འཛིན།

ཏར་དགེ་བཤེས་འཇམ་དབལ་སྒྲིན་བ།

ཚ་བ་གནས་བརྟན་བརྟམས།

དཔར་ཅ་སྒྲིག་མཁན།

དགའ་བྱང་དཔེ་མཛོད་ཀྱི་དཔར་ཅ་འབྲུག་སྒྲིག་ཁང་ནས་བསྒྲིགས།

དེབ་གཟུགས་སྒྲིག་སྒྱུར་བ།

ཀོང་པོ་བསྟན་འཛིན་ལྷོ་ལྷན། བཅེ་བསྟན་འཛིན་ཡིད་དགའ།

རྒྱ་སྒྱུར་བ།

ཚ་བ་དབུ་བྱུང་དགེ་བཤེས་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆན་ལགས་དང་

ཁོང་གི་རོགས་ཆོགས།

བྱུང་པར་དགའ་ལྡན་ཐོས་བསམ་གྱིང་མཆོག་གི།

དགེ་འདུན་གྱི་རྣམས་དམ་ཆོས་བསྐྱབ་པ་ལ།།

ནེར་འཆོ་འགལ་རྒྱན་མ་ལུས་ཀྱན་ཞི་ནས།

ལེགས་ཚེགས་མཐུན་སྐྱེན་རྩིས་མེད་འགྲུབ་པར་ཤོག།

ལྷ་མོ་ཡི་བུ་ཆེན་གྱིས་དབང་ཐུག་པར་ཁོ་ཀྱི་འཆར་ཞེས་དོན་ཡོད་མཁས་ལྷ་མོ་།